

Luka

Ɔkalan Konkonsɛ Ɖbono Ɖ Ɔmarasɛ Kyu Lii Yesu So Mɔ

Ilaa Ibono So Luka Gi Ɔmarasɛ Yesu Ilaa Yela Mɔ

¹ Ɖbelɛnsɛ Tiyoɸilo, fo wolaa fo nyi yɛɛ asa sakyɔ mɛ kyu too mɔmɔ-nyoro so yɛɛ mɛ laa tɔɔsɛ ilaa ibono Yesu gi wɔra aye dɔ mɔ de mɛ' Ɔmarasɛ imɔ yela. ² Mɛ Ɔmarasɛ imɔ yela de i' kyu kyena gɛnɔ kolon fɛɛ gɛnɔɔbono asa ako mɛ wu tɔgɛ mɔ. Gɛnen asa abono berɛ ne n wu Yesu ilaa wɔrasɛ de mɔmɔ-ansi lii gɛsɛ de gɛsɛ ne mɛ naa wɔra Yesu agyɛbi mɔ so gɛsun. ³ Me kee, fɛɛ gɛnɔɔbono aƆmarasɛbo mɔ mɛ Ɔmarasɛ mɔ, n wolaa mi-i laarɛ Yesu gɛkyena dɔ ilaa mɔ dɔ dɔɔdan lii imɔ gɛsɛ de gɛsɛ. Ɖbelɛnsɛ Tiyoɸilo, nɛ laarɛ imɔ dɔ wu mɔ, nɛ wɔra me-gɛwɔnsa yɛɛ me kee, nan Ɔmarasɛ imɔ so ilaa gigyan so gigyan so sa fo ⁴ de fo' nyɛ bii gɛsintin kyu lii ilaa ibono fo nu mɔ so.

Gyɔn Mɔ-Nyi De Mɔ-Sɛ Ilaa

⁵ Owi Ɖbono Hɛrodɛ kya gyi gɛwura Gyudiya gɛsinkpan so mɔ, Gyuda awura asunbi alɛɛbo mɔ dɔ ɔko bo no, mɛ kya terɛ mɔ-ginyen yɛɛ Sakariya. Asunbi alɛɛbo akpen mɔ dɔ mɔ, Sakariya gyɛ Oloobu Abigya-lɛɛ gikpen dɔ. Mɛ kya terɛ mɔ-ka yɛɛ Elisabɛtɛ. Mɔ kee gyɛ Gyuda awura asunbi alɛɛbo gɛsu dɔ. ⁶ Sakariya mɔ-rɛ mɔ-ka mɛ kya gyi gɛsintin sa Wurubuaarɛ. Mɛ kya gyi mɔ-nbara so, ne mɛ kya wɔra itiibilaa pɛwu imɔ-ikpa so. ⁷ Imɔ gɛnen mɔ, mɛ mɛɲ nyɛ gɛkorogɛ. Elisabɛtɛ gyɛ daa ɔlabanbo, ne mɔmɔ anyɔ mɛ ti mɛ kya belɛ.

⁸ Owi ɔko dɔ mɔ, i tu Sakariya-lɛɛ gikpen dɔ awura yɛɛ mɔmɔ ne mɛ' wɔra asunbi ilaa sa Wurubuaarɛ. Imɔso gɛkɛ gɛdɛ mɛ kya wɔra Wurubuaarɛ ɔson ilaa ⁹ fɛɛ gɛnɔɔbono Gyuda awura asunbi alɛɛbo mɔ mɛ kya wɔra mɔ, mɛ too ilaa iko kerɛ de mɛ' wu ɔbono ɔ laa loo Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ kpaadɛɛ onufui de i' wɔra ofen mɔ. Mɛ too imɔ kerɛ gɛnen mɔ, i baa yii daa de Sakariya. ¹⁰ Imɔso mɛ kya son mɔ, i fo onufui adɛɛberɛ mɔ, ɔ loo ɔson obu mɔ dɔ, yɛgɛ sakpii mɔ pɛwu yelɛ nɛmanɛman mɛ kya dalaa.

Wurubuaarɛ Dɔ ɔsɔɔ ɔko Gi Ba Sakariya Asɛ

¹¹ ɔ bo obu mɔ dɔ mɔ, Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ ɔko gi ba mɔ asɛ baa yelɛ Wurubuaarɛ onufui ɔdɛɛten mɔ gyisɛ so. ¹² Sakariya gi wu mɔ gɛnen mɔ, i nmaa mɔ-gisen ne i wɔra mɔ gifuu. ¹³ Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Sakariya, gɛn sa fo' yɛgɛ i' wɔra fo gifuu. Wurubuaarɛ gi nu fo-gɛdalaa. Fo-ka Elisabɛtɛ laa korogɛ gɛbii nyensɛɛ sa fo. Yela mɔ-ginyen yɛɛ Gyɔn. ¹⁴ I laa wɔra fo-gisen dɔ ɔkon gikyɔ. Asa sakyɔ kee mɛ laa gyi ɔkon yɛɛ i korogɛ gɛnen gɛbii gɛbono. ¹⁵ ɔ laa baa wɔra nyamesɛ gbaa' sa Wurubuaarɛ. Nta ne n gyɛ nta gi maɛn yii mɔ-gɛnɔ. Wurubuaarɛ Oduduu mɔ laa suu de mɔ lii ko-o mɔ-nyi ɔtɔ dɔ. ¹⁶ ɔ laa yɛgɛ fɛye-Isirale awura sakyɔ mɛ' kii ba mɔmɔ-Wura Wurubuaarɛ asɛ baa son mɔ. ¹⁷ Pɛi ne Wurubuaarɛ laa ba mɔ-adɛ asɛ mɔ, Gyɔn baarɛ laa kyu oduduu de ɔlon belɛ fɛɛ Oloobu ilaagya-lɛɛ mɔ ɔnan gyangbara mɔ. ɔ laa lɔrɔ nbii de asɛ nsana. ɔ laa yɛgɛ abono mɛ bo gisomaanu sa Wurubuaarɛ mɔ mɛ' bii ɔlaako fɛɛ abono mɛ kya gyi gɛsintin sa mɔ mɔ. ɔ laa lɔrɔ Wurubuaarɛ adɛ sa Wurubuaarɛ de mɛ' wɔra asa abono mɛ baala mɔmɔ-nyoro yela mɔ.”

Sakariya Mɛn Sɔɔ Gaberiyɛlɛ Gyɛ

¹⁸ Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ gi tɔgɛ gɛnɛn ta mɔ, Sakariya gi taasɛ mɔ yɛɛ, “Nnɛ ne nan wɔra de n' bii yɛɛ gɛnɛn ilaa ibono fo tɔgɛ faa i laa ba gɛsintin? N gyɛ daa ɔnyɛn belɛnsɛ ne me-ka kee gi belɛ.” ¹⁹ Nfono mɔ Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Me ne n gyɛ Gaberiyɛlɛ. Me-rɛ Wurubuaarɛ ne owi kamaasɛ dɔ. Mɔ ne n keda me sun fo asɛ yɛɛ n' baa tɔgɛ fo gɛnɛn ɔkalan konkonsɛ baarɛ. ²⁰ Sɔɔ gibui yela. Fo maɲ baa tɔngɛ. Fo laa bingiri omuumuu kaaborɛ gɛnɛn ilaa idɛ i laa ba gɛsintin. I kya nyiile yɛɛ ilaa ibono nɛ tɔgɛ sa fo mɔ fo mɛɲ sɔɔ imɔ gyi. Owi mɔ gi fo mɔ, i laa ba gɛsintin.”

²¹ Gɛnɛn owi ɔbono pɛwu mɔ asa abono mɛ bo nɲmanɲman mɔ mɛ gyoo Sakariya mɛ kya kpon. I dɛ mɔmɔ-gɛnɔ yɛɛ ɔ kɛɛla Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ gikyɔ. ²² Owi ɔbono ɔ kpaa lii ba mɔ, ɔɲ baa ɔ taalɛ ɔ' tɔngɛ. Nfono mɔ, mɛ bii ibono o wu ilaa iko lii Wurubuaarɛ asɛ Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ dɔ. Mɔ-abaa ne ɔ san ɔ dɛ ɔ kya kaala. O bingiri omuumuu.

²³ Sakariya-lɛɛ owi ɔbono ɔ kya kyu wɔra asunbi ilaa sa Wurubuaarɛ mɔ gi logɛ mɔ, o kii kyon mɔ-ɔsowolɛ so. ²⁴ Imɔ gɛmara mɔ, mɔ-ka Elisabɛtɛ gi da ɔtɔ. ɔ da ɔtɔ mɔ, ɔ mɛɲ kyule lii gikpaara so gɛnɛn-n ibosɛ inun. ɔ kya tɔgɛ ɔ kya sa mɔ-nyoro yɛɛ, ²⁵ “Kerɛ ilaa ibono Wurubuaarɛ gi wɔra sa me! Idɛ berɛ, o nyingi me so yɛɛ ɔ laa dengɛ me-ansi ipeeli me-nanboana dɔ.”

Gaberiyɛlɛ Gi Ba Mariya ɔbono ɔ Laa Korogɛ Yesu Mɔ Asɛ

²⁶ Elisabɛtɛ ɔtɔ ibosɛ isee dɔ mɔ, Wurubuaarɛ gi sun mɔ-ɔsɔɔ Gaberiyɛlɛ lii Wurubuaarɛ dɔ kpe Nasarɛtɛ ɔsowolɛ so Galeli gɛsinkpan so yɛɛ o' kpe obolonbu ɔko asɛ. ²⁷ Obolonbu mɔ mɛɲ ti taa bii ɔnyɛn. ɔnyɛn ɔko ne n kya yɛ mɔ, mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Gyosɛfo. ɔ gyɛ Oloobu Deefidi gɛsu dɔ. Obolonbu mɔ ginyɛn ne n gyɛ Mariya.

²⁸ Imoṣo Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ gi ba Mariya baare ase baa faala mɔ ne ɔ tɔge sa mɔ yee, “Omudensebo! Wurubuaare yele fo-gemara.” ²⁹ Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ ilaa tɔgesɛ mɔ i wɔra Mariya gɛwɔnsa gikyɔ. ɔ san ɔ kya taase mɔ-nyoro yee, “Menɛ afaala ɔnan ne?” ³⁰ Nfono mɔ, Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ gi tɔge mɔ yee, “Mariya, gɛɲ yegɛ i' wɔra fo gifuu. Wurubuaare gibaa gi gyan fo so. ³¹ Nu yee fo laa nyɛ ɔtɔ de fo' koroge ɔnyen. Yela mɔ-ginyen yee Yesu. ³² ɔ laa wɔra nyamesɛ gbaa' ne mɛ laa terɛ mɔ yee Gitɔbele mɔ-bi. Wura Wurubuaare laa kyu mɔ-naana Oloobu Deefidi gɛwुरagi mɔ sa mɔ ³³ de o' gyi gɛwura Oloobu Gyeekɔpo gɛsu pɛwu so gɛkpaa-gɛkpaa. Mɔ-gɛwुरagi gɛ maɲ ta ɔkara.”

³⁴ Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ gi tɔge gɛnen ta mɔ, Mariya gi taase mɔ yee, “Nnɛ so ne i laa ba gɛnen? Meɲ ti bii ɔnyen kerɛ.” ³⁵ Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ gi lɛɛ gɛnɔ yee, “Wurubuaare Oduduu laa ba fo so. Gitɔbele mɔ ɔlon laa baa bun fo so. Gɛnen so mɔ mɛ laa terɛ gɛbii gɛbono fo laa baa koroge faa yee Wurubuaare-lɛɛ, Wurubuaare mɔ-bi. ³⁶ Nu yee fo-subu Elisabete kee gi nyɛ ɔtɔ mɔ-gikiyibelense gide dɔ. Mɔ ɔbono nkana mɛ kya terɛ mɔ yee ɔlabanbo mɔ, mɔ-ɔtɔ mɔ ibosɛ isee ne. Mɔ kee laa koroge ɔnyen. ³⁷ I kya nyiile yee sei mɛɲ bo no i don Wurubuaare giwɔra.”

³⁸ Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ gi tɔge gɛnen ta mɔ, Mariya gi lɛɛ gɛnɔ yee, “Yo, nɛ nu. N tɛ sa daa Wurubuaare. I' ba sa me fɛɛ gɛnɔɔbono fo tɔge faa.” Nfono mɔ Wurubuaare dɔ ɔsɔɔ mɔ gi lii kyon taa Mariya yegɛ.

Mariya Gi Kpaa Laa Elisabete

³⁹ Gɛnen nkɛ nbono dɔ mɔ, Mariya gi koso kyon belen-belen kpe Gyudiya gɛsinkpan so abii dɔ ɔsowolɛ ɔko so.

⁴⁰ ɔ fo nno mɔ, ɔ naa loo ɔbelɛnsɛ Sakariya gɛten dɔ kpa faala mɔ-ka Elisabɛtɛ. ⁴¹ Elisabɛtɛ gi kpɛ nu Mariya afaala de mɔ-aso mɔ, gɛbii mɔ gɛ kisee gikolon Elisabɛtɛ ɔtɔ dɔ. Ayaa abono so mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu gi baa suu de Elisabɛtɛ, ⁴² ne o bugi gɛnɔ tɔgɛ Wurubuaarɛ ilaa ken-ken sa Mariya yɛɛ,

“Akyii dɔ pɛwu mɔ, fo ne Wurubuaarɛ gi yuule,
ne gɛbii gɛbono fo laa korogɛ mɔ,

Wurubuaarɛ ayuule a bun gɛmɔ so.

⁴³ Fo ɔbono fo laa wɔra me-ɔmɔlɛgɛbo de me-wura mɔ-nyii mɔ

ne n naa de fo-ayaa baa laa me ɔdɛ faa?

⁴⁴ Kerɛ! Nɛ kpɛ nu fo-afaala mɔ, ayaa abono so mɔ, gɛbii gɛbono gɛ bo me-ɔtɔ dɔ mɔ gɛ kyu ɔkon kisee.

⁴⁵ Fo ɔkyii baarɛ, ibono fo sɔɔ gyi yɛɛ

ɔkalan ɔbono Wurubuaarɛ gi sa fo mɔ laa ba gɛsintin faa,

Wurubuaarɛ ayuule a gyɛ fo-lɛɛ.”

Mariya Gi Bii Afaala ɔlon Yen Wurubuaarɛ

⁴⁶ Mariya gi tɔgɛ yɛɛ,

“N kya yen me Wura Wurubuaarɛ lii me-gisen dɔ.

⁴⁷ Wurubuaarɛ, me-ɔmɔlɛgɛbo mɔ so mɔ, ɔkon bɔla me-gisen dɔ.

⁴⁸ Me, Wurubuaarɛ obolonbu ɔbono meɲ bo gikɔ dɔ mɔ, me-ilaa i tiri Wurubuaarɛ ne ɔ kalɛ me wɔra asa dɔ. Lii ndɛ kyu kyon mɔ, nyamesɛ kamaasɛ ɔbono i korogɛ mɔ mɔ

laa san tɛɛ me yɛɛ Omudɛnsɛbo.

⁴⁹ Gɛsintin, Wurubuaarɛ ɔbono ɔ gyɛ ɔlolonbo mɔ

gi wɔra ilaa gbaa' sa me. Mɔ ne n gyɛ Gisen Fuuli Wura.

⁵⁰ Asa abono mɛ seɛ Wurubuaarɛ mɔ,

Wurubuaarɛ laa kpɛ ɔ kya su mɔmɔ gitolon

san sa abi san sa anaana.

⁵¹ Wurubuaarɛ laa lɛɛ mɔ-ɔlon beɛ nyiile.

Abono mɛ kya diirɛ mɔmɔ-nyoro mɔ, ɔ laa bara mɔmɔ gɛsɛ.

⁵² ɔ laa kyigi awura mɔmɔ-ngyapaa so

de ɔ' diirɛ abono mɛ mɛɲ bo gikɔ dɔ mɔ loo asa dɔ.

⁵³ Abono mɛɲ bo sɛi mɔ ɔ laa kyu ilaa dɛnsɛ kyu kyɛɛ ɔmɔ

de i' tɔrɔ ɔmɔ-asen.

Aterenbi awura berɛ, ɔ laa lɛɛ ɔmɔ-ɔkpa abaa gudu, ayaa gudu.

⁵⁴ ɔ laa lɛɛ mɔ-gitolon gibono ɔ bo mɔ nyiile

de ɔ' kpaa aye Isirale awura abono a gyɛ mɔ-asonbo mɔ.

⁵⁵ ɔ laa kpaa Isirale fɛɛ gɛnɔɔbono ɔ wolaa ka yela

sa aye-naanaana agyangbarasɛ mɔ.

ɔ ka yɛɛ ɔ laa su Oloobu Aberaham mɔ-rɛ mɔ-naana naanaana

pɛwu so gɛkpaa-gɛkpaa.”

⁵⁶ Mariya gi ba Elisabɛtɛ asɛ gɛnen mɔ, ɔ kyena nno fɛɛ ibosɛ isa' pɛi ne ɔ lɔɔ kii gɛwi.

Elisabɛtɛ Gi Korogɛ Gyɔn

⁵⁷ Elisabɛtɛ owi korogɛsɛ gi fo mɔ, ɔ korogɛ ɔnyen.

⁵⁸ ɔ korogɛ mɔ, mɔ-nanboana de mɔ-subuana mɛ nu yɛɛ Wurubuaarɛ gi tansi su mɔ gitolon, ne mɛ gyi ɔkon kpaa mɔ.

⁵⁹ Mɔ-gɛkorogɛ mɔ nkɛ gukue gɛmara mɔ, mɛ ba de mɛ' baa ten kyokyoo mɔ giwɔrɛ de mɛ' yela mɔ-ginyen fɛɛ gɛnɔɔbono mɔmɔ-itiibilaa i kya nyiile mɔ. Nkana mɛ kya laarɛ de mɛ' kyu mɔ-sɛ Sakariya ginyen kyu yela mɔ,

⁶⁰ ne kyokyoo mɔ mɔ-nyi gi kine yɛɛ, “Kuaa. A laa terɛ mɔ yɛɛ Gyɔn.” ⁶¹ Talabo mɔ gi tɔgɛ gɛnen mɔ, asa mɔ mɛ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Fɛye-gɛsu dɔ mɔ, mɛ mɛɲ ti yela ɔko-rɛ ɔko ginyen gide.”

⁶² Nfono mɔ mɛ kaala abaa dɔ kyu taase kyokyoo mɔ mɔ-sɛ de mɛ' bii ginyen gibono ɔ kya laare mɛ' tere gebii mɔ mɔ. ⁶³ Mɛ kaala nyiile mɔ gɛnen mɔ, ɔ taase taatɔ ɲmarasɛsɛ so, ne ɔ ɲmarasɛ gyan yɛɛ, “Mɛ' tere mɔ yɛɛ Gyɔn.” ɔ ɲmarasɛ gɛnen mɔ, i de mɔmɔ pɛwu gɛnɔ. ⁶⁴ Ayaa abono so mɔ, Sakariya gɛnɔ gɛ bugi ne o kii taale ɔ kya tɔngɛ, ne o yii gɛsɛ ɔ kya yen Wurubuaarɛ. ⁶⁵ Abono mɛ tɛ sindi mɔmɔ mɔ pɛwu mɛ nu imɔ mɔ, i wɔra mɔmɔ gifuu. Gɛnen ilaa idɛ pɛwu ne n san wɔra gɛsingyi gyisɛ sola kyon kpaalii Gyudiya abii mɔ dɔ isowolɛ mɔ so. ⁶⁶ ɔkamaasɛ ɔbono o nu ilaa ibono i ba mɔ pɛwu mɔ gi sa imɔ so n wɔnsa gikyɔ ne ɔ san ɔ kya taase mɔ-nyoro yɛɛ, “Menɛ ne gebii gɛdɛ gɛ laa baa wɔra gɛkaako?” I kya nyiile yɛɛ mɛ wu ibono Wurubuaarɛ ɔlon bo mɔ dɔ.

Sakariya Gi Bii ɔlon Yen Wurubuaarɛ

⁶⁷ Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi suu de gebii mɔ mɔ-sɛ, Sakariya ne o wu Wurubuaarɛ ilaa tɔgɛ yɛɛ,

⁶⁸ “Ayenbi a gyɛ sa Isirale awura wura, Wurubuaarɛ.

ɔ ba aye abono a gyɛ mɔ-adɛ mɔ asɛ
de ɔ' lɛɛ aye lii ilaa nyɛnyɛn dɔ
de a' nyɛ kyena sa mɔ.

⁶⁹ ɔ laa bara aye ɔlolonbo de ɔmɔlɛgɛbo ɔko
lii Deefidi ɔbono ɔ wɔra Wurubuaarɛ sonbo mɔ
gɛsu dɔ.

⁷⁰ ɔ wolaa tɔgɛ gɛnen ɔmɔlɛgɛbo baarɛ so ilaa yela
lii ko-o dedaa kyu naa de mɔ-ikalalan atɔgɛbo abono
ɔ lɔrɔ yela sa mɔ-gɛsun mɔ so.

⁷¹ Wurubuaarɛ laa mɔlɛgɛ aye lii aye-akyobo asɛ.
ɔ laa sɔgɛ aye lii asa abono pɛwu
mɛ mɛɲ kya laare aye-ilaa mɔ abaa dɔ.

⁷² ɔ laa mɔlɛgɛ aye gɛnen de o' su aye gitolon
fɛɛ gɛnɔɔbono ɔ ka yela sa aye-naanaana mɔ.

Wurubuaare gi wolaa tɔge yee

ɔ laa yee aye-re mɔ a' wɔra genɔ pobɔɔ.

ɔ maŋ lee ansi yee genen genɔ pobɔɔ gebono.

⁷³ ɔ laa gyi ntan nbono ɔ ka yela sa aye Gyuda awura
ɔnaana gyangbarase, Aberaham, mɔ so.

⁷⁴ ɔ ka ntan mɔ yee ɔ laa sɔge aye lii aye-akyobo abaa dɔ
de ɔ' sa aye ɔkpa yee a' son mɔ ibono a maŋ sele sei.

⁷⁵ A laa kyu gisen fufuli de gesintin son mɔ aye-nke ɔkara.

⁷⁶ Me-bi, fo-o fo mɔ,
me laa tere fo yee Gitɔbele mɔ ikalan ɔtɔgebo.

I kya nyiile yee fo laa gyangbara sa aye-Wura

ɔbono ɔ laa mɔlege aye mɔ de fo' lɔɔ ɔkpa gyoo
mɔ.

⁷⁷ Fo laa yee mɔ-ade me' nu mɔ-amɔlege mɔ so
yee ɔ laa kyu mɔmɔ-ila nyenyen kyu kyee mɔmɔ.

⁷⁸ Aye-Wurubuaare mɔ gyɛ otolonbo lii mɔ-gisen dɔ.

Mɔ-gitolon mɔ so mɔ, ɔ laa yee geɛɛ deɛnse ge' ke sa
aye

⁷⁹ de aye abono a te gibiri dɔ ne a sele lewu mɔ,
i' nyɛ wu aye de a' naa de gisen yuuli ɔkpa mɔ.”

⁸⁰ Gɛbii mɔ ge see, ne ɔ nyɛ oduduu dɔ ɔlon. ɔ san
kyena daa gipen dɔ kpaa fo geke gebono Wurubuaare gi
baa lee mɔ-gɛwi nyiile Isirale awura mɔ.

2

Mariya Gekoroge Ilaa

¹ Owi ɔbono dɔ mɔ, Gyuda awura de asa oyuduu kpɛi-
kpɛi me te sa daa Rom awura. Genen nke nbono dɔ mɔ
i ba yee mɔmɔ Rom wura bele, Siisa ɔgustuse, gi yela
nbara sa ɔkamaase yee ɔ' nmarase mɔ-ginyen de me'
kale abono pɛwu me te gesinkpan gebono so mɔ. ² Imɔ
ide ne n gyɛ ibono i gyangbara yee me kale asa de me' bii
gesinkpan so asa gɛgyɔnɔ. I ba daa aberɛ abono ɔbelɛnɛ

Kuriniyuse tɛ sa Rom abɛyin Siiriya gɛsinkpan so mɔ. ³ Mɛ kya kalɛ asa gɛnen mɔ, ɔkamaasɛ gi kpe mɔ-gɛwi de ɔ' kpaɛ nmarasɛ mɔ-ginyen.

⁴ Imɔso Gyosɛfo kee gi koso lii Nasarɛtɛ ɔsowolɛ ɔbono ɔ bo Galeli gɛsinkpan so mɔ, ne o kpe Gyudiya gɛsinkpan so de ɔ' kpaɛ nmarasɛ mɔ-ginyen Bɛtɛlɛhɛm ɔsowolɛ so nfono mɛ korogɛ mɔ-naana Oloobu Deefidi mɔ. I kya nyiile yɛɛ ɔ gyɛ daa Oloobu Deefidi gɛsu dɔ de mɔ-gɛten dɔ isa. ⁵ Imɔso o kpe nno de mɛ' kpaɛ nmarasɛ mɔ-rɛ mɔ-ka Mariya ɔbono ɔ kya yɛ mɔ ne Wurubuaarɛ gi yɛgɛ mɔ ɔ da ɔtɔ mɔ anyen.

⁶ Mɛ bo Bɛtɛlɛhɛm nno mɔ, owi gi fo ibono Mariya laa korogɛ, ⁷ ne ɔ korogɛ mɔ-bi gyangbarasɛ, gɛbii nyensɛɛ. O kyu ataaban mili mɔ ne o kyu mɔ diila nbuɛ ogyiten gidɛkaa dɔ. I kya nyiile yɛɛ mɛ mɛn nyɛ ɔkpa kpaɛ sogɛ asafo ɔlooten. Nno mɔ i ti bɔla.

Isandɛ Akparɛbo Ako Mɛ Nu Yɛɛ I Korogɛ Yesu

⁸ Gɛnen gɛsinkpan gɛbono so kee mɔ, isandɛ akparɛbo ako mɛ bo ndɔɔ dɔ mɛ kya dii ɔmɔ-nbuɛ gɛnyɛ. ⁹ Mɛ bo nno gɛnen mɔ, Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ ɔko gi lii ɔmɔ so. ɔsɔɔ mɔ gi lii ɔmɔ so gɛnen mɔ, Wurubuaarɛ nyisigyɛ gi baa nɛlegi kyaabɔɔ ɔmɔ. Mɛ wu gɛnen mɔ, i wɔra isandɛ akparɛbo mɔ gifuu gikyɔ kyɔde.

¹⁰ I wɔra ɔmɔ gifuu gɛnen mɔ, Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ gi tɔgɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “Fɛn sa fɛ' seɛ gifuu. N dɛ ɔkalan konkonsɛ mi-i bara fɛye! ɔkon belɛ ɔko kya ba. ɔ kya ba daa sa anyamesɛ pɛwu. ¹¹ Imɔ ne n gyɛ yɛɛ ndɛ gɛkɛ gɛdɛ Oloobu Deefidi ɔsowolɛ mɔ so mɔ, mɛ korogɛ ɔmɔlɛgɛbo. Mɔ ne n gyɛ Wura. Mɔ ne Wurubuaarɛ gi wolaa tɔgɛ yɛɛ ɔ laa sun de ɔ' baa mɔlɛgɛ fɛye mɔ. ¹² Ilaa ibono i laa lɛɛ mɔ-gɛwi nyiile fɛye mɔ ne n gyɛ yɛɛ fɛ laa wu kyokyoo mɛ kyu ataaban kyu mili mɔ, ɔ

dɛ nbuɛ ogyiten gidɛkaa dɔ.” ¹³ Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ gi tɔgɛ gɛnen mɔ, mɛ baa kerɛ mɔ, Wurubuaarɛ dɔ isɔɔ alolonbo gikpen beɛ ne n lii Wurubuaarɛ dɔ ba. Mɛ ba mɛ yeɛ ɔsɔɔ gyangbarasɛ mɔ asɛ mɛ kya yen Wurubuaarɛ mɛ kya tɔgɛ yɛɛ,

¹⁴ “Nyisigyɛ ɔ' wɔra Wurubuaarɛ-lɛɛ Wurubuaarɛ dɔ, de gɛsinkpan gɛdɛ so mɔ, gisen yuuli gi' wɔra abono mɛ kya gyɛ Wurubuaarɛ ginsi mɔ-lɛɛ.”

¹⁵ Wurubuaarɛ dɔ isɔɔ mɔ mɛ naa taa ɔmɔ yɛgɛ kii kpe Wurubuaarɛ dɔ. Mɛ kyon mɔ, isandɛ akparɛbo mɔ mɛ kya tɔgɛ mɛ kya sa abara yɛɛ, “A' kpe Bɛtɛlɛhɛm de a' kpaa kerɛ ilaa ibono i ba nno ne Wurubuaarɛ gi lɛɛ nyiile aye faa.” ¹⁶ Ne gɛsintin mɛ yii ɔkpa kyon belɛn-belɛn. Mɛ kpe mɔ, mɛ kpaa wu Mariya mɔ-rɛ Gyosɛfo. Ne mɛ wu kyokyoo mɔ dɛ nbuɛ ogyiten gidɛkaa mɔ dɔ.

¹⁷ Mɛ wu mɔ gɛnen mɔ, mɛ buu ɔkalan ɔbono mɛ nu lii mɔ so mɔ sa mɔ-sɛ de mɔ-nyɛ. ¹⁸ Ne i dɛ abono pɛwu mɛ nu imɔ mɔ gɛnɔ gikyɔ. ¹⁹ Mariya berɛ, gi kyu ilaa mɔ wɔra mɔ-gisen dɔ, ɔ kpɛ ɔ kya sa imɔ so gɛwɔnsa. ²⁰ Isandɛ akparɛbo mɔ, mɔ, mɛ kii kpe mɔmɔ-isandɛ mɔ asɛ mɛ kpɛ mɛ dɛ nyisigyɛ mɛ kya sa Wurubuaarɛ, mɛ kya yen mɔ kyu lii ilaa ibono pɛwu mɛ nu ne mɛ kpaa wu de mɔmɔ-ansi mɔ so. I kya nyiile yɛɛ mɛ kpaa wu ilaa kamaasɛ fɛɛ gɛnɔɔbono Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ gi wolaa tɔgɛ ɔmɔ mɔ.

Mɛ Yela Yesu Ginyɛn

²¹ Mariya gi korogɛ mɔ imɔ gɛkɛ kuesɛ mɔ, mɛ ten kyokyoo mɔ-giwɔrɛ. Mɛ wɔra kyokyoo mɔ itiibilaa idɛ gɛnen mɔ, mɛ yela mɔ-ginyɛn yɛɛ Yesu. Ginyɛn gidɛ ne Wurubuaarɛ dɔ ɔsɔɔ mɔ gi wolaa sa mɔ pɛi ne mɔ-nyɛ gi lɔɔ da mɔ-ɔtɔ. ²² Imɔ idɛ gɛmara mɔ, owi mɔ gi fo ibono mɛ laa wɔra tiibi ilaa sa Mariya de i'

nyiile yEE ɔ kɔ lii fEE gɛnɔɔbono Oloobu Mosisi nbara mɔ gi kya nyiile sa atalabo mɔ. Imɔso mE kyu kyokyoo mɔ kpe mɔmɔ-ɔsowolE gEmu Gyɛrusalem, kyon kpaaloo WurubuaarE ɔson obu mɔ gikpaara so de mE' kyu mɔ kpaaloo WurubuaarE abaa dɔ. ²³ (I kya nyiile yEE WurubuaarE nbara mɔ dɔ mɔ mE ηmarasE yela sa Gyuda awura mɔ yEE, “Gɛbii nyensEE kamaasE gɛbono mE laa daa gikorogE mɔ mE' kyu gEmɔ yEE gE gyE WurubuaarE-lE.”)

²⁴ ME kpe WurubuaarE ɔson obu mɔ gikpaara mɔ so gɛnen mɔ, tiibi ilaa ibono mE laa wɔra sa talabo mɔ de ɔ' wɔra fEE ɔ kɔ lii mɔ ne n gyE yEE mE laa kyu abonbuE anyɔ abEE gɛwi nbuii nko ɔnan nmɔ nnyɔ kpaalE asunbi sa WurubuaarE fEE gɛnɔɔbono mE ηmarasE yela WurubuaarE nbara mɔ dɔ mɔ.

*ɔbel*ENSE Simon Gi Wu Yesu Ilaa TɔgE

²⁵ Gɛnen owi ɔbono mɔ, ɔnyen ɔko tE Gyɛrusalem ɔsowolE ɔbono so, mE kya terE mɔ-ginyen yEE Simon. ɔ gyE isa ɔbono ɔ seLE WurubuaarE ne ɔ kya gyi gɛsintin sa mɔ. ɔnyen mɔ tE ɔ gyoo owi ɔbono WurubuaarE laa mɔlɛgE Isirale awura de mɔmɔ-asen a' tɔrɔ mɔmɔ mɔ. WurubuaarE Oduduu bo mɔ dɔ. ²⁶ WurubuaarE Oduduu mɔ gi wolaa lEE nyiile Simon baarE yEE pɛi ne ɔ laa wu' mɔ, gɛnen mɔ, o' wu isa ɔbono Wura WurubuaarE laa sun de ɔ' baa mɔlɛgE mɔ WurubuaarE adE mɔ de mɔ-ansi.

²⁷ GɛkE gɛdE mɔ, WurubuaarE Oduduu mɔ gi suu de Simon ne ɔ kparE mɔ kpe WurubuaarE ɔson obu gikpaara mɔ so. Owi ɔbono Yesu mɔ-sE de mɔ-nyi mE kyu kyokyoo Yesu baa loo nno de mE' baa wɔra WurubuaarE nbara tiibi ilaa sa mɔ mɔ, ²⁸ Simon gi wu mɔmɔ. O wu mɔmɔ mɔ, ɔ sɔɔ kyokyoo mɔ keda, ne ɔ yen WurubuaarE yEE,

- 29 “Me-Wurubuaare, obono ilaa kamaase i bo daa fo-abaa dɔ,
 idɛ kon berɛ, fo laa taale terɛ me
 de n' ba fo ase de gisen yuuli
 fɛɛ gɛnɔɔbono fo wolaa tɔgɛ yela mɔ.
- 30 I kya nyiile yɛɛ nɛ wu obono fo sun
 de ɔ' baa mɔlɛgɛ asa mɔ de me-ansi.
- 31 Amɔlɛgɛ abono fo baala
 fo laa lɛɛ nyiile asa kpɛi-kpɛi pɛwu mɔ,
 nɛ wu amɔ de me-ansi.
- 32 Kyokyoo baare laa baa wɔra fatela
 de ɔ' lɛɛ fo Wurubuaare ilaa nyiile asa kpɛi-kpɛi
 abono mɛ mɛɲ nyi fo Wurubuaare mɔ
 de ɔ' kyu nyisigyi kyu bara fo-adɛ Isirale awura.”

33 Ilaa ibono Simon gi tɔgɛ kyu lii kyokyoo mɔ so
 gɛnen mɔ, i dɛ mɔ-sɛ de mɔ-nyi gɛnɔ. 34 Simon gi faala
 Wurubuaare gɛnen mɔ, ɔ kolɛ Wurubuaare ayuule bun
 mɔmɔ so ne ɔ tɔgɛ sa kyokyoo mɔ mɔ-nyi Mariya yɛɛ,
 “Fo wu fo-bi baare? ɔ paa ba yɛɛ ɔ laa yɛgɛ i' diire asa
 sakyɔ mɔmɔ-gɛkyena dɔ de asa sakyɔ mɔ kee mɛ' lii
 tɔɔ mɔmɔ-gɛkyena dɔ Isirale gɛsinkpan gɛdɛ so. ɔ
 paa ba yɛɛ ɔ laa wɔra obono ɔ laa lɛɛ Wurubuaare ilaa
 wɔrase nyiile asa de mɛ' sɔɔ imɔ akyɔɔlɛ. 35 I laa yɛgɛ
 asa nwɔnsa nbono mɛ dɛ mɔ gi' lii gɛwi. Fo, Mariya mɔ,
 fo-gisen dɔ i laa sogya fo fɛɛ gɛki ne mɛ yii fo.”

*ɔkyii bel*ɛnsɛ Ana Gi Bii Kirisito

36 Wurubuaare ikalan ɔtɔgɛbo kyiise ɔko kee bo nno.
 Mɛ kya terɛ mɔ-ginyen yɛɛ Ana. ɔ wɔra ɔkyii belɛnsɛ.
 Mɔ-sɛ ginyen ne n gyɛ Fanuwɛlɛ, Akya gɛsu dɔ ne ɔ lii.
 Mɔ-gibolonbu dɔ mɔ, ɔ dena nsi sono ɔkara ne mɔ-kuli
 gi wu' taa mɔ yɛgɛ. 37 Mɔ-kuli gi wu' mɔ, ɔɲ baa dena.
 Owi obono mɛ kyu kyokyoo Yesu ba Wurubuaare ɔson
 obu mɔ dɔ gɛnen mɔ, ɔkyii mɔ gi gyi nsi ikue-inan nsi

nnaan. Owi kamaase dɔ mɔ ɔ kpe ɔ bo daa Wurubuaare ɔson obu mɔ dɔ ɔ kya son Wurubuaare ɔ kya ηminde gɛnɔ, ɔ kya dalaa gɛnyɛ de gɛpɛ.

³⁸ Gɛnen ɔkyii belɛnsɛ baare gi kpaɛ loo Wurubuaare ɔson obu gikpaara mɔ so mɔ, i kpe kpaɛ gyangara owi ɔbono Gyosɛfo mɔ-rɛ Mariya de kyokyoo mɔ mɛ bo nno mɔ. Mɛ kpaɛ gyan gɛnen mɔ, ɔkyii belɛnsɛ mɔ gi kyu afaala kyu sa Wurubuaare ne o yii gɛsɛ ɔ kya tɔgɛ ilaa ibono kyokyoo mɔ laa baa wɔra mɔ ɔ kya sa asa. ɔ tɔgɛ kyokyoo mɔ ilaa sa abono pɛwu mɛ kya kerɛ ɔmɔlɛgɛbo mɔ ɔkpa mɔ. Mɔmɔ-gɛwɔnsa gɛ gyan yɛɛ gɛnen kaase ɔbono laa yɛgɛ Gyɛrusalem, mɔmɔ-ɔsowolɛ gɛmu mɔ, o' nyɛ mɔ-nyoro lii mɔ-akyobo abaa dɔ.

³⁹ Yesu mɔ-sɛ de mɔ-nyi mɛ wɔra ilaa kamaase logɛ fɛɛ gɛnɔɔbono Wurubuaare nbara mɔ gi kya nyiile mɔ, mɛ kii kpe Galeli gɛsinkpan so ne mɛ kii kpe Nasarɛtɛ ɔsowolɛ ɔbono so mɛ tɛ mɔ.

Gɛbii Yesu

⁴⁰ Gɛbii mɔ gɛ sɛɛ ne gɛ wɔra ɔlon. ɔlaako ginyi gi bɔla mɔ dɔ, ne Wurubuaare gibaa gi gyan mɔ so.

⁴¹ Gɛsi kamaase dɔ mɔ owi ɔbono mɛ kya gyi mɔmɔ Gyuda awura Lɛwu Gi Seregɛ Aye So gɛkɛ belɛ mɔ, Yesu mɔ-nyi de mɔ-sɛ mɛ kya kyena kpe Gyɛrusalem.

⁴² Imɔso gɛsi gɛbono Yesu gi gyi nsi gudu nnyɔ mɔ, mɛ kyon kpe Gyɛrusalem de mɛ' kpaɛ gyi gɛkɛ belɛ mɔ fɛɛ gɛnɔɔbono mɔmɔ Gyuda awura mɛ kya wɔra mɔ. ⁴³ Mɛ gyi gɛkɛ belɛ mɔ ta mɛ kya kii mɔ, Yesu berɛ, gi sii kyena Gyɛrusalem yɛgɛ mɔ-nyi de mɔ-sɛ mɛ mɛη bii. ⁴⁴ Mɛ kyu imɔ yɛɛ ɔ bo mɔmɔ-gikpen gibono mɛ naa mɔ dɔ. Mɛ naa gɛkɛ mumuli toloowi pɛi ne mɛ lɔɔ laare mɔ-gɛten mɔmɔ-subuana de mɔmɔ-kyɛmenɛana asɛ. ⁴⁵ Mɛ mɛη wu mɔ. Gɛnen so mɛ kii kpe Gyɛrusalem mɛ' kpaɛ laare mɔ.

⁴⁶ ME kya laare mo genen mo, imo gēke sase mo, me kpaawu mo Wurubuaare onon obu gikpaara mo so. O te Wurubuaare nbara anmarasebo mo do o kya nu momo ase, ne o kya taase momo ilaa. ⁴⁷ Genonobono gebii mo ge kya nu gese ne ge kya lee genon mo i de okamaase onono o kya nu mo ase mo genon. ⁴⁸ Mo-nyi de mo-se me kpaawu mo genen mo, i de omog-enon gikyoo. Ne mo-nyi gi taase mo yee, “Me-bi, meneto ne n wora ne fo wora aye genen? Kere genonobono me-re fo-se a naa a kya yiyee a kya laare fo a kya kpon mo.” ⁴⁹ Mo-nyi gi taase mo genen mo, Yesu gi kii taase omog daa yee, “Mene n wora ne fe naa fe kya laare me? Fe menyi nyi yee i kaabore ofaanan n bo me-se geten do?” ⁵⁰ O taase momo genen mo, me menyi nu mo gese. ⁵¹ Imo ide gemara mo Yesu gi buu mo-nyi de mo-se lii ne me kii kyon Nasarete osowole so nfono me te mo. Momo-gekyena do mo, o kya bara mo-nyoro gese sa omog. Mo-nyi gi kyu genen ilaa ide pewu kyu wora mo-nwansa do. ⁵² Yesu gi see, ne mo-olaako ginyi gi nyaakyo, ne o gyi Wurubuaare de anyamese pewu ginsi.

3

Gyon Gi Toge Sa Asa Yee Me' Loro Momo-Gekeyena Do Gyoo Yesu

¹⁻² Owi onono Tabiriyuse gyee Rom wura bele mo, imo nsi gudu nnun do mo, Wurubuaare gi tongee sa Gyon, Sakariya mo-bi. Genen aberere abono mo, i bo abelense abono me kya kere Gyuda awura so sa Rom wura bele mo. Onono o kya kere Gyudiya gesinkpan so mo ne n gyee Pontiyuse Pilato. Wura Herode ne n kya kere Galeli so, ne mo-tede Filipino gyee wura o kya kere Ituriya de Tirakonite so. Wura Lisaniya mo ne n kya kere Abelin gesinkpan so. Abono me gyee Gyuda awura asunbi aleebo gemu genen

owi ɔbono dɔ mɔ ne n gyɛ Anasɛ de Kayifasɛ. Gɛnen aberɛ abono dɔ mɔ Wurubuaarɛ gi tɔngɛ sa Gyɔn gipen dɔ.

³ Wurubuaarɛ gi tɔngɛ sa Gyɔn gɛnen mɔ, Gyɔn gi naa gɛsinkpan gɛbono gɛ kyaabɔɔ Gyɔɔdan ɔbon mɔ ɔ kya tɔgɛ ɔ sa asa yɛɛ mɛ' nu mɔmɔ-nyoro gɛsɛ de mɛ' kyɛɛgɛ lii mɔmɔ-ilaa nyɛnyɛn giwɔra dɔ. Mɛ wɔra gɛnen mɔ, ɔ laa gyere mɔmɔ Wurubuaarɛ sagyere de i' nyiile yɛɛ Wurubuaarɛ gi kyu mɔmɔ-ilaa nyɛnyɛn kyɛɛ ɔmɔ. ⁴ Gyɔn naa ɔ kya tɔgɛ ilaa idɛ ɔ kya sa asa gɛnen mɔ, i kyena de ilaa ibono Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo Isaya gi wolaa wu tɔgɛ mɔ. Mɛ wolaa ŋmarasɛ Isaya agyɛbi abono yela ɔwɔlɛ dɔ yɛɛ,

“Asa mɛ laa nu ɔko gigyɛbi gipen dɔ

ɔ laa kpen ɔ kya tɔgɛ yɛɛ,

‘Fɛ' lɔrɔ fɛye-gɛkyena dɔ gyoo Wurubuaarɛ de ɔ' naa de ɔkpa ntintin ba fɛye asɛ.

⁵ Nfonoana i wɔra fɛɛ i bo igee mɔ

Wurubuaarɛ laa yɛgɛ isɛ i dii bɔla imɔ.

ɔ laa yɛgɛ abii de nbiibi mɔ pɛwu

gi' boori de gi' dɛ gitaga.

Nfonoana i mɛɛ mɛɛ mɔ, ɔ laa yɛgɛ i laa kyirigi

ne nfonoana i bo ibɔ logoto-logoto mɔ,

Wurubuaarɛ laa waalɛ imɔ isɛ de i' dii kyaga.

⁶ Amɔlɛgɛ abono Wurubuaarɛ laa kyu mɔlɛgɛ anyamesɛ

de i' lɔrɔ mɔmɔ-rɛ mɔ nsana mɔ,

mɔmɔ pɛwu mɛ laa wu amɔ de ansi.’ ”

⁷ Sakpii kya kpe Gyɔn asɛ de o' gyere ɔmɔ Wurubuaarɛ sagyere mɔ, ɔ tɔgɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “Fɛ dɛ daa fɛɛ awɔɔ abono a bo gibɔrɔ mɔ gikpen! Wurubuaarɛ ginyadon gɛkɛ mɔ gɛ kya ba. ɔ laa biidɛ asa nyɛnyɛn pɛwu giso. Imɔso fɛye kee fɛ wu yɛɛ i kaaborɛ fɛ' selɛ lii Wurubuaarɛ ginyadon mɔ dɔ? ⁸ Gɛnen berɛ mɔ, fɛ'

wɔra ilaa wɔrase ibono i laa lɛɛ nyiile yɛɛ fɛ nu fɛye-nyoro gɛsɛ gɛsintin mɔ daa. Fɛɲ sa fɛ' penɛ fɛye-nyoro yɛɛ ibono fɛ kpɛ nyɛ fɛ gyɛ Aberaham ɔpaa dɔ asa faa so mɔ, Wurubuaarɛ laa yɛgɛ kyɛɛ fɛye. N' tɔgɛ fɛye yɛɛ Wurubuaarɛ laa taalɛ yɛgɛ abui adɛ a' bingiri Aberaham ɔpaa dɔ asa. ⁹ Anyamesɛ mɛ dɛ fɛɛ iyii ibono Wurubuaarɛ gi duu mɔ. Oyii kamaasɛ ɔbono ɔɲ kya sɔɔ abi mɔ, Wurubuaarɛ gi ti puru mɔ-gɛkyɔɔ ɔ laa ɲɛ mɔ too kyu kpaa wɔra ɔgya dɔ.”

¹⁰ Gyɔn gi tɔgɛ sa sakpii mɔ gɛnen mɔ, mɛ taasɛ mɔ yɛɛ, “Nnɛ ne a laa wɔra de i' lɛɛ nyiile yɛɛ a kyɛɛgɛ?”

¹¹ ɔ lɛɛ gɛnɔ sa ɔmɔ yɛɛ, “Fɛye abono fɛ bo ngbɛ nnyɔ-nnyɔ mɔ, fɛ' kyu gɛko-gɛko sa abono mɛ mɛɲ bo ba-a gɛkolon mɔ. ɔbono, mɔ, ɔ bo agyudɔ mɔ, mɔ kee ɔ' sa mɔ-nanbo ɔbono ɔ mɛɲ bo mɔ.”

¹² Lɛnpoo asɔɔbo ako kee mɛ saarɛ sakpii mɔ dɔ. Mɛ kpɛ Gyɔn asɛ yɛɛ o' gyere ɔmɔ Wurubuaarɛ sagyere. Pɛi ne ɔ laa gyere mɔmɔ Wurubuaarɛ sagyere mɔ, mɛ taasɛ mɔ yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, nnɛ ne a laa wɔra de i' lɛɛ nyiile yɛɛ a kyɛɛgɛ?” ¹³ Lɛnpoo asɔɔbo mɔ mɛ taasɛ Gyɔn gɛnen mɔ, ɔ lɛɛ gɛnɔ sa ɔmɔ yɛɛ, “Fɛ laa sɔɔ asa lɛnpoo mɔ, fɛɲ sa fɛ' sɔɔ mɔmɔ aterenbi de i' don gɛnɔɔbono i kaaborɛ fɛ' sɔɔ mɔ.” ¹⁴ Asogya kee mɛ kpaa taasɛ mɔ yɛɛ, “Ne aye mɔ de-e? Nnɛ ne a laa wɔra de i' lɛɛ nyiile yɛɛ a kyɛɛgɛ?” Mɛ taasɛ Gyɔn gɛnen mɔ, ɔ lɛɛ gɛnɔ sa ɔmɔ yɛɛ, “Fɛ' mɛɲ kyu fɛye-gisogya ɔlon ɔbono fɛ bo mɔ kyu sɔgɛ aterenbi lii ako asɛ abɛɛ fɛ' ɲaala mɔmɔ yɛɛ nengyene mɛ maɲ sa fɛye aterenbi mɔ, fɛ laa kyu mɔmɔ wɔra nbɛlɛ dɔ. Gikɔ gibono abeyin kya ka fɛye mɔ, fɛ' yɛgɛ i' gyi fɛye-ginsi.”

¹⁵ Gɛnen aberɛ abono mɔ asa nɔwɔnsa gi gyan' daa yɛɛ ɔfaanan Gyɔn ne n gyɛ ɔbono Wurubuaarɛ yɛɛ ɔ laa sun de ɔ' baa mɔlɛgɛ ɔmɔ de mɛ' nyɛ Wurubuaarɛ asɛ

gɛkyena ɔnan mɔ. ¹⁶ Lii gɛnen so mɔ, Gyɔn gi tɔgɛ sa ɔmɔ pɛwu yɛɛ, “Me, n dɛ daa nkyu n kya gyere fɛye Wurubuaarɛ sagyere. ɔbono ɔ don me mɔ kya ba. Fɛɛ n' ba gɛɛ de n' kyu mɔ-ayaawolɛ tolɛ mɔ-ayaa dɔ sa mɔ gbaa mɔ, meɲ fo. Gɛnen kaasɛ ɔbono mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu de ɔgya ne ɔ laa kyu gyere fɛye Wurubuaarɛ sagyere. ¹⁷ Kaasɛ ɔbono gi ti baala de ɔ' baragɛ ilaa dɛnsɛ awɔrabo lii ilaa nyɛnyɛn awɔrabo dɔ. ɔ laa kyu ilaa dɛnsɛ awɔrabo mɔ kpaɛ yela mɔ asɛ de ɔ' biidɛ ilaa nyɛnyɛn awɔrabo mɔ giso gɛkpaɛ-gɛkpaɛ. I laa wɔra fɛɛ gɛnɔɔbono mɛ kya fon ɔmɔlɔgɔ mɔ. Mɛ kya kyu ɔmɔlɔgɔ abi mɔ yela gɛten dɛnsɛ de mɛ' kyu afonfontɛɛ mɔ kpaɛ fuɛ de mɛ' yii amɔ ɔgya. Gɛnen ɔgya ɔbono meɲ kya nu giwu!” ¹⁸ Gyɔn gi tɔgɛ Wurubuaarɛ ɔkalan konkonɛ mɔ sa sakpii mɔ, ne ɔ ka mɔmɔ kyu lii ilaa kpɛi-kpɛi gikyɔ so.

¹⁹ Gɛnen aberɛ abono mɔ Gyɔn wolaa ɔ kya ka Wura Hɛrodɛ kee kyu lii ilaa nyɛnyɛn ibono ɔ kya wɔra mɔ pɛwu so. Imɔ iko ne n gyɛ yɛɛ Wura Hɛrodɛ gi sɔgɛ mɔ-tedɛ mɔ-ka Hɛrodiyɛɛ kyu dena. Gyɔn mɔ gi nu gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ sa Wura Hɛrodɛ yɛɛ ibono ɔ wɔra faa, iɲ boran. ɔ ka wura mɔ gɛnen mɔ, i loo wura mɔ, ²⁰ ne ɔ keda Gyɔn kpaɛ tii de obu. O tii Gyɔn de obu gɛnen mɔ, i yɛgɛ o kii lɔɔ wɔra ilaa nyɛnyɛn bɔla ibono ɔ ti wolaa wɔra mɔ so.

Gyɔn Gi Gyere Yesu Wurubuaarɛ Sagyere

²¹ Mɛɲ ti keda Gyɔn tii de obu ne asa pɛwu mɛ kya ba mɔ asɛ de o' gyere mɔmɔ Wurubuaarɛ sagyere ɔbon dɔ mɔ, o gyere Yesu kee Wurubuaarɛ sagyere. ɔ gyere mɔ ta ne Yesu kya dalaa mɔ, Wurubuaarɛ dɔ i bugi. ²² Nfono mɔ asa mɛ wu Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi kpelegɛ lii soso fɛɛ bonbuɛ baa gyan' Yesu so, ne Wurubuaarɛ gi

tɔŋge lii soso yɛɛ, “Fo gyɛ me-bi. Fo-ilaa i bo me-gisen dɔ. Fo kya gyi me-ginsi.”

Ɔpaa Ɔbono Dɔ Asa Mɛ Nyi Yɛɛ Yesu Gi Lii Mɔ

²³ Yesu gi gyi fɛɛ nsi oko de saalaa pɛi ne o yii gɛsɛ ɔ naa ɔ naa ɔ kya wɔra gɛsun gɛbono Wurubuaarɛ gi kyu wɔra mɔ-abaa dɔ mɔ. Asa mɛ nyi mɔ mɔ, mɛ nyi mɔ daa yɛɛ Gyosɛfo mɔ-bi.

Gyosɛfo-lɛɛ mɔ-sɛ ne n gyɛ Heeli,

²⁴ Heeli mɔ-sɛ ne n gyɛ Matati,

Matati mɔ-sɛ ne n gyɛ Lɛfi,

Lɛfi mɔ-sɛ ne n gyɛ Mɛliki,

Mɛliki mɔ-sɛ ne n gyɛ Gyanayi,

Gyanayi mɔ-sɛ ne n gyɛ Gyosɛfo ɔko.

²⁵ Gɛnen Gyosɛfo Ɔbono mɔ-sɛ ne n gyɛ Matatiya,

Matatiya mɔ-sɛ ne n gyɛ Amɔsɛ,

Amɔsɛ mɔ-sɛ ne n gyɛ Nahum,

Nahum mɔ-sɛ ne n gyɛ Esili,

Esili mɔ-sɛ ne n gyɛ Nagayi,

²⁶ Nagayi mɔ-sɛ ne n gyɛ Maati,

Maati mɔ-sɛ ne n gyɛ Matatiya ɔko,

Matatiya Ɔbono mɔ-sɛ ne n gyɛ Semeyin,

Semeyin mɔ-sɛ ne n gyɛ Gyoseki,

Gyoseki mɔ-sɛ ne n gyɛ Gyoodɛ,

²⁷ Gyoodɛ mɔ-sɛ ne n gyɛ Gyowanan,

Gyowanan mɔ-sɛ ne n gyɛ Resa,

Resa mɔ-sɛ ne n gyɛ Serubabelɛ,

Serubabelɛ mɔ-sɛ ne n gyɛ Sɛɛletɛɛ,

Sɛɛletɛɛ mɔ-sɛ ne n gyɛ Neri,

²⁸ Neri mɔ-sɛ ne n gyɛ Mɛliki ɔko.

Mɛliki Ɔbono mɔ-sɛ ne n gyɛ Adi,

Adi mɔ-sɛ ne n gyɛ Koosam,

Koosam mɔ-sɛ ne n gyɛ Elimadam,

Elimadam mɔ-sɛ ne n gyɛ Erɛ,

²⁹ ErE mɔ-sE ne n gyE GyiasasE,
 GyiasasE mɔ-sE ne n gyE Eliyasa,
 Eliyasa mɔ-sE ne n gyE Gyorim,
 Gyorim mɔ-sE ne n gyE Matati ɔko.
 Matati ɔbono mɔ-sE ne n gyE LEfi ɔko.

³⁰ LEfi ɔbono mɔ-sE ne n gyE Simiyon,
 Simiyon mɔ-sE ne n gyE Gyuda,
 Gyuda mɔ-sE ne n gyE Gyosefo ɔko kee.
 Gyosefo ɔbono mɔ-sE ne n gyE Gyonam,
 Gyonam mɔ-sE ne n gyE Eliyakim,

³¹ Eliyakim mɔ-sE ne n gyE Mɛliya,
 Mɛliya mɔ-sE ne n gyE Mena,
 Mena mɔ-sE ne n gyE Matata,
 Matata mɔ-sE ne n gyE Natan,
 Natan mɔ-sE ne n gyE Deefidi,

³² Deefidi mɔ-sE ne n gyE Gyɛsi,
 Gyɛsi mɔ-sE ne n gyE Obɛdɛ,
 Obɛdɛ mɔ-sE ne n gyE Bowasɛ,
 Bowasɛ mɔ-sE ne n gyE Salimon,
 Salimon mɔ-sE ne n gyE Naason,

³³ Naason mɔ-sE ne n gyE Aminadabɛ,
 Aminadabɛ mɔ-sE ne n gyE Adamin,
 Adamin mɔ-sE ne n gyE Hɛsuron,
 Hɛsuron mɔ-sE ne n gyE Pɛrɛsɛ,
 Pɛrɛsɛ mɔ-sE ne n gyE Gyuda ɔko.

³⁴ Gyuda ɔbono mɔ-sE ne n gyE Gyeekɔpo,
 Gyeekɔpo mɔ-sE ne n gyE Ayisiki,
 Ayisiki mɔ-sE ne n gyE Aberaham,
 Aberaham mɔ-sE ne n gyE Tera,
 Tera mɔ-sE ne n gyE Neehɔ,

³⁵ Neehɔ mɔ-sE ne n gyE Serugi,
 Serugi mɔ-sE ne n gyE Rewu,
 Rewu mɔ-sE ne n gyE Pelegi,

Pelegi mɔ-sɛ ne n gyɛ Ebe,
 Ebe mɔ-sɛ ne n gyɛ Sila,
³⁶ Sila mɔ-sɛ ne n gyɛ Kayinan,
 Kayinan mɔ-sɛ ne n gyɛ Afakisadɛ,
 Afakisadɛ mɔ-sɛ ne n gyɛ Sem,
 Sem mɔ-sɛ ne n gyɛ Nowa,
 Nowa mɔ-sɛ ne n gyɛ Lamɛki,
³⁷ Lamɛki mɔ-sɛ ne n gyɛ Mɛtusala,
 Mɛtusala mɔ-sɛ ne n gyɛ Inɔki,
 Inɔki mɔ-sɛ ne n gyɛ Gyaradɛ,
 Gyaradɛ mɔ-sɛ ne n gyɛ Mahalali,
 Mahalali mɔ-sɛ ne gyɛ Kayinan ɔko.
³⁸ Kayinan ɔbono mɔ-sɛ ne n gyɛ Inosi,
 Inosi mɔ-sɛ ne n gyɛ Sɛti,
 Sɛti mɔ-sɛ ne n gyɛ Adam.
 Adam berɛ Wurubuaarɛ gi lɛɛ mɔ daa kyu ba gɛsinkpan
 so.

4

Ilaa Nyɛnyɛn Pɛwu Gɛmu Mɔ Gi Soo Yesu Idoo Kerɛ

¹ Yesu gi lii Gyɔɔdan ɔbon mɔ dɔ nfono Gyɔn gi gyere mɔ Wurubuaarɛ sagyere mɔ mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu gi suu de mɔ, ne Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi kyu mɔ kpe ɔ naa gipen mɔ dɔ. ² Yesu gi gyi gipen mɔ dɔ nkɛ ikue-inyɔ. ɔ bo nno gɛnen mɔ, ilaa nyɛnyɛn pɛwu gɛmu mɔ kya soo mɔ idoo ɔ kya kerɛ yɛɛ ɔ laa nu mɔ asɛ? Nkɛ nbono pɛwu dɔ mɔ, Yesu mɛɲ gyi sɛi-sɛi. Nkɛ mɔ gi baa logɛ mɔ, akon a kya mɔɔ mɔ kon.

³ Ilaa nyɛnyɛn pɛwu gɛmu mɔ gi tɔgɛ Yesu yɛɛ, “Nengyene gɛsintin fo gyɛ Wurubuaarɛ mɔ-bi mɔ, tɔgɛ sa gibui gidɛ de gi' bingiri bodobodo sa fo de fo' gyi.”

⁴ Yesu gi kine ne ɔ lɛɛ gɛnɔ sa mɔ yɛɛ, “Mɛ ηmarasɛ

Wurubuaare agyebi mo do yee, 'I mɛn gyɛ agyudɔ wole so ne nyamese laa nye gɛkyena.' ”

⁵ Yesu gi kine gɛnen mo, ilaa nyɛnyɛn pɛwu gɛmu mo gi kyu Yesu kpaa yeɛ soso-soso gɛtɛko, ne ɔ yege Yesu gi kerɛ gɛsinkpan so isowole kpɛi-kpɛi imɔ-rɛ imɔ-awura pɛwu gyan' gikolon. ⁶ O nyiile Yesu gɛnen mo, o kii soo Yesu ɔdoo yee, “Gɛsinkpan so gɛwuragyi pɛwu de gɛmɔ-nyisigyɛ ɔbono fo kya wu faa mo, i san i bo daa me-gibaa do. Nyamese kamaase ɔbono n kya laare mo, nan taale kyu kyee mo. ⁷ Imɔso nengyene fo laa nmii son me mo, imɔ ibono fo kya wu faa nan kyu imɔ pɛwu sa fo.” ⁸ Nfono mo, Yesu gi kine, ne ɔ lee gɛnɔ yee, “Mɛ nmarase Wurubuaare agyebi mo do yee, 'Nmii de fo' kyu buubuu sa fo-Wura Wurubuaare. Mo-wole guan ne i kaabore fo nyamese fo' son.' ”

⁹ Yesu gi kii kine gɛnen mo, ilaa nyɛnyɛn pɛwu gɛmu mo gi kyu mo kpe Gyɛrusalem ɔsowole so. Mɛ fo nno mo, o kyu mo kpaa gyan' Wurubuaare ɔson obu mo nfono i bo lege-lege mo ne o kii soo mo ɔdoo kerɛ yee, “Nengyene fo gyɛ Wurubuaare mo-bi gɛsintin mo, lee fo-nyoro lii soso gɛɛnaa kpaa too gɛsɛ. ¹⁰ A nyi ibono mɛ nmarase Wurubuaare agyebi ako yela yee,

'Wurubuaare laa tɔge sa mo Wurubuaare do isɔɔ yee mɛ' dii fo dandan.

¹¹ Mɛ laa kɔɔle fo. Gisidi gbaa fo man sidi.' ”

¹² Ilaa nyɛnyɛn pɛwu gɛmu mo gi tɔge mo gɛnen mo, Yesu gi lee gɛnɔ sa mo yee, “Wurubuaare agyebi ako kee a tɔge yee, 'Gɛn sa fo' daase fo-Wura Wurubuaare kerɛ yee ɔ laa wɔra fo-gɛlaare sa fo.' ” ¹³ Ilaa nyɛnyɛn pɛwu gɛmu mo gi soo Yesu idoo ikpa kamaase so kpon gɛnen mo, ɔ naa kyon taa Yesu yege kpe ɔ gyoo owi ɔbono ɔ laa kii nye ɔkpa soo mo idoo mo.

Yesu Gi Nyiile Asa Ilaa Galeli

¹⁴ Yesu gi kii kpe Galeli gɛsinkpan so mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu mɔ kya wɔra ilaa kyu naa de Yesu so. Imɔso mɔ-
ilaa i nu gyan' de isowolɛ ibono i sindi nno mɔ pɛwu.

¹⁵ ɔ kya kpe mɔmɔ-akyangbon dɔ kpaɛ nyiile mɔmɔ Wurubuaarɛ ilaa, ne ɔkamaasɛ kya yen mɔ.

¹⁶ Yesu gi kyon kpe Nasarɛtɛ ɔsowolɛ so nfono mɛ bela mɔ mɔ. ɔ bo nno mɔ, mɔmɔ Gyuda awura gɛkɛ kyoolasɛ gɛko mɔ, o kpe mɔmɔ-gikyangbon dɔ fɛɛ gɛnɔɔbono ɔ kya kyena wɔra mɔ. ɔ bo gikyangbon mɔ dɔ gɛnen mɔ, ɔ koso yelɛ de ɔ' kalɛ Wurubuaarɛ agyɛbi. ¹⁷ Nfono mɔ mɛ kyu ɔwolɛ ɔbono Wurubuaarɛ gi yɛgɛ mɔ-ikalan ɔtɔgɛbo Isaya mɔ gi wolaa ɲmarasɛ yela mɔ kyu sa mɔ. Yesu gi sɔɔ ɔwolɛ mɔ, ne o bugi mɔ, ne ɔ kalɛ kyu lii nyamesɛ ɔbono Wurubuaarɛ laa yɛgɛ ɔ' baa mɔlɛgɛ anyamesɛ mɔ so. Nno mɔ isa mɔ gi tɔgɛ yɛɛ,

¹⁸ “Wurubuaarɛ gi yɛgɛ mɔ-Oduduu mɔ gi suu de me, ne o sun me de n' baa tɔgɛ mɔ-ɔkalan konkonɛ mɔ sa abono ilaa i tiri mɔmɔ mɔ.

Ne abono ilaa i ɲminde mɔmɔ fɛɛ mɛ keda mɔmɔ tii de ibu mɔ

Wurubuaarɛ gi sun me yɛɛ n' baa tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ mɛ laa nyɛ mɔmɔ-nyoro.

O sun me yɛɛ n' baa bugi agyaatanbo ansi de n' yɛgɛ abono i kya ka mɔmɔ-ansi mɔ mɛ' nyɛ mɔmɔ-nyoro.

¹⁹ O sun me de n' baa buu sa asa yɛɛ owi ɔbono Wura Wurubuaarɛ laa mɔlɛgɛ ɔmɔ mɔ gi fo kon.”

²⁰ Yesu gi kalɛ imɔ idɛ ta mɔ, ɔ baala ɔwolɛ mɔ bun ne o kiiri sa ɔbono ɔ kya kerɛ gikyangbon mɔ so mɔ, ne ɔ gbaa kyena de ɔ' lɛɛ gɛsɛ sa mɔmɔ. ɔ kpelegɛ ɔ tɛ gɛnen mɔ, ɔkamaasɛ ɔbono ɔ bo mɔmɔ-gikyangbon mɔ

dɔ nfono mɔ pɛwu ansi a san a yii daa mɔ so. ²¹ Nfono mɔ, o yii gɛsɛ ɔ laa tɔngɛ mɔ, ɔ tɔgɛ yɛɛ, “Wurubuaarɛ agyɛbi abono nɛ kalɛ sa fɛyɛ faa, i kyena de me-gɛkyena dɔ ilaa. Ndɛ' gɛkɛ gɛdɛ mɔ agyɛbi abono nɛ kalɛ faa a ba gɛsintin fɛɛ gɛnɔɔbono fɛ nu mɔ.”

Wurubuaarɛ Ikalan Atɔgɛbo Mɛɲ Kya Gyi Ginsi Mɔmɔ-Nwi

²² Mɔmɔ abono pɛwu mɛ bo nno mɔ mɛ kya yen mɔ. I dɛ mɔmɔ-gɛnɔ yɛɛ ɔ kya taalɛ bii tɔgɛ agyɛbi abono a kya gyi ginsi gɛnen. Mɛ san ma-a taasɛ abara yɛɛ, “Iɲ gyɛ Gyosɛfo mɔ-bi mɔ ne?” ²³ Nfono ne Yesu gi tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Nɛ bii fɛyɛ-nwɔnsa dɔ yɛɛ fɛ kya laarɛ fɛ' tɔgɛ me yɛɛ, ‘Fo gyɛ asa ɔkyɛbo faa mɔ, kyɛ fo gbaa-gbaa fo-adɛ. Ilaa ibonoana a nu fo naa fo kya wɔra Kapɛɛniyon ɔsowolɛ so mɔ, wɔra fo-ɔsowolɛ gbaa-gbaa so gɛrɛ kee de a' kerɛ.’ ” ²⁴ Yesu gi kii tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Gɛsintin ne n' kya tɔgɛ fɛyɛ faa, Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo ɔko mɛɲ bo no ɔ kya gyi ginsi mɔ-gɛwi. ²⁵ N' sa fɛyɛ sinkaala ɔko de fɛ' nu. Dedaa mɔ, ikulaabo mɛ nyaakyɔ aye Isirale gɛsinkpan gɛdɛ so. Gɛnen owi ɔbono mɔ, Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo ɔko gi kyena. Wurubuaarɛ Oduduu bo mɔ dɔ. Mɛ kya tɛrɛ mɔ yɛɛ Ilaagya. Mɔ-gɛkyena dɔ mɔ owi ɔko dɔ mɔ, i ba yɛɛ nyangbon mɛɲ baa da nsi nsa de gibaafon. Imɔso i yɛgɛ akon belɛ ako a baa tɔrɔ gɛsinkpan gɛdɛ pɛwu so. ²⁶ Nfono mɔ Wurubuaarɛ gi yɛgɛ Ilaagya gi' kpaawɔra ilaa dɛgɛnɔsɛ sa daa okulaabo kolon ɔko ne ɔ nyɛ agyudɔ gyi kpaali owi ɔbono akon mɔ aberɛ mɔ a baa kyon mɔ. Okulaabo ɔbono gbaa mɛɲ taa gyɛ aye Isirale awura dɔ. Gɛnen okulaabo ɔbono mɔ ɔ kyena daa Sarefa ɔsowolɛ so. Sarefa mɔ gyɛ gɛsowolɛbi sindi Sidon ɔsowolɛ. ²⁷ Sinkaala nyɔsɛ kee ne n gyɛ yɛɛ Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo ɔko kee gi kyena, Wurubuaarɛ Oduduu bo mɔ dɔ. Mɛ kya tɛrɛ mɔ yɛɛ

Elisiya. Mɔ-gɛkyena dɔ mɔ, akononbu mɛ nyaakyɔ aye Isirale gɛsinkpan gɛdɛ so. Mɔmɔ ɔko-rɛ ɔko mɛɲ nyɛ de Elisiya ɔbono n' darɛ faa ɔ' kyɛ mɔ. Siiriyanyen kolon ɔko wolɛ ne n nyɛ ne Elisiya gi kyɛ mɔ. Mɔ gbaa kee mɛɲ gyɛ aye Isirale awura mɔ dɔ. Mɛ kya terɛ mɔ-ginyen yɛɛ Naaman.”

²⁸ Ilaa ibono Yesu gi tɔgɛ faa so mɔ, i yɛgɛ asa abono mɛ bo mɔmɔ-gikyangbon mɔ dɔ nno mɔ pɛwu mɛ kyu ginyadon de mɔ. ²⁹ Mɛ koso ne mɛ nen mɔ kyu lii ɔsowolɛ mɔ so kpe ogee gɛnɔ de mɛ' kpaan nen mɔ too wɔra ogee mɔ dɔ. Mɛ yii ɔsowolɛ mɔ gyan' daa gibii so. ³⁰ Mɛ yeɛ ogee mɔ gɛnɔ gɛnen mɔ, Yesu gi naa loo mɔmɔ dɔ lii kyon taa mɔmɔ yɛgɛ, ne mɛ mɛɲ baa nyɛ nen mɔ wɔra ogee mɔ dɔ.

Yesu Gi Kosorɛ Ilaa Nyɛnyɛn Oduduu Lii ɔnyen ɔko So

³¹ Yesu gi lii nno mɔ, o kii kyon kpe Kapɛɛnyon ɔsowolɛ ɔbono ɔ bo Galeli gɛsinkpan so mɔ. ɔ bo nno mɔ, ɔ kya kyena nyiile mɔmɔ Wurubuaarɛ ilaa mɔmɔ-nkɛ kyoolasɛ. ³² Mɔ-anyiilebi mɔ a kya dɛ asa gɛnɔ. I lii fɛɛ mɛ kya wolaa wu bii yɛɛ Wurubuaarɛ ne n sa mɔ ilaa nyiileɛ mɔ.

³³ Gɛkɛ kyoolasɛ gɛko mɔ, ɔnyen ɔko bo mɔmɔ-gikyangbon mɔ dɔ, ilaa nyɛnyɛn oduduu i tɛ mɔ so. ɔnyen mɔ gi wu Yesu mɔ, ilaa nyɛnyɛn oduduu ibono i tɛ mɔ so mɔ i tɔgɛ ken-ken taasɛ Yesu yɛɛ, ³⁴ “Ndo-o! Yesu Nasarɛtɛnyen, menɛ ne fo kya laarɛ aye asɛ? Fo ba de fo' baa nyida aye ilaa nyɛnyɛn oduduu kpɛi-kpɛi mɔ abɛɛ?” Ne ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ i kii tɔgɛ sa Yesu yɛɛ, “N nyi isa ɔbono fo, Yesu, fo gyɛ. Fo ne n gyɛ gisen fufuli wura ɔbono fo-nkon ne n lii Wurubuaarɛ asɛ mɔ.”

³⁵ Nfono mɔ, Yesu gi tɔgɛ ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ yɛɛ, “Bun fo-gɛnɔ so de fo' koso lii ɔnyen baarɛ so, n kerɛ fo faa.” Gɛsintin mɔ, ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ i kuu

onyen mɔ da gɛsɛ asa mɔ ansi dɔ nfono, ne i koso lii onyen mɔ so, ij wɔra onyen mɔ sei. ³⁶ Gɛnen ilaa idɛ i wɔra asa abono mɛ bo nno mɔ pɛwu giyan. Mɛ san ma-a taasɛ abara yɛɛ, “Mɛnɛ ilaa ne idɛ? Yesu gɛnɔ dɔ agyɛbi a bo gya! ɔ bo ɔkpa lii Wurubuaarɛ asɛ yɛɛ ɔ' gya ilaa nyɛnyɛn oduduu de i' nu mɔ asɛ!” ³⁷ Ilaa ibono Yesu kya wɔra mɔ i nu gyan' de gɛnen gɛsinkpan gɛbono so pɛwu.

Yesu Gi Kyɛ Asa Sakyɔ Alɔbi

³⁸ Yesu gi lii mɔmɔ-gikyangbon mɔ dɔ mɔ, ɔ kyon kpe Simon gɛwi. Gɛnen aberɛ abono mɔ, Simon mɔ-saa kyiisɛ kya lɔ. ɔkyagyii dɛ mɔ. Imɔso Yesu gi loo Simon gɛwi mɔ, abono mɛ bo gɛten mɔ dɔ mɔ mɛ kolɛ mɔ yɛɛ ɔ' wɔra aniya de ɔ' kyɛ ɔkyii mɔ sa mɔmɔ. ³⁹ Nfono mɔ Yesu gi kpaa yeɛ ɔkyii mɔ amu so, ne ɔ tɔgɛ sa gilɔtɔ mɔ yɛɛ gi' taa ɔkyii mɔ yɛgɛ ɔ kerɛ gimɔ faa. Ayaa abono so mɔ, ɔkyii mɔ gi nyɛ alanfiya, ne ɔ koso kii taalɛ keda mɔmɔ-gisafo.

⁴⁰ Gɛnen gɛkɛ gɛbono mɔ owi mɔ kya kpe ɔ' kpaa tɔrɔ mɔ, asa abono mɛ dɛ alɔbo mɔ mɛ kyu ɔmɔ pɛwu bara Yesu. Ne o kyu mɔ-abaa gyan' mɔmɔ ɔkamaasɛ so, ɔ kya kyɛ mɔmɔ-alɔtɔ ɔ sa ɔmɔ. ⁴¹ ɔ kosorɛ ilaa nyɛnyɛn oduduu kpɛi-kpɛi lii asa so gikyɔ. Gɛnen ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ i kya koso mɔ, i kya saawo ken-ken tɔgɛ sa Yesu yɛɛ, “Fo ne n gyɛ Wurubuaarɛ mɔ-bi mɔ.” Imɔso Yesu kya da imɔ tii. ɔ mɛɲ kya sa imɔ ɔkpa de i' nyɛ tɔngɛ. I kya nyiile yɛɛ ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ i wu Yesu bii yɛɛ mɔ ne n gyɛ ɔbono Wurubuaarɛ gi sun yɛɛ ɔ' baa mɔlɛgɛ anyamesɛ mɔ.

⁴² Gɛdɛ gɛ kɛ mɔ, Yesu gi kpe nfono asa mɛɲ bo mɔ. Asa mɛ laarɛ mɔ ne mɛ laarɛ mɔ gɛnen-n kpaa wu mɔ ne mɛ buɛɛɛ mɔ yɛɛ ɔ' kyena mɔmɔ asɛ, ɔɲ baa

naa taa mɔmɔ yɛgɛ. ⁴³ Nfono ne Yesu gi tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “I kaaborɛ n' naa isowolɛ banban so de n' kpaɔ tɔgɛ Wurubuaarɛ ɔkalan konkonsɛ kyu lii mɔ-gɛwuragyi dɔ akyenabi mɔ so sa nno asa. Imɔso ne Wurubuaarɛ gi sun me ba gɛsinkpan so.” ⁴⁴ Imɔso Yesu gi naa Gyudiya gɛsinkpan so tɔgɛ tɔgɛ Wurubuaarɛ gɛwuragyi dɔ akyenabi mɔ so ilaa sa asa mɔmɔ-akyangbon dɔ.

5

Yesu Gi Yii Gɛsɛ ɔ Kya Lɛɛ Mɔ-Akasɛbo

¹ Gɛkɛ gɛdɛ mɔ Yesu yeɛ ɔbon belɛ ɔbono mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Gɛnɛsarɛtɛ mɔ gigengen so. Asa mɛ ba mɔ asɛ mɛ kya nyise ma-a loo abara dɔ de mɛ' nyɛ tu sindi mɔ de mɛ' nu Wurubuaarɛ agyɛbi abono ɔ kya tɔgɛ mɔ. ² O wu akolii anyɔ ako a yii ɔbon mɔ gigengen. Iken akedabo ne n taa amɔ yɛgɛ mɛ kya foro mɔmɔ-asɛwu nkyu mɔ dɔ. ³ Yesu gi wu akolii mɔ gɛnen mɔ, ɔ dii loo giko dɔ. Simon ne n bo gɛnen gikolii gibono. Yesu tɛ gikolii mɔ dɔ mɔ, ɔ tɔgɛ Simon yɛɛ ɔ' nen gikolii mɔ loo nkyu mɔ dɔ ηmaraa. Gɛsintin mɔ, Simon gi nen gikolii mɔ loo nkyu mɔ dɔ. Yesu gi san ɔ gyan' nkyu mɔ so ɔ kya nyiile asa Wurubuaarɛ ilaa.

⁴ Yesu gi nyiile asa mɔ ilaa ta mɔ, ɔ tɔgɛ Simon mɔ-rɛ mɔ-nanboana abono mɛ bo Yesu asɛ gikolii mɔ dɔ mɔ yɛɛ, “Fɛ' palɛ gikolii mɔ kpe nkyu bokensɛ mɔ dɔ de fɛ' too fɛye-asɛwu mɔ de fɛ' keda iken.” ⁵ Simon gi lɛɛ gɛno yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, deerɛ gɛnyɛ pɛwu mɔ a too asɛwu adɛ kalaadɛ, an nyɛ sɛi-sɛi mɔ, idɛ dɔ gɛrɛ ne a laa nyɛ ilaa iko? To! Fo ne n nyɛ tɔgɛ faa mɔ, a laa too.” ⁶ Gɛsintin mɔ, mɛ too asɛwu mɔ mɔ, mɛ keda iken gikyɔ-gikyɔ. Mɛ kya biidɛ iken mɔ mɔ, asɛwu mɔ gbaa a kya laarɛ de a' tɛɛ. ⁷ Mɛ terɛ mɔmɔ-nanboana abono mɛ dɛ gikolii nyɔsɛ mɔ yɛɛ mɛ' baa kpaɔ mɔmɔ. Gɛsintin mɔ, mɛ

kpe ne mE kpaa lEE iken mO bOla akolii mO anyO. Iken mO oduduu so mO, akolii mO a kya laare de a' muiine loo nkyu mO dO.

⁸ Simon Piita gi wu ilaa ibono Yesu gi wOra sa Omo mO, O kpelegE nmii Yesu ayaa dO, ne O tOge sa mO yEE, “Me-Wura, n gyE daa ilaa nyenyen Oworabo. ImOso tu lii me ase.” ⁹ Ilaa ibono so Simon gi tOge gEnen mO ne n gyE yEE iken mO ilaa mO i tansi dE mO-rE abono mE bo gikolii mO dO mO pEwu gEnO gikyO. ¹⁰ I dE Gyeemesi de GyO, SEbedi mO-biana mO gEnO kee. MOmO-rE Simon ne n kya wOra gEsun gEbono dabOle. Nfono mO Yesu gi tOge Simon yEE, “GEh sele gifuu. NE wu yEE fo kya lEE daa iken. Lii nperE kyu i kya kpe mO nan yEE fo laa san laare daa asa de mE' baa nyE Wurubuaare ase gEkyena.” ¹¹ O tOge gEnen mO, Simon mO-rE mO-nanboana Gyeemesi de GyO, mE palE akolii mO lii gyan' gigengen so, ne mE kyon taa ilaa kamaase yEE san mE naa mE buu daa Yesu.

Yesu Gi KyE Okononbu Oko

¹² Yesu bo gEsinkpan gEbono so mO, gEke gEdE mO, O bo mOmO-isowole mO Oko so, ne Onyen Oko gi baa tu mO. O gyE okononbu. O wu Yesu mO, O kpelegE bun Yesu ayaa dO, ne O kole mO yEE, “Obelense, nengyene i gyE fo-gelaare mO, n nyi yEE fo laa taale kyE me.” ¹³ Yesu gi tengE mO-gibaa kpaa yii okononbu mO, ne O lEE gEnO sa mO yEE, “I gyE me-gelaare; fo-gilo mO gi' ta.” Ayaa abono so mO, mO-gikononbu mO gi ta.

¹⁴ Yesu gi ka sa Onyen mO yEE, “GEh sa fo' tOge sa Oko-rE Oko yEE me ne n kyE fo. Naa kpaa wOra ilaa ibono Mosisi gi yela sa okononbu kamaase Obono mO-gilo gi ta mO. ImO ne n gyE yEE fo laa kperE fo-nyoro kpaa nyiile Wurubuaare asunbi Oleebo de O' kerE fo-nyoro pEwu gyan'. O laa wu yEE fo-gilo mO gi ta, de fo' kyu fo-afaala

abono fo laa kyu faala Wurubuaare mɔ kyu sa mɔ de o' kyu lɛɛ asunbi sa fo. Imɔ ne nan yɛgɛ asa mɛ' bii yɛɛ fo-alɔtɔ mɔ a ta gɛsintin.”

¹⁵ Yesu gi da ɔnyen mɔ tii yɛɛ ɔɲ sa o' buu sa isa gbaa faa, Yesu ilaa i dabɔlɛ nu gyan' nten kpɛi-kpɛi. Imɔso i yɛgɛ asa sakyɔ mɛ kya san kpandɛ kpaa mili Yesu. Mɛ kya laare mɛ' nu ilaa ibono ɔ kya nyiile asa mɔ ne mɛ kya laare ɔ' kyɛ mɔmɔ-alɔtɔ sa ɔmɔ. ¹⁶ Asa mɛ kya mili Yesu gikyɔ so mɔ, ɔ kya kyena lii sakpii mɔ dɔ kpe nfonoana asa mɛɲ bo mɔ kpaa dalaa.

Yesu Gi Kyɛ ɔtɛgɛsɛ

¹⁷ Gɛkɛ gɛdɛ mɔ Yesu kya nyiile asa Wurubuaare ilaa mɔ, Farasii awura gikpen mɔ dɔ ako de Gyuda awura nbara anyiilebo mɔ ako mɛ tɛ mɔ asɛ. Mɛ lii isowolɛ kpɛi-kpɛi so. Mɔmɔ ako mɛ lii Galeli isowolɛ so de Gyudiya isowolɛ so de Gyɛrusalem. Wurubuaare ɔlon bo Yesu so ɔ kya kyɛ asa alɔtɔ. ¹⁸ Anyen ako kee mɛ sola ɔtɛgɛsɛ ɔko de gifengen kyu ba de ɔ' kyɛ mɔ sa mɔmɔ. Mɛ laare ɔkpa ɔbono so mɛ laa nyɛ kyu ɔtɛgɛsɛ mɔ loo obu mɔ dɔ de mɛ' kyu mɔ kpaa yela Yesu ansi dɔ. ¹⁹ Sakpii ɔbono ɔ bo nno mɔ kyɔ so mɔ, mɛɲ kya nyɛ ɔkpa. Imɔso mɛ sola ɔtɛgɛsɛ mɔ dii kpaa gyan' obu mɔ soso. Mɛ maragɛ obu mɔ ɲmaraa, ne mɛ kyu ɔtɛgɛsɛ mɔ loo de ɔmarageten mɔ kpelegɛrɛ mɔ-rɛ gifengen mɔ loo yela Yesu asɛ asa mɔ nsana. ²⁰ Yesu gi wu yɛɛ asa adɛ mɛ sɔɔ mɔ gyi yɛɛ Wurubuaare ɔlon bo mɔ dɔ mɔ, ɔ tɔgɛ sa ɔtɛgɛsɛ mɔ yɛɛ, “ɔnyen, nɛ kyu fo-ilaa nyɛnyɛn ibono fo wɔra Wurubuaare mɔ kyɛɛ fo.”

²¹ Yesu gi tɔgɛ gɛnen mɔ, Gyuda awura nbara aɲ-marasɛbo mɔ de Farasii awura gikpen mɔ dɔ asa mɔ mɛ kya taasɛ mɔmɔ-nyoro yɛɛ, “Mɔ ne n gyɛ anɛ ne ɔ kya tɔngɛ fɛɛ mɔ ne n gyɛ Wurubuaare gɛnen? Ne iɲ gyɛ

Wurubuaare wole mo, fo ane ne nan taale kyu oko ilaa nyenyenyen ibono o wora Wurubuaare mo kyu kyee mo?"

²² Yesu gi bii momo-nwansa do. Imoso o taase momo yee, "Mene n wora so ne fe kya sa genen nwansa nde?"

²³ Nan toge ilaa inyoo sa otogese baare. Giko ne n gye yee,

'Ne kyu fo-ilaa nyenyenyen ibono fo wora Wurubuaare mo kyee fo.'

Ginyose mo ne n gye yee,

'Koso de fo' naa.'

Imo inyoo ide do mo, imomo ne fe laa wu de feyeanansi? ²⁴ N kya laare de fe' nye bii yee me, anyamese pewu momo-daa mo, n bo okpa gesinkpan so de n' kyu

asa ilaa nyenyenyen ibono me wora Wurubuaare mo kyee momo." Genen so mo, o kisee toge sa otogese mo yee,

"Koso, puru fo-gifengen de fo' naa kpe gwi." ²⁵ Ayaa abono so mo, onyen mo gi koso yelee momo pewu-u ansi

do. O puru mo-gifengen gibono so o de mo ne o yen Wurubuaare. ²⁶ I wora momo abono me bo nfono mo

pewu giyan, me kya yen Wurubuaare, ne i kya wora omo gifuu. Me san ma-a taase abara yee, "Mene ilaa ne a wu

nde geke gede faa?"

Ilaa Nyenyenyen Aworabo So Ne Yesu Gi Ba Gesinkpan So

²⁷ Imo ide gemara mo, Yesu kya kpe geteeko ne o wu lenpoo osobo oko. Me kya tere mo yee Lefi. O te motogeson oworaten. Yesu gi wu Lefi genen mo, o toge sa mo

yee, "Baa buu me de fo' wora me-okasebo." ²⁸ Gesintin mo, Lefi gi koso taa ilaa kamaase yeye ne o san o naa o

buu Yesu. ²⁹ Lefi naa o buu Yesu genen mo, geke gede mo o yeye me' gyi geke bele mo-geten do sa Yesu.

Imoso lenpoo asobo abono Gyuda awura ase mo me gye asa nyenyenyen mo sakyoo de Yesu akasebo mo de asa kpai-

kpai sakyoo me baa wora abaa gyi dabole. ³⁰ Imoso Farasii

awura ako mɔmɔ-rɛ Gyuda awura nbara aɲmarasɛbo mɔ mɛ lɔgedɛ de Yesu akasɛbo mɔ yɛɛ, “Mɛnɛ n wɔra so ne fɛye-rɛ lɛnpoo asɔɔbo de ilaa nyɛnyɛn awɔrabo fɛ kya gyi fɛ kya nun de abara gɛnen?” ³¹ Yesu gi nu gɛnen mɔ, ɔ lɛɛ gɛnɔ sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛɛ gɛnɔɔbono ɔlɔbo ne n tiri ɔkyɛbo mɔ, gɛnen kee ne ilaa nyɛnyɛn awɔrabo mɛ tiri me, Yesu, ne. I mɛɲ gyɛ abono mɛ bo alanfiya mɔ ne n tiri ɔkyɛbo. ³² Imɔso i mɛɲ gyɛ abono mɛ nyi yɛɛ mɛ ti mɛ gyɛ gɛsintin awura mɔ so ne nɛ ba gɛsinkpan so. Nɛ ba daa de n' baa tɔgɛ sa ilaa nyɛnyɛn awɔrabo yɛɛ mɛ' nu mɔmɔ-nyoro gɛsɛ de mɛ' kyɛɛgɛ lii mɔmɔ-ilaa nyɛnyɛn giwɔra dɔ.”

Nnɔ ɲminde

³³ Asa ako mɛ baa tɔgɛ sa Yesu yɛɛ, “Gyɔn akasɛbo mɛ kya ɲminde nnɔ belen-belen de mɛ' dalaa. Farasii awura mɔ-lɛɛ akasɛbo mɔ kee mɛ kya wɔra gɛnen. Ne mɛnɛ n wɔra ne fo-lɛɛ akasɛbo mɔ berɛ mɛɲ kya ɲminde nnɔ daa?” ³⁴ Yesu gi da mɔmɔ gikpalɛ yɛɛ, “I mɛɲ gyɛ aberɛ adɛ ne mɛ laa wɔra gɛnen. I dɛ daa fɛɛ gɛnɔɔbono aye Gyuda awura a kya kpɛii ɔkyii mɔ. A' kyu yɛɛ me ne n gyɛ ɔkyiifɔ mɔ-kuli mɔ. Me-kyɛmɛnɛana mɔ mɛ ba me asɛ a kya gyi ɔkon mɔ, i laa sa de mɛ' ɲminde nnɔ? ³⁵ Kuaa. I laa baa fo owi ɔko mɔ, i laa baa puru ɔkyiifɔ mɔ-kuli mɔ lii me-kyɛmɛnɛana asɛ. Lii gɛnen owi ɔbono kyu kyon mɔ, i laa sa de mɛ' ɲminde nnɔ kon.”

Akyenabi Pobɔɔ Abono Yesu Gi Bara Mɔ Gikpalɛ

³⁶ Yesu gi kii da mɔmɔ gikpalɛ kyu nyiile yɛɛ mɔ berɛ ɔ bara akyenabi pobɔɔ. ɔ da gikpalɛ mɔ yɛɛ, “Nengyene gikuru dedaa gi tɛɛ mɔ, mɛɲ kya ten gikuru pobɔɔ kyu baa tii ɔtɛɛten mɔ. Fɛ wɔra gɛnen mɔ, fɛ laa nyida gikuru pobɔɔ mɔ daa giyan. Gi maɲ kyena de gidedaa mɔ.” ³⁷ Yesu gi kii da ɔmɔ gikpalɛ yɛɛ, “A' laa ansi kerɛ

gɛnɔɔbono mɛ kya kyu nta kyu wɔra nbuɛ iwolɛ dɔ mɔ de a' kerɛ. Ɔko maŋ kyule kyu nta pobɔɔ kyu wɔra nta ɔwɔraten iwolɛ dedaa dɔ. Ɔbono ɔ wɔra gɛnen mɔ, gyɛrɛbi ne ɔ kya laarɛ. Nta mɔ gi laa paadɛ nta ɔwɔraten iwolɛ mɔ de nta mɔ gi' duuli fuɛ de iwolɛ mɔ, mɔ, kee i' nyida. ³⁸ Mɛ kya kyu nta pobɔɔ kyu wɔra daa nta ɔwɔraten iwolɛ pobɔɔ dɔ. ³⁹ Fɛ' nu kee yɛɛ ɔko maŋ nun nta dedaa de ɔ' koso ayaa abono so kpe kpaa laarɛ nta pobɔɔ gɛten. O nun nta dedaa mɔ, ilaa ibono ɔ laa tɔgɛ mɔ ne n gyɛ yɛɛ nta ndɛ gi boran.”

6

Yesu Bo Ɔlon Gɛkɛ Kyoolasɛ So

¹ Gɛkɛ kyoolasɛ gɛko mɔ, Yesu mɔ-rɛ mɔ-akasɛbo mɔ mɛ kya kpe gɛtɛɛko, ne mɛ baa loo awayu ndɔɔ nko dɔ. Mɛ naa awayu mɔ dɔ mɛ kya kpe mɔ, mɔ-akasɛbo mɔ mɛ yii gɛsɛ mɛ kya kyadɛ awayu mɔ, mɛ kya fɔlɔgɛ mɛ kya wɛ. ² Farasii gikpen mɔ dɔ ako mɛ wu mɔmɔ gɛnen mɔ, mɛ taasɛ mɔmɔ yɛɛ, “Fɛ kya kyadɛ awayu adɛ faa, fɛ mɛŋ nyi yɛɛ gɛsun ne fɛ kya wɔra aye-gɛkɛ kyoolasɛ dɔ faa? Aye-nbara giŋ kya sa ɔkpa gɛnen.” ³ Ne Yesu gi lɛɛ gɛnɔ sa ɔmɔ yɛɛ, “Fɛ nyi yɛɛ iŋ dɛ ɔkpa gɛnen faa mɔ, imɔso fɛŋ ti kalɛ Wura Deefidi mɔ-rɛ mɔ-nanboana ilaa Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ dɔ kerɛ? Mɛ ŋmarasɛ nno yɛɛ owi ɔko dɔ mɔ, akon a dɛ Deefidi mɔ-rɛ mɔ-nanboana. ⁴ Imɔso ɔ loo Wurubuaarɛ ɔson panpan dɔ kpaa puru bodobodo ɔbono asa mɛ kyu bara Wurubuaarɛ mɔ. Naafɔ aye-nbara mɔ giŋ kya sa ɔkpa yɛɛ fo nyamesɛ giyan fo' nyɛ gyi gɛnen bodobodo ɔbono, gɛnen mɔ, Gyuda awura asunbi alɛɛbo wolɛ. Wura Deefidi mɔ gi gyi bodobodo mɔ iko ne o kyu iko kee sa mɔ-nanboana mɔ.” ⁵ Imɔso Yesu gi lɛɛ gɛsɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Me, anyamesɛ

pɛwu mɔmɔ-daa mɔ, n bo ɔlon dabɔle gɛkɛ kyoolasɛ mɔ so.”

⁶ Gɛkɛ kyoolasɛ gɛko kee mɔ, Yesu gi kpe mɔmɔ Gyuda awura gikyangbon giko dɔ, ne ɔ kpaa nyiile asa ilaa. ɔnyen ɔko bo nno, mɔ-gibaa gyisɛ gi wu'. ⁷ Gyuda awura nbara aɲmarasɛbo ako de Farasii gikpen mɔ dɔ ako mɛ kya laarɛ ɔkpa ɔbono so mɛ laa nyɛ kyu Yesu wɔra nbɛlɛ dɔ. Imɔso mɛ kya dii mɔ de mɛ' kerɛ yɛɛ ɔ laa kyɛ ɔnyen mɔ gɛkɛ kyoolasɛ gɛbono? Nengyene ɔ kyɛ mɔ mɔ, mɛ laa kyu imɔ yɛɛ Yesu gi tɔrɔ nbara wɔra gɛsun gɛkɛ kyoolasɛ. ⁸ Yesu gi bii mɔmɔ-nwɔnsa dɔ. GENEN so mɔ, ɔ tɔgɛ sa ɔnyen mɔ yɛɛ, “Koso yelɛ de fo' naa ba ansi dɔ gɛrɛ.” Gɛsintin mɔ, ɔnyen mɔ gi koso naa kpaa yelɛ asa mɔ ansi dɔ. ⁹ Nfono mɔ Yesu gi taasɛ ɔmɔ yɛɛ, “Nnɛ ne Wurubuaarɛ nbara gi kya nyiile aye yɛɛ a' wɔra gɛkɛ kyoolasɛ? A' wɔra idɛnsɛ abɛɛ a' wɔra ilaa nyɛnyɛn? A' sɔɔ abara nkpa abɛɛ a' mɔɔ abara daa?” ¹⁰ ɔ kerɛ asa mɔ dɔ pɛwu gyan' ne ɔ tɔgɛ sa ɔnyen mɔ yɛɛ, “Tengɛ fo-gibaa mɔ.” Gɛsintin mɔ, ɔ tengɛ gimɔ, ne gibaa mɔ gi kii kyingi. ¹¹ GENɔɔbono Yesu gi kyɛ ɔnyen mɔ gɛkɛ kyoolasɛ mɔ so mɔ, nbara aɲmarasɛbo mɔ de Farasii awura mɔ mɛ keda mɔ ginyadon, ne mɛ lii kpe mɛ kya ɲminde ilaa ibono mɛ laa kyu wɔra Yesu mɔ.

Yesu Gi Dalaa Ne ɔ Lɛɛ Mɔ-Isɔɔ Gudu Anyɔ

¹² GENEN owi ɔbono mɔ Yesu gi dii kpe gibii giko so ɔ' kpaa dalaa, ne ɔ dalaa sa Wurubuaarɛ gɛnen-n kalaadɛ.

¹³ Gɛdɛ gɛ kɛ mɔ, ɔ terɛ mɔ-akasɛbo mɔ ba mɔ asɛ ne ɔ lɛɛ mɔmɔ dɔ asa gudu anyɔ, ne ɔ yela ɔmɔ ginyen yɛɛ mɔ-isɔɔ. ¹⁴ GENEN asa gudu anyɔ mɔ ne n gyɛ

Simon ɔbono Yesu gi yela mɔ ginyen nyɔsɛ yɛɛ Piita mɔ, de Simon mɔ-tedɛ Andiru, Gyeemesi de Gyɔn, Filipino de Batolomiyu,

¹⁵ Matiyu de Tomaase,
 Gyeemesi, Alefayo mɔ-bi,
 de Simon ɔbono mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ ɔbono ɔŋ Kya Kyule
 Mɔ-ɔsowolɛ So mɔ,
 de Gyudasɛ, Gyeemesi mɔ-tedɛ,
¹⁶ de Gyudasɛ Isikaayɔtɛ ɔbono gɛmara gɛmara ɔ fɛ Yesu
 sa Yesu akyobo mɔ.

Yesu Kya Nyiile Asa Wurubuaarɛ Ilaa Ne ɔ Kya Kyɛ
 Alɔbo

¹⁷ Yesu gi lɛɛ mɔ-isɔɔ mɔ gɛnen mɔ, mɔ-rɛ mɔmɔ
 mɛ kpelegɛ lii gibii mɔ so ba gitaga giko dɔ. Mɛ fo
 gitaga mɔ dɔ mɔ, mɛ tu sakpii belɛ yeɛ ɔ gyoo Yesu.
 Mɔ-akasebo mɔ sakyɔ mɛ bo nno. Asa abono mɛ lii
 nten kpɛi-kpɛi mɔ sakyɔ kee mɛ bo sakpii mɔ dɔ. Asa
 sakyɔ mɛ lii Gyudiyi isowolɛ so, Gyɛrusalem ɔsowolɛ so,
 de isowolɛ ibono i bo apoo gɛnɔ gɛnɔ ne i sindi Taya
 de Sidon isowolɛ so mɔ. ¹⁸ Mɛ ba de mɛ' baa nu Yesu
 ilaa tɔgɛsɛ de mɛ' nyɛ ɔ' kyɛ mɔmɔ-alɔtɔ. Abono ilaa
 nyɛnyɛn oduduu kpɛi-kpɛi i kya nyala mɔmɔ mɔ kee mɛ
 ba, ne Yesu gi kosorɛ ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ lii mɔmɔ
 so ne mɛ nyɛ mɔmɔ-nyoro. ¹⁹ Sakpii mɔ dɔ nyamesɛ
 kamaasɛ kya laarɛ ɔkpa ɔbono so ɔ laa nyɛ de o' yii Yesu
 mɔ. I kya nyiile yɛɛ ɔkamaasɛ ɔbono o' yii Yesu mɔ, ɔlon
 ɔko kya lii Yesu dɔ kpa kya kaasɛ mɔ.

Abono Mɛ Gyɛ Amudɛnsɛbo

²⁰ Yesu yeɛ ɔ kerɛ mɔ-akasebo mɔ, ne ɔ tɔgɛ sa
 mɔmɔ yɛɛ,

“Amudɛnsɛbo ne n gyɛ fɛye abono fɛ gyɛ ayenbo mɔ.

Wurubuaarɛ gɛwuragi dɔ akyenabi a gyɛ fɛye-lɛɛ.

²¹ Amudɛnsɛbo ne n gyɛ fɛye abono akon a kya mɔɔ fɛye
 nperɛ faa mɔ.

Wurubuaarɛ laa yɛgɛ fɛ laa gyi kaabo.

Amudensebo ne n gyε fεye abono fε dε ginsikyu dɔ nperε mɔ.

Wurubuaarε laa yεgε fε laa baa ηmasε.

²² Fεye abono kyu lii me, anyamesε pεwu mɔmɔ-daa mɔ so ne

asa mε laa kyo fεye,

ne mε maη yεgε fε' saarε mɔmɔ dɔ, mε laa saalε fεye,

ne mε laa kpa fεye-giso yεε fε gyε asa nyεnyεn mɔ,

fε gyε amudensebo.

²³ I ba gεnen mɔ, fε' yεgε i' wɔra fεye ɔkon de fε' kyaa.

I kya nyiile yεε Wurubuaarε ntεεla belε gi dε gi sa fεye Wurubuaarε dɔ.

Fafaanan kee ne fεye-akyobo mɔmɔ-naanaana mɔ

mε kyu wɔra Wurubuaarε ikalan atɔgεbo mɔ baa

kyon mɔ.

Abono Mε Mεη Gyε Amudensebo

²⁴ Ne fεye abono fε gyε aterenbi awura nperε faa mɔ,

fεye laako.

Fεye berε, fε ti nyε fεye-lεε nkyoola ne.

Fεye abono fε kya nyε fε kya gyi fε kya kaabo nperε faa mɔ,

fεye laako.

Akon a laa baa mɔɔ fεye.

²⁵ Fεye abono fε kya ηmasε nperε faa mɔ,

fεye laako.

Fε laa suiili de fε' ηε gεnɔ saawo.

²⁶ Dedaa mɔ Wurubuaarε ikalan atɔgεbo ako

mε taa Wurubuaarε ikalan mɔ yεgε

san tɔgε daa mɔmɔ gbaa-gbaa lεε gεwɔnsa dɔ ilaa

sa asa,

ne fεye-naanaana mε yen mɔmɔ.

Fεye abono asa pεwu mε laa yen fεye gεnen kee mɔ,

fεye laako.

Yesu YEE A' Laare Aye-Akyobo Ilaa

27 Feye abono fe kya nu me ase mo bere, n kya toge mi-i sa feye

yee fe' laare feye-akyobo ilaa.

Fe' wora gidense sa abono me kya kyo feye mo.

28 Fe' kole Wurubuaare ayuule sa abono

me kya toge nno me kya wora feye mo.

Fe' dalaa kole Wurubuaare sa abono

me kya wora feye ilaa nyenyen mo.

29 Nengyene oko gi da fo-otan gyise so mo,

kisee onyose mo sa mo de o' kii da.

Nengyene oko gi soge fo soso-lee gegbe mo,

yeye de o' kyu gese-lee mo kee bola.

30 Okamaase obono o laa kole fo ilaa iko ne fo bo mo, sa mo.

Nengyene oko gi soge ilaa ibono i gye fo-lee mo,

gey toge mo yee o' kiiri imo sa fo.

31 Genobono fe kya laare fee asa me' wora sa feye mo,

fe' wora imo onan kee sa asa.

32 "Nengyene fe kya laare asa abono me kya laare feye-ilaa mo wole mo, nne so ne i kaaboré Wurubuaare o' yen feye?

Ilaa nyenyen aworabo gbaa kee me kya laare asa abono me kya laare omo-ilaa mo. 33 Nengyene fe kya wora gidense sa daa abono me kya wora gidense sa feye wole mo,

nne so ne i kaaboré Wurubuaare o' yen feye? Ilaa nyenyen aworabo gbaa kee me kya wora gnen. 34 Fe kya kyu feye-aterenbi kyu paa daa abono fe nyi momo so

yee oke de okaamara me laa taale kii nye ka feye mo wole mo,

i kaaboré Wurubuaare o' yen feye? Kuaa. Ilaa nyenyen aworabo gbaa kee me kya kyu momo-aterenbi paa momo-nanboana ilaa nyenyen aworabo. I lii fee me

nyi yee oke de okaamara me laa kiiri momo-atu mo bara momo. 35 Imoso feye abono fe gye me-akasebo mo bere,

fɛ' laare fɛye-akyobo ilaa de fɛ' wɔra gidɛnsɛ sa ɔmɔ. Mɛ laa paa fɛye ilaa iko ne fɛ bo mɔ, fɛ' sa mɔmɔ de fɛŋ sa fɛ' sa gɛwɔnsa yɛɛ mɛ' kiiri bara fɛye. Fɛ wɔra gɛnen mɔ, fɛ laa nyɛ ntɛɛla belɛ, ne fɛ laa wɔra Wurubuaarɛ ɔbono ɔ gyɛ Gitɔbelɛ mɔ mɔ-biana. I kya nyiile yɛɛ ɔ bo gidɛnsɛ sa dabɔlɛ ilaa nyɛnyɛn awɔrabo de abono ɔ kya wɔra ilaa dɛnsɛ sa mɔmɔ ne iŋ kya gyi mɔmɔ-ginsi mɔ pɛwu.

Fɛ' Su Asa Gitolon

³⁶ “Fɛ' wɔra gitolon awura fɛɛ fɛye-sɛ gitolon wura Wurubuaarɛ. ³⁷ Fɛŋ sa fɛ' kerɛ ansi so tɔgɛ yɛɛ fɛye-nanboana ilaa iŋ boran, de Wurubuaarɛ kee ɔ mɛŋ' kerɛ fɛye-ilaa ansi so tɔgɛ yɛɛ iŋ boran. Fɛ mɛŋ sa fɛ' bun fɛye-nanboana gipɛɛ de Wurubuaarɛ kee ɔ mɛŋ' bun fɛye gipɛɛ. Fɛ' kyu ilaa nyɛnyɛn ibono asa mɛ kya wɔra fɛye mɔ kyu kyɛɛ mɔmɔ, de Wurubuaarɛ kee o' kyu fɛye-ilaa nyɛnyɛn kyɛɛ fɛye. ³⁸ Fɛ' kyɛɛ ilaa. Fɛ kya kyɛɛ ilaa mɔ, Wurubuaarɛ laa tansi kyɛɛ fɛye ilaa kee. I laa wɔra fɛɛ gɛnɔɔbono mɛ kya kyu mudu dɛnsɛ kyu kaala fɛɛ nnyufo faa. Akaalabo dɛnsɛ mɔ mɛ kya kaala bɔla de mɛ' gyigisi de mɛ' nyise de i' loo gɛnda abara dɔ de mɛ' kii gyɔgɛ too de i' bɔla i kya fuɛ. Mudu ɔbono ɔnan fɛ kyu kaala sa ako mɔ, mɔ-ɔnan kee ne Wurubuaarɛ laa kyu kaala sa fɛye.”

Kerɛ Fo-Lɛɛ Ilaa Nyɛnyɛn So Pɛi De Fo' Kerɛ Fo Nanbo-Lɛɛ

³⁹ Yesu gi da mɔmɔ gikpalɛ gidɛ kee taasɛ yɛɛ, “Gyaatanbo laa taalɛ keda mɔ-nanbo gyaatanbo de oyii de i' kyena? Mɔmɔ anyɔ mɛ maŋ tɔrɔ ɔbɔ dɔ? ⁴⁰ Ilaa ɔkasebo maŋ taalɛ don mɔ-onyiilebo. ɔkasebo, mɔ, gi kasɛ ilaa kpaa logɛ mɔ, ɔ laa wɔra daa fɛɛ mɔ-onyiilebo.

⁴¹ “Menε n wɔra so ne fo kya wu fo-nanbo ilaa nyenyen pii ibono ɔ kya wɔra mɔ ne foŋ kya wu fo-lεε ibelebele ide? I de daa fεε fo wu gikpara gi bo ɔko ginsi dɔ ne fo maŋ wu yeε gɛgyakpaabi gε taa fo-lεε dɔ. ⁴² Nne so ne fo laa tɔgε sa fo-nanbo yeε, ‘O, me-nanbo, kerε, gikpara gi bo fo-ginsi dɔ. Yege n' lεε gimɔ sa fo.’ --Yege gɛgyakpaabi gε taa fo-lεε dɔ? O, gikerεansi anyamesε! Fε' lεε ngyakpaabi nbono gi taa fεye-lεε ansi dɔ mɔ de fε' nyε wu dɔɔdan kpaa lεε akpara abono a bo fεye-nanboana lεε ansi abi dɔ mɔ sa mɔmɔ.

Nyamesε Laawɔra Ne N Kya Nyiile Mɔ-Gidebi

⁴³⁻⁴⁴ “Nyamesε ilaa wɔrasε ne fε laa kyu bii mɔ-gisen dɔ ilaa. Oyii ɔbono ɔ bo alanfiya mɔ maŋ taale sɔrɔ abi nyenyen. Ne oyii ɔbono ɔ kya lɔ mɔ kee maŋ taale sɔrɔ abi dεnsε. Oyii kamaasε kee mɔ, mɔ-abi ne mε kya kyu bii mɔ. ɔko maŋ nyε mango tεε lii giwii oyii dɔ. ɔko maŋ nyε payaa tεε lii fɔlɔgε oyii dɔ. ⁴⁵ Nyamesε dεnsε berε, ilaa dεnsε ne n bo mɔ-gisen dɔ; ne ilaa dεnsε ne nan lii mɔ-gɛnɔ dɔ. Nyamesε nyenyen mɔ, ilaa nyenyen ne n bo mɔ-gisen dɔ, ne ilaa nyenyen ne nan lii mɔ-gɛnɔ dɔ. Ilaa ibono i bo nyamesε gisen dɔ mɔ, imɔ ne ɔ kya lεε tɔgε.”

⁴⁶ Yesu gi taasε asa abono mε buu mɔ mɔ yeε, “Menε n wɔra so ne fε kya terε me yeε, ‘Aye-Wura, Aye-Wura,’ yege fεŋ kya wɔra ilaa ibono n kya tɔgε fεye mɔ daa? ⁴⁷ ɔkamaasε ɔbono ɔ ba me asε, o nu me-ilaa tɔgεsε, ne ɔ kya wɔra imɔ so ilaa mɔ, nan nyiile fεye gɛnen nyamesε ɔbono oyuduu. ⁴⁸ Kaasε mɔ de fεε ɔsεεbo ɔbono o yii obu. ɔ laa yii obu mɔ mɔ, o kuru gεsε ɔpɔɔrε mɔ gɛten kpaa tu gifole pɛi ne ɔ too gεsε ɔpɔɔrε mɔ gyan' gifole mɔ so. ɔsεεbo mɔ gi ti pɔrɔ obu mɔ ta mɔ, gεkε gɛde mɔ, ɔbon gi bɔla baa da de gɛnen obu mɔ. Nkyu gi da

de mɔ ɣenen mɔ, ɔ mɛɲ boori. I lii fɛɛ ɔ pɔrɔ mɔ dɔɔdan ɣyan gifole so. ⁴⁹ Nyamesɛ ɔbono, mɔ, o nu melaa tɔɣɛɛ, ne ɔ mɛɲ kya wɔra imɔ so ilaa mɔ, kaase mɔ de fɛɛ ɔnyen ɔbono oɲ nyi ɔlaako ne o yii obu ɣyan' daa ɣiɲɛsii so ɣiyan mɔ. ɔ mɛɲ kuru ɣɛɛ ɔpɔɔɛ mɔ ɣɛten. ɔnyen mɔ gi ti pɔrɔ obu mɔ ta mɔ, ɣɛkɛ ɣɛde mɔ, ɔbon gi bɔla baa da de obu mɔ. Ayaa abono so mɔ, obu mɔ gi tɔrɔ daa wurum!”

7

Rom Asogya ɔbelɛnsɛ ɔko Gi Sɔɔ Yesu Gyi

¹ Yesu gi tɔngɛ sa sakpii mɔ ta mɔ, ɔ naa loo Kapɛɛniyon ɔsowolɛ so. ² ɣenen owi ɔbono mɔ, Rom awura asogya ɔbelɛnsɛ ɔko bo ɔsowolɛ mɔ so, mɔ-dega ɔbono mɔ-ilaa i bo mɔ-gisen dɔ mɔ kya lɔ, ibono i bo lon. ɔ kya laare de ɔ' lɛɛ gibaa. ³ ɔbelɛnsɛ baare gi nu Yesu so, ne ɔ keda Gyuda awura abelɛnsɛ ako sun Yesu asɛ yɛɛ mɛ' kpaa kolɛ mɔ de ɔ' baa kyɛ mɔ-dega mɔ sa mɔ. ⁴ Isɔɔ mɔ o sun mɔ mɛ kpe Yesu asɛ mɔ, mɛ kpaa kolɛ mɔ yɛɛ ɔ' wɔra aniya ɔ' kpaa kyɛ mɔmɔ-ɔbelɛnsɛ dega mɔ sa mɔ. Mɛ tɔɣɛ sa Yesu yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ mɔ gi kaaborɛ ibono fo' kpe de fo' kpaa kyɛ mɔ-dega mɔ sa mɔ. ⁵ ɔ kya laare aye Gyuda awura ilaa. ɔ pɔrɔ aye-gikyangbon kyɛɛ aye ɣiyan.”

⁶ Isɔɔ mɔ mɛ tɔɣɛ Yesu ɣenen mɔ, Yesu gi naa buu mɔmɔ. Mɛ kya fuude ɔbelɛnsɛ mɔ ɣɛten dɔ mɔ, ɔbelɛnsɛ mɔ gi kii sun mɔ-kyɛmenɛana ako Yesu asɛ yɛɛ, “Me-Wura, me ɔde mɛɲ kaaborɛ ibono fo' ba mɛ-ɣɛten dɔ. Imɔso ɣɛɲ' baa nyala fo-nyoro. ⁷ Me gbaa-gbaa kee nɛ wu yɛɛ mɛɲ kaaborɛ n' ba fo asɛ baa yeɛ fo-ansi dɔ. ɣenen so mɔ, wɔra aniya, fo berɛ, kpe lɛɛ ɣɛnɔ. Fo nyɛ lɛɛ ɣɛnɔ mɔ, me-dega mɔ gilɔ mɔ gi laa ta. ⁸ Me kee n ɣyɛ ɔbelɛnsɛ ɔbono n bo ɔko ɣɛɛ, ne n' bo abono,

mɔ, mɛ bo me gɛsɛ mɔ. Nengyene nɛ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ ‘fo ɔdɛ, kpe faa’ mɔ, kaasɛ mɔ laa kpe, abɛɛ n' tɔgɛ yɛɛ ‘fo ɔdɛ, ba gɛɛ’ mɔ, kaasɛ mɔ laa ba. Nengyene nɛ tɔgɛ sa me-dega yɛɛ, ‘wɔra idɛ’ mɔ, imɔ ne ɔ laa wɔra.”

⁹ Yesu gi nu ɔbelɛnsɛ mɔ ilaa tɔgɛsɛ mɔ, i dɛ mɔ-gɛnɔ gikyɔ. Nfono ne Yesu gi kisee tɔgɛ sa sakpii ɔbono o buu mɔ mɔ yɛɛ, “N' tɔgɛ sa fɛye yɛɛ ba-a aye Isirale awura mɔ dɔ gbaa, meɲ wu nyamesɛ ɔbono ɔ bo gisɔɔgyi bele gidɛ ɔnan sa me fɛɛ Rom ɔbelɛnsɛ baare.” ¹⁰ ɔbelɛnsɛ mɔ isɔɔ mɔ mɛ baa kii kpe mɔmɔ-ɔbelɛnsɛ mɔ gɛten dɔ mɔ, mɛ kpaa wu daa dega mɔ gi nyɛ alanfiya.

Yesu Gi Kyingi Obuni

¹¹ Imɔ idɛ gɛmara mɔ, Yesu gi naa kpe ɔsowolɛ ɔko so mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Neen. ɔ kya kpe mɔ, mɔ-akasɛbo mɔ de sakpii bele mɛ buu mɔ kpe. ¹² Mɛ yii gɛkpen kyaabɔɔ Neen ɔsowolɛ mɔ ne mɛ lɛɛ gɛbunono. Yesu kpɛ ɔ kya sindi Neen gɛkpen mɔ gɛbunono mɔ, ɔ baa kerɛ mɔ, asa mɛ so obuni mɛ kya lii mɛ kya kpe mɔmɔ-ibuni opuleten mɛ' kpaa pule. Gɛnen ɔnyen ɔbono o wu' mɔ, mɔ-nkon ne gyɛ mɔ-nyi mɔ-bi, ne mɔ-nyi mɔ gyɛ daa okulaabo. Mɛ so obuni mɔ mɛ kya lii gɛnen mɔ, obuni mɔ mɔ-nyi de sakpii bele mɛ buu mɔ mɛ kya kpe opuleten mɔ.

¹³ Wura Yesu gi wu ɔkyii mɔ gɛnen mɔ, mɔ-ilaa i wɔra mɔ ayen gikyɔ ne ɔ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “ɔkyii, gɛɲ baa su.” ¹⁴ Nfono mɔ Yesu gi tu sindi obuni mɔ ne o kyu mɔ-gibaa yii ilaa ibono obuni mɔ dɛ imɔ so mɔ. O yii imɔ gɛnen mɔ, asa abono mɛ so obuni mɔ mɛ sii yeɛ. Ne Yesu gi tɔgɛ sa obuni mɔ yɛɛ, “Dega, n kya tɔgɛ mi-i sa fo yɛɛ, kyingi.” ¹⁵ Nfono nfono mɔ, ɔnyen mɔ o wu' mɔ gi kyingi koso ɔ tɛ ɔ kya tɔngɛ. Ne Yesu gi kiiri mɔ kyu wɔra mɔ-nyi mɔ abaa dɔ.

¹⁶ Ibono Yesu gi kyingi ɔnyen mɔ mɔ, i wɔra asa abono mɛ bo nfono mɔ pɛwu gifuu. Mɛ yen Wurubuaarɛ kyu lii imɔ so. Mɛ san mɛ kya tɔgɛ ma-a sa abara yɛɛ, “I korogɛ Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo gbaa' saarɛ aye dɔ. Wurubuaarɛ gi ba de ɔ' baa laa mɔ-adɛ.” ¹⁷ Yesu ilaa idɛ i kpaa nu gyan' de Gyudiya gɛsinkpan so de gɛsinkpan gɛbono gɛ sindi nno mɔ pɛwu.

Gyɔn Gi Sun Asa Yesu Aɛ

¹⁸ Gyɔn ɔbono ɔ naa kyena gyere asa Wurubuaarɛ sagyere mɔ-lɛ akasɛbo mɛ kpaa buu ilaa ibono Yesu gi wɔra mɔ pɛwu sa mɔmɔ-ɔbelɛnsɛ. ¹⁹ Ibono Gyɔn gi nu imɔ mɔ, ɔ terɛ mɔ-akasɛbo mɔ dɔ asa anyɔ ne o sun mɔmɔ Wura Yesu aɛ yɛɛ mɛ' kpaa taasɛ mɔ yɛɛ, “Fo ne n gyɛ asa ɔmɔlɛgɛbo ɔbono a nu yɛɛ ɔ laa ba mɔ abɛɛ a' kerɛ nyamesɛ banban ɔko kpɛi ɔkpa daa?”

²⁰ Gyɔn isɔɔ mɔ mɛ kpe Yesu aɛ ne mɛ kpaa tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Gyɔn ɔbono ɔ gyere asa Wurubuaarɛ sagyere mɔ ne n sun aye fo aɛ faa. O sun aye de a' baa taasɛ fo yɛɛ, ‘Fo ne n gyɛ asa ɔmɔlɛgɛbo ɔbono a nu yɛɛ ɔ laa ba mɔ abɛɛ a' kerɛ nyamesɛ banban ɔko kpɛi ɔkpa daa?’ ”

²¹ Pɛi de Gyɔn isɔɔ mɔ mɛ taasɛ Yesu gɛnen mɔ, mɛ wu Yesu gi kpɛ kyɛ asa sakyɔ alɔbi ta ne. ɔ kyɛ dabɔlɛ de alɔɔ abono aɲ boran a kya nyala asa gikyɔ gikyɔ mɔ. ɔ kosore ilaa nyɛnyɛn oduduu kpɛi-kpɛi ibono i tɛ asa ako so mɔ. O bugi agyaatanbo sakyɔ ansi, ne mɛ kii nyɛ mɛ kya wu ilaa. ²² Yesu laa lɛɛ gɛnɔ sa Gyɔn isɔɔ mɔ mɔ, ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛ' kii kpe kpaa buu ilaa ibono fɛ baa nu de fɛye-aso de ilaa ibono fɛ wu de fɛye-ansi n kya wɔra faa sa Gyɔn.

NE yɛgɛ agyaatanbo ansi a bugi,
ne ɔtɛgɛsɛana mɛ koso mɛ naa.

NE yεGE akononbu alɔɔ a ta, ne isintiribu mE kya nu ilaa.

NE kyingi abono mE wu' mɔ ako.

Ne nE tɔGE Wurubuaare ɔkalan konkonsE mɔ sa ayenbo.

²³ Imɔso omudensebo ne n gyE nyamesE ɔbono mɔ-gisɔgyi gi maŋ koso me so mɔ.”

Yesu Gi Yen Gyɔn Sa Sakpii Mɔ

²⁴ Yesu gi tɔNGE de Gyɔn isɔɔ mɔ ta ne mE kyon mɔ, o yii gESE ɔ kya tɔGE Gyɔn ilaa ɔ kya sa sakpii ɔbono ɔ bo mɔ aSE nfono mɔ. Mɔ-gETɔNGE mɔ dɔ mɔ, ɔ taase sakpii mɔ yEE, “Owi ɔbono fE kpe Gyɔn aSE gipen dɔ kpa nu mɔ-ilaa tɔGESE mɔ mɔ, menE isa ɔnan ne fE kpe fE' kpa kere daa? FE wu mɔ mɔ, ɔ de fEE gifɛdaa ne afuu a kya da gimɔ a kya kpe a kya ba abEE? ²⁵ Ne ɔŋ de gEnen mɔ, nne ne ɔ de? FE wu o bun gikuru dENSE? Kuua, asa abono mE kya bun akuru dENSE ne mE kyoola mɔ mE kya kyena daa awura nten dɔ. ²⁶ Imɔso fE kpe Gyɔn aSE mɔ, menE isa ɔnan ne fE kpe de fE' kpa kere daa? Wurubuaare ikalan ɔtɔgebo abEE? Wurubuaare ikalan ɔtɔgebo ne fE kpa wu gESintin. N kya buu mi-i sa fEYE yEE ɔ don gEnen gbaa. ²⁷ Gyɔn ne n gyE Wurubuaare ɔɔɔ ɔbono mE ŋmarase mɔ-ilaa yela Wurubuaare agyebi dɔ yEE Wurubuaare laa sun mɔ de ɔ' gyangbara kpa tɔGE sa asa yEE mE' lɔɔ mɔmɔ-gEkyena dɔ gyoo me ɔbono nan baa mɔlEGE asa mɔ.

²⁸ “N kya tɔGE fEYE yEE iŋ ti koroge nyamesE ɔbono ɔ don Gyɔn baare mɔ. Abono, mɔ, mE laa nyE Wurubuaare gEWuragyi dɔ akyenabi lii nperE kyu kyon mɔ, mɔmɔ dɔ ɔbono ɔŋ fo sEi gbaa mɔ laa don Gyɔn. ²⁹ Asa abono pEWu mE kpa nu Gyɔn ilaa tɔGESE mɔ de lɛnpoo asɔɔbo abono fE kya kyu mɔmɔ yEE mE gyE asa nyENyEN mɔ gbaa mE sɔɔ kyule yEE Wurubuaare ilaa ibono Gyɔn gi tɔGE mɔ i gyE gESintin, ne mE yεGE Gyɔn gi gyere

mómó WurubuaarE sagyere. ³⁰ Farasii gikpen mó dó asa de Gyuda awura nbara aṅmarasEbo mó berE, mE nu WurubuaarE gElaarE ilaa ibono Gyón gi tóge mómó mó, mEṅ sòó kyule, ne mE kine yEE Gyón maṅ nyE gyere mómó WurubuaarE sagyere.”

³¹ Yesu gi kii taasE sakpii mó yEE, “MenEtó gbaa ne nan nyE kyu kEsere de ndE asa adE ne? NnE ne mE dE daa?”

³² Yesu gi taasE gEnen ne o kii lEE gESE sa sakpii mó yEE, “NdE asa mó mE dE fEE nbii ne n kpaá gyan' sansana. MÈ gyan' gEnen mó, nfono mó, mE kya tóge mE kya sa abara yEE,

‘A lan akóre ne a bii ilon sa fEye mó, fE kine, fEṅ kyaa.

A kpen saawo bii lEwu ilon de fE' saawo mó, fE kine, fEṅ saawo.’ ”

³³ Yesu gi lEE gESE yEE, “Gyón óbono ó gyere asa WurubuaarE sagyere mó gi ba gEsinkpan so mó, ó kya ṅminde gEnó belen-belen ne ó mEṅ kya nun nta. Imóso fE tóge yEE, ‘Ilaa nyenyEn oduduu ne n tE mó so.’ ³⁴ Me, anyamesE pEwu mómó-daa mó, mó, nE ba gEsinkpan so faa, n kya gyi n kya nun. Imóso fE kya tóge yEE, ‘KerE, ónyen baarE! OgyibelEbo de nta nunbo ne ó gyE. Mó-kyEmenEana ne n gyE lEnpoo asóóbo de ilaa nyenyEn awórábo sEnSE.’ FÉṅ nu ndE asa ilaa tógeSE?” ³⁵ Ne Yesu gi kii tóge bóla yEE, “Abono mE buu ólaako ginyi ókpa mó berE ne nan lEE gimó-gEwi nyiile yEE gi gyE ólaako ginyi gEsintin.”

Yesu Gi Kpaá Gyi Simon Farasiinyen AsE

³⁶ Owi óko dó mó, Farasii gikpen mó dó ónyen óko gi sun kpaá terE Yesu yEE ó' ba mó-gEten dó de mó-rE mó mE' gyi dabóLÈ. Yesu gi kpe ne ó kpaá kyena saarE abono mE tE ogyiten mó dó mó. ³⁷ Ókyii óko bo ósowolE óbono so. Asa pEwu mE nyi mó so yEE mó-gEkyena dó mó ó gyE ilaa nyenyEn ówórábo. GEnen ókyii baarE gi nu yEE Yesu

tE Farasiinyen mɔ gɛten dɔ ɔ kya gyi mɔ, o kpe gɛten mɔ dɔ. Yesu gi wolaa kyu ɔkyii mɔ ilaa nyɛnyɛn ibono ɔ wɔra Wurubuaare mɔ kyɛɛ mɔ. ɔkyii mɔ kya kpe mɔ, ɔ dɛ anuwanterɛ de puruntuwa. ³⁸ ɔkyii mɔ gi loo gɛten mɔ dɔ mɔ, o kyu de Yesu gɛmara-gɛmara kpe Yesu ayaa asɛ. ɔ kya nyingi gitolon gibono Yesu gi su mɔ mɔ, i wɔra mɔ ɔkon, ne i kii kyu wɔra mɔ gisu. O sii ηmii mɔ-ayaa dɔ ne o su gɛnen-n kaaborɛ mɔ-ansikyu a palɛ Yesu ayaa, ne o kyu mɔ-gimu iman kyu kpaarɛ Yesu ayaa. ɔ kpe ɔ kya faala mɔ lii mɔ-gisen dɔ, ne o kyu anuwanterɛ mɔ ɔ dɛ mɔ kyu kyɛɛgɛ worogɛ Yesu ayaa so.

³⁹ Farasiinyen ɔbono ɔ da gibaa terɛ Yesu mɔ gi wu ibono ɔkyii mɔ gi wɔra gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ sa mɔ-nyoro yɛɛ, “ɔkyii ɔbono ɔ kya pusaa ɔnyen baarɛ faa gyɛ daa ilaa nyɛnyɛn ɔwɔrabo. Nengyene fɛɛ ɔnyen baarɛ gyɛ Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo gɛsintin mɔ, ɔfaanan ɔ laa bii nyamesɛ ɔbono ɔnan ɔkyii baarɛ gyɛ mɔ.” ⁴⁰ Farasiinyen mɔ kya tɔgɛ ɔ kya sa mɔ-nyoro gɛnen mɔ, Yesu gi bii. Imɔso Yesu gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Simon, n bo ilaa iko n kya laarɛ n' tɔgɛ sa fo.” Ne Simon gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, tɔgɛ me, n kya nu.”

⁴¹ Nfono ne Yesu gi da mɔ gikpalɛ yɛɛ, “Asa anyɔ ako mɛ dɛ aterɛnbi wura ɔko gikɔ. ɔko dɛ mɔ gikɔ belɛ fɛɛ gɛsun ɔwɔrabo aterɛnbi abono ɔ laa nyɛ gɛsi dɔ mɔ. Ne ɔko, mɔ, dɛ mɔ gikɔ pi-i fɛɛ gɛsun ɔwɔrabo aterɛnbi abono ɔ laa nyɛ bɔsɛ dɔ mɔ. ⁴² ɔ yela mɔmɔ owi ɔbono mɛ laa kyu baa ka mɔ mɔ. Owi mɔ gi fo ne mɛ mɛη kya taalɛ de mɛ' ka mɔ mɔ, o kyu kyɛɛ mɔmɔ asa anyɔ.” Yesu gi da gikpalɛ mɔ ta mɔ, ɔ taasɛ Simon yɛɛ, “Mɔmɔ asa anyɔ adɛ dɔ mɔ, ɔmɔ ne nan laarɛ aterɛnbi wura mɔ ilaa gikyɔ don mɔ-nanbo?” ⁴³ Simon gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Itɛfaa i laa wɔra ɔbono mɔ-lɛɛ gikɔ gi nyaakyɔ mɔ.”

Simon gi lɛɛ gɛnɔ gɛnen mɔ, Yesu gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “I kyena.”

⁴⁴ Nfono mɔ, Yesu gi tɔgɛ sa Simon yɛɛ, “Gɛnen ne fo-rɛ ɔkyii baarɛ ilaa i dɛ faa. Nyamesɛ ilaa nyɛnyɛn i dɛ fɛɛ gikɔ ne ɔ dɛ Wurubuaarɛ. Me n gyɛ isafo ne nɛ ba fo-gɛten dɔ. Nɛ ba faa, fo mɛɪ yɛgɛ mɛ' sa me nkyu de n' foro me-ayaa. ɔkyii baarɛ, mɔ, mɔ-ansikyu ne o kyu foro me-ayaa, ne o kyu mɔ-gimu iman lɛɛ me-ayaa nkyu. ⁴⁵ Fo faala me mɔ, foɲ da me gya-gya; ɔkyii baarɛ berɛ, lii aberɛ abono ɔ ba gɛrɛnaa faa, ɔ kpɛ ɔ dɛ daa me-ayaa dɔ ɔ kya faala me lii mɔ-gisen dɔ. ⁴⁶ Fo mɛɪ worogɛ me-gimu nfo sa me. ɔkyii baarɛ, mɔ, anuwanterɛ ne o kyu worogɛ me-ayaa gbaa. ⁴⁷ N' tɔgɛ fo yɛɛ mɔ-ilaa nyɛnyɛn ibono i nyaakyɔ ne nɛ kyu kyɛɛ mɔ mɔ ne n yɛgɛ ɔ nyɛ gɛlaarɛ' belɛ sa me faa. Isa ɔbono, mɔ, mɔ-ilaa nyɛnyɛn iɲ kyɔ ne ɔko gi kyu kyɛɛ mɔ mɔ, gɛlaarɛ' pi-i ne ɔ laa nyɛ sa kaasɛ kee.”

⁴⁸ Yesu gi kisee tɔgɛ sa ɔkyii mɔ yɛɛ, “ɔkyii, fo wɔra Wurubuaarɛ ilaa nyɛnyɛn, ne nɛ kyu kyɛɛ fo.” ⁴⁹ Nfono mɔ, abono mɔ-rɛ ɔmɔ mɛ tɛ ogyiten mɔ mɛ san mɛ kya taasɛ abara yɛɛ, “Mɔ ne n gyɛ anɛ de ɔ' taalɛ kyu asa ilaa nyɛnyɛn ibono mɛ wɔra Wurubuaarɛ mɔ kyɛɛ mɔmɔ?” ⁵⁰ Yesu gi kii tɔgɛ sa ɔkyii mɔ yɛɛ, “Gɛnɔɔbono fo sɔɔ me gyi mɔ ne n mɔlɛgɛ fo faa. Imɔso naa fo kya kpe de gisen yuuli.”

8

Yesu Gi Naa Naa De Isowolɛ

¹ Imɔ idɛ gɛmara mɔ i mɛɪ kɛɛla ne Yesu gi naa de isowolɛ belɛ-belɛ de iburu-buru so ɔ kya lɛɛ Wurubuaarɛ ɔkalan konkonsɛ mɔ ɔ kya tɔgɛ asa de mɛ' nu Wurubuaarɛ gɛwuragyi dɔ akyenabi mɔ so ilaa. Yesu naa de isowolɛ mɔ so gɛnen mɔ, mɔ-akasɛbo gudu anyɔ mɔ

mE buu mɔ. ² Akyii ako kee mE buu ɔmɔ. Ɔ wolaa gya ilaa nyenyenyen oduduu kpɛi-kpɛi koso gɛnen akyii abono ako so ne ɔ kyɛ mɔmɔ ako alɔbi kee. Mɔmɔ dɔ ɔko ne n gyɛ Mariya Magadalakyii. Ɔkyii baarɛ so ne Yesu gi naa kyena gya ilaa nyenyenyen oduduu kpɛi-kpɛi sono koso mɔ. ³ Akyii mɔ dɔ ɔko kee ginyen ne n gyɛ Gyowana. Gyowana mɔ-kuli ne n gyɛ Kyusa ɔbono ɔ kya kerɛ Wura Hɛrodɛ gɛten de mɔ-ilaa so mɔ. Mɛ kya terɛ akyii mɔ dɔ ɔko kee yɛɛ Susana. Akyii sakyɔ ako kee mE buu Yesu. Mɛ naa mɛ naa gɛnen mɔ, akyii adɛ mɛ dɛ mɔmɔ gbaa-gbaa aterenbi mɛ kya kpaɛ Yesu mɔ-rɛ mɔ-akasɛbo mɔ.

Dɔɔbo Ɔko Gikpalɛ

⁴ Asa mɛ kpɛ ma-a lii ma-a lii isowolɛ so ma-a ba Yesu asɛ. Sakpii mɔ gi nyaakyɔ mɔ, ɔ da gikpalɛ gidɛ sa mɔmɔ yɛɛ, ⁵ “Dɔɔbo ɔko gi kyena. Owi ɔko dɔ mɔ, ɔ koso kpɛ ndɔɔ kpaɛ ηmadɛ ayu. Ɔ kya ηmadɛ ayu mɔ, ako a tɔɔ ɔkpa dɔ, ne asa mɛ kyise-kyise amɔ ne nbuii mɛ baa tɔɔsɛ amɔ gyi. ⁶ Ayu mɔ ako, mɔ, a tɔɔ kɔpandan so. A kɔɔ lii mɔ, a kii wu'. I nyiile yɛɛ gɛsinkpan mɔ nfono iη bo isɛ gikyɔ. ⁷ Ako kee a tɔɔ iwe dɔ. Abono a kɔɔ mɔ, iwe mɔ i koso bun wɔra amɔ, ne a wu'. ⁸ Amɔ ako, mɔ, a tɔɔ gɛsinkpan dɛnsɛ so. Amɔ berɛ, a kɔɔ ne a sen da amu kanpɛ. Dɔɔbo mɔ gi kɛbi amɔ mɔ, ɔ nyɛ ibono ɔnan o kyu ηmadɛ mɔ, gikpadɔ ikue-inun.” Yesu gi da gikpalɛ mɔ ta mɔ, ɔ tɔgɛ sakpii mɔ yɛɛ, “ɔbono ɔ bo aso mɔ, o' nu.”

⁹ Yesu akasɛbo mɔ mɛ taasɛ mɔ gikpalɛ mɔ gɛsɛ. ¹⁰ Ne Yesu gi lɛɛ gɛnɔ sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛye ne n gyɛ abono Wurubuaarɛ laa lɛɛ mɔ-gɛwuragyi dɔ akyenabi mɔ ilaa boduduusɛ nyiile. Asɛnsɛ mɔ berɛ, n kya tɔgɛ sa ɔmɔ daa akpalɛ dɔ de i' nyɛ kyena de ilaa ibono i bo Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ dɔ mɔ. I bo nno yɛɛ, ‘mɛ laa kpɛ mɛ kya kerɛ, mɛ maη kii wu sɛi;

mE laa kpe mE kya nu ilaa, mE maŋ kii nu gESE.’

Yesu Gi LEE GikpalE MŌ GESE

¹¹ “FE’ nu gikpalE mŌ gESE kon. Ayu abono dŏdŏbo mŌ gi ŋmade mŌ ne n gye Wurubuaare agyEbi. ¹² Abono a tŏrŏ ōkpa dŏ mŌ, a dE fEE asa abono mE kya nu Wurubuaare agyEbi mŌ ne ilaa nyenyen pEwu gEmu mŌ kya baa lEE amŌ lii ōmŏ-asen dŏ mŌ. Ilaa nyenyen gEmu mŌ mEŋ kya laare de mE’ nyE sŏŏ agyEbi mŌ gyi de Wurubuaare ō’ mŏlEgE mŏmŏ. ¹³ Ayu abono a tŏrŏ kpandan so ne amŏ-ilin i mEŋ nyE isE loo gESE mŌ a dE fEE asa abono mE nu Wurubuaare agyEbi mŌ, ne mE nu gESE de ōkon, yege mE mEŋ kya kyu amŏ wŏra mŏmŏ-asen dŏ mŌ. ME kya sŏŏ amŏ gyi ŋmaraa, ne ōgEnda ōko gi tu mŏmŏ mŌ, fo baa kere mŌ, mE kya luu nyoro. ¹⁴ Ayu abono a tŏrŏ iwe dŏ mŌ a dE fEE asa abono mE kya nu Wurubuaare agyEbi mŌ, ne gESinkpan gEdE so nsuili, aterenbi gilaare, de anyamesE ōbole gElaare ilaa i kya gyi ōmŏ-amu mŌ. Imŏso mEŋ kya kpe ansi dŏ de mE’ wŏra agyEbi mŌ so ilaa mŏmŏ-gEkyena dŏ. ¹⁵ Ayu abono a tŏrŏ gESinkpan dENSE so mŌ bere, a dE fEE asa abono mE kya kyu gESintin de gisen dENSE kyu nu Wurubuaare agyEbi mŌ. ME nu amŏ mŌ, mE kya sŏŏ amŏ wŏra mŏmŏ-amu dŏ de mE’ nyE gisen mE kya wŏra amŏ so ilaa mŏmŏ-gEkyena dŏ.”

¹⁶ Yesu gi kii da sakpii mŌ gikpalE yEE, “Ōko mEŋ bo no ō laa nyŏga fatela de o’ kyu ŋara gElŏbi dŏ, abEE o’ kyu wŏra npa gESE. Ō laa kyu mŌ kyŏlŏga daa de i’ nyE wu asa abono mE laa baa loo mŌ. ¹⁷ SEi mEŋ bo no i bo ōbŏ dŏ yEE i maŋ lii gifuli, abEE ilaa iko i ŋara yEE i maŋ lii gEwi. ¹⁸ Imŏso ibono fE kya nu Wurubuaare ilaa faa, fE’ kere imŏ so dŏdan. I kya nyiile yEE ōbono ō kya nu Wurubuaare aSE mŌ, ō laa nyE nu too. Ne ōbono, mŌ,

ɔŋ kya nu Wurubuaare ase mɔ, ipii ibono o nu mɔ gbaa, i laa kii lii mɔ-gimu dɔ.”

¹⁹ Ɔenen aberɛ abono mɔ Yesu mɔ-nyi de mɔ-tedɛana mɛ ba mɔ ase nno. Sakpii mɔ so mɔ, mɛ mɛŋ nyɛ ɔkpa tu sindi mɔ. ²⁰ Nfono mɔ, ako mɛ buu sa mɔ yɛɛ, “Fo-nyi de fo-tedɛana mɛ yeɛ nɛmanɛman mɛ kya laare mɛ' wu fo.” ²¹ Yesu gi lɛɛ Ɔɛnɔ tɔƆɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Me-nyi de me-tedɛana ne n gyɛ asa abono mɛ nu Wurubuaare agyɛbi mɔ ne mɛ kya wɔra amɔ so ilaa mɔ.”

Yesu Gi Tɔŋɛ Sa Afuu Ne A Taa Gida Yɛɛ

²² Ɔɛkɛ Ɔɛdɛ mɔ, Yesu mɔ-rɛ mɔ-akasɛbo mɛ bo ɔbon bele mɔ ase mɔ, Yesu gi tɔƆɛ sa mɔ-akasɛbo mɔ yɛɛ, “A' fara kpe gibenbɛ.” Ɔɛsintin mɔ, mɛ dii loo gikolii dɔ ne mɛ yii ɔkpa. ²³ Mɛ kya kpe mɔ, Yesu gi dɛ ginsi gidɛ gikolii mɔ dɔ. Nfono mɔ, afuu bele ako a tigi, a kya da ginyadon so. A kya yɛɛ nkyu mɔ gi kya loo gi kya bɔla gikolii mɔ, ne Ɔɛnsipɛɛɛ Ɔɛ tu ɔmɔ. ²⁴ Mɛ da Yesu kyingi mɛ kya tɔƆɛ mɔ yɛɛ, “Ɔbelɛnsɛ, Ɔbelɛnsɛ, a kya laare de a' sii!” Yesu gi kyingi mɔ, ɔ koso ne ɔ tɔƆɛ afuu mɔ yɛɛ a' taa gida yɛɛ de nkyu nbono gi kya koso mɔ, mɔ, gi' wɔra bɔyin. Ɔɛsintin mɔ, afuu mɔ a taa gida yɛɛ, ne ilaa kamaasɛ i sii kurun. ²⁵ Nfono mɔ, ɔ taasɛ mɔ-akasɛbo mɔ yɛɛ, “Ɔisɔɔgyi gibono fɛye yɛɛ fɛ bo sa me mɔ gi bo fonɛ dɔ daa?” Yesu akasɛbo mɔ mɛ wu ilaa ibono ɔ wɔra mɔ, i wɔra mɔmɔ gifuu ne i wɔra mɔmɔ giyan. Mɛ san mɛ kya taasɛ abara yɛɛ, “Menɛ nyamesɛ ɔnan ne? Kerɛ, ɔ kya tɔŋɛ sa afuu de nkyu gbaa ne i kya nu mɔ Ɔɛdɛ.”

Yesu Gi Kosorɛ Ilaa Nyɛnyɛn Oduduu Kpɛi-Kpɛi Lii Oyeebu Ɔko So

²⁶ Yesu mɔ-rɛ mɔ-akasɛbo mɔ mɛ kii pale gikolii mɔ kpaa fo Gerigasa awura Ɔɛsinkpan so. Fo lii Galeli

gɛsinkpan so mɔ, mɔmɔ-gɛsinkpan gɛ bo ɔbon bele mɔ gibenbɛ giko mɔ so. ²⁷ Yesu gi lii gikolii mɔ dɔ dii gyan' gigengen mɔ, ɔsowolɛ mɔ so ɔnyen ɔko gi baa gyangara mɔ. Ilaa nyɛnyɛn oduduu i tɛ gɛnen ɔnyen ɔbono so, i yɛgɛ ɔ san ɔ naa daa gibolonbukpan, ne ɔɲ baa ɔ tɛ nten dɔ. Ibuni opuleten ne ɔ san ɔ tɛ gɛkpa-a-gɛkpa-a. I wɔra mɔ gɛnen mɔ, i kɛɛla. ²⁸⁻²⁹ O wu Yesu mɔ, Yesu gi tɔgɛ ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ yɛɛ i' koso lii ɔnyen mɔ so, ɔ kerɛ imɔ faa. Nfono mɔ ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ i yɛgɛ ɔnyen mɔ gi saawo kpa-a gyaa ηmii Yesu ansi dɔ, ne i kpen ken-ken taasɛ Yesu yɛɛ, “Yesu, Wurubuaarɛ Gitɔbele mɔ-bi, menɛ ne fo kya laarɛ fo' wɔra me? N kya kole fo, gɛɲ wɔra me awɔɔfɔɔ.” Pɛi de Yesu mɔ-rɛ ɔnyen mɔ mɛ' gyan' gɛnen mɔ, ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ i kya kyena ba ɔnyen mɔ so belen-belen. I ba mɔ so mɔ, asa mɛ kya kyu agbangbaran ηminde mɔ abɛɛ mɛ kya da mɔ ilaran yela, ne mɛ kya dii mɔ de ɔɲ sa ɔ' nyɛ kpa-a wɔra ilaa iko. Ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ ɔlon so mɔ, ɔ kya wolaa gba-a gba-a agbangbaran mɔ fuɛ, de i' kparɛ mɔ kyu lii kpe gipen dɔ.

³⁰ ɔnyen mɔ gi kpen gɛnen mɔ, Yesu gi taasɛ mɔ yɛɛ, “Mɛ kya terɛ fo-ginyen yɛɛ menɛ?” Ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ i tɛ ɔnyen mɔ so mɔ i lɛɛ gɛnɔ sa Yesu yɛɛ, “Mɛ kya terɛ me yɛɛ Sakpii.” I kya nyiile yɛɛ ilaa nyɛnyɛn oduduu kpɛi-kpɛi gikyɔ ne n tɛ ɔnyen mɔ so. ³¹ Ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ i kpɛ i kya kole Yesu yɛɛ ɔ' mɛɲ sa ɔ' gya imɔ koso lii ɔnyen mɔ so kyu kpe nfono Wurubuaarɛ kya tii ilaa nyɛnyɛn oduduu kpɛi-kpɛi wɔra ɔbɔ dɔ mɔ.

³² Akuuri gikpen giko gi yelɛ gibii giko alan dɔ nfono, mɛ kya gyi. Ilaa nyɛnyɛn oduduu ibono i tɛ ɔnyen mɔ so mɔ i kole Yesu yɛɛ nengyene ɔ laa gya imɔ koso mɔ, ɔ' yɛgɛ de i' kpa-a kyena akuuri mɔ so. Ne Yesu gi sa imɔ

ɔkpa. ³³ Imɔso i koso lii ɔnyen mɔ so kpaa kyena akuuri mɔ so. Ne akuuri gikpen mɔ pɛwu gi seɛ kpelegɛ de gibii mɔ kpaa loo ɔbon beɛ mɔ dɔ, ne nkyu mɔ gi gyi mɔmɔ.

³⁴ Anyen abono mɛ kya kerɛ akuuri mɔ so mɔ mɛ wu ilaa ibono i ba mɔ pɛwu. Imɔso mɛ seɛ kpe ɔsowolɛ mɔ so de ndɔɔana dɔ mɔ kpaa buu ilaa idɛ sa asa. ³⁵ Gɛnen so mɔ, asa mɔ mɛ kpaa wu ilaa ibono i ba mɔ de ansi. Mɛ ba Yesu asɛ mɔ, mɛ wu ɔnyen ɔbono ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ i koso mɔ so mɔ. O bun gikuru, ɔ nyɛ mɔ-ginyamesɛ gɛwɔnsa, ɔ tɛ Yesu gilana dɔ ɔ kya nu mɔ asɛ. I wɔra asa mɔ gifuu, ne i dɛ mɔmɔ-gɛnɔ. ³⁶ Abono mɛ wu ilaa kamaasɛ de ansi mɔ mɛ buu gɛnɔɔbono Yesu gi kyu mɔlɛgɛ ɔnyen mɔ mɔ pɛwu sa abono mɛ seɛ baa tu mɔmɔ mɔ. ³⁷ Mɛ nu imɔ mɔ, mɔmɔ Gerigasa awura mɔ pɛwu mɛ kolɛ Yesu yɛɛ ɔ' lii mɔmɔ-gɛsinkpan so. I lii fɛɛ Yesu ilaa mɔ i don wɔra mɔmɔ gifuu gikyɔ. Gɛsintin mɔ, Yesu mɔ-rɛ mɔ-akasɛbo mɔ mɛ dii loo gikolii dɔ de mɛ' kii.

³⁸ Mɛ kya laarɛ mɛ' kii mɔ, ɔnyen ɔbono Yesu gi kosorɛ ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ lii mɔ so mɔ gi kolɛ Yesu yɛɛ, “Yɛgɛ me n' buu fo de n' kpaa kyena fo asɛ.” Yesu mɔ mɛn kyule sa mɔ. ɔ tɔgɛ mɔ daa yɛɛ, ³⁹ “Kii kpe fo-gɛwi de fo' kpaa tɔgɛ ilaa gbaa' ibono Wurubuaarɛ gi wɔra sa fo faa sa fo-gɛwi awura.” Gɛsintin mɔ, ɔnyen mɔ gi kii kpe mɔ-gɛwi, ne ɔ naa gyan' de ɔsowolɛ mɔ ɔ kya tɔgɛ ilaa gbaa' ibono Yesu gi wɔra sa mɔ mɔ.

Yesu Gi Wɔra Ilaa Beɛ Sa Gyarasɛ De ɔkyii ɔlɔbo ɔko

⁴⁰ Yesu gi kii kpe ɔbon beɛ mɔ gigengen gibono so ɔ daa gilii mɔ. ɔ baa loo nno mɔ, sakpii beɛ ti ɔ yeɛ ɔ gyoo mɔ mɛ kya faala mɔ mɔ-rɛ ginna-naa. ⁴¹ ɔnyen ɔko gi ba Yesu asɛ nno. Mɛ kya terɛ mɔ-ginyen yɛɛ Gyarasɛ. ɔ gyɛ ɔbelɛnsɛ ɔbono ɔ kya kerɛ Gyuda awura gikyangbon giko

so. ƐNen ɔnyen baare gi baa kpelege nmii Yesu ayaa dɔ, ne ɔ kole mɔ yɛɛ ɔ' wɔra aniya, ɔ' yɛgɛ mɛ' kpe mɔ-gɛwi. ⁴² I kya nyiile yɛɛ gɛbii kolon ne ɔ koroge; gɛ gyɛ daa ɔkyii. Ɛ gyi fɛɛ nsi gudu nnyɔ. Ɛ kya lɔ gɛ kya laare gɛ' wu. O buu sa Yesu ɛnen mɔ, Yesu gi nu mɔ asɛ, ne ɔ naa buu mɔ. Mɛ kya kpe mɔ, asa mɛ kya kpiide de Yesu.

⁴³ ɔkyii ɔko bo ɔmɔ dɔ. I kya da de mɔ. I kya da de mɔ mɔ, imɔ nsi gudu nnyɔ ne. [ɔ nyida aterenbi abono ɔ bo mɔ pɛwu] kpe-kpe alɔɔ akyɛbo asɛ; mɔmɔ ɔko-rɛ ɔko mɛɲ taale kyɛ mɔ. ⁴⁴ Ɛnen ɔkyii baare kya laare mɔ-gilɔ mɔ gi' ta so mɔ, o kyu de Yesu gɛmara gɛmara kpaayii Yesu gɛgɛ ginɛbi. Ayaa abono so mɔ, ibono i kya da de mɔ mɔ, i ten. ⁴⁵ ɔkyii mɔ gi yuuri kpaayii Yesu ɛnen mɔ, Yesu gi dɛɛ, ne ɔ taasɛ yɛɛ, “Anɛ ne n yii me mɔ?” ɔkamaasɛ kya kine yɛɛ iɲ gyɛ mɔ ne n yii mɔ, ne Piita gi taasɛ mɔ yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, sakpii ɔbono ɔ kyaabɔɔ fo mɛ kya kpiide de fo faa mɔ, fo kya tɔgɛ yɛɛ ɔko gi yii fo?”

⁴⁶ Yesu gi lɛɛ ɛnɔ sa mɔ yɛɛ, “ɔko gi yii me. I kya nyiile yɛɛ nɛ bii me-nyoro dɔ yɛɛ me-oduduu gi wɔra ilaa iko.”

⁴⁷ ɔkyii mɔ gi wu yɛɛ ibono o yii Yesu mɔ i mɛɲ ɲara mɔ. Imɔso ɔ lii baa nmii Yesu ayaa dɔ, ɔ kya seli faa gyin-gyin. ɔ tɔgɛ ilaa ibono so o yii mɔ mɔ de ɛnɔɔbono i kpe kyɛ mɔ ayaa abono so mɔ asa mɔ pɛwu ansi dɔ. ⁴⁸ Nfono ne Yesu gi tɔgɛ mɔ yɛɛ, “Me-bi, gisɔɔgyi gibono fo bo sa me mɔ ne n kyɛ fo faa. Imɔso naa fo kya kpe de gisen yuuli.”

⁴⁹ Yesu san ɔ yeɛ ɔ kya tɔngɛ mɔ, ɔko gi lii ɔbelɛnsɛ Gyarasɛ ɛten dɔ baa tɔgɛ sa Gyarasɛ yɛɛ, “Fo-bi mɔ gi wu'. Imɔso ɛɲ baa nyala ɔbelɛnsɛ mɔ yɛɛ ɔ' baa kyɛ mɔ.” ⁵⁰ Yesu gi nu imɔ ide mɔ, o kisee tɔgɛ sa Gyarasɛ yɛɛ, “Ɛɲ sa fo' sele gifuu. Fo berɛ, kpe sɔɔ me gyi, ne gɛ laa kii nyɛ nkpa kyena sa fo.” ⁵¹ Yesu gi kpaaloo Gyarasɛ ɛten dɔ mɔ, ɔ mɛɲ yɛgɛ de asa mɛ' nyɛ loo obu mɔ dɔ

obuni mɔ aɛ baa too de mɔ-rɛ Piita, Gyɔn, de Gyeemesi, de gɛbii mɔ mɔ-sɛ de mɔ-nyi. ⁵² Asa abono mɛ bo nno mɔ pɛwu mɛ dɛ osulon mɛ yelɛ. Mɛ kya yiyɛɛ gɛnen mɔ, Yesu gi tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛɛ baa saawo. Gɛbii mɔ gɛɛ wu'. Gɛ dɛ daa.” ⁵³ ɔ tɔgɛ gɛnen mɔ, mɛ kyu mɔ ɲmase daa. Mɛ nyi ibono gɛbii mɔ gɛ wu' gɛsintin. ⁵⁴ Yesu, mɔ, mɛɲ taa ka ɔmɔ gɛnɔ. ɔ keda gɛbii mɔ gibaa dɔ ne ɔ tɔgɛ sa gɛmɔ yɛɛ, “Gɛbii, koso.” ⁵⁵ Yesu gi tɔgɛ sa gɛbii mɔ gɛnen mɔ, o kiiri gɛmɔ-ɔɲɛ baa wɔra gɛmɔ dɔ. Ayaa abono so mɔ gɛ koso, ne Yesu gi tɔgɛ yɛɛ, “Fɛ' laarɛ ilaa iko sa gɛmɔ de gɛ' gyi.” ⁵⁶ I dɛ gɛbii mɔ mɔ-nyi de mɔ-sɛ gɛnɔ, ne Yesu gi tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ mɛ mɛɲ sa mɛ' tɔgɛ ilaa ibono i ba faa sa ɔko-rɛ ɔko.

9

Yesu Gi Keda Mɔ-Isɔɔ Gudu Anyɔ Mɔ Sun

¹ Yesu gi terɛ mɔ-isɔɔ gudu anyɔ mɔ baa gyan' ne ɔ sa mɔmɔ ɔkpa de mɛ' kyu mɔ-ginyen de mɛ' nyɛ ɔlon ilaa nyɛnyɛn oduduu kpɛi-kpɛi pɛwu so. Gɛnen ɔlon mɔ laa yɛgɛ mɛ laa taalɛ kyɛ asa alɔtɔ kee. ² ɔ sa mɔmɔ ɔlon mɔ gɛnen mɔ, ɔ keda mɔmɔ sun yɛɛ mɛ' naa tɔgɛ tɔgɛ Wurubuaarɛ gɛwuraɲi dɔ akyenabi mɔ so ilaa sa asa de mɛ' kyɛ asa alɔbi. ³ ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛ kya kpe faa, fɛɛ sa fɛ' puru sɛi-sɛi keda. Fɛ mɛɲ' puru ba-a oyii tugɛsɛ, abɛɛ gidiiku, abɛɛ agyudɔ, abɛɛ aterenbi keda. Fɛ mɛɲ' puru gɛgbe giwɔra nyɔsɛ gbaa baa keda. ⁴ Gɛten gɛbono dɔ fɛ loo ne mɛ kya kerɛ fɛye so mɔ, fɛ' kyena nno kaaborɛ fɛ laa lii gɛnen ɔsowolɛ ɔbono so. ⁵ ɔsowolɛ ɔbono fɛ loo ne nno asa mɛ kine mɛ mɛɲ bugi ansi de fɛye mɔ, fɛ lii mɔmɔ-ɔsowolɛ mɔ so mɔ, fɛ' kpiisi fɛye-ayaa isɛ yela mɔmɔ. Imɔ ne nan yɛgɛ mɛ' bii yɛɛ mɛ kine Wurubuaarɛ ɔkalan mɔ faa mɔ, gisobiide gi dɛ gi gyoo ɔmɔ.” ⁶ Yesu gi sun mɔ-asunbo mɔ gɛnen

mɔ, gɛsintin mɔ, mɛ yii ɔkpa ne mɛ naa de isowolɛ, ne gɛten kamaasɛ gɛbono mɛ kya kpe mɔ, mɛ kya tɔgɛ Wurubuaarɛ ɔkalan konkonsɛ mɔ ne mɛ kya kyɛ asa alɔbi.

Wura Hɛrodɛ Kya Laarɛ O' Wu Yesu De Ansi

⁷ Gɛnen owi ɔbono mɔ, Wura Hɛrodɛ gi nu ilaa ibono Yesu kya wɔra mɔ. O nu imɔ gɛnen mɔ, i wɔra mɔ giyan, ne ɔŋ kya bii imɔ dɔ. I lii fɛɛ asa mɛ kya tɔgɛ yɛɛ, “Oloobu Gyɔn ɔbono ɔ naa kyena gyere asa Wurubuaarɛ sagyere mɔ ne n kyingi lii ibuni dɔ ba gɛnen.” ⁸ Ako mɔ yɛɛ, “Kuaa. Oloobu ilaagya ne n kii ba.” Abanban, mɔ, yɛɛ, “Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo adedaabo mɔ dɔ ɔko ne n kyingi lii ibuni dɔ kii ba gɛnen.” ⁹ Wura Hɛrodɛ-lɛɛ ibono ɔ tɔgɛ mɔ ne n gyɛ yɛɛ, “Nɛ yɛgɛ mɛ ten Gyɔn gimu. Ne anɛ, mɔ, ne n ba ɔ gyɛ ɔbono n kya nu mɔ so gɛnen faa?” Ne Wura Hɛrodɛ gi san ɔ kya laarɛ gɛnɔɔbono ɔ laa nyɛ wu Yesu de ansi mɔ.

Yesu Gi Sa Sakpii Belɛ Agyudɔ Ifɛ Nsana

¹⁰ Yesu asunbo mɔ mɛ kpe nfono o sun mɔmɔ mɔ ne mɛ kii ba mɔ, mɛ baa buu ilaa ibono mɛ wɔra mɔ pɛwu sa mɔ. Mɛ buu sa mɔ ta mɔ, ɔ yɛgɛ mɔ-rɛ mɔmɔ wolɛ mɛ kpe ɔsowolɛ ɔbono mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Bɛsayida mɔ so. ¹¹ Mɛ laa kpe mɔ, sakpii ɔbono ɔ bo mɔmɔ asɛ mɔ gi bii nfono mɛ kya kpe mɔ, ne mɛ buu mɔmɔ. Sakpii mɔ gi kpaa tu mɔmɔ mɔ, Yesu gi faala ɔmɔ, ne ɔ tɔgɛ Wurubuaarɛ gɛwुरagyi dɔ akyenabi mɔ so ilaa sa mɔmɔ, ne ɔ kyɛ kyɛ abono mɔ mɛ kya lɔ mɔ.

¹² Owi gi kpelegɛ mɔ, Yesu akasɛbo gudu anyɔ mɔ mɛ kpaa tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Lɛɛ sakpii mɔ ɔkpa de mɛ' naa kpe isowolɛ de ndɔɔana nbono gi sindi gɛrɛ mɔ de mɛ' kpaa laarɛ nten nko loo de mɛ' nyɛ agyudɔ gyi. Nfono a bo faa, i gyɛ daa ifɛ nsana.” ¹³ Yesu gi kisee tɔgɛ sa mɔmɔ

yEE, “fEye gbaa-gbaa fE' sa mɔmɔ ilaa iko de mE' gyi.” ME lEE gEnɔ yEE, “Aye aSE gERE mɔ, a bo daa ibodobodo inun de iken inyɔ. A laa taalE sɔɔ agyudɔ sa ginyamesEbi gidE pEWu?” ¹⁴ Anyen abono mE bo gEnen sakpii beLE ɔbono dɔ mɔ gEgyɔnɔ gE laa wɔra fEE nWE ikue-inyɔ de saalaa. Yesu gi tɔgE sa mɔ-akasEbo mɔ yEE, “fE' yEGE de asa mɔ mE' kpelegE kyena akpen-akpen; gikpen kamaasE dɔ asa mE' wɔra fEE ikue-inyɔ de saalaa.” ¹⁵ GEsintin mɔ, Yesu akasEbo mɔ mE yEGE asa mɔ pEWu mE kpelegE kyena gEsinkpan. ¹⁶ ME kyena gEnen mɔ, Yesu gi puru ibodobodo inun mɔ de iken inyɔ mɔ, ne ɔ diirE mɔ-ansi kerE WurubuaarE, o kyu afaala sa WurubuaarE, ne ɔ gbaa-gbaa ibodobodo mɔ dɔ kyu sa mɔ-akasEbo mɔ yEE mE' kyu yE sa sakpii mɔ de mE' gyi. ¹⁷ ME yE sa mɔmɔ mɔ, mɔmɔ pEWu mE nyE gyi kaabo kii san. Mɔ-akasEbo mɔ mE koola agyisan mɔ mɔ, i bɔla nkeebii gudu nnyɔ.

Piita Gi Bii TɔgE NyamesE ɔbono Yesu GyE Mɔ

¹⁸ Owi ɔko dɔ mɔ Yesu kya dalaa mɔ wolE, ne mɔ-akasEbo mɔ mE bo mɔ aSE. Nfono mɔ ɔ taasE mɔmɔ yEE, “Sakpii mɔ aSE mɔ, menE nyamesE ne n' gyE?” ¹⁹ Ne mɔ-akasEbo mɔ mE lEE gEnɔ yEE, “Asa ako mE kya tɔgE yEE fo gyE Oloobu Gyɔn ɔbono ɔ naa kyena gyere asa WurubuaarE sagyere mɔ. Ako mɔ yEE Kuaa! Fo ne n gyE Oloobu Ilaagya. Ne ako, mɔ, yEE WurubuaarE ikalan atɔgebo adedaabo mɔ dɔ ɔko kpEi ne n kyingi lii ibuni dɔ ba gEnen.”

²⁰ Nfono ne Yesu gi kii taasE mɔ-akasEbo mɔ yEE, “Ne fEye aSE mɔ de-e? MenE nyamesE ɔnan ne n' gyE?” Piita gi lEE gEnɔ yEE, “Fo ne n gyE ɔbono WurubuaarE gi sun yEE ɔ' baa mɔlEGE asa de mE' nyE WurubuaarE aSE gEkyena mɔ.” ²¹ Piita gi lEE gEnɔ gEnen mɔ, Yesu gi ka sa ɔmɔ yEE mE mEɲ sa mE' tɔgE sa ɔko-rE ɔko

yεε mɔ ne n gyε ɔbono Wurubuaare gi sun mɔ. ²² Yesu gi kii tɔge sa ɔmɔ yεε, “I gyε ilaa ibono i laa ba yεε me, anyamesε pɛwu mɔmɔ-daa mɔ, nan wu ɔlaawusε kpɛi-kpɛi gikyɔ. Gyuda awura asunbi alεεbo abelensε de nbara aɲmarasεbo de mɔmɔ-abelensε sɛnsε mɔ mε laa kine me, ne mε laa yεge asa mε' mɔɔ me. Mε mɔɔ me mɔ, imɔ gεkε sase mɔ, nan kyingi lii ibuni dɔ.”

²³ Nfono ne Yesu gi tɔge sa mɔmɔ abono mε bo nno mɔ pɛwu yεε, “ɔbono ɔ kya laare de ɔ' wɔra me-ɔkasεbo mɔ, kaasε mɔ o' kyu mɔ-nyoro fuε, gεkε kamaasε mɔ o' kyule wu awɔrɔfɔɔ me so, de ɔ' kasε me-gidebi. Ba-a mε laa da mɔ aɲanbi oyii so mɔɔ mɔ, mε' da mɔ. ²⁴ I kya nyiile yεε fo ɔbono fo laa kɔrɔsε fo-nkpa yela fo-gibaa so mɔ, Wurubuaare asε gεkyena ɔnan mɔ gε laa lii fo-gibaa. Ne fo ɔbono, mɔ, kyu lii me so ne fo-nkpa gi lii fo-gibaa mɔ, fo laa nyε Wurubuaare asε gεkyena. ²⁵ Fo nyamesε fo nyε gεsinkpan gεdε so ilaa kamaasε pɛwu gyan' ne foɲ nyε ɔkpa kpe Wurubuaare asε mɔ, fo nyi yεε fo nyε gεkyena ne? ²⁶ Nengyene i bo fo ɔko ipeeli yεε fo gyε me-sonbo abεε fo kya sɔɔ me-agyεbi mɔ gyi mɔ, gɛnen kee ne i laa wɔra me, anyamesε pɛwu mɔmɔ-daa mɔ, ipeeli sa fo, gεkaabono nan kii ba gεsinkpan so mɔ. Gɛnen gεkaabono mɔ, me-sε Wurubuaare laa keda mɔ-isɔɔ sun, ne mε laa sun me ba de nyisigyi. Wurubuaare laa kyu mɔ-lεε nyisigyi ɔnan kyu sa me de asa mε' wu de ansi. ²⁷ Gεsintin ne n' kya tɔge fɛye faa, fɛye abono fε yelε gεrɛnaa faa fε maɲ wu' ta pɛi de fε' lɔɔ wu yεε Wurubuaare gɛwuragi gεkyena mɔ gε ba anyamesε dɔ.”

Wurubuaare Gi Lεε Yesu Nyisigyi Nyiile Mɔ-Akasεbo Asa' Ako

²⁸ Yesu gi tɔge gɛnen ilaa idε mɔ, fεε nkε gukue gεmara mɔ, o kyu Piita de Gyɔn de Gyeemesi, ne mε dii

kpe gibii giko so de ɔ' kpaɔ dalaɔ. ²⁹ ɔ kya dalaɔ gɛnɛn mɔ, mɔ-ansi dɔ i kyɛɛgɛ kii lɔɔ wɔra ɔdan too ne mɔ-ngbɛ nbono o suu mɔ gi fuuli gi kya nɛlegi faa nɛla-nɛla-nɛla. ³⁰ Mɛ baa kerɛ mɔ, iloobu inyɔ iko ne: Mosisi mɔ-rɛ Ilaagya. Mɛ ba Yesu aɛ, mɔmɔ-rɛ mɔ mɛ yelɛ mɛ kya gyi nsingyi. ³¹ Ibono mɛ lii Wurubuaarɛ dɔ ba mɔ so mɔ, mɛ bo nyisigyɛ. Mɔmɔ-rɛ Yesu mɛ tɔgɛ lɛwu ɔbono ɔ laa wu' Gyɛrusalem mɔ so ilaa. ³² Piita mɔ-rɛ mɔ-nanboana mɔ berɛ, gɛnɛn aberɛ abono pɛwu mɔ ginsi gidɛ gi kya boo ɔmɔ. Imɔso i nɛmangɛ mɔmɔ-ansi so mɔ, mɛ wu Yesu de nyisigyɛ de iloobu inyɔ mɔ mɛ yelɛ mɔ aɛ. ³³ Iloobu mɔ mɛ kya laarɛ mɛ' kyɔn taa Yesu yɛgɛ mɔ, Piita gi ten loo tɔgɛ atɔgɛkpandɛ sa Yesu yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, i wɔra ɔdan yɛɛ a bo gɛrɛnaa. Yɛgɛ de a' yii ipanpan isa' sa fɛye: fo-lɛɛ panpan ɔko, Mosisi-lɛɛ ɔko de Ilaagya-lɛɛ ɔko.”

³⁴ Piita mɛn ti taa tɔngɛ ta mɔ, gibuntɔ giko gi ba baa bun mɔmɔ so faa kpɛm. Aberɛ abono gibuntɔ mɔ gi kya laarɛ gi' bun mɔmɔ so gɛnɛn mɔ, i wɔra Piita mɔ-rɛ mɔ-nanboana mɔ gifuu. ³⁵ Nfono mɔ, Wurubuaarɛ gigyɛbi' gi lii gibuntɔ mɔ dɔ tɔgɛ kyɔ lii Yesu so yɛɛ, “Mɛ-bi ne. Mɔ ne nɛ lɛɛ gibaa yii de ɔ' wɔra mɛ-gisɛn dɔ ilaa. Fɛ' nu mɔ aɛ.” ³⁶ Wurubuaarɛ gi tɔgɛ gɛnɛn ta mɔ, Yesu akasɛbo mɔ mɛ kerɛ mɔ, mɔmɔ-rɛ Yesu wolɛ ne n san mɛ yelɛ. Gɛnɛn nkɛ nbono dɔ mɔ, mɛ mɛn tɔgɛ gɛnɛn ilaa ibono mɛ kpaɔ wu gibii mɔ so mɔ sa ɔko-rɛ ɔko.

Yesu Gi Kosorɛ Ilaa Nyɛnyɛn Oduduu Lii Gɛbii Gɛko So

³⁷ Imɔ gɛdɛ kɛsɛ mɔ, Yesu mɔ-rɛ mɔ-akasɛbo asa' mɔ mɛ kpelegɛ lii gibii mɔ so mɛ kya ba mɔ, sakpii belɛ gi baa gyangara mɔmɔ. ³⁸ Mɛ gyan' mɔ, ɔnyɛn ɔko gi kpɛn tɔgɛ sa Yesu yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, n dɛ fo gisɛrɛ, kerɛ mɛ-bi so sa mɛ. Mɔ-nkon ne n' bo. ³⁹ I bo no i bo no mɔ, ilaa nyɛnyɛn oduduu kya baa kyɛna mɔ so. I kyɛna

mɔ so gɛnen mɔ, ayaa abono so mɔ, i kya yɛgɛ ɔ kya kpen ken-ken gikolon de i' kuu mɔ taa gɛsinkpan, i kya gbebi mɔ yɛgɛ mɔ-gɛnɔ dɔ i kya furu afuru. I kya nyala mɔ gɛnen-n kɛɛla pɛi de i' lɔɔ ba-a kyon mɔ so. ⁴⁰ Nɛ kole fo-akasɛbo yɛɛ mɛ' wɔra aniya de mɛ' gya gɛnen ilaa nyɛnyɛn oduduu ɔbono koso mɔ so sa me mɔ, mɛ mɛɛn taalɛ.”

⁴¹ Yesu gi tɔgɛ yɛɛ, “O! Ndɛ fɛye nkɛ ndɛ dɔ asa! Fɛɛ kya sɔɔ Wurubuaarɛ gyi. Fɛ kpɛ fa-a biidɛ gɛnɔ daa so-o! Nkɛ nfonɛ ne nan kyena fɛye asɛ n kpɛ mi-i nyɛ gisen mi-i sa fɛye daa?” Ne ɔ tɔgɛ gɛbii mɔ mɔ-sɛ yɛɛ, “Kyu fo-bi mɔ ba gɛrɛ.” ⁴² Gɛbii mɔ gɛ kya ba Yesu asɛ mɔ, ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ i kuu gɛmɔ taa gɛsinkpan, i san i kya gbebi gɛmɔ. Nfono mɔ Yesu gi tɔgɛ sa ilaa nyɛnyɛn oduduu mɔ yɛɛ i' koso gɛbii mɔ so ɔ kerɛ imɔ faa. Yesu gi kyɛ gɛbii mɔ, ne o kiiri gɛmɔ sa gɛmɔ-sɛ. ⁴³ Gɛnɔɔbono Yesu gi kyu lɛɛ Wurubuaarɛ ɔlon beɛ gɛwi nyiile asa mɔ nfono mɔ, i dɛ mɔmɔ ɔkamaasɛ gɛnɔ.

Yesu Gi Kii Tɔgɛ Kyu Lii Mɔ-Lɛwu So

Owi ɔbono sakpii mɔ kya diilɛ Yesu ilaa wɔrasɛ mɔ ne i kya dɛ mɔmɔ-gɛnɔ gɛnen mɔ, Yesu gi tɔgɛ sa mɔ-akasɛbo mɔ yɛɛ, ⁴⁴ “Fɛ' yela giso de fɛ' nu dɔɔdan: me-akyobo mɛ laa kyu me, anyamesɛ pɛwu mɔmɔ-daa mɔ, wɔra asa ako abaa dɔ de mɛ' wɔra me ilaa ibono mɛ kya laarɛ mɔ.” ⁴⁵ O buu sa ɔmɔ gɛnen mɔ, mɛ mɛɛn nu imɔ gɛsɛ. Mɔmɔ-nwɔnsa dɔ i mɛɛn bugi de mɛ' bii imɔ so ilaa. I kii i bo mɔmɔ gifuu de mɛ' taasɛ mɔ.

Yesu Akasɛbo Mɔ Dɔ Mɔ, Anɛ Ne N Don Mɔ-Nanbo?

⁴⁶ Owi ɔko dɔ mɔ, akyɔɔlɛ a tɔrɔ Yesu akasɛbo mɔ so. Mɛ kya sɔɔ akyɔɔlɛ yɛɛ mɔmɔ dɔ mɔ, anɛ ne n don mɔ-nanbo? ⁴⁷ Yesu gi bii yɛɛ mɛ kya sɔɔ akyɔɔlɛ gɛnen

mɔ, ɔ keda gɛbii gɛko ba mɔ ase, ⁴⁸ ne o buu sa mɔmɔ yɛɛ, “Nengyene fɛɛ me so ne fo ɔko fo bugi ansi de gɛnen gɛbii gɛdɛ ɔnan mɔ, me ne fo bugi ansi de gɛnen. Ne fo bugi ansi de me mɔ, fo bugi ansi de Wurubuaarɛ ɔbono o sun me mɔ kee ne. I kya nyiile yɛɛ ɔbono ɔ kya wɔra mɔ-nyoro fɛɛ mɔ ne n gyɛ gɛbii fɛye dɔ mɔ, mɔ ne n gyɛ ɔbono ɔ gyɛ nyamesɛ gbaa' fɛye dɔ.”

⁴⁹ Ne Gyɔn gi tɔgɛ sa Yesu yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, a wu ɔnyen ɔko dɛ fo-ginyen ɔ kya gya ilaa nyɛnyɛn oduduu kpɛi-kpɛi ɔ kya koso asa so. I mɛɛ kii i gyɛ aye-rɛ mɔ ne n naa. Imɔso a gya mɔ yɛɛ ɔɛ baa wɔra gɛnen.” ⁵⁰ Ne Yesu gi lɛɛ gɛnɔ sa mɔ yɛɛ, “Fɛ san wu mɔ gɛnen mɔ, fɛɛ! baa gya mɔ. I kya nyiile yɛɛ isa ɔbono ɔ mɛɛ kya sɔɔ akyɔɔlɛ de fɛye mɔ, ɔ yeɛ fɛye-gɛmara ne.”

Ako Mɛ Kine Yɛɛ Yesu Maɲ Nyɛ Kyena Mɔmɔ-ɔsowolɛ So

⁵¹ Owi mɔ kya fuude ibono Wurubuaarɛ laa puru Yesu lii gɛsinkpan so kii kpe mɔ ase mɔ, Yesu gi kyu mɔ-ansi kyu yii de Gyɛrusalem ɔsowolɛ so yɛɛ nno ne ɔ laa kpe kon. ⁵² Pɛi ne ɔ laa yii ɔkpa mɔ, o sun isɔɔ yɛɛ mɛ' gyangbara mɔ. Isɔɔ mɔ mɛ kyon mɔ, mɛ kpaa loo Samariya ɔsowolɛ ɔko so de mɛ' lɔrɔ ɔkpa sa mɔ. ⁵³ Ibono Yesu gi tɔgɛ yɛɛ Gyɛrusalem ne ɔ kya kpe so mɔ, ɔsowolɛ mɔ so asa mɛ mɛɛ kyule sɔɔ mɔ gisafo.

⁵⁴ Isɔɔ mɔ mɛ kpaa buu sa Yesu yɛɛ ɔsowolɛ mɔ so asa mɛ kine mɔ. Mɔ akasɛbo, Gyeemesi mɔ-rɛ Gyɔn, mɛ nu gɛnen mɔ, mɛ taasɛ mɔ yɛɛ, “Aye-wura, fo kya laarɛ a' tere ɔgya lii Wurubuaarɛ dɔ kpelegɛ ba de ɔ' baa dɛɛ mɔmɔ?” ⁵⁵ Mɛ taasɛ Yesu gɛnen mɔ, o kisee kerɛ mɔmɔ, ne ɔ tɔgɛ mɔmɔ yɛɛ ibono mɛ tɔgɛ faa iɲ boran. ⁵⁶ Nfono mɔ, mɛ naa kyon kpe ɔsowolɛ banban ɔko so.

Abono ME Kya Laare ME' Wɔra Yesu Akasebo

⁵⁷ ME sɔɔ de ɔkpa ɔko me kya kpe mɔ, ɔnyen ɔko gi tɔge sa Yesu yee, “Nan buu fo kpe geten kamaase gɛbono fo laa kpe mɔ.” ⁵⁸ Yesu gi tɔge sa ɔnyen mɔ yee, “Agbowugbowu gbaa me bo ibɔ deese, ne nbuii kee me bo asisaa. Me, anyamese pewu mɔmɔ-daa mɔ bere, mej bo me-gimu okunten.”

⁵⁹ Yesu gi tɔge sa ɔnyen banban ɔko bere yee, “Baa buu me de fo' wɔra me-ɔkasebo.” ɔbono gi lee genɔ sa Yesu yee, “Me-wura, yegɛ me n' kpaa pule me-se pɛi de n' lɔɔ baa buu fo.” ⁶⁰ Nfono ne Yesu gi tɔge sa mɔ yee, “Yegɛ asa abono Wurubuaare ilaa inj fe ɔmɔ-giso mɔ me' pule abara. Fo bere, baa kyon kpe de fo' kpaa tɔge Wurubuaare gɛwuragyi dɔ akyenabi mɔ so ilaa sa asa.”

⁶¹ ɔko mɔ gi buu sa Yesu yee, “Me-wura, nan baa buu fo de n' wɔra fo-ɔkasebo. Imɔ mɔ mɔ, yegɛ de n' kpaa kale me-gɛten dɔ awura de n' ba.” ⁶² ɔ kole Yesu genen mɔ, Yesu gi tɔge sa mɔ yee, “Fo ɔbono fo yii gɛse fo kya baale baale ne fo kya kpɛɛle fe kya kerɛ fo-gɛmara mɔ, bii yee foj kaabore fo' nyɛ ɔkyenaten Wurubuaare gɛwuragyi mɔ dɔ ne.”

10

Yesu Gi Keda Asa Ikue-Isa De Saalaa Asa Anyɔ Sun

¹ Imɔ idɛ gɛmara mɔ, Yesu gi lee asa ikue-isa de saalaa asa anyɔ ako kee ne ɔ keda ɔmɔ sun yee me' naa anyɔ-anyɔ kpe isowole de nten kpɛi-kpɛi nfonoana mɔ gbaa-gbaa laa baa kpe mɔ yee me' gyangbara mɔ kpe nnoana. ² ME laa kyon mɔ, Yesu gi tɔge sa mɔmɔ yee, “Asa abono i kaabore me' nu Wurubuaare ɔkalan konkonse mɔ me de fee ɔmɔlɔgɔ ne n pɛere ndɔɔ bele nko dɔ. Akɛbibo mɔ, mɔ, mej kyɔ sa ndɔɔ wura mɔ. Imɔso fe' dalaa kole

Wurubuaarɛ ɔbono ɔ gyɛ Ndɔɔ Wura mɔ yɛɛ mɔ gbaa-gbaa o' kyu akɛbibo ba mɔ-ndɔɔ mɔ dɔ.

³ “Fɛ' naa fɛ kya kpe. Fɛ' bii yɛɛ n kya sun fɛye fɛɛ nsandɛbii ne n kya kpe agbowugbowu dɔ. ⁴Fɛ mɛɲ sa fɛ' kyu aterɛnbi, atɔ ɔwɔraten, abɛɛ ayaawolɛ keda. Fɛ kya kpe mɔ, fɛ mɛɲ sa fɛ' waala fɛye-nyoro yɛɛ fɛ kya faala ɔko-rɛ ɔko ɔkpa dɔ. ⁵Gɛten' gɛbono dɔ fɛ laa loo mɔ, fɛ' daa gifaala gɛmɔ dɔ asa yɛɛ, ‘Gisen yuuli gi' wɔra fɛye-lɛɛ.’ ⁶Nengyene gisen yuuli awura mɛ bo gɛten' gɛbono dɔ mɔ, mɛ laa nyɛ gisen yuuli. Nengyene gisen yuuli awura mɛɲ bo nno mɔ, gisen yuuli mɔ gi laa kii ba fɛye asɛ.

⁷ “Gɛten' gɛbono dɔ fɛ sogɛ mɔ, fɛ' kyena gɛmɔ dɔ kaaborɛ fɛ laa lii ɔsowolɛ ɔbono so. Ilaa ibono mɛ laa sa fɛye mɔ, fɛ' gyi de fɛ' nun. I kya nyiile yɛɛ gɛsun ɔwɔrabo gi kaaborɛ ɔ' nyɛ mɛ' kerɛ mɔ so. Fɛ' sii de gɛten' kolon, fɛɲ sa fɛ' sogɛ gɛten' gɛdɛ dɔ de fɛ' lii kii kpaa sogɛ gɛbanban gɛko dɔ.

⁸ “Nengyene fɛ loo ɔsowolɛ so ne ɔsowolɛ ɔbono so asa mɛ kya keda fɛye gisafo mɔ, agyudɔ abono mɛ laa kyu baa yii fɛye-ansi dɔ mɔ, fɛ' gyi amɔ. ⁹Fɛ' kyɛ alɔbo abono mɛ bo gɛnen ɔsowolɛ ɔbono so mɔ de fɛ' tɔgɛ sa ɔsowolɛ mɔ so asa mɔ yɛɛ, ‘Wurubuaarɛ kya laarɛ ɔ' kalɛ fɛye bɔla mɔ-adɛ so mɔ-gɛwuragyi mɔ dɔ.’

¹⁰ “Nengyene fɛ loo ɔsowolɛ ɔko so ne nno asa mɛ kine mɛ maɲ bugi ansi de fɛye mɔ, fɛ' lii kpaa yeɛ ɔsowolɛ ɔbono ikpa dɔ de fɛ' tɔgɛ sa asa mɔ yɛɛ, ¹¹‘Fɛye-ɔsowolɛ mɔ so isɛ ibono i yii aye-ayaa mɔ gbaa, a kpiisi yela fɛye. Idɛ berɛ, fɛ' bii yɛɛ Wurubuaarɛ gi laarɛ ɔ' kalɛ fɛye bɔla mɔ-adɛ so mɔ-gɛwuragyi mɔ dɔ. Fɛye ne n kine.’ ”

¹² Yesu gi kii tɔgɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “Fɛye berɛ n kya tɔgɛ mi-i sa fɛye yɛɛ ɔsowolɛ ɔbono fɛ loo ne mɛ maɲ keda fɛye gisafo mɔ, gɛkɛ gɛbono Wurubuaarɛ laa biidɛ asa

pɛwu giso mɔ, ɔɣenen ɔsowolɛ ɔbono so asa-lɛɛ gisobiidɛ gi laa nyaakyɔ don Sodom awura lɛɛ mɔ.”

Wurubuaarɛ Laa Bun Isowolɛ Iko Asa Gipuɛɛ

¹³ “O, Korasin awura, fɛye laako! O, Bɛsayida awura, fɛye laako! Nɛ kyu Wurubuaarɛ ɔlon wɔra ilaa gbaa'gbaa fɛye aɛɛ ibono fɛ wu de ansi. Nengyene nkana Taya de Sidon awura ne nen nyɛ me-ilaa ibono wu ɔɣenen mɔ, ɔfaanan mɛ ti wolaa taa mɔmɔ ilaa nyɛnyɛn giwɔra yɛɛ. Nkana ɔfaanan mɛ kya bɔɔda kyena mɛ kya pɛɛɛɛ ansi nyiile Wurubuaarɛ yɛɛ mɛ nu mɔmɔ-nyoro ɔɣɛɛ. ¹⁴ Fɛ' bii yɛɛ ɔɣɛkaabono Wurubuaarɛ laa biidɛ asa nyɛnyɛn pɛwu giso mɔ, fɛye-lɛɛ i laa wɔra nyɛnyɛn don Taya de Sidon awura-lɛɛ. ¹⁵ Ne fɛye Kapɛɛniyon awura mɔ de-e? ɔɣenen ɔɣɛkaabono mɔ fɛ nyi yɛɛ Wurubuaarɛ laa kyu fɛye kpe mɔ aɛɛ? Kuaa, ɔ laa too fɛye wɔra daa ɔbɔ dɔ nfono ɔ kya biidɛ ilaa nyɛnyɛn awɔrabo giso mɔmɔ-lɛwu ɔɣɛmara mɔ.” ¹⁶ Yesu gi kii tɔɔɛ sa mɔ-akasebo mɔ yɛɛ, “ɔbono o nu fɛye aɛɛ mɔ, me aɛɛ ne o nu ɔɣenen, ne ɔbono o kine yɛɛ ɔ maɲ nu fɛye aɛɛ mɔ, me ne kaase mɔ gi kine ɔɣenen. ɔbono o kine yɛɛ ɔ maɲ nu me aɛɛ kee mɔ, Wurubuaarɛ ɔbono o sun me ba ɔɣɛsinkpan so mɔ ne kaase mɔ gi kine ɔɣenen.”

Yesu Asunbo Mɔ Mɛ Kpe Kii Ba

¹⁷ Asa ikue-isa de saalaa anyamesɛ anyɔ abono Yesu gi sun mɔ mɛ kpe ne mɛ kii ba de ɔkon. Mɛ tɔɔɛ sa Yesu yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, ilaa nyɛnyɛn oduduu kpɛi-kpɛi gbaa i bara imɔ-nyoro ɔɣɛɛ sa aye fo-ginyen dɔ.” ¹⁸ Mɛ buu sa Yesu ɔɣenen mɔ, Yesu gi tɔɔɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Nɛ wu ilaa nyɛnyɛn pɛwu ɔɣɛmu mɔ gi lii Wurubuaarɛ dɔ faa pila-a fɛɛ ɔɣɛnɔɔbono nyangbon kya wiisɛɛ gikolon mɔ baa kyon kpaa tɔrɔ. ¹⁹ Fɛ' nu yɛɛ nɛ sa fɛye ɔlon de fɛ' taalɛ kyise awɔɔ de nnan so de fɛ' taalɛ kyise ilaa

nyenyenyen pɛwu gɛmu ɔbono ɔ gyɛ Wurubuaarɛ ɔkyobo mɔ ɔlon pɛwu so. Sei man wɔra fɛye. ²⁰ Imɔ gɛnen gbaa mɔ, fɛ mɛɲ sa fɛ' yɛgɛ de i' wɔra fɛye ɔkon yɛɛ ilaa nyenyenyen oduduu kpɛi-kpɛi i bara imɔ-nyoro gɛsɛ sa fɛye. Fɛ' yɛgɛ de i' wɔra fɛye ɔkon daa yɛɛ Wurubuaarɛ gi ɲmarasɛ fɛye-anyen yela Wurubuaarɛ dɔ yɛɛ fɛ laa baa kyena nno.”

²¹ Owi ɔbono Yesu kya tɔngɛ de mɔ-akasɛbo mɔ gɛnen mɔ, Wurubuaarɛ Oduduu mɔ gi sa mɔ ɔkon belɛ mɔ-gisen dɔ, ne ɔ faala Wurubuaarɛ yɛɛ, “Me-sɛ, soso de gɛsinkpan pɛwu Wura, n kya faala fo yɛɛ fo kyu gɛnen ilaa idɛ ɲara abono mɛ nyi ɔlaako mɔ de abono mɛ sɛɛ mɔ, ne fo san lɛɛ imɔ-gɛwi nyiile daa nbii de asa abono mɛ mɛɲ nyi gisɛɛ mɔ. Gɛsintin, me-sɛ. Imɔ ibono ne n wɔra fo ɔbolɛ.” ²² Yesu gi kii tɔgɛ yɛɛ, “Me-sɛ Wurubuaarɛ gi kyu ilaa kamaasɛ kyu wɔra me-abaa dɔ. ɔko mɛɲ bo no o nyi me, Wurubuaarɛ mɔ-bi mɔ, gɛnen mɔ, me-sɛ Wurubuaarɛ wolɛ. Gɛnen kee ne ɔko mɛɲ bo no o nyi Wurubuaarɛ, gɛnen mɔ, me ɔbono n gyɛ mɔ-bi mɔ; me-rɛ asa abono n kya laarɛ de n' lɛɛ mɔ gɛwi nyiile ɔmɔ mɔ wolɛ ne n nyi mɔ.”

²³ Yesu gi kiseɛ tɔgɛ sa mɔ-akasɛbo mɔ wolɛ yɛɛ, “Amudɛnsɛbo ne n gyɛ fɛye abono fɛ kya nyɛ wu me-ila wɔrasɛ de ansi. ²⁴ N kya tɔgɛ mi-i sa fɛye yɛɛ Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo kpɛi-kpɛi de awura-awura sakyɔ mɛ laarɛ mɛ' wu ilaa ibono fɛ kya wu faa, mɛɲ kii nyɛ; mɛ laarɛ mɛ' nu ilaa ibono fɛ kya nu faa, mɛɲ kii nyɛ.”

Yesu Gi Nyiile Asa Ilaa Ibono I Tiri Sa Wurubuaarɛ Mɔ

²⁵ Owi ɔko dɔ mɔ, Wurubuaarɛ nbara onyiilebo ɔko gi ba de ɔ' baa daasɛ Yesu kerɛ. Imɔso ɔ taasɛ mɔ yɛɛ,

“Ɔbelɛnsɛ, nnɛ ne nan wɔra de n' nyɛ kyena Wurubuaarɛ asɛ gɛkpa?”

²⁶ Yesu gi kisee taasɛ mɔ yɛɛ, “Fo kya kalɛ Wurubuaarɛ nbara mɔ mɔ, fo kya nu nmɔ gɛsɛ nnɛ?”

²⁷ Ɔnyen mɔ gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Wurubuaarɛ nbara mɔ gi kya nyiile yɛɛ, ‘Laarɛ fo-Wura Wurubuaarɛ lii fo-gisen dɔ. Kyu fo-gisen pɛwu, fo-ɔlon pɛwu de fo-gɛwɔnsa pɛwu kyu laarɛ Wurubuaarɛ ilaa.’ Ne i kya nyiile kee yɛɛ, ‘Laarɛ fo-nanbo fɛɛ fo-nyoro.’ ”

²⁸ Nfono ne Yesu yɛɛ, “Fo lɛɛ gɛnɔ mɔ, i kyena. Fo gyi nmɔ ndɛ so mɔ, fo laa kyena Wurubuaarɛ asɛ.” ²⁹ Nbara onyiilebo mɔ gi laarɛ ɔ' lɛɛ nyiile yɛɛ ɔɲ fuɛ. Gɛnen so mɔ o kii taasɛ Yesu yɛɛ, “Wurubuaarɛ nbara gi kya nyiile yɛɛ n' laarɛ me-nanbo fɛɛ me-nyoro faa mɔ, anɛ mɔ ne n gyɛ me-nanbo daa?”

³⁰ Yesu gi lɛɛ gɛnɔ gikpalɛ dɔ sa ɔnyen mɔ yɛɛ, “Owi ɔko dɔ mɔ aye-nanbo, Gyudanyen ɔko gi lii Gyɛrusalem ɔ kya kpe Gyɛriko. Ɔ kya kpe mɔ, nkyɛɛ iyu mɛ bun ɔkpa dɔ ne. Mɛ lii tu mɔ, ne mɛ daarɛ mɔ san ŋmaraa de o' wu'. Mɛ puru mɔ-atɔ pɛwu ne mɛ seɛ taa mɔ yɛgɛ. ³¹ Ɔ dɛ nfono gɛnen mɔ, aye gbaa-gbaa aye-isa ɔko gi baa kyu de nno. Ɔ gyɛ Wurubuaarɛ asunbi ɔlɛɛbo. Ɔ fuɛ lii mɔ so gɛnen mɔ, o wu ibono ɔ dɛ, ne ɔ gelegɛ kyon. ³² Aye Gyudanyen ɔko kee gi baa tu mɔ. Ɔ gyɛ Lɛfi gɛten dɔ isa. Ɔ baa tu ɔnyen mɔ dɛ gɛnen mɔ, mɔ kee gi gelegɛ kyon mɔ so.

³³ “Nfono mɔ, Samariyanyen ɔko gi baa lii mɔ so. Ɔɲ taa gyɛ aye isa gbaa. Ɔ baa tu mɔ ɔ dɛ mɔ, mɔ-ilaa i wɔra mɔ ayen gikyɔ. ³⁴ Ɔ gyan' bee so, imɔso ɔ kpelegɛ mɔ-bee so naa kpe ɔnyen mɔ asɛ. O wu ibono ɔnyen mɔ gi gooli mɔ, o kyu nfo de nta nko kyu worogɛ mɔ-ilɔ mɔ so ne ɔ ŋminde imɔ. Ɔ ŋminde imɔ ta mɔ, ne o puru mɔ gyan' mɔ-bee so kyu mɔ kpe ɔsowolɛ ɔbono o sindi nfono

mɔ. ɔ gyɛ isafo so mɔ, ɔ kpaa loo asafo ɔsogɛten. Imɔso o kyu ɔlɔbo mɔ kee kpe nno, ne ɔ kerɛ mɔ so. ³⁵ Gɛdɛ kɛsɛ mɔ, ɔ lɛɛ mɔ-aterenbi kyu sa gɛten wura mɔ ne ɔ tɔgɛ sa gɛten wura mɔ yɛɛ, ‘Kerɛ ɔlɔbo baarɛ so sa me. N kya kpe de n' ba. Aterenbi abono fo laa kii nyida bɔla de adɛ so mɔ, nɛ ba mɔ, nan ba ka fo.’ ”

³⁶ Yesu gi da gikpalɛ mɔ ta mɔ, ne ɔ taasɛ nbara onyiilebo mɔ yɛɛ, “Fo asɛ mɔ, gɛnen asa asa' adɛ dɔ mɔ, anɛ ne n wɔra gɛnanbo ilaa sa aye-nanbo Gyudanyen ɔbono iyu mɔ mɛ daarɛ mɔ?”

³⁷ Ne ɔ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “ɔbono o su mɔ gitolon mɔ.”

Ne Yesu gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Gɛsintin, fo lɛɛ gɛnɔ mɔ, i kyena. Imɔso naa fo kya kpe de fo' kpaa wɔra gɛnen kee.”

Mariya Gi Bii Lɛɛ Ilaa Dɛnsɛ

³⁸ Owi ɔko dɔ mɔ, Yesu mɔ-rɛ mɔ-akasɛbo mɔ mɛ naa mɛ kya kpe mɔ, mɛ kpaa fo ɔsowolɛ ɔko so. ɔkyii ɔko bo gɛnen ɔsowolɛ ɔbono so, mɛ kya terɛ mɔ-ginyen yɛɛ Maata. Mɔ-gɛwi ne Yesu gi sogɛ. ³⁹ Maata bo ɔtedɛ ɔko mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Mariya.

Wura Yesu gi loo gɛten mɔ dɔ gɛnen mɔ, Mariya gi naa kpaa gbaa kyena mɔ-ayaa dɔ ɔ kya nu mɔ-ilaa nyiileɛ. ⁴⁰ Maata berɛ ilaa ibono ɔ kya wɔra de o' kyu keda asafo mɔ i nyaakyɔ ne imɔ ne n kpɛ i bo mɔ-ansi so. Imɔso ɔ kpaa taasɛ Yesu yɛɛ, “Me-wura, ibono me-tedɛ gi taa gɛsun mɔ giwɔra pɛwu yɛgɛ sa me-nkon faa, i mɛɲ fɛ fo-giso do-o? Tɔgɛ sa mɔ de ɔ' koso baa kpaa me.”

⁴¹ Maata gi tɔgɛ sa mɔ gɛnen mɔ, Wura Yesu gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “O, Maata! Ilaa kpɛi-kpɛi i kya wɔra fo nwɔnsa gikyɔ, ne foɲ kya nyɛ fo-nyoro. ⁴² Ilaa kolon, mɔ, ne n tiri sa nyamesɛ. Imɔ ne Mariya berɛ gi bii lɛɛ faa. ɔko maɲ taalɛ sɔgɛ imɔ lii mɔ asɛ.”

11

Yesu Gi Nyiile Mɔ-Akasɛbo Mɔ Adalaabi

¹ I ba yɛɛ Yesu bo gɛtɛɛko ɔ kya dalaa. ɔ dalaa ta mɔ, mɔ-ɔkasɛbo ɔko gi kolɛ mɔ yɛɛ, “Aye-wura, nyiile aye gɛdalaa fɛɛ gɛnɔɔbono Gyɔn gi nyiile mɔ-lɛɛ akasɛbo mɔ.” ² Nfono ne Yesu gi nyiile mɔmɔ yɛɛ, “Nengyene fɛ laa dalaa mɔ, fɛ' dalaa yɛɛ:

Aye-sɛ,

yɛɛgɛ asa mɛ' buu fo yɛɛ fo-nkon ne n gyɛ Wurubuaarɛ.

Yɛɛgɛ fo-gɛwुरagi dɔ akyenabi a' ba asa dɔ.

³ Sa aye ndɛ gɛkɛ gɛdɛ-lɛɛ ilaa gyisɛ.

⁴ Kyu aye-ilaa nyɛnyɛn kyɛɛ aye.

Aye, mɔ, kee, a dɛ ilaa nyɛnyɛn ibono nyamesɛ kamaasɛ gi wɔra aye mɔ a kya kyɛɛ mɔ.

Kpaa aye de ilaa iko iɲ sa i' nyɛ aye penɛ de a' wɔra ilaa nyɛnyɛn.”

⁵ Yesu gi kii tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “A' kyu yɛɛ fɛye dɔ ɔko bo ɔkyɛmenɛ. Gɛnyɛ de nsana gɛko mɔ, ɔ koso kpe mɔ-kyɛmenɛ mɔ-gɛwi kpaa ɲmɛɛ mɔ-gisen ne ɔ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, ⁶ ‘Me-kyɛmenɛ, nperɛ-nperɛ ne me-kyɛmenɛ ɔko gi kpɛ baa sogɛ me so faa. Mɛɲ bo sɛi de n' sa mɔ. Imɔso paa me ibodobodo isa!’ ⁷ ɔ kolɛ mɔ gɛnen mɔ, mɔ-kyɛmenɛ mɔ gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, ‘Gɛɲ sa fo' nyala me. Nɛ ti tii. Me-biana mɛ dɛ me asɛ. Maɲ baa taalɛ koso de n' baa sa fo ilaa iko!’ ⁸ N' tɔgɛ fɛye yɛɛ nkana fɛɛ gɛkyɛmenɛ mɔ wolɛ so ne ɔ maɲ koso sa mɔ sɛi mɔ, gɛnɔɔbono mɔ-kyɛmenɛ mɔ laa kpɛ mada mɔ-gikolɛ mɔ, i wɔra nnɛ mɔ, ɔ laa koso de ɔ' sa mɔ ilaa kamaasɛ ibono i tiri mɔ mɔ. ⁹ Imɔso n kya tɔgɛ mi-i sa fɛye yɛɛ, ‘Fɛ' dalaa kolɛ Wurubuaarɛ; ɔ laa sa fɛye. Fɛ' laarɛ; fɛ laa nyɛ. Fɛ' ɲmɛɛ Wurubuaarɛ gisin; ɔ laa tigi fɛye.’ ¹⁰ I kya nyiile yɛɛ ɔkamaasɛ ɔbono ɔ kpɛ ɔ kya kolɛ mɔ, Wurubuaarɛ

kya sa mɔ. Ne ɔbono ɔ kpe ɔ kya laare mɔ, ɔ kya nye. ɔbono mɔ, ɔ kpe ɔ kya nɔmɛɛ Wurubuaare gisin mɔ, ɔ kya tigi mɔ. ¹¹ Feye dɔ ɔse ɔmɔ ne n bo no yee mɔ-bi laa kolɛ mɔ ɔken de o' kyu daa giwɔɔ kyu sa mɔ? ¹² Abɛɛ mɔ-bi laa kolɛ mɔ gibɔli de o' kyu daa genan kyu sa mɔ? ¹³ Feye abono fe gyɛ ilaa nyenyɛn awura mɔ gbaa ne n kya bii kyu ilaa dɛnse kyu sa feye-biana faa. Menɛɔ so ne aye-se ɔbono ɔ bo soso mɔ maɲ kyu mɔ Wurubuaare Oduduu mɔ kyu sa asa abono mɛ kya kolɛ mɔ mɔ?”

Yesu Ne N Kya Gyi Ilaa Nyenyɛn Pɛwu Gɛmu So

¹⁴ Owi ɔko dɔ mɔ, Yesu gi kosore ilaa nyenyɛn oduduu ɔnyen ɔko so. Ilaa nyenyɛn oduduu mɔ menɲ kya tɔngɛ, ne i yegɛ ɔnyen mɔ gi wɔra omuumuu. Yesu gi kosore genen oduduu ɔbono ɔnyen mɔ so mɔ, ɔnyen mɔ gi taale ɔ kya tɔngɛ. I dɛ sakpii ɔbono ɔ gyan' nno mɔ genɔ. ¹⁵ Asa mɔ ako berɛ mɛ kya tɔgɛ yɛɛ, “Ilaa nyenyɛn oduduu pɛwu gɛmu mɔ ɔbono mɛ kya tere mɔ-ginyen giko yɛɛ Besibuli mɔ ne n kya sa Yesu ɔlon. Imɔso ne ɔ kya taale ɔ kya gya ilaa nyenyɛn oduduu kpɛi-kpɛi koso asa so genen.” ¹⁶ Mɔmɔ ako, mɔ, mɛ tɔgɛ mɔ yɛɛ ɔ' wɔra ilaa lii Wurubuaare dɔ sa mɔmɔ de i' lɛɛ nyiile yɛɛ Wurubuaare ne n sa mɔ ɔlon ɔbono ɔ dɛ mɔ. Mɛ tɔgɛ mɔ genen mɔ, mɛ kya daase mɔ mɛ kya kere.

¹⁷ Yesu, mɔ, gi bii mɔmɔ-nwɔnsa dɔ, ne ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ akpale dɔ yɛɛ, “Nengyene ilaa nyenyɛn gɛmu mɔ ne n kya yegɛ n' kosore mɔ-ade mɔ, i laa wɔra fɛɛ wura mɔ-re mɔ-ade ne n kya kɔ de abara. Mɛ kya kɔ genen mɔ, mɔ-gɛwuragi mɔ gɛ laa nyida. Ne geten kolon dɔ asa mɛ ye mɔmɔ-nyoro dɔ mɛ kya kɔ de abara mɔ, genen geten gɛbono gɛ laa boori. ¹⁸ Imɔso nengyene i gyɛ gɛsintin yɛɛ ilaa nyenyɛn pɛwu gɛmu mɔ kya kɔ de mɔ-ade mɔ, nne so ne mɔ-gɛwuragi gɛ laa dɛ kpe?”

Feye yEE ilaa nyenyenyen gemu mɔ ɔlon ne n' de n kya kosore mɔ gbaa-gbaa ade. Fe soɔ gyi yEE ɔ laa kyule sa me genen? ɔ maŋ kyule. ¹⁹ Ne ibono feye-ade ako, mɔ, me kya kosore ilaa nyenyenyen oduduu asa so faa mɔ de-e? AnE ɔlon dɔ ne me kya kosore imɔ genen daa? Feye gbaa-gbaa ade mɔ me laa kyɔɔle feye yEE in gyE Besibuli ɔlon dɔ ne isa laa taale kosore ilaa nyenyenyen oduduu kpɛi-kpɛi. ²⁰ Genɔɔbono i de faa mɔ, Wurubuaare ɔlon ne n' de mi-i kosore ilaa nyenyenyen oduduu asa so. Imɔso i kya lEE i kya nyiile feye yEE Wurubuaare gɛwuragyi dɔ akyenabi a ti ba feye dɔ ne.”

Yesu Kya Soɔge Asa Lii Ilaa Nyenyenyen Gemu Mɔ Abaa Dɔ

²¹ Ne Yesu gi kii da mɔmɔ gikpale yEE, “Ilaa nyenyenyen pɛwu gemu mɔ de daa fEE ɔnyen bolonse ɔbono ɔ de adontɔ ɔ kya dii mɔ-ɛten dɔ atɔ pɛwu dandan. ɔ bo nno genen mɔ, ɔko maŋ nyE soɔge sɛi lii mɔ-abaa dɔ. ²² Ne fEE ɔko gi ba ne ɔ bo lon don mɔ mɔ, ɔbono laa baa kɔ de mɔ. O gyi mɔ so mɔ, ɔ laa soɔge mɔ-adontɔ abono ɔ kya ka gyan' amɔ so mɔ lii mɔ ase de ɔ' san kyu atɔ mɔ yE-yE sa asa.

²³ “FE' nu yEE ɔbono ɔŋ kya buu me mɔ kya soɔ akyɔɔle de me ne. ɔbono ɔŋ kya kpaa me de n' koola asa mɔ kya yaase mɔmɔ ne.

²⁴ “Nengyene ilaa nyenyenyen oduduu i koso isa so mɔ, i kya naa kingi, ne i kya wɔra imɔ fEE i naa gɛsinkpan so nfono nkyu gin bo mɔ i kya laare ɔkyoolaten. Nengyene in nyE ɔkyoolaten mɔ, i kya tɔge sa imɔ-nyoro yEE, ‘Nan kii kpaa kyena isa ɔbono so n wolaa n tE mɔ.’ ²⁵ I kii kpe isa mɔ ase mɔ, i kya kpaa wu yEE isa mɔ gi wɔra fEE ɛten ɛbono me kpa gɛmɔ lɔrɔ gɛmɔ dɔ ne gE wɔra ɔdan mɔ. ²⁶ Nfono mɔ, ilaa nyenyenyen oduduu mɔ kya kpaa tere imɔ-nanboana sono ibono i bo ilaa nyenyenyen don imɔ-nyoro mɔ kyu baa bɔla imɔ-nyoro so de i' kpaa

kyena isa mɔ so kon. Nengyene i ba gɛnen mɔ, i kya lɔrɔ wɔra nyɛnyɛn sa isa mɔ don gigyangbarasɛ mɔ.”

Yesu Gi Nyiile Isa ɔbono ɔ Gyɛ Omudɛnsɛbo Mɔ

²⁷ ɔkyii ɔko bo sakpii mɔ dɔ. Yesu gi tɔgɛ idɛ ta mɔ, o kpen tɔgɛ Yesu yɛɛ, “Kaasɛ ɔbono ɔ korogɛ fo ne fo nyabo mɔ mɔ, mɔ-rɛ gimu dɛnsɛ.” ²⁸ Yesu, mɔ, gi lɛɛ gɛnɔ sa ɔkyii mɔ yɛɛ, “Omudɛnsɛbo gbaa-gbaa, mɔ, ne n gyɛ ɔbono ɔ laa nu Wurubuaarɛ agyɛbi ne ɔ laa gyi amɔ so mɔ.”

²⁹ Sakpii ɔbono ɔ kya ba Yesu asɛ mɔ kpɛ ɔ kya nyaakyɔ ɔ kya too mɔ, Yesu gi yii gɛsɛ ɔ kya tɔgɛ ɔ kya sa mɔmɔ yɛɛ, “Ndɛ nkɛ ndɛ asa mɛ bo ilaa nyɛnyɛn. Mɛ kpɛ mɛ kya laarɛ yɛɛ n' wɔra ilaa sa mɔmɔ de i' lɛɛ nyiile yɛɛ Wurubuaarɛ ne n sa me ɔlon ɔbono n dɛ mɔ. Ilaa lɛɛnyiilese kolon guan-n ne Wurubuaarɛ laa wɔra sa ɔmɔ. Gɛnen ilaa ibono mɔ i laa wɔra daa fɛɛ ibono i ba Gyoona so mɔ ɔnan. ³⁰ Wurubuaarɛ gi kyu mɔ-ɔlon wɔra ilaa sa mɔ-ikalan ɔtɔgɛbo Gyoona, ne i wɔra ilaa lɛɛnyiilese sa Ninifa awura. Gɛnen kee ne ɔ laa kyu mɔ-ɔlon wɔra ilaa sa me, anyamesɛ pɛwu mɔmɔ-daa mɔ ne. I laa wɔra ilaa lɛɛnyiilese sa ndɛ asa adɛ.

³¹ “Owi ɔbono Wurubuaarɛ laa gyi anyamesɛ pɛwu nbɛlɛ mɔ, wura kyiiɛ ɔbono o gyi gɛwura Siiba gɛsinkpan so dedaa mɔ laa yeɛ tɔgɛ yɛɛ i kaaborɛ Wurubuaarɛ o' bun fɛye ndɛ asa adɛ gipuɛɛ. I lii fɛɛ Wura Solomon owi mɔ, gɛnen ɔkyii baarɛ gi nu Solomon ɔlaako ginyi mɔ so, ne ɔ koso lii koo-koo mɔ-gɛwi kpaɔ nu Wura Solomon ɔlaako ginyi ilaa nyiilese mɔ. Fɛye berɛ, fɛ nyɛ me ɔbono nɛ don Wura Solomon mɔ n bo fɛye asɛ gɛrɛ ndɛ, ne fɛ mɛɲ sɔɔ me gyi. ³² Gɛkaabono kee mɔ, Ninifa awura mɛ laa yeɛ tɔgɛ yɛɛ i kaaborɛ Wurubuaarɛ o' bun fɛye ndɛ asa gipuɛɛ. I lii fɛɛ Gyoona owi mɔ, Gyoona gi tɔgɛ Wurubuaarɛ ɔkalan sa Ninifa

awura mɔ, mɛ nu mɔmɔ-nyoro gɛsɛ ne mɛ kyɛɛgɛ lii mɔmɔ-ilaa nyɛnyɛn giwɔra dɔ. Fɛye berɛ, fɛ nyɛ me ɔbono nɛ don Gyooona mɔ, n bo fɛye asɛ gɛrɛ ndɛ, ne fɛ mɛɲ sɔɔ me gyi.”

³³ Yesu gi da mɔmɔ gikpalɛ yɛɛ, “ɔko mɛɲ bo no ɔ laa nyɔga fatela de o' kyu yii nfono i ɲara mɔ abɛɛ o' kyu fɛɛ tasa baala bun mɔ so. ɔ laa kyu mɔ kyɔɔga daa de asa abono mɛ laa ba fatela mɔ asɛ mɔ i' nyɛ wu mɔmɔ peren-n. ³⁴ Fɛye-nwɔnsa gi boran mɔ, fɛ dɛ fɛɛ ɔbono mɔ-ansi a boran mɔ. Fɛye-ansi a boran mɔ, fɛ laa wu ilaa kamaasɛ. Ne fɛɛ fɛye-ansi aɲ boran mɔ, fɛye-ilaa kamaasɛ i bo daa gibiri dɔ. ³⁵ Imɔso fɛ' kerɛ fɛye-nyoro so dɔɔdan de fɛye-gɛwɔnsa gɛbono gɛ kya yɛgɛ fɛ kya nu ilaa gɛsɛ mɔ gɛɲ sa gɛ' nyida. ³⁶ Nengyene Wurubuaarɛ kya yɛgɛ fɛ' nu ilaa gɛsɛ ne sɛi mɛɲ sii gibiri dɔ sa fɛye mɔ, fɛye-gɛkyena dɔ ilaa i laa wɔra fɛɛ fatela ne n kya wu hayin.”

*Nbara Anmaras*ɛbo de Farasii Awura, Fɛye Laako!

³⁷ Ibono Yesu gi tɔngɛ ta mɔ, Farasii gikpen mɔ dɔ ɔnyen ɔko gi da gibaa terɛ mɔ yɛɛ ɔ' ba mɔ-gɛten dɔ de mɔ-rɛ mɔ mɛ' gyi. Yesu gi kpe kpa tu asa ako ogyiten mɔ. ³⁸ Yesu gi yii gɛsɛ ɔ kya gyi agyudɔ mɔ mɔ, i dɛ Farasiinyen mɔ gɛnɔ yɛɛ Yesu mɛɲ foro mɔ-abaa mɔmɔ Gyuda awura itiibilaa aforobi de iɲ sa i' kyɔlɛsɛ mɔ-Wurubuaarɛ ɔson. ³⁹ Gɛnen so mɔ, Wura Yesu gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Gɛnɔɔbono fɛye Farasii awura fɛ kya wɔra mɔ, fɛ dɛ fɛɛ asa abono mɛ kya foro mɔmɔ-nwɛ de mɔmɔ-ilɛpɛ imɔ-nyoro so taa imɔ tudɔ yɛgɛ mɔ. Imɔ ne n gyɛ yɛɛ ansi so giyan ne fɛ kya gyere lɔrɔ fɛye-nyoro. Fɛye-itɔ dɔ de fɛye-amu dɔ berɛ, onsipara de gɛkyo ne n bɔla nno. ⁴⁰ Fɛɲ kya sa gɛwɔnsa kpe gɛta! Iɲ gyɛ Wurubuaarɛ kolon ɔbono ɔ pɔrɔ nyoro mɔ kee ne n

ƆƆƆ ƆƆ? ⁴¹ Fɛ' kyu ilaa ibono i bo fɛye-asen dɔ mɔ kyu wɔra gidɛnsɛ sa ayenbo. Fɛ wɔra gɛnen mɔ, fɛ laa wu yɛɛ sɛi maŋ baa kyɔlesɛ fɛye-ɔson mɔ.

⁴² “Fɛye Farasii awura aɔɛ, fɛye laako! Ansi so berɛ mɔ, fɛ kya bii yɛ fɛye-ilaa dɔ gikpadɔ gudu-gudu de fɛ' kyu gikpadɔ kolon-kolon kyu sa Wurubuaarɛ fɛɛ gɛnɔɔbono i dɛ sa fɛye mɔ, dabɔlɛ de afɛdaa gyisɛ fɛɛ agbɛɛma de malebokyɔ gbaa. Fɛ kya wɔra imɔ idɛ pɛwu faa mɔ, gɛnɔɔbono fɛ laa gyi gɛsintin sa asa abɛɛ fɛ' laarɛ Wurubuaarɛ ilaa mɔ berɛ, fɛ kya lɛɛ ansi yɛgɛ imɔ. Nbara nbono, mɔ, ne i kaaborɛ fɛ' tansi gyi nmɔ so. Iŋ gyɛ yɛɛ fɛ' taa nbono fɛ ti fɛ kya gyi nmɔ so mɔ yɛgɛ daa.

⁴³ “Fɛye Farasii awura, fɛye laako! Nengyene fɛ kya kpe fɛye-akyangbon dɔ mɔ, abelɛnsɛ ikyenaten gikyena ne n tiri fɛye. Fɛ kya laarɛ asa mɛ' kyu buubuu faala fɛye sakpii dɔ de ɔkamaasɛ o' wu.

⁴⁴ “Fɛye laako! Fɛye-ilaa nyɛnyɛn i ŋara fɛye-itɔ dɔ fɛɛ nkyan nbono mɛ mɛŋ daasɛ nmɔ ne asa mɛ kya kyise nmɔ so kyon mɔ.”

⁴⁵ Yesu gi tɔgɛ ilaa idɛ mɔ, Gyuda awura nbara anyiilebo mɔ dɔ ɔko gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, fo tɔgɛ ilaa idɛ mɔ, fɛ saalɛ aye kee ne.” ⁴⁶ Yesu gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Fɛye nbara anyiilebo mɔ kee, fɛye laako! Fɛye-anyiilebi mɔ a dɛ daa fɛɛ nsola boduduusɛ nbono giŋ bo gisola ne fɛ dɛ fa-a nyise asa. Fɛye gbaa-gbaa berɛ fɛ maŋ kyu ba-a fɛye-gibaa kolon taa puru kpaɔ mɔmɔ.

⁴⁷ “Fɛye laako! Fɛ kya ƆƆƆ nkyan fɛ kya wɔra Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo abono fɛye-naanaana mɛ mɔɔ mɔ. ⁴⁸ Fɛ kya ƆƆƆ mɔmɔ-nkyan mɔ faa mɔ, fɛ kya kyule yɛɛ ibono fɛye-naanaana mɔ mɛ mɔɔ mɔmɔ gɛnen mɔ, i boran sa fɛye ne. ⁴⁹ Fɛye-rɛ fɛye-naanaana

ilaa wɔrasɛ i kyena de ibono Wurubuaarɛ gi wolaa tɔgɛ mɔ-ɔlaako Ginyi ɔwɔlɛ mɔ dɔ mɔ. ɔ tɔgɛ yɛɛ,
 ‘Nan sun me-ikalan atɔgɛbo de me-isɔɔ mɔmɔ asɛ.

Mɛ laa mɔɔ mɔmɔ ako, ne mɛ laa ka mɔmɔ ako ansi.’

⁵⁰ “Imɔ idɛ so mɔ, Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo abono pɛwu asa mɛ mɔɔ kyu lii gɛsinkpan so gɛkyena giyiigɛsɛ kyu baa lii de ndɛ mɔ, Wurubuaarɛ laa kyu imɔ-ilaa kyu taasɛ ndɛ asa de ɔ' biidɛ mɔmɔ-giso. I lii fɛɛ mɛ kyule yɛɛ ibono mɛ mɔɔ mɔmɔ mɔ, i kyena sa mɔmɔ. ⁵¹ ɔ laa yii gɛsɛ taasɛ ndɛ asa ilaa kyu lii Abelɛ ɔbono mɛ gyangbara mɔɔ mɔ mɔ kyu gɛnen-n baa lii Sakariya-lɛɛ lɛwu mɔ so. ɔbono, mɔ, mɛ mɔɔ mɔ Wurubuaarɛ asunbi ɔlɛɛten de Wurubuaarɛ obu belɛ mɔ nsana. N kya buu mi-i sa fɛye yɛɛ Wurubuaarɛ laa biidɛ fɛye ndɛ asa adɛ giso kyu lii gɛnen asa abono lɛwu so.

⁵² “Fɛye nbara anyiilebo, fɛye laako! Fɛ kyu ilaa ibono nkana i laa yɛgɛ de asa mɛ' bii Wurubuaarɛ ilaa mɔ kyu n̄ara mɔmɔ. Fɛye gbaa-gbaa fɛ mɛn̄ kya kyu de ɔlaako ginyi ɔkpa mɔ, ne fɛ kii koso n̄ɛ fɔlɔgɛ tii abono mɛ kya laarɛ de mɛ' kyu de ɔkpa ɔbono mɔ.”

⁵³ Lii owi ɔbono Yesu gi lii Farasiinyen mɔ gɛwi mɔ, nbara aɲmarasɛbo mɔ de Farasii awura mɔ mɛ san mɛ dɛ mɔ ginyadon, ne mɛ kya laarɛ mɛ' nu mɔ-gɛnɔ dɔ.

⁵⁴ Mɛ kya soo mɔ idoo de ɔ' nyɛ tɔgɛ ilaa nyɛnyɛn iko de mɛ' nyɛ mɔ.

12

Yesu Gi Ka Mɔ-Akasɛbo Mɔ Kyu Lii Farasii Awura Mɔ So

¹ Gɛnen aberɛ abono dɔ mɔ, asa sakyɔ mɛ koola gyan' Yesu asɛ kaaborɛ mɛ kya kyise abara ayaa. Mɛ ba gɛnen mɔ, Yesu gi daa gitɔngɛ sa mɔ-akasɛbo mɔ yɛɛ, “Fɛ' kerɛ

fɛye-nyoro so dɔɔdan. Farasii awura mɔ mɛ gyɛ o-dun-me, ɔ-fon-me anyamesɛ. Mɔmɔ-ilaa nyiileɛ i dɛ daa fɛɛ gɛlin gɛbono gɛ kya yɛgɛ bodobodo kya ŋan mɔ. ² I lii fɛɛ sɛi mɛŋ bo no i bo asiiri dɔ yɛɛ i maŋ lii gɛwi, abɛɛ ilaa iko i ŋara yɛɛ i maŋ lii gifuuli. ³ Imɔso ilaa ibono fɛ ŋara tɔgɛ gɛnyɛ mɔ, asa mɛ laa nu imɔ owi ken-ken, ne ilaa ibono fɛ tɔgɛ adɛɛdɛɛ dɔ wɔra abara aso dɔ obu dɔ fɛye-wolɛ mɔ, asa mɛ laa liire imɔ da gikpengboo.

⁴ “N’ buu sa fɛye abono fɛ gyɛ me-kyɛmenɛana mɔ yɛɛ fɛ’ mɛŋ sa fɛ’ sele mɔmɔ abono mɛ laa mɔɔ daa nyamesɛ nyoro gibi mɔ wolɛ ne mɛ maŋ baa taalɛ nyida mɔ-oduduu bɔla mɔ. ⁵ Nan tɔgɛ fɛye ɔbono i kaabore fɛ’ sele mɔ. Fɛ’ sele daa Wurubuaarɛ. Mɔ berɛ, nengyene ɔ mɔɔ fɛye-nyoro gibi mɔ, ɔ bo ɔlon de o’ kii taalɛ too fɛye wɔra ɔgya dɔ nfono ɔ kya biide ilaa nyɛnyɛn awɔrabo giso mɔ. ɛn, n kya tɔgɛ mi-i sa fɛye yɛɛ mɔ ne fɛ’ sele. ⁶ Abonbuɛ abono mɛ kya fɛ mɔmɔ anun aterɛnbi abi anyɔ gbaa mɔ, Wurubuaarɛ mɛŋ kya tan mɔmɔ dɔ ɔkolon so. ⁷ Ne fɛye mɔ de-e? Wurubuaarɛ nyi dabɔlɛ fɛye-gimu dɔ iman gɛgyɔnɔ gbaa. Imɔso fɛ mɛŋ sa fɛ’ sele gifuu. Fɛ tiri sa Wurubuaarɛ gikyɔ don gɛnen abonbuɛ abono afonɛɛ-afonɛɛ.

⁸ “N’ buu sa fɛye yɛɛ, ɔbono ɔ yeɛ asa dɔ tɔgɛ yɛɛ me ne n gyɛ mɔ-wura mɔ, gɛnen ne me, anyamesɛ pɛwu mɔmɔ-daa mɔ kee, nan lɛɛ tɔgɛ Wurubuaarɛ dɔ isɔɔ mɔ ansi dɔ yɛɛ ɔ gyɛ me-sonbo. ⁹ Ne ɔbono, mɔ, o kine me sansana yɛɛ mɛŋ gyɛ mɔ-wura mɔ, gɛnen ne me kee nan kine mɔ Wurubuaarɛ dɔ isɔɔ mɔ ansi dɔ yɛɛ ɔ mɛŋ gyɛ me-sonbo. ¹⁰ Fo ɔbono fo saalɛ me, anyamesɛ pɛwu mɔmɔ-daa mɔ mɔ, i laa sa de Wurubuaarɛ o’ kyu kyɛɛ fo. ɔbono, mɔ, ɔ saalɛ Wurubuaarɛ Oduduu mɔ mɔ berɛ, Wurubuaarɛ maŋ kyu imɔ ibono kyɛɛ kaase mɔ. ¹¹ Nengyene fɛɛ asa mɛ kyu fɛye kpe akyangbon dɔ,

awura-awura ase de abelense ase mo, fe' men sa fe' yegge i' wora feye gewonsa yee nne ne fe laa lee gen abee mene ilaa ne fe laa toge. ¹² Owi mo gi fo mo, Wurubuaare Oduduu mo laa nyiile feye genobono fe laa lee gen mo.”

Fo Kya Ka Gyan' Fo-Atɔ So Mo, Fo Men Nyi Olaako

¹³ Onyen oko bo sakpii mo do nfono. O toge sa Yesu yee, “Obelense, toge sa me-daa de o' yegge a' gyi aye-se ato abono o wu' taa yegge sa aye mo.” ¹⁴ Yesu gi taase mo yee, “Onyen, me ne n gyee feye-ato oyibo? In gyee feye-ato giye so ne Wurubuaare gi sun me ba gesinkpan so.” ¹⁵ Yesu gi kine sa onyen mo genen mo, o kisee toge sa sakpii mo yee, “Fe' kere feye-nyoro so dandan. Onsipara ne n gyee onsipara, fey sa fe' wora. Fo nyamese ne n kine fo bo awuratɔ nne, i man yegge fo' nye Wurubuaare ase gekyena onan.”

¹⁶ Nfono ne Yesu gi too otare sa momo yee, “Aberɛ ako do mo, aterenbi wura oko gi kyena ibono o bo ndoo. Gesi geko do mo, mo-ndoo gi wora odan sa mo. ¹⁷ Ne o sa gewonsa yee, ‘Nne ne nan wora? Me-agbaran mo an kyoo sa me-agyudo abono ne doo faa. ¹⁸ Nbuo, ne bii ilaa ibono nan wora mo. Nan singi agbaran ade, de n' kii looo yii abele-bele. Nfono ne nan kyu me-ilaa gyise mo pewu yela. ¹⁹ Ne wora genen ta mo, nan toge sa me-nyoro yee n bo ilaa gyise ibono i laa fo me gigyi nsi nfone nfone. Imoso nan kyoola, de n' gyi, de n' nun, de me-gisen gi' tooo me.’

²⁰ “O kpe o kya sa ideana pewu gewonsa mo, Wurubuaare gi toge sa mo yee, ‘Fo men nyi olaako. Nde genye gede kpini fo laa wu'. Fo wu' mo, ane ne nan san nye gyi ilaa ibono fo baala baala yela sa fo-nyoro genen mo?’”

²¹ Yesu gi tɔgɛ gɛnen mɔ, ɔ lɛɛ gɛsɛ yɛɛ, “Gɛnen kee ne i laa wɔra fo ɔbono fo baala awuratɔ yela sa fo-nyoro ne foŋ wɔra gidɛnsɛ de fo' nyɛ awuratɔ Wurubuaarɛ dɔ mɔ.”

Fɛŋ Sa Fɛ' Yɛgɛ Gɛkyena Dɔ Ilaa Tirisɛ I' Wɔra Fɛye Nwɔnsa

²² Yesu gi tɔgɛ sa mɔ-akasebo mɔ yɛɛ, “N kya tɔgɛ mi-i sa fɛye yɛɛ fɛ' mɛŋ sa fɛ' suili kyu lii fɛye-gɛkyena dɔ ilaa tirisɛ so, fɛɛ ilaa ibonoana fɛ laa gyi abɛɛ fɛ laa kyu gyan' fɛye-nyoro so mɔ. ²³ Wurubuaarɛ ɔbono ɔ sa fɛye-nkpa mɔ maŋ taalɛ sa fɛye agyudɔ kee? ɔbono ɔ sa fɛye nyoro gibi mɔ maŋ taalɛ sa fɛye ilaa ibono fɛ laa kyu gyan fɛye-nyoro so mɔ? ²⁴ Fɛ' taa laa ansi kerɛ nbuii. Giŋ kya duu. Giŋ kya tɛɛ. Giŋ bo agyudɔ ikoolayelaten. Imɔ-rɛ imɔ gɛnen gbaa faa, Wurubuaarɛ kya sa mɔmɔ agyudɔ owi kamaasɛ dɔ. Ne fɛye mɔ de-e? Fɛ mɛŋ nyi yɛɛ fɛ don nbuii gbaa bun?

²⁵ “Fɛ suili fɛye-gɛkyena dɔ ilaa so mɔ, nnɛ ne i laa kpaa fɛye? I maŋ yɛgɛ fɛ' nyɛ kyena ba-a gɛkɛ kolon bɔla. ²⁶ Nengyene fɛ maŋ taalɛ wɔra gɛnen ilaa petɛ-petɛ idɛ mɔ, menɛ n wɔra so ne fɛ kya nyala fɛye-nyoro de ilaa sɛnsɛ?

²⁷ “Fɛ' laa ansi kerɛ gɛnɔɔbono iyii i kya wɔra afototo mɔ. Iŋ kya wɔra gɛsun ne iŋ kya luɔ akuru sa imɔ-nyoro. Imɔ gɛnen gbaa mɔ, n kya buu mi-i sa fɛye yɛɛ Wura Solomon mɔ-rɛ mɔ-awuratɔ pɛwu mɔ, ɔ mɛŋ nyɛ akuru abono a wɔra ɔdan fo gɛnen afototo adɛ. ²⁸ Iyii ibono i kya bingiri ngya mɔ gbaa ne Wurubuaarɛ kya gyere imɔ lɔɔ kanpɛ faa. Fɛye anyamesɛ ne ɔ laa lɛɛ ansi yɛgɛ de fɛ' naa gibolonbukpan? O, fɛye asa adɛ, gisɔɔgyi gibono fɛ bo sa Wurubuaarɛ mɔ giŋ ti taa wɔra sɛi.

²⁹ “Fɛ' mɛŋ sa fɛ' pɛɛrɛ ginsi ilaa ibono fɛ laa gyi de fɛ' nun mɔ so. Fɛŋ sa fɛ' yɛgɛ i' wɔra fɛye nwɔnsa.

³⁰ Asa abono mɛɲ nyi Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ ansi ne n kya pɛɛɛ gɛnen ilaa idɛana so. Fɛye-sɛ Wurubuaarɛ nyi yɛɛ i tiri fɛye. ³¹ Imɔso fɛye berɛ, fɛ' pɛɛɛ ansi daa de Wurubuaarɛ gɛwuragyi dɔ akyenabi mɔ a' ba asa dɔ. Fɛ ti fɛ kya wɔra gɛnen mɔ, Wurubuaarɛ laa yɛgɛ ilaa sɛnsɛ idɛana pɛwu kee i' yii fɛye-abaa.”

I Bo Wurubuaarɛ ɔbole Yɛɛ ɔ' Sa Fɛye Mɔ-Gɛwuragyi Dɔ Akyenabi

³² Yesu gi kii tɔgɛ yɛɛ, “Me-adɛ kalɛsɛ, fɛɲ sa fɛ' seɛ gifuu. I gyɛ fɛye-sɛ Wurubuaarɛ ɔbole gɛlaarɛ yɛɛ ɔ' sa fɛye ikyenaten dɛnsɛ mɔ-gɛwuragyi mɔ dɔ. ³³ Fɛ' fɛ fɛye-atɔ de fɛ' kyu amɔ-aterenbi kyɛɛ ayenbo. Fɛ' laarɛ daa ikpengyo ibono ɔnan i mɛɲ kya nyida mɔ yela sa fɛye-nyoro. Imɔ ne n gyɛ yɛɛ fɛ laa wɔra idɛnsɛ yela de fɛ' nyɛ ntɛɛla Wurubuaarɛ dɔ. Wurubuaarɛ dɔ-lɛɛ ntɛɛla mɔ berɛ, giɲ kya ta, oyu mɛɲ kya tu sindi nmɔ ne ntakpenbi giɲ kya nyida nmɔ. ³⁴ Imɔso fɛ' laarɛ daa soso-lɛɛ awuratɔ. I lii fɛɛ nfono fo-awuratɔ a bo mɔ, nfono kee ne fo-nwɔnsa gi bo.”

Fɛ' Baala Fɛye-Nyoro Gyoo Me-Gikiiba Mɔ

³⁵⁻³⁶ Yesu gi kii tɔgɛ yɛɛ, “Fɛ' baala fɛye-nyoro gyoo owi ɔbono nan kii lii Wurubuaarɛ dɔ ba mɔ de fɛ' wɔra fɛɛ gikpalɛ gibono nan da faa. Adega ako mɔmɔ-rɛ mɔmɔ-wura ne n bo nno. Mɔmɔ-wura mɔ gi koso kyon gɛkɛ belɛ gigyɛ de ɔ' ba. Mɛ baala mɔmɔ-nyoro mɛ tɛ mɛ gyoo mɔ. Mɛ wu yɛɛ owi gi ta ne ɔɲ ti ba mɔ, mɛ nyɔga ifatela yela, mɛ kya kerɛ mɔ-ɔkpa. Mɛ kya laarɛ fɛɛ ɔ baa ɲmɛɛ gisin mɔ, de mɛ' nyɛ koso tigi mɔ kusaa. ³⁷ Amudɛnsɛbo ne n gyɛ adega abono mɔmɔ-wura laa kii baa tu mɔmɔ, mɛ tɛ mɛ kerɛ mɔ-ɔkpa gɛnen mɔ. Fɛye kee fɛ' kyena kerɛ me-ɔkpa de fɛ' bii fɛye-nyoro akedabi gɛnen. Gɛsintin ne n kya tɔgɛ mi-i sa fɛye faa, aberɛ

abono adegaa mɔ wura mɔ gi kii baa tu ɔmɔ mɛ tɛ mɛ kerɛ mɔ-ɔkpa mɔ, ɔ laa lɔrɔ mɔ-nyoro de ɔ' yɛgɛ mɛ' kpelegɛ kyena ogyiten, de mɔ gbaa-gbaa ne ɔ' san kyu agyudɔ baa yii mɔmɔ. ³⁸ Gɛnyɛ de nsana abɛɛ gibaadiikɛ gbaa ne ɔ kpa kii ba mɔ, ɔ baa tu mɔmɔ mɛ tɛ mɛ kerɛ mɔ-ɔkpa gɛnen mɔ, mɛ laa gyi mɔ-ginsi.”

³⁹ Yesu gi da imɔ so gikpalɛ yɛɛ, “In gyɛ fɛye gbaa-gbaa fɛ nyi? Nkana gɛten wura nyi yɛɛ owi baarɛ ɔkara ne oyu laa ba mɔ, naafo ɔ maŋ yɛgɛ de oyu ɔ' nyɛ loo mɔ-gɛten dɔ baa yuuri mɔ. ⁴⁰ Gɛnen kee ne i kaaborɛ fɛ' bii fɛye-nyoro akedabi owi kamaasɛ dɔ. I kya nyiile yɛɛ me, anyamesɛ pɛwu mɔmɔ-daa mɔ, nan lii Wurubuaarɛ dɔ kii ba daa owi ɔbono fɛ mɛŋ dɛsɛ mɔ.”

Wurubuaarɛ Gi Kyɛɛ Fo Gikyɔ Mɔ, ɔ Laa Taasɛ Fo Gikyɔ Kee

⁴¹ Yesu gi tɔgɛ gɛnen mɔ, Piita gi taasɛ mɔ yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, aye fo-akasɛbo mɔ wolɛ ne fo kya da gikpalɛ gidɛ faa abɛɛ ɔkamaasɛ daa?” ⁴² Nfono mɔ, Wura Yesu gi da mɔ gikpalɛ yɛɛ, “Anɛ ne n dɛ fɛɛ dega ɔbono ilaa nan baa tɔgɛ faa? ɔ kya gyi gɛsintin sa mɔ-wura ne o nyi ɔlaako. Mɔ-wura mɔ gi kyu mɔ-gɛten dɔ ilaa wɔra mɔ-abaa dɔ de owi gyisɛ gi fo mɔ, ɔ' yɛ agyudɔ sa gɛten mɔ dɔ awura. ⁴³ Nengyene mɔ-wura mɔ gi baa tu mɔ ɔ kya wɔra ibono ɔ ka yela sa mɔ mɔ, ɔ laa gyi mɔ-ginsi.” ⁴⁴ Ne Yesu gi tɔgɛ yɛɛ, “Gɛsintin ne n' kya tɔgɛ fɛye faa, mɔ-wura mɔ laa kyu mɔ-ilaa pɛwu kyu wɔra gɛnen dega ɔbono abaa dɔ.

⁴⁵ “To, ne fɛɛ dega mɔ gi tɔgɛ sa mɔ-nyoro yɛɛ, ‘Ilaa iko i keda me-wura yela,’ fo baa kerɛ mɔ, o yii gɛsɛ ɔ kya daarɛ mɔ-nanboana sɛnsɛ, anyen de akyii mɔ, ɔ kya gyi ne ɔ kya nun nta ɔ kya boo. ⁴⁶ ɔ kya wɔra gɛnen mɔ, mɔ-wura mɔ laa baa tuule mɔ owi ɔbono ɔ mɛŋ dɛsɛ mɔ. ɔ

baa tuule mɔ mɔ, ɔ laa tansi biide mɔ-giso de ɔ' kale mɔ bɔla asa abono mɛn kya gyi gɛsintin mɔ so.

⁴⁷ “Dega ɔbono o nyi mɔ-wura gɛlaare ne ɔ mɛn baala ilaa yela abɛɛ ɔ mɛn wɔra mɔ-wura mɔ gɛlaare mɔ, wura mɔ laa yɛgɛ mɛ laa tansi koree mɔ gɛsintin so.

⁴⁸ Dega ɔbono, mɔ, ɔ mɛn nyi ne ɔ kpaa wɔra ilaa ibono i gyɛ ilaa koreese mɔ, wura mɔ laa yɛgɛ mɛ laa koree mɔ nɔmaraa daa de mɛ' taa mɔ yɛgɛ.” Yesu gi da gikpalɛ mɔ ta mɔ, ɔ lɛɛ gɛsɛ yɛɛ, “ɔkamaase ɔbono Wurubuaare gi kyɛɛ mɔ gikyɔ mɔ, gɛnen kee ne Wurubuaare laa taase ilaa gikyɔ lii mɔ ase. ɔbono Wurubuaare gi kyu ilaa gikyɔ wɔra mɔ-abaa dɔ mɔ, ilaa ibono Wurubuaare laa baa taase lii mɔ ase mɔ kee i laa nyaakyɔ.”

Yesu Gi Ba Baa Nyɔga ɔgya Kyu Too Gɛsinkpan So

⁴⁹ Yesu gi kii tɔgɛ yɛɛ, “Nɛ ba gɛsinkpan so faa, ɔgya ne nɛ ba de n' baa nyɔga kyu too gɛmɔ so. Nkana fɛɛ gɛnen ɔgya ɔbono gi ti kyange gbaa mɔ, i gyɛ me-gɛlaare.

⁵⁰ Pɛi de n' wɔra gɛnen mɔ, ɔlaawuse ɔko laa tu me. Gɛnen ɔlaawuse ɔbono ne nan yɛgɛ n' wɔra Wurubuaare gɛlaare kpaa logɛ. ɔlaawuse ɔbono mɛn ti tu me faa mɔ, me-gisen giɲ tɛ me gɛten kolon.

⁵¹ “Imɔso fɛ nyi yɛɛ nɛ ba faa mɔ, i laa yɛgɛ asa mɛ' nyɛ gisen yuuli kyu kyena de abara daa? Kuaa! N' buu sa fɛye yɛɛ me-giba mɔ gi laa barage asa abono mɛ kya nu me-gɛdɛ mɔ lii abono mɛn kya nu me-gɛdɛ mɔ dɔ.

⁵² Kpɛ kyu lii ndɛ kyu kyon mɔ, gɛten kolon dɔ asa anun dɔ mɔ, asa' mɛ laa wɔra gɛnɔ anyɔ mɔ so, ne anyɔ mɔ, mɔ, mɛ laa wɔra gɛnɔ asa' mɔ so.

⁵³ ɔnyen mɔ-rɛ mɔ-sɛ mɛ maɲ nu abara ase.

ɔkyii mɔ-rɛ mɔ-nyi mɛ maɲ nu abara ase.

Ne ɔkyii mɔ-rɛ mɔ-saa kyiise mɛ maɲ nu abara ase.”

I Kaaborɛ Fɛ' Taalɛ Kerɛ Ndɛ Ilaa De Fɛ' Bii Ilaa Ibono I Kya Ba Mɔ

⁵⁴ Yesu gi kii tɔgɛ sa sakpii ɔbono ɔ bo nno mɔ yɛɛ, “Nengyene fɛ kpɛ nyɛ ne fɛ wu nyangbon kya yii mɔ, fɛ kya bii tɔgɛ yɛɛ nyangbon laa da. Gɛsintin mɔ, nyangbon mɔ kya baa da. ⁵⁵ Ne fɛ wu yɛɛ owi gi baa lii nyɛnyɛngɛ fu-u awulun aberɛ mɔ, fɛ kya bii tɔgɛ kee yɛɛ, ‘Ndɛ berɛ owi laa lii de ɔlon.’ Gɛsintin mɔ, i kya ba gɛnen. ⁵⁶ Gikerɛansi awura! Fɛ kya kerɛ soso de gɛsinkpan adebi de fɛ' bii tɔgɛ yɛɛ ilaa idɛ ne nan wɔra. Fɛɲ kaaborɛ fɛ' bii kerɛ nkɛ ndɛ-lɛɛ ilaa dɔ de fɛ' bii ilaa ibono Wurubuaarɛ kya laarɛ ɔ' baa wɔra mɔ? ⁵⁷ Fɛye gbaa-gbaa fɛ' kerɛ ilaa dɛnsɛ de ilaa nyɛnyɛn dɔ de fɛ' lɛɛ ibono i boran mɔ wɔra.

⁵⁸ “Nengyene ɔko gi terɛ fo ɔko nbɛlɛ ne fɛ kya kpe nbɛlɛ mɔ ogyiten mɔ, kyu aniya de fo-rɛ mɔ fɛ' tɔgɛ lɔɔ ɔkpa dɔ pɛi de fɛ' lɔɔ loo. I mɛɲ gyɛ gɛnen mɔ, foɲbii ɔ laa kyu fo kpe nbɛlɛ ogyibo mɔ asɛ de ɔbono, mɔ, o' kyu fo kpaa wɔra ngbɛ awura ɔbelɛnsɛ abaa dɔ de ɔ' keda fo tii de obu. ⁵⁹ N kya buu mi-i sa fɛye yɛɛ mɛ keda fo tii de obu gɛnen mɔ, fo laa sii nno gɛnen-n kpaa fo owi ɔbono ɔkara mɛ' wu yɛɛ fo ka fo-ilaa nyɛnyɛn gikɔ mɔ ta mɔ, pɛi de mɛ' lɔɔ tigi fo.”

13

Fɛɲ Kyɛɛgɛ Mɔ, Fɛ Laa Nyɛ Lɛwu

¹ Gɛnen owi ɔbono dɔ mɔ, asa ako mɛ baa buu sa Yesu yɛɛ ɔbelɛnsɛ Pilato gi mɔɔ Galeli asa ako. Owi ɔbono ɔ mɔɔ mɔmɔ gɛnen mɔ, mɛ yeɛ mɛ kya kyan asunbi mɛ kya sa Wurubuaarɛ. Imɔso i yɛgɛ mɔmɔ-nkalan gbaa gi saarɛ nbuɛ nbono mɛ kyu kyan asunbi mɔ lɛɛ nkalan dɔ. ² Mɛ buu sa Yesu gɛnen mɔ, ɔ lɛɛ gɛnɔ taasɛ yɛɛ, “Gɛnɔɔbono gɛnen asa adɛ mɛ wu' awɔrɔfɔɔ lɛwu faa

mɔ, fɛ nyi yɛɛ mɔmɔ-ilaɔ nyɛnyɛn i kyɔ don Galeli asa sɛnsɛ daa abɛɛ? ³ Kuaa. N kya buu mi-i sa fɛye yɛɛ nengyene fɛ maŋ nu fɛye-nyoro gɛsɛ de fɛ' kyɛɛgɛ lii fɛye-ilaɔ nyɛnyɛn giwɔra dɔ mɔ, gɛnen kee ne fɛye pɛwu fɛ laa wu' ne.” ⁴ Yesu gi kii taasɛ mɔmɔ yɛɛ, “Ne asa gudu gukue abono obu lege-lege mɔ gi gbaa mɔɔ mɔmɔ Silowam mɔ de-e? Fɛ nyi yɛɛ gɛnen asa abono kee, mɔmɔ-lɛɛ ilaa nyɛnyɛn i kyɔ don Gyɛrusalem awuralɛɛ? ⁵ Kuaa. N kya buu mi-i sa fɛye yɛɛ nengyene fɛ maŋ nu fɛye-nyoro gɛsɛ de fɛ' kyɛɛgɛ lii fɛye-ilaɔ nyɛnyɛn giwɔra dɔ mɔ, gɛnen kee ne fɛye pɛwu fɛ laa wu' ne.”

⁶ Nfono mɔ, Yesu gi da mɔmɔ gikpalɛ yɛɛ, “ɔnyen ɔko gi kyena. ɔ bo ndɔɔ, ne o duu oyii ɔko ɔ laa sɔɔ abi gyisɛ mɔ-ndɔɔ mɔ dɔ. ɔ bo ɔko kya kerɛ ndɔɔ mɔ so ɔ sa mɔ. Gɛkɛ gɛdɛ mɔ, o kpe ndɔɔ, ne ɔ naa kpe oyii mɔ asɛ de ɔ' kpaɔ kerɛ yɛɛ ɔ laa nyɛ mɔ-abi de o' gyi abɛɛ? O kpe gɛnen mɔ, ɔ mɛŋ nyɛ ba-a gibi kolon. ⁷ Imɔso ɔ tɔgɛ sa mɔ-ndɔɔ ɔkerɛbo mɔ yɛɛ ɔ' ŋɛ oyii mɔ fuɛ. I lii fɛɛ nsi nsa ne ɔ kya ba gɛrɛ faa, ɔŋ kya nyɛ oyii mɔ abi. ɔ yeɛ giyan. ɔ mɛŋ bo agyan. ⁸ Nfono mɔ ne mɔ-ndɔɔ ɔkerɛbo mɔ gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, ‘ɔbelɛnsɛ, yɛgɛ ɔ' yeɛ gɛsi kolon de a' kerɛ. Nan puligi mɔ-gikɔɔrɛ dɔ kyaabɔɔ de n' kyu fɛɛ inaadebin worogɛ opuligiten mɔ. ⁹ Gɛsi gɛ' baa gyan' mɔ, foŋbii mɔ ɔ laa sɔɔ. Nengyene ɔ mɛŋ kii sɔɔ berɛ mɔ, pɛi de ɔ' lɔɔ wɔra ɔŋɛfuɛsɛ.’ ”

Yesu Gi Kyɛ ɔkyii ɔko Gɛkɛ Kyoolasɛ Dɔ

¹⁰ Gɛkɛ kyoolasɛ gɛko mɔ, Yesu kya nyiile asa ilaa Gyuda awura gikyangbon giko dɔ. ¹¹ ɔkyii ɔko bo nno, ilaa nyɛnyɛn oduduu tɛ mɔ so, ne i yɛgɛ ɔ loo gilɔ. ɔ mɛɛ faa gɔn'gerɔn'gɔn. ɔ mɛŋ kya taalɛ yeɛ ntintin. I wɔra ɔkyii mɔ gɛnen mɔ, imɔ nsi gudu gukue ne. ¹² Yesu gi wu ɔkyii mɔ mɔ, ɔ terɛ mɔ ba mɔ asɛ, ne ɔ tɔgɛ mɔ

yεε, “ɔkyii, fo-gilɔ mɔ gi' ta sa fo!” ¹³ Ne o kyu mɔ-abaa kyu gyan' ɔkyii mɔ so. Ayaa abono so mɔ, gilɔ mɔ gi ta ne ɔkyii mɔ gi tengε yelε ntintin ne ɔ yen Wurubuaarε kyu lii ilaa ibono Wurubuaarε gi yεgε Yesu gi wɔra sa mɔ mɔ so.

¹⁴ Yesu gi kyε ɔkyii mɔ gεkε kyoolasε so mɔ, i kya loo ɔbelensε ɔbono ɔ kya kerε gikyangbon gibono so mɔ. Gɛnen so mɔ ɔbelensε mɔ gi tɔgε sa asa abono mε bo gikyangbon mɔ dɔ mɔ yεε, “Nkε sono dɔ mɔ, nkε nsee ne i kaaborε fεε a' kyu wɔra gεsun; gεkε sonosε mɔ gε gyε gεkε kyoolasε sa aye. Imɔso fε' kyena ba daa nkε nbono dɔ i kaaborε asa mε' wɔra gεsun mɔ de mε' kyε fεye. Fε mεη' baa kyena ba nkε kyoolasε yεε mε' kyε fεye.”

¹⁵ ɔbelensε mɔ gi tɔgε gɛnen sa asa mɔ mɔ, Wura Yesu gi lεε gɛnɔ sa mɔ yεε, “Fo-rε abono fε dε gɛnen gεwɔnsa gɛdε mɔ, fε gyε o-dun-me, ɔ-fon-me anyamesε. Imɔso aye-gεkε kyoolasε so mɔ, fεye ɔkamaasε mεη kya sange mɔ-gεbuε fεε naadε abεε bee de ɔ' kparε mɔ lii mɔ-ɔdɛten kyu mɔ kpe de ɔ' kpaanun nkyu? ¹⁶ To! Fε' kerε gɛnen ɔkyii baarε, aye-naana Aberaham ɔpaa dɔ isa ne. Ilaa nyenyen pɛwu gɛmu mɔ gi nyε mɔ wɔra mɔ-gyɔɔ dɔ faa, imɔ nsi gudu gukue ne. Imɔso i mεη kaaborε fεε gεkε kyoolasε fεε gɛdε faa mɔ, ɔkyii baarε ɔ' nyε de n' lεε mɔ lii ilaa nyenyen pɛwu gɛmu mɔ abaa dɔ?” ¹⁷ Yesu ilaa taasε mɔ ɔ taasε gɛnen mɔ, i wɔra mɔ-akyobo pɛwu ipeeli. Sakpii ɔbono ɔ kya kyena buu mɔ mɔ pɛwu berε ilaa dɛnsε ibono Yesu kya kyena wɔra fεε idε ɔnan pɛwu mɔ i bo mɔmɔ ɔbolε gikyɔ kyɔde.

Wurubuaarε Gεwuragyi Dɔ Akyenabi A Dε Nnε?

¹⁸ Nfono mɔ, Yesu gi taasε yεε, “Wurubuaarε gεwuragyi dɔ akyenabi a dε nnε? Mεnε ne nan

kyu kɛsɛrɛ de amɔ ne? ¹⁹ Gɛnɔɔbono Wurubuaarɛ gɛwuragyi dɔ akɛnabi a kya yɛlɛgɛ asa dɔ mɔ, i dɛ daa fɛɛ Maasadɛ gipɔnfɛ ilaa. Dɔɔbo gi duu gimɔ abi ɲini-ɲini ndɔɔ dɔ mɔ, gi laa kɔrɔ de gi' sen wɔra gipɔnfɛ kpatakperɛ. Nbuui gbaa gi laa baa luo asisaa gimɔ-nygalenbi dɔ.”

²⁰ Yesu gi kii taasɛ yɛɛ, “Mɛnɛ ne nan kyu Wurubuaarɛ gɛwuragyi dɔ akɛnabi kyu kɛsɛrɛ de ne? ²¹ Gɛnɔɔbono Wurubuaarɛ gɛwuragyi dɔ akɛnabi a kya yɛlɛgɛ asa dɔ mɔ i dɛ daa fɛɛ gɛlin gɛbono mɛ kya kyu wɔra bodobodo ne ɔ kya ɲan dii mɔ. Mɛ kya kyu gɛnen gɛlin gɛbono kyu bagadɛ bodobodo nnyufo fɛɛ imudu isa' dɔ mɔ, gɛ kya yɛlɛgɛ loo saarɛ nnyufo mɔ pɛwu dɔ de bodobodo mɔ ɔ' ɲan dii.”

²² Yesu kya kpe Gyɛrusalem mɔ, ɔ naa de isowolɛ belɛ-belɛ de ipii-pii so ɔ kya nyiile asa ilaa. ²³ Owi ɔko dɔ mɔ, ɔko gi kpaa taasɛ Yesu yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, imɔso asa abono mɛ laa nyɛ Wurubuaarɛ ɔ' mɔlɛgɛ mɔmɔ de mɛ' nyɛ kyena mɔ asɛ mɔ mɛ laa wɔra daa asa kalɛsɛ?” ɔ taasɛ gɛnen mɔ, Yesu gi tɔgɛ sa asa abono mɛ bo mɔ asɛ nfono mɔ yɛɛ, ²⁴ “fɛ' nyanga ansi de fɛ' loo de gɛbunono pi-i gɛbono gɛ dɛ kpe Wurubuaarɛ asɛ gɛkyena mɔ dɔ mɔ. N' buu sa fɛye yɛɛ asa abono mɛ laa laarɛ yɛɛ mɛ' nyɛ gɛkyena Wurubuaarɛ asɛ ne mɛ maɲ nyɛ mɔ, mɛ laa nyaakyɔ.”

²⁵ Yesu gi da imɔ so gikpalɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Owi gi ta mɔ, gɛten wura laa yɛgɛ mɛ' tii mɔ-gikpaara gɛbunono wɔra giɲanbi, asa mɛɲ baa nyɛ loo. Fɛye dɔ ako fɛ laa san fɛ yeɛ ɲmaɲman fɛ kya ɲmɛɛ mɔ-gisin yɛɛ, ‘ɔbelɛnsɛ, tigi aye!’ Nfono mɔ, mɔ mɔ laa tɔgɛ yɛɛ, ‘Mɛɲ nyi fɛye.’ ²⁶ I ba gɛnen mɔ, fɛ laa dɛ mɔ gisɛrɛ yɛɛ, ‘ɔbelɛnsɛ, aye-rɛ fo a gyi ne a nun dabɔlɛ kerɛ. Fo nyiile asa ilaa aye-isowolɛ so.’ ²⁷ Nfono mɔ ɔbelɛnsɛ mɔ laa kii lɛɛ gɛnɔ

yEE, 'Menj nyi fEeye. Me ne n tOge sa fEeye. FE gyE daa ilaa nyenyEn awOraBo. FE' naa me-ansi so!' ²⁸ Nfono mO osulon de anEbi giwe i laa tOro fEeye so. I lii fEE fE laa wu Iloobu Aberaham, Ayisiki, de GyeekOpo de mOmO abono pEwu mE tOge Wurubuaare ikalan baa kyon mO mE nyE Okyenaten Wurubuaare gEWuragi mO dO, ne fEeye, mO, Wurubuaare gi gya fEeye lii mO aSE. ²⁹ Asa mE laa lii ansi de gEmara de benE so de gyise so pEwu ba, de mE' baa nyE Okyenaten Wurubuaare gEWuragi mO dO. ME laa gyi de mE' nun de Okon. ³⁰ GENen gEWuragi gEbOno dO mO, fE laa wu yEE abono mE gyE gEmara awura gEsinkpan so ilaa dO mO ako mE laa kpaa wOra agyangbarabo, ne abono mE gyE agyangbarabo gESE gERE mO ako mE laa kpaa bingiri gEmara awura."

GyEusalem ilaa I Kya Loo Yesu

³¹ Yesu gi kpE tOge gEnen ta mO, ayaa abono so mO, Farasii awura ako mE baa tOge sa mO yEE, "Naa lii gERE kpe gEten banban. I kya nyiile yEE Wura HErode kya laare fo-imOten." ³² Nfono mO Yesu gi tOge sa mOmO yEE, "FE' kpaa tOge sa Wura HErode Obono O de fEE agyagaa mO yEE, 'Nke kalESE ndE dO mO, n kya gya ilaa nyenyEn oduduu kpEi-kPEi n kya koso asa so ne n' kya kyE asa alOtO. ImO idE gEmara mO, nan wOra ilaa ibono so nE ba gEsinkpan so mO.' ³³ To. Nke kalESE ndE dO mO, i kaabore n' yii Okpa de n' kpaa loo GyEusalem de i' kyu kyena de fEeye-gElaare yEE Wurubuaare ikalan atOgebo ba-a Okolon marj wOra OmOse Osowole banban Oko so baa too de GyEusalem.

³⁴ "O, GyEusalem asa! FEeye ne n kpE fa-a mOo Wurubuaare ikalan atOgebo mO ne fE kya too fa-a too abui fa-a mOo Wurubuaare isOo ibono O kya sun fEeye aSE mO. NE tansi laare fEE n' nyaa fEeye ba me aSE

fɛɛ ɠɛnɔɔbono kyaase kya nyaa mɔ-biana baa wɔra mɔ-abantɛɛ dɔ mɔ. Gikpadɔ gifonɛɛ ne nɛ laare n' koola fɛye ɠenen ne fɛɪ kya kyule faa. ³⁵ Fɛ' nu yɛɛ Wurubuaarɛ laa lɛɛ ansi taa fɛye-ɔsowolɛ yɛɛ sa fɛye. N kya tɔɠɛ fɛye ɠɛsintin yɛɛ fɛ maɪ baa wu me kpaa fo ɠɛkɛ ɠɛbono fɛ laa bugi fɛye-nnɔ tɔɠɛ yɛɛ, 'Wura Wurubuaarɛ ɔ' kosorɛ ɔnyen baarɛ gimu! Wurubuaarɛ ɠinyen dɔ ne ɔ naa ɔ kya ba faa!' ”

14

Yesu Gi Kyɛ ɔnyen ɔbono ɔ Kya Lɔ Kyankpan Mɔ ɠɛkɛ Kyoolasɛ

¹ Gyuda awura ɠɛkɛ kyoolasɛ ɠɛko mɔ, Farasii awura ɔbelɛnsɛ ɠbaa' ɔko gi da gibaa terɛ Yesu yɛɛ ɔ' baa gyi mɔ-ɠɛwi. Yesu gi kpe mɔ, ɔbelɛnsɛ mɔ mɔ-rɛ abono mɛ bo mɔ asɛ mɔ mɛ kya dii mɔ de mɛ' kerɛ ilaa ibono ɔ laa wɔra mɔ. ² Nfono mɔ, ɔnyen ɔko gi ba Yesu asɛ, ɔ kya lɔ kyankpan. ³ Yesu gi wu ɔlɔbo mɔ mɔ, ɔ taasɛ Gyuda awura nbara aɲmarasɛbo mɔ de Farasii awura abono mɛ bo nfono mɔ yɛɛ, “I de ɔkpa fɛɛ a' kyɛ alɔtɔ ɠɛkɛ kyoolasɛ abɛɛ i mɛɪ de ɔkpa?” ⁴ Yesu gi taasɛ mɔmɔ mɔ, mɛ mɛɪ lɛɛ ɠɛnɔ. Nfono ne ɔ tenɠɛ gibaa yii ɔlɔbo mɔ ne ɔ kyɛ mɔ ne ɔ lɛɛ mɔ-ɔkpa yɛɛ ɔ' naa kpe ɠɛwi. ⁵ Yesu gi kyɛ ɔnyen mɔ ta mɔ, ɔ taasɛ asa mɔ yɛɛ, “Fɛye ɔko mɔ-bi abɛɛ mɔ-naadɛ gi tɔɔ lɔkɔ dɔ ɠɛkɛ kyoolasɛ mɔ, ɔ maɪ lɛɛ mɔ ayaa abono so? ɔ laa kyena yɛɛ i gyɛ ɠɛkɛ kyoolasɛ so mɔ, ɔ maɪ lɛɛ mɔ?” ⁶ Yesu gi taasɛ mɔmɔ ɠenen mɔ, mɛɪ taa lɛɛ ɠɛnɔ.

Abelɛnsɛ De Nbii Ikyenaten Gikpalɛ

⁷ Yesu gi wu yɛɛ asa abono ɠɛten wura mɔ gi da gibaa terɛ mɔ mɛ kya laarɛ daa abelɛnsɛ ikyenaten. Imɔso ɔ da mɔmɔ gikpalɛ yɛɛ, ⁸ “Nengyene ɔko gi da gibaa terɛ

fo ɔko yɛɛ fo' baa gyi gɛkɛ belɛ kpaa mɔ mɔ, fo kpe mɔ, gɛɲ kpaa laarɛ abelɛnsɛ ikyenaten. Fɔɲbii mɔ, nyamesɛ gbaa' ɔbono ɔ don fo mɔ kee laa ba giterɛ mɔ. ⁹ I ba gɛnen mɔ, ɔbono ɔ da gibaa terɛ fɛye mɔ laa baa tɔgɛ sa fo yɛɛ, 'Koso de fo' sa ɔbelɛnsɛ gɛgyapaa.' Nfono mɔ, fo laa koso de ansi ipeeli kpaa kyena nbii ikyenaten. ¹⁰ Imɔso nengyene ɔko gi da gibaa terɛ fo ɔko mɔ, fo kpe mɔ, fo berɛ, kpaa laarɛ daa nbii ɔkyenaten de fo' kyena. ɔbono ɔ terɛ fo mɔ gi wu yɛɛ fo gyɛ nyamesɛ gbaa' sa mɔ mɔ, ɔ laa baa tɔgɛ sa fo yɛɛ, 'Me-kyɛmenɛ, koso baa kyena ansi dɔ gɛrɛ.' Nfono mɔ fo laa gyi ginsi asa abono mɛ bo nfono mɔ pɛwu asɛ. ¹¹ Imɔ gɛsɛ ne n gyɛ yɛɛ nyamesɛ kamaasɛ ɔbono ɔ kya diirɛ mɔ-nyoro mɔ, Wurubuaarɛ laa bara mɔ gɛsɛ. Ne ɔbono, mɔ, ɔ kya bara mɔ-nyoro gɛsɛ mɔ, Wurubuaarɛ laa diirɛ mɔ.”

¹² Yesu gi tɔgɛ sa ɔbono ɔ da gibaa terɛ mɔ mɔ kee yɛɛ, “Fo laa wɔra gɛkɛ belɛ agyudɔ owi kenken abɛɛ gɛdɔdɛ ne fo laa da gibaa terɛ asa mɔ, gɛɲ terɛ fo-kyɛmenɛana, fo-daana, fo-tɛɛana, fo-subuana, de aterenbi awura wolɛ. Fo terɛ mɔmɔ mɔ, mɔmɔ kee mɛ laa da gibaa terɛ fo gɛkaako ka gikɔ. ¹³ Imɔso fo laa da gibaa terɛ asa gɛnen mɔ, terɛ daa ayenbo, abono mɛ lii giden, ɔtɛgɛsɛana, de agyaatanbo. ¹⁴ Abono ne fo terɛ mɔ, fo laa wɔra omudɛnsɛbo Wurubuaarɛ asɛ. I kya nyiile yɛɛ mɔmɔ berɛ, mɛ maɲ taalɛ wɔra imɔ ɔnan ka fo gikɔ. Wurubuaarɛ ne nan ka fo gikɔ sa mɔmɔ gɛkaabono ɔ laa kyingi gɛsintin awura lii ibuni dɔ de mɛ' kpaa kyena mɔ asɛ mɔ.”

Wurubuaarɛ Gɛkɛ Belɛ Gikpalɛ

¹⁵ Asa abono mɔmɔ-rɛ Yesu mɛ tɛ ogyiten mɔ dɔ ɔko gi nu ilaa ibono Yesu gi tɔgɛ gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ sa Yesu yɛɛ, “Amudɛnsɛbo ne n gyɛ asa abono mɛ laa nyɛ gyi

Wurubuaare gɛkɛ bele agyudɔ gɛkaabono asa mɛ laa nyɛ Wurubuaare gɛwuragyi dɔ gɛkyena mɔ.”

¹⁶ Nfono ne Yesu gi da gikpalɛ kyu lii imɔ so sa ɔnyen mɔ yɛɛ, “ɔnyen ɔko bo nno. Gɛkɛ gɛdɛ mɔ, ɔ da gibaa terɛ asa sakyɔ yɛɛ ɔ laa gyi gɛkɛ bele, imɔso mɛ' ba de mɛ' baa gyi de mɛ' nun kpaɔ mɔ. ¹⁷ Owi mɔ gi fo mɔ, o sun mɔ-dega yɛɛ ɔ' naa kpaɔ terɛ abono ɔ da gibaa terɛ mɔ yɛɛ mɛ' ba. Mɛ gyan ta. ¹⁸ Dega mɔ gi kpe asa mɔ asɛ mɔ, mɔmɔ pɛwu mɛ nyɛ ikyɛɛɛgyanten yɛɛ mɛ maŋ nyɛ nyoro ba. Mɔmɔ ɔko yɛɛ ɔ sɔɔ gɛsinkpan gɛtɛɛko. ɔ kya kpe de ɔ' kpaɔ kerɛ gɛmɔ. Imɔso ɔ' kpaɔ tɔgɛ mɔ-wura mɔ yɛɛ ɔ dɛ mɔ giserɛ, ɔ maŋ nyɛ nyoro ba. ¹⁹ ɔbanban kee yɛɛ ɔ sɔɔ inaade gudu ibono ɔ kya laare ɔ' kpaɔ kerɛ mɔmɔ-gidebi. Imɔso ɔ dɛ mɔ-wura mɔ giserɛ yɛɛ ɔ maŋ nyɛ nyoro ba. ²⁰ ɔko kee yɛɛ ɔ kpe dena ɔkyii ne, imɔso ɔ maŋ nyɛ nyoro ba.

²¹ “Dega mɔ gi kii baa buu sa mɔ-wura mɔ yɛɛ nfono o sun mɔ mɔ, o kpe mɔ, asa mɔ ɔkamaase yɛɛ ɔ maŋ nyɛ nyoro ba. Mɔ-wura mɔ gi nu gɛnen mɔ, i kyu mɔ ginyadon ne ɔ tɔgɛ mɔ yɛɛ ɔ' kpaala de ɔ' naa kpe ntenana dɔ de gɛbɔgɔlɔn kamaase dɔ de ɔ' kpaɔ terɛ ayenbo, ɔtɛgɛsɛana, abono mɛ lii giden mɔ, de agyaatanbo pɛwu yɛɛ mɛ' ba de mɛ' baa gyi. ²² Dega mɔ gi kpe kpaɔ terɛ mɔmɔ ba, ne ɔ baa tɔgɛ mɔ-wura mɔ yɛɛ, ‘Nfono fo sun me mɔ, nɛ kpe ba. Abono nɛ nyɛ mɔ, mɛ mɛŋ taalɛ bɔla ikyenaten mɔ.’ ²³ Nfono ne mɔ-wura mɔ yɛɛ, ‘Kii naa kpe ibunmara de ndɔɔ ikpa dɔ de fo' kpaɔ pɛɛɛ ansi wɔra asa abono fo laa nyɛ mɔ pɛwu yɛɛ mɛ' baa bɔla me-gɛwi. ²⁴ N kya buu mi-i sa fɛye abono fɛ bo gɛɛnaa mɔ yɛɛ abono nɛ terɛ yɛɛ mɛ' ba ne mɛ kine mɔ, mɔmɔ ɔko-rɛ ɔko maŋ nyɛ agyudɔ abono nɛ yɛgɛ mɛ' gyan yela mɔmɔ mɔ daa kerɛ.’ ”

Ɔbono Ɔ Kya Laare Ɔ' Buu Yesu MƆ Ɔ' Taase MƆ-Nyoro Ilaa

²⁵ Owi Ɔko ƆƆ mƆ, sakpii bele Ɔko buu Yesu. Nfono ne Yesu gi kisee tƆge sa mƆmƆ yee, ²⁶ “Nyamese Ɔbono Ɔ kya laare fee Ɔ' ba me ase de Ɔ' baa wƆra me-Ɔkasebo mƆ, i kaabore Ɔ' lee mƆ-gewƆnsa lii mƆ-se de mƆ-nyi de mƆ-subuana pƆwu so. Ɔ' lee mƆ-gewƆnsa lii mƆ-ka de mƆ-biana kee so de Ɔ' lee mƆ-gewƆnsa lii mƆ gbaa-gbaa mƆ-nyoro kee so. Nengyene Ɔ mɛɲ wƆra gɛnen mƆ, Ɔ maɲ taale wƆra me-Ɔkasebo. ²⁷ Ne fo Ɔbono fo maɲ kyule wu awƆrƆfƆ me so de fo' kase me-gidebi, ba-a me laa da fo aɲanbi oyii so mƆƆ mƆ ne fo maɲ kyule gɛnen mƆ, fo maɲ taale wƆra me-Ɔkasebo.

²⁸ “ImƆso i kaabore Ɔbono Ɔ laa buu me mƆ Ɔ' taase mƆ-nyoro yee Ɔ laa taale buu me kpaa lii? I de daa fee Ɔbono Ɔ kya laare Ɔ' pƆrƆ gikagya mƆ. Pei ne Ɔ laa pƆrƆ gɛnen obu Ɔbono mƆ, i kaabore Ɔ' kyena de o' buu-buu kere yee Ɔ laa taale yii mƆ kpaa loge? ²⁹ I mɛɲ gyɛ gɛnen mƆ, Ɔ too gese ƆpƆre ne Ɔɲ baa taale loge obu mƆ mƆ, asa me laa ɲmase mƆ yee, ³⁰ ‘Kaase baare gi yii gese Ɔ kya pƆrƆ gikagya ne Ɔ kponderɛ gimƆ.’

³¹ “Abɛɛ a' kyu yee wura Ɔko laa kpaa kƆ de wura banban. MƆ-lee ikƆ akƆbo mƆ me laa wƆra fee nwe gɛwe. Ne mƆ-nanbo mƆ-lee, mƆ, me laa wƆra fee mƆ-lee mƆ Ɔnan gikpadƆ ginyƆ. Pei ne Ɔ laa kpe ikƆ mƆ mƆ, Ɔ maɲ daa gikyena de Ɔ' taase mƆ-nyoro yee imƆso nan taale kƆ de wura Ɔbono mƆ-ikƆ akƆbo mƆ me kyƆ don me-lee mƆ gikpadƆ ginyƆ faa? ³² Nengyene o wu yee Ɔ maɲ taale mƆ, Ɔ laa lee isƆƆ wolaa sun wura banban mƆ ase owi Ɔbono me san me bo geta de abara mƆ de Ɔ' kpaa kole mƆ yee me' tƆge kyule abara de me' lƆrƆ mƆmƆ nsana de gisen yuuli gi' ba. ³³ Gɛnen kee ne i kaabore fe' taase feye-nyoro ilaa ne. I lii fee Ɔbono Ɔ maɲ lee mƆ-

ansi lii mɔ-atɔ abono ɔ bo mɔ pɛwu so de ɔ' baa buu me mɔ, gɛnen kaasɛ ɔbono maɲ taalɛ wɔra me-ɔkasɛbo.”

Fɛ' Yɛgɛ Fɛye-Akyenabi A' Wɔra Fɛɛ Nfɔlɛ

³⁴ Yesu gi da mɔmɔ imɔ so gikpalɛ yɛɛ, “Nfɔlɛ gi bo kon. Ne fɛɛ nfɔlɛ mɔ gi ta nmɔ-ɔkon mɔ? Nnɛ ne fɛ laa wɔra nmɔ de gi' kii wɔra ɔkon? In bo sɛi fɛ laa wɔra.

³⁵ Gɛnen nfɔlɛ nbono giɲ baa gi bo giko dɔ. Mɛ kya too nmɔ fuɛ daa. ɔbono ɔ bo aso mɔ, o' nu.”

15

Sandɛ Fuɛɛ Gikpalɛ

¹ Aberɛ ako dɔ mɔ, ilaa nyɛnyɛn awɔrabo de lɛnpoo asɔɔbo abono mɛ kya kudi asa gyi mɔ mɛ ba Yesu asɛ baa nu mɔ-ilaa tɔgɛɛ. ² Gɛnen so mɔ Farasii awura de Gyuda awura nbara aɲmarasɛbo mɔ mɛ kya lɔgedɛ yɛɛ, “Menɛ ne n ba ne Yesu kya bugi ansi de ilaa nyɛnyɛn awɔrabo adɛ ne ɔ kya gyi de mɔmɔ?” ³ Nfono mɔ, Yesu gi da mɔmɔ gikpalɛ yɛɛ, ⁴ “N' taasɛ fɛye ilaa iko. Nengyene nyamesɛ bo isandɛ ikue-inun ne ɔkolon gi fuɛ mɔ, ɔ maɲ taa asɛnsɛ mɔ yɛgɛ mɔmɔ-ogyiten de ɔ' kpaa laarɛ ɔbono ɔ fuɛ mɔ? Gɛsintin, ɔ laa laarɛ mɔ gɛnen-n kaabore o' wu mɔ. ⁵ O wu mɔ mɔ, i kya wɔra mɔ ɔkon gikyɔ kyɔde, de o' puru mɔ gyan' gigɔngɔn kyu mɔ ba gɛwi. ⁶ ɔ ba gɛwi mɔ, ɔ laa terɛ mɔ-gɛten dɔ awura de mɔ-nanboana de ɔ' tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, ‘Aye pɛwu a' gyi ɔkon me-sandɛ fuɛɛ mɔ so. I lii fɛɛ nɛ kpaa wu mɔ baa bɔla asɛnsɛ mɔ so.’ ⁷ Gɛnen kee ne i dɛ ne. Nengyene fɛɛ gɛsinkpan so gɛrɛ ilaa nyɛnyɛn ɔwɔrabo kolon gi nu mɔ-nyoro gɛɛ ne ɔ kyɛɛgɛ lii mɔ-ilaa nyɛnyɛn giwɔra dɔ mɔ, abono mɛ bo Wurubuaarɛ dɔ mɔ mɛ laa gyi ɔkon belɛ. Fɛɛ asa ikue-inan de saalaa asa sango mɛ bo no mɛ nyi yɛɛ mɛ gyɛ gɛsintin awura ne in tiri yɛɛ mɛ’

kyεεγε mɔ, n' buu sa fɛye yεε mɔmɔ-ilaa i maŋ wɔra Wurubuaare dɔ asa mɔ ɔkon fεε nyamesε kolon ɔbono ɔ kyεεge mɔ lεε mɔ.”

Aterenbi Gibi Fuεε Gikpalε

⁸ Yesu gi kii da gikpalε yεε, “ɔkyii ɔko bo aterenbi abi tirisε gudu, ne gεnyε gεko mɔ, gikolon gi fuε mɔ ase mɔ-obu dɔ. Nnε ne ɔ laa wɔra? ɔ laa nyɔga fatela de ɔ' kpa mɔ-obu mɔ laare gimɔ dɔɔdan kaabore ɔ' kpa wu gimɔ. ⁹ Nengyene o wu gimɔ mɔ, ɔ kya terε mɔ-gεten dɔ awura de mɔ-nanboana baa gyan' de ɔ' tɔge sa mɔmɔ yεε, ‘Aye pɛwu a' gyi ɔkon, i lii fεε nε wu me-aterenbi gibi gibono gi fuε mɔ.’ ” ¹⁰ Yesu gi tɔge gɛnen ta mɔ, ɔ lεε gεsε yεε, “N' buu sa fɛye yεε nengyene fεε ilaa nyεnyεn ɔwɔrabo kolon gi nu mɔ-nyoro gεsε ne ɔ kyεεge lii mɔ-ilaa nyεnyεn giwɔra dɔ mɔ, gɛnen kee ne i kya wɔra Wurubuaare dɔ isɔɔ ɔkon ne.”

Gɛbii Fuεε Gikpalε

¹¹ Yesu gi kii da gikpalε kyu lii Wurubuaare so yεε, “Aberε ako dɔ mɔ, ɔnyen ɔko gi kyena. ɔ bo nbii nyensεε nnyɔ. ¹² Gεke gεde mɔ, ɔpiiasε mɔ gi koso kpa tɔge mɔ-sε yεε, ‘Me-sε, ye fo-atɔ de fo' kyu me-lεε ogyiten sa me, ibono fo san fo tε de ansi faa.’ Gεsintin mɔ, mɔmɔ-sε gi ye mɔ-atɔ mɔ dɔ sa mɔmɔ. ¹³ ɔ ye sa mɔmɔ gɛnen mɔ, imɔ nke kalεsε nko mɔ, ɔpiiasε mɔ gi baala mɔ-ilaa pɛwu ne ibono i gyε ifεsε mɔ, ɔ fε. Ne ɔ koso taa mɔ-sε de mɔ-daa yεge kyon kpe ɔsowolε ɔko so koo gεta-gεta. O kpe nno mɔ, ɔ kpa gyi ɔkon giyan-giyan nyida mɔ-aterenbi mɔ. ¹⁴ Aberε abono mɔ-aterenbi mɔ a ta wɔra mɔ mɔ, akon beε ako a tɔrɔ gεsinkpan gɛbono so ɔ tε mɔ. Nfono mɔ, ayen a keda mɔ. ɔŋ baa ɔ dε sɛi. ¹⁵ ɔ san koso kyu mɔ-nyoro kpa da mada de nten obi ɔko ne ɔbono, mɔ, yεε ɔ' kpa kyena mɔ-ndɔɔ dɔ de ɔ' kerε

akuuri so. ¹⁶ Akon mɔ a don mɔ-abaa so mɔ, nengyene fɛɛ ɔ nyɛ akuuri mɔ ilaa gyisɛ gbaa mɔ, nkana ɔ kya laarɛ kyɔde. Imɔ gɛnen mɔ, ɔko mɛɲ kya sa mɔ imɔ iko-rɛ iko. ¹⁷ Gɛkɛ gɛdɛ, ɔ baa nu mɔ-nyoro gɛsɛ yɛɛ ɔ wɔra ilaa nyɛnyɛn. Imɔso ɔ tɔgɛ sa mɔ-nyoro yɛɛ, ‘Adega abono mɛ tɛ me-sɛ asɛ mɔ gbaa, mɔmɔ pɛwu mɛ kya nyɛ gyi kaabo kii san. Kerɛ, me ne n tɛ gɛrɛnaa, n kya wu akon mɔ. ¹⁸ Nan koso de n' kpe me-sɛ asɛ de n' kpaa dɛ mɔ gisɛrɛ. Nɛ loo mɔ asɛ mɔ, nan tɔgɛ mɔ yɛɛ, “Me-sɛ, nɛ wɔra fo-rɛ Wurubuaarɛ ilaa nyɛnyɛn. ¹⁹ Mɛɲ kaaborɛ fo' baa terɛ me yɛɛ fo-bi. Imɔso, me-sɛ, n dɛ fo gisɛrɛ, sɔɔ me de fo' kyu me wɔra fɛɛ fo-adege mɔ dɔ ɔko.” ’

²⁰ “ɔ sa gɛnen gɛwɔnsa gɛdɛ ta mɔ, gɛsintin mɔ, ɔ koso ne ɔ kyon mɔ-sɛ asɛ. ɔ kya fuude mɔ-sɛ gɛten mɔ, mɔ-sɛ gi wu mɔ koo-koo gɛta. O wu mɔ gɛnen mɔ, i wɔra mɔ ayen. Ne o kuu ɔnangya kpaa puge mɔ ɔ kya da mɔ gya-gya. ²¹ ɔ faala mɔ ta mɔ, mɔ-bi mɔ gi dɛ mɔ gisɛrɛ yɛɛ, ‘Me-sɛ, nɛ wɔra fo-rɛ Wurubuaarɛ ilaa nyɛnyɛn. Mɛɲ baa kaaborɛ fo' baa terɛ me yɛɛ fo-bi.’ ²² Mɔ-sɛ mɔ, mɔ, gi kyu mɔ naa loo gɛten dɔ, ne ɔ tɔgɛ sa mɔ-adege yɛɛ, ‘Belen! Fɛ' kpaala! Fɛ' kyu gɛgbɛ dɛnsɛ baa suu mɔ de fɛ' wɔra mɔ gɛbɔɔrɛ gibaa dɔ de fɛ' kyu ayaawolɛ kyu tolɛ mɔ-ayaa dɔ. ²³ De fɛ' kpaa keda naadɛ kiirɛsɛ ɔbono ɔ laa wɔra nɔɔ mɔ de fɛ' baa mɔɔ de fɛ' kyu wɔra agyudɔ de a' gyi de a' nun de a' kyaa. ²⁴ I kya nyiile yɛɛ me-bi baarɛ mɔ dɛ fɛɛ ɔbono o wu' ne o kii kyingi. ɔ fuɛ, ne a kii wu mɔ.’ Gɛsintin mɔ, ɔnyen mɔ adege mɔ mɛ wɔra fɛɛ gɛnɔɔbono mɔmɔ-wura mɔ gi tɔgɛ mɔmɔ mɔ, ne mɛ gyi ne mɛ nun ne mɛ kyaa.

²⁵ “Gɛnen owi ɔbono dɔ pɛwu mɔ, ɔnyen mɔ mɔ-bi belɛnsɛ mɔ, mɔ, bo ndɔɔ dɔ. ɔ lii ndɔɔ ɔ kya ba gɛwi ne o kya fuude gɛten dɔ mɔ, ɔ kya nu ilon de gɛkyaa i dɛ

i yeLe mɔ-sɛ gɛten dɔ. ²⁶ Nfono mɔ, ɔ terɛ mɔ-sɛ adega mɔ dɔ ɔko ne ɔ taase mɔ ilaa ibono i ba nno mɔ. ²⁷ ɔ taase mɔ gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, 'Fo-tede ne n ba ne fo-sɛ gi yɛgɛ mɛ keda naade ɔbono ɔ wɔra nfo mɔ mɔɔ yɛɛ mɔ-bi gi kii ba baa tu mɔ gimu nkpa de alanfiya.'

²⁸ "O nu gɛnen mɔ, ɔ sɔɔ ginyadon ne o kine yɛɛ ɔ maɲ baa loo gɛten dɔ. Mɔ-sɛ gi nu yɛɛ mɔ-bi belɛnsɛ mɔ gi sɔɔ ginyadon mɔ, ɔ lii kpe mɔ asɛ, ɔ kya buɛɛɛ mɔ. ²⁹ Nfono mɔ, mɔ-bi mɔ gi lɛɛ gɛnɔ sa mɔ yɛɛ, 'Me-sɛ, fo gbaa-gbaa kerɛ, nsi ndɛ dɔ pɛwu mɔ, n yeLe n kya son fo. Meɲ wɔra gisomaanu sa fo gɛkaako kerɛ. Mi-i me mɔ, fo mɛɲ sa me ba-a gɛtiidɛbi yɛɛ n' mɔɔ de me-rɛ me-kyɛmenɛana a' kyu gyi ɔkon. ³⁰ Forɲ wu fo-bi ɔbono ɔ kpaa nyida fo-aterenbi akyii so giyan mɔ gi kpaa kii ba mɔ, fo bii yɛgɛ mɛ keda naade ɔbono ɔ wɔra nfo mɔ mɔɔ sa mɔ mɔ?' ³¹ ɔ taase gɛnen mɔ, mɔ-sɛ mɔ gi lɛɛ gɛnɔ sa mɔ yɛɛ, 'Me-bi, fo bo me asɛ gɛrɛ owi kamaase dɔ. Ilaa ibono n bo mɔ pɛwu i gyɛ daa fo-lɛɛ. ³² Fo-tede baarɛ, mɔ, i kaaborɛ a' kyaa sa mɔ de a' yɛgɛ i' wɔra aye ɔkon. I kya nyiile yɛɛ ɔ dɛ fɛɛ ɔbono o wu' ne o kii kyingsi. ɔ wɔra fɛɛ ɔbono o fue ne a kii wu mɔ mɔ.' "

16

Dega ɔbono O Nyi Gisɛɛ Mɔ Gikpalɛ

¹ Yesu gi da gikpalɛ sa mɔ-akasebo mɔ yɛɛ, "Owi ɔko dɔ mɔ aterenbi wura ɔko gi kyena. ɔ bo dega ɔbono ɔ kya kerɛ mɔ-ilaa so ɔ kya sa mɔ. Owi ɔko dɔ mɔ i ba yɛɛ aterenbi wura mɔ gi nu yɛɛ mɔ-dega mɔ kya gyi mɔ-aterenbi mɔ gyɛrɛbi. ² O nu gɛnen mɔ, ɔ terɛ mɔ-dega mɔ ba mɔ asɛ ne ɔ tɔgɛ mɔ yɛɛ, 'N kya nu yɛɛ fo kya gyi me gyɛrɛbi. Imɔso meɲ baa mi-i laarɛ fo yɛɛ fo' kerɛ me-ilaa so sa me. Baa buu-buu ilaa ibono fo kya kerɛ imɔ so mɔ gɛgyɔnɔ sa me de fo' nyɛ ɔkpa.'

³ “Mɔ-dega mɔ gi nu gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ sa mɔ-nyoro yɛɛ, ‘Me-ɔbelɛnsɛ kya gya me ɔ kya lii gɛsun gɛdɛ dɔ ne. Nnɛ ne nan wɔra? Me ne, meɲ bo lon de n' taalɛ wɔra gɛsun bolonsɛ, ne i laa wɔra me ipeeli yɛɛ n' lii kpaɔ kole pɛi de n' lɔɔ nyɛ gyi. ⁴ Nbuo! Nɛ bii ilaa ibono nan wɔra mɔ. Nan wɔra ilaa ibono i laa yɛgɛ n' nyɛ akyɛmenɛ de owi ɔbono me-wura mɔ gi lɛɛ me-ɔkpa mɔ, mɛ' nyɛ sɔɔ me kyena mɔmɔ asɛ mɔmɔ-nten-ana dɔ.’

⁵ “Dega mɔ gi sa gɛwɔnsa gɛnen ta mɔ, ɔ terɛ asa abono mɛ dɛ mɔ-ɔbelɛnsɛ mɔ akɔ mɔ pɛwu ɔko-ɔko. ɔ taasɛ ɔgyangbarasɛ mɔ yɛɛ, ‘Nnɛ ne fo dɛ me-ɔbelɛnsɛ gikɔ?’ ⁶ ɔbono gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, ‘Nfɔ nlɔ gɛwɛ.’ Dega mɔ gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, ‘Sɔɔ ɔwolɛ de fo' ηmarasɛ gɛwɛfan yela, imɔ ne n gyɛ fo-gikɔ gibono fɛ laa kɔ mɔ.’ ⁷ O kii taasɛ ɔnyɔsɛ mɔ yɛɛ, ‘Ne fo-o fo mɔ de-e? Nnɛ ne fo dɛ me-ɔbelɛnsɛ gikɔ?’ ɔ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, ‘Awayu ikotoku gɛwɛ.’ Dega mɔ gi kii tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, ‘Sɔɔ ɔwolɛ de fo' ηmarasɛ akpanyaa ikue-inan. Fo-gikɔ gibono fo laa ka mɔ ne.’

⁸ “ɔbelɛnsɛ mɔ gi nu gɛnen mɔ, ɔ yen mɔ-dega ɔbono ɔɲ bo gɛsintin faa yɛɛ ɔ bii sa gɛwɔnsa kyu lii ɔkɛ so. Me Yesu, n kya tɔgɛ mi-i sa fɛye yɛɛ asa abono gɛsinkpan gɛrɛ-lɛɛ gɛkyena ne n tiri mɔmɔ mɔ mɛ kya bii sa gɛwɔnsa kyu lii ɔkɛ so. Fɛye abono fɛ nyɛ Wurubuaarɛ fatela mɔ berɛ, fɛɲ kya bii sa gɛwɔnsa kyu lii Wurubuaarɛ ilaa so gɛnen. ⁹ Asa mɛ dɛ aterɛnbi ma-a kudi abara. N' tɔgɛ sa fɛye yɛɛ fɛye berɛ fɛ' kyu fɛye-aterɛnbi kyu lɛɛ akyɛmenɛ; de owi ɔbono iɲ baa i gyɛ aterɛnbi ilaa mɔ fɛ' nyɛ akyɛmenɛ mɛ' da fɛye gya-gya Wurubuaarɛ gɛten dɔ de fɛ' kyena.

¹⁰ “ɔbono ɔ kya gyi gɛsintin ilaa buru-buru dɔ mɔ mɔ kee ne nan gyi gɛsintin ilaa belɛ-belɛ dɔ. Ne ɔbono, mɔ, ɔɲ kya gyi gɛsintin ilaa buru-buru dɔ mɔ, ɔ maɲ

taale gyi gɛsintin ilaa bele-bele dɔ kee. ¹¹ To! Nengyene gɛsinkpan so-lɛɛ awuratɔ ne fɛŋ kya gyi gɛsintin kyu kerɛ amɔ so faa, fɛ nyi yɛɛ Wurubuaarɛ laa kyule kyu awuratɔ gbaa-gbaa mɔ wɔra fɛye-abaa dɔ? ¹² Ne fɛɛ gɛsinkpan so ilaa ibono i maŋ wɔra fɛye-lɛɛ kpaa lii mɔ ne fɛŋ kya gyi gɛsintin kyu kerɛ imɔ so mɔ, fɛ nyi yɛɛ Wurubuaarɛ laa kyule kyu ilaa ibono i laa wɔra fɛye-lɛɛ gɛkpaa-gɛkpaa mɔ kyu sa fɛye? ¹³ Nyamesɛ ɔko mɛŋ bo no ɔ laa taale son awura anyɔ. ɔ laa laarɛ ɔko ilaa de ɔ' kyo ɔko, abɛɛ ɔ laa buu ɔko, ne ɔ maŋ kyu ɔbanban mɔ kyu terɛ sɛi. Fɛ maŋ taale son Wurubuaarɛ de fo' kii son aterenbi.”

Wurubuaarɛ-lɛɛ Gɛlaarɛ Kpɛi ne Anyamesɛ-lɛɛ Gɛlaarɛ Kee Kpɛi

¹⁴ Yesu gi tɔgɛ ilaa idɛ pɛwu mɔ, Farasii awura gikpen mɔ dɔ asa mɛ nu mɔ asɛ. Mɔmɔ berɛ, mɛ kya laarɛ aterenbi ilaa. Imɔso mɛ kyu mɔ ŋmase daa. ¹⁵ Ne Yesu gi tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛye berɛ fɛ kya laarɛ fɛ' gyi ginsi asa ansi so. Wurubuaarɛ nyi fɛye-asen dɔ. Ilaa ibono i gyɛ ilaa gbaa' sa anyamesɛ mɔ i gyɛ daa ilaa kyosɛ sa Wurubuaarɛ.

¹⁶ “Pɛi ne Gyɔn ɔbono ɔ gyere asa Wurubuaarɛ sagyere mɔ gi ba gɛsinkpan so mɔ, asa mɛ kya kasɛ daa Wurubuaarɛ nbara de mɔ-ikalan atɔgɛbo ilaa ŋmarasɛɛ mɔ de mɛ' nyɛ bii gɛnɔɔbono mɛ laa kyena sa Wurubuaarɛ mɔ. San kyu lii Gyɔn owi mɔ, asa mɛ yii gɛsɛ mɛ kya nu Wurubuaarɛ ɔkalan konkonsɛ kyu lii mɔ-gɛwuragyi dɔ akyenabi mɔ so. Imɔso ɔkamaasɛ kya nyise ɔ kya loo ɔlon so de ɔ' nyɛ gɛnen awuragyibo akyenabi mɔ. ¹⁷ In gyɛ yɛɛ Wurubuaarɛ nbara mɔ giŋ bo no daa. Fɛ' nu yɛɛ gɛnɔɔbono soso de gɛsɛ ilaa pɛwu i laa ŋaa mɔ i maŋ wɔra ɔsen fɛɛ gɛnɔɔbono Wurubuaarɛ laa lɛɛ mɔ-nbara mɔ gigyɛbi kolon fuɛ mɔ. ¹⁸ Fo ɔbono fo kine fo-ka

kpa a kyu okyii poboro mo, fo toro Wurubuaare gelaare adenabi nbara. O kya kyu imo fee oko mo-ka ne fo laare ghenen. Ne onyen obono o dena fo-ka dedaa mo, mo, kee gi toro Wurubuaare gelaare adenabi nbara fee oko mo-ka ne o laare ghenen.”

Lasarosε Mo-re Aterenbi Wura Mo Ilaa

¹⁹ Yesu gi kii toge yee, “Aterenbi wura oko gi kyena. O kya bun daa akuru dense de akuru boogyalonse ne o kpe o kya gyi okon adaa-adaa. ²⁰ Onyen oko kee gi kyena. O gye daa yenbo. Mo-nyoro gi tigi ilo. Me kya tere mo yee Lasarosε. Asa me kya kyena kyu mo kpa yela aterenbi wura mo-gεbunono ase. ²¹ Lasarosε kya laare yee aterenbi wura mo gi gyi ta mo, o' nye o kya toose mo-lepe gikoodo o kya gyi. Aterenbi wura mo men kya sa mo okpa. O te gεbunono ase ghenen mo, igyoono i kya baa ninde mo-ilo mo kii siile mo bola.

²² “Geke gede mo yenbo mo gi wu' ne me pule mo, ne Wurubuaare do isoo me baa kyu mo kpa yela aye-naana Aberaham gεkelεbi do Wurubuaare do. Aterenbi wura mo kee gi baa wu' ne me pule mo. ²³ O kpe ogya do nfono asa nyenyen me kya nye gisobiide momo-lewu gemara mo, i kya ka mo-ansi. O bo nno mo, o baa diire mo-ansi mo, o wu Aberaham koo-koo Wurubuaare do. Lasarosε te mo-gεkelεbi do.

²⁴ “O wu momo ghenen mo, o kpen ken-ken toge sa Aberaham yee, ‘Me-se Aberaham, su me gitolon; sun Lasarosε de o' kyu mo-gibaabi kpa nyoo nkyu do de o' taa kyu baa yuule me-onandii sa me. I kya nyiile yee n kya yiyee ogya baare do gere.’

²⁵ “Nfono mo, Aberaham gi lee genoo sa mo yee, ‘Me-bi, nyingi yee owi obono fo kyena gesinkpan so mo, fo nye ilaa dense, ne Lasarosε, mo, gi nye ilaa nyenyen. Ide kon bere, Wurubuaare gi yegε Lasarosε nyoro gi toro mo,

ne fo, mɔ, fo kya yiyɛɛ. ²⁶ Imɔ idɛ pɛwu gɛmara kee mɔ, Wurubuaarɛ gi yɛgɛ ɔbɔ belɛ gi dɛ aye-rɛ fɛye nsana. Ɔbono ɔ kya laarɛ ɔ' lii aye asɛ kpe fɛye asɛ nno mɔ, maɲ taalɛ. Ne ɔko mɔ kee maɲ taalɛ lii fɛye asɛ nno ba aye asɛ gɛrɛnaa.'

²⁷ "Aberaham gi tɔgɛ sa mɔ gɛnen mɔ, ɔ kolɛ Aberaham yɛɛ, 'Me-sɛ, n dɛ fo giserɛ, gɛnen berɛ mɔ, sun Lasarosɛ de o' kpe me-sɛ gɛten dɔ gɛsinkpan so sa me. ²⁸ N bo atedɛ anun. O' kpe de ɔ' kpaa ka mɔmɔ sa me. I mɛɲ gyɛ gɛnen mɔ, mɔmɔ kee mɛ laa baa loo gɛnen ɔlaawusɛ baarɛ dɔ.'

²⁹ "Ɔ kolɛ Aberaham gɛnen mɔ, Aberaham gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, 'Fo-tedɛana mɔ mɛ ti mɛ bo ɔkpa de mɛ' nu Wurubuaarɛ agyɛbi abono Mosisi mɔ-rɛ Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo mɔ mɛ wolaa ɲmarasɛ yela mɔ. Imɔso mɛ' nu imɔ ibono.'

³⁰ "Nfono mɔ, ɔbono nkana ɔ gyɛ aterɛnbi wura mɔ gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, 'Kuaa, me-sɛ Aberaham, mɛ maɲ taa nu imɔ ibono. Nengyene fɛɛ fo yɛgɛ ɔko gi lii ibuni dɔ fɛye asɛ kii kpe gɛsinkpan so kpaa tɔngɛ sa mɔmɔ mɔ, mɛ laa nu mɔmɔ-nyoro gɛsɛ de mɛ' kyɛɛgɛ lii ilaa nyɛnyɛn giwɔra dɔ.' ³¹ Ne Aberaham yɛɛ, 'Nengyene mɛ maɲ nu Wurubuaarɛ agyɛbi abono Mosisi mɔ-rɛ Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo mɔ mɛ wolaa ɲmarasɛ yela mɔ, gɛnen kee ne ba-a ɔko gi kii lii ibuni dɔ kpe mɔmɔ asɛ mɔ, mɛ maɲ taa nu kaasɛ ɔbono asɛ.' "

17

Aɲ Sa A' Yɛgɛ Aye-Nanboana Mɛ' Fuɛ Wurubuaarɛ Ɔkpa

¹ Yesu gi tɔgɛ sa mɔ-akasɛbo mɔ yɛɛ, "I wɔra nɛɛ mɔ, ilaa ibonoana i laa yɛgɛ asa mɛ' wɔra ilaa nyɛnyɛn mɔ i laa ba. Imɔ mɔ, ɔbono ɔ laa yɛgɛ i ba gɛnen mɔ, kaasɛ

mɔ laako! ² Nengyene fɛɛ mɛ kyu gibui beɛ ɲminde kyaga de mɔ-gibo ne mɛ too mɔ wɔra apoo dɔ mɔ, i bɔ sa mɔ nyɛ ibono ɔ laa yɛgɛ apiipii abono mɛ sɔɔ me gyi mɔ dɔ ɔko gisɔɔgyi gi' koso me so mɔ. ³ Imɔso fɛ' kerɛ fɛye-nyoro so dɔɔdan! Nengyene fɛɛ fo-nanbo ɔko gi wɔra fo ilaa nyɛnyɛn mɔ, tɔgɛ mɔ. Fo tɔgɛ mɔ ne o nu mɔ-nyoro gɛsɛ yɛɛ ɔ wɔra, iɲ boran mɔ, kyu kyɛɛ mɔ. ⁴ Nengyene fɛɛ ɔ wɔra fo ilaa nyɛnyɛn gikpadɔ sono gɛkɛ kolon dɔ ne imɔ ikamaase dɔ ɔ kya ba fo asɛ baa tɔgɛ sa fo yɛɛ o nu mɔ-nyoro gɛsɛ mɔ, kpɛ fo dɛ fo kya kyɛɛ mɔ gɛnen kee.”

Gɛdegabi Dɛnsɛ Gikpale

⁵ Yesu gi tɔgɛ gɛnen mɔ, mɔ-isɔɔ mɔ mɛ kolɛ mɔ yɛɛ, “Aye-Wura, kpaa aye de a' nyɛ kii sɔɔ fo gyi too.”

⁶ Mɛ kolɛ gɛnen mɔ, Wura Yesu gi tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Nengyene fɛye-gisɔɔgyi mɔ gi dabɔɛ gi kerɛ pi-i fɛɛ Maasadɛ giponfɛ gibi gbaa mɔ, fɛ laa taalɛ tɔgɛ sa gɛnen oyii beɛ-beɛ ɔbono ɔ yelɛ faa yɛɛ, ‘Kyigi koso gɛrɛ de fo' kyu fo-nyoro kpaa too wɔra apoo dɔ.’ Gɛsintin mɔ, oyii mɔ laa nu fɛye asɛ de o' kyigi.

⁷ “A' kyu imɔ yɛɛ ɔbelɛnsɛ gbaa' ɔko bo gɛdegabi gɛ tɛ mɔ asɛ, ne o sun gɛmɔ yɛɛ gɛ' kpaa dɔɔ mɔ-ndɔɔ abɛɛ gɛ' kerɛ mɔ-nbue so. Ne fɛɛ gɛ lii aponfɛ dɔ ba mɔ, nnɛ ne ɔ laa tɔgɛ sa gɛmɔ? Imɔso ɔ laa tɔgɛ sa gɛmɔ yɛɛ, ‘Ba de n' kyu agyudɔ baa yii fo?’ ⁸ Kuaa. ɔ laa tɔgɛ sa gɛmɔ daa yɛɛ, ‘Ba kyon kpaa gyere, de fo' baa laarɛ agyudɔ ako sa me de n' gyi. Nɛ gyi ta mɔ, de fo' kpaa gyi kon.’

⁹ “Fɛɛ fɛye dɔ ɔko bo dega ɔ tɛ fo asɛ ne fo sa mɔ gɛsun ne ɔ wɔra mɔ, iɲ tiri yɛɛ fo' yen mɔ.

¹⁰ Wurubuaarɛ kee gi sa fɛye nsun wɔrasɛ. Fɛ wɔra nɔmɔ ta mɔ, fɛ' tɔgɛ daa yɛɛ, ‘A gyɛ daa Wurubuaarɛ adega.

Nsun nbono gi gyε aye-nwɔrasε mɔ ne a wɔra. In tiri yεε Wurubuaarε ɔ' yen aye.' ”

Yesu Gi Kyε Ikononbu Gudu

¹¹ Yesu naa ɔ kya kpe Gyεrusalem mɔ, o kyu de Samariya de Galeli nsinkpan mɔ nsana. ¹² ɔ naa ɔ kya kpe gɛnen mɔ, ibono ɔ kya laarε de o' loo ɔsowolε ɔko so mɔ, mɔ-rε ikononbu gudu iko mε gyan'. Ikononbu mɔ mε laa gyangara Yesu gɛnen mɔ, mε sii yeε fεε koo-koo faa, ¹³ ne mε kpen tɔgε sa Yesu yεε, “ɔbelεnsε Yesu, a dε fo giserε, su aye so.”

¹⁴ Yesu gi nu gɛnen mɔ, ɔ tɔgε sa mɔmɔ yεε, “Fε' kyu fεye-nyoro kpaɔ nyiile Wurubuaarε asunbi alεεbo de mε' kerε fεye-nyoro so gyan' de mε' bii yεε fεye-gilɔ mɔ gi ta sa fεye.” Akononbu mɔ mε naa mε kya kpe Wurubuaarε asunbi alεεbo mɔ asε fεε gɛnɔɔbono Yesu gi tɔgε mɔmɔ mɔ, mε baa kerε mɔ, mɔmɔ-gilɔ mɔ gi ta. ¹⁵ Nfono mɔ, mɔmɔ dɔ ɔko berε, ibono o wu yεε mɔ-gilɔ mɔ gi ta mɔ, o kii kpe Yesu asε. ɔ kya kpe gɛnen mɔ, ɔ kya kpen ɔ kya faala Wurubuaarε kyu lii ilaa ibono Wurubuaarε gi yεgε Yesu gi wɔra sa mɔ mɔ so. ¹⁶ ɔ kpaɔ fo Yesu asε mɔ, ɔ kpelegε ηmii mɔ-ayaa dɔ ɔ kya faala mɔ. Gɛnen okononbu baarε gyε daa Samariyanyen. ¹⁷ O kii ba ɔ kya faala Yesu gɛnen mɔ, Yesu gi taasε yεε, “I mεη gyε asa gudu ne nε kyε mɔ? Ne sango abono mε san mɔ mε bo fonε? ¹⁸ Imɔso mɔmɔ dɔ ba-a ɔkolon mεη taalε kii ba de ɔ' baa kyu afaala kyu sa Wurubuaarε, gɛnen mɔ, ɔbono ɔ gyε isafo mɔ wolε?” ¹⁹ Nfono mɔ Yesu gi tɔgε sa ɔnyen ɔbono o kii baa ɔ kya faala mɔ mɔ yεε, “Koso naa. Gisɔɔgyi gibono fε bo sa me mɔ ne n mɔlεgε fo faa.”

Gɛnɔɔbono Wurubuaarε Gεwuragyi Dɔ Akyenabi A
Laa Ba Mɔ

²⁰ Farasii awura ako mE taase Yesu yEE, “Owi omo do ne asa mE laa nyE Wurubuaare gEWuragyi do gEkyena?” Yesu gi lEE gEno yEE, “Wurubuaare gEWuragyi do akyenabi a laa ba mo, fe man wu ilaa ibono i laa lEE imo nyiile tentegelen. ²¹ Oko man toge sa mo-nanbo yEE, ‘Kere, Wurubuaare gEWuragyi do gEkyena mo ne.’ I kya nyiile yEE Wurubuaare gEWuragyi do akyenabi mo a ti a bo fEye ase.” ²² Nfono mo o toge sa mo-akasabo mo yEE, “GEkaako fe laa laare yEE me, anyamese pEwu momo-daa mo, n' kii kyena fEye ase fEE gEke kolon gbaa mo, fe man nyE. ²³ I laa baa nyE abono mE laa toge fEye yEE, ‘Kere, mo ne faanaa’ abEE ‘Kere, mo ne gERE!’ I ba gEnen mo, feŋ sa fe' ka momo-gEno. ²⁴ I kya nyiile yEE me, anyamese pEwu momo-daa mo, nan kii ba gEsinkpan so mo, i laa wora daa fEE gEnoobono nyangbon kya wiisEE pila-a baa kyon ne i kya wu gEsinkpan so mo. ²⁵ PEi de n' loo lii gEsinkpan so kpe Wurubuaare do mo, i tiri yEE n' wu olaawuse de ndE nke ndE do asa mE' kine me.

²⁶ “Me, anyamese pEwu momo-daa mo, gikiiba gEsinkpan so mo i kya fuude mo, i laa wora daa fEE Nowa aberE do-lEE mo kee. ²⁷ Imo ne n gyE yEE PEi de nkyu gi loo gyi asa Nowa aberE mo, asa mE kpe san mE de momo-gEkyena do laawora mE kya wora, fEE gigyi, ginun, de gEdena gEnen-n kaabore gEkaabono Nowa gi dii loo gikolii mo do. O loo gikolii mo do gEnen mo, nkyu gi baa gyi asa mo pEwu. ²⁸ Me-gikiiba mo gi laa wora fEE LotE owi mo kee. LotE owi mo do mo asa mE kya gyi mE kya nun. Momo ako mE de gebueede do. Abanban, mo, mE kya doo, ne ako, mo, mE kya poro ibu. ²⁹ GEke gebono LotE giyaa gi lii Sodom mo, ogya de fEREwuta i lii Wurubuaare do baa hmade osowole mo ne i dee asa mo pEwu mo. ³⁰ GEnoobono nE kaala faa pEwu mo, gEnen ne i laa wora asa gEke gebono me, anyamese pEwu

mɔmɔ-daa mɔ, nan lɛɛ me-nyoro gɛwi nyiile mɔ.

³¹ “Gɛnen gɛkɛ gɛbono mɔ, fo ɔbono fo bo nɛmanɛman mɔ, seɛ. Gɛɛ sa fo' tɔgɛ yɛɛ fo-ilaa i bo obu dɔ, fo laa kpaa puru. Gɛnen kee ne fo ɔbono fo bo ndɔɔ dɔ gɛnen owi ɔbono mɔ, gɛɛ tɔgɛ yɛɛ fo laa kii gɛwi kpaa puru ilaa iko. ³² Fɛ' nyingi ilaa ibono i wɔra lɔtɛ mɔ-ka mɔ! ³³ ɔbono ɔ laa kɔrɔsɛ mɔ-nkpa yela mɔ-gibaa so mɔ, Wurubuaarɛ asɛ gɛkyena gɛ laa lii mɔ-gibaa, ne ɔbono, mɔ, kyu lii me so ne mɔ-nkpa gi lii mɔ-gibaa mɔ, kaasɛ mɔ laa nyɛ Wurubuaarɛ asɛ gɛkyena.

³⁴ “N kya buu mi-i sa fɛye yɛɛ gɛnen gɛkɛ gɛbono nan lɛɛ me-nyoro gɛwi nyiile asa mɔ, i laa nyɛ fɛɛ asa anyɔ mɛ dɛ npa kolon so mɔ, Wurubuaarɛ laa baa puru ɔko de ɔ' taa ɔko yɛgɛ. ³⁵ Akyii anyɔ mɛ yeɛ dabɔɛ mɛ kya kɔrɔ fɛɛ awayu mɔ, Wurubuaarɛ laa puru ɔko de ɔ' taa ɔnyɔsɛ mɔ yɛgɛ. [³⁶ Anyen anyɔ mɛ bo ndɔɔ dɔ dabɔɛ mɔ, Wurubuaarɛ laa kyɔɛ ɔko lɛɛ de ɔ' taa ɔko yɛgɛ.]” ³⁷ Yesu akasɛbo mɔ mɛ taasɛ mɔ yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, fone dɔ ne ilaa idɛ pɛwu i laa ba gɛnen?” Ne Yesu gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Nfono gɛbuɛ wusɛ gɛ dɛ mɔ, nno ne ipatɛɛ mɛ kya da gikilen.”

18

Tɔɔraa Wurubuaarɛ De Gɛdalaa; ɔ Laa Nu Fo Asɛ

¹ Gɛkɛ gɛdɛ mɔ, Yesu gi da gikpalɛ sa mɔ-akasɛbo mɔ kyu nyiile mɔmɔ yɛɛ i kaaborɛ mɛ' dalaa owi kamaasɛ dɔ. Mɛ mɛɛ sa mɛ' yɛgɛ i' yɔɔ mɔmɔ-nyoro de mɛ' taa yɛgɛ. ² Yesu gi da gimɔ yɛɛ, “Owi ɔko dɔ mɔ nbɛɛ gyibo ɔko gi kyena ɔsowolɛ ɔko so. Gɛnen ɔnyen baarɛ mɛɛ kya kyu Wurubuaarɛ kyu terɛ sɛi, i' baa yɛgɛ nyamesɛ. ³ Owi ɔbono dɔ mɔ ɔkyii okulaabo ɔko mɔ kee bo gɛnen ɔsowolɛ ɔbono so. Okulaabo baarɛ kpɛ ɔ kya dii ɔ kya kpelegɛ nbɛɛ gyibo mɔ so ɔ kya kolɛ mɔ yɛɛ, ‘ɔbelɛnsɛ,

n dε fo giserε, ɔko kya gεnda me. Imɔso gyi me-rε mɔ nbεlε de n' nyε me-nyoro.' ⁴ Okulaabo mɔ gi tɔɔraa nbεlε gyibo mɔ gɛnen-n kεɛla. Nbεlε gyibo baare gi kine lεε ɔkpa. Okulaabo mɔ, mɔ, mεη taa mɔ-gitɔɔraa yεgε. Imɔso nbεlε gyibo mɔ gi tɔgε sa mɔ-nyoro yεε, 'I bo no yεε meη kya kyu Wurubuaare terε sεi i' baa yεgε nyamesε. ⁵ Gεnɔɔbono ɔkyii baare kya tɔɔraa me faa berε, nan kerε de n' kεbi mɔ-nbεlε ndε lεε lii me-ayaa dɔ de n' kyu mɔ-amɔlεgε abono a gyε mɔ-lεε mɔ sa mɔ. Meη wɔra gɛnen mɔ, ɔ laa tɔɔraa me don idε.' "

⁶ Aye-Wura Yesu gi da gikpalε gidε ta mɔ, ne ɔ taase mɔ-akasebo mɔ yεε, "Fε nu ilaa ibono nbεlε gyibo ɔbono ɔη bo gεsintin mɔ gbaa gi tɔgε sa mɔ-nyoro mɔ? ⁷⁻⁸ To, ne Wurubuaare, Gεsintin Wura mɔ, mɔ de-e? ɔ maη gyi gεsintin sa fεye abono ɔ tɔɔsε fεye lεε ne fε kya tɔɔraa mɔ gɛnyε de gεpε mɔ de ɔ' mɔlεgε fεye? N kya buu mi-i sa fεye yεε, Wurubuaare maη yεgε de i' kεɛla ne ɔ laa wolaa mɔlεgε fεye. Imɔ-rε imɔ ibono Wurubuaare kya gyi gεsintin sa fεye faa mɔ, imɔso me, anyamesε pεwu mɔmɔ-daa mɔ, n' baa kii ba gεsinkpan so mɔ, nan baa wu yεε anyamesε mε kya ka gyan' Wurubuaare so berε ne?"

Farasiinyen De Lenpoo Sɔɔbo Gikpalε

⁹ Yesu gi kii da gikpalε giko sa asa abono mε kya sɔɔ mɔmɔ-nyoro gyi yεε mε gyε gεsintin awura ne mεη kya kyu mɔmɔ-nanboana anyamesε terε sεi mɔ, ¹⁰ yεε, "Anyen anyɔ ako mε kpe Wurubuaare ɔson obu gikpaara mɔ so de mε' kpaalaa. Gɛnen anyen anyɔ adε dɔ mɔ, ɔko gyε Farasii awura gikpen mɔ dɔ isa ne ɔko, mɔ, gyε lenpoo sɔɔbo.

¹¹ "Mε loo ɔdalaaten mɔ gɛnen mɔ, Farasiinyen mɔ gi koso dalaa mɔ-gεwɔnsa dɔ yεε, 'Wurubuaare, n kya faala fo yεε meη dε fεε asa sεnsε. Asa sεnsε berε mε kya kudi

asa gyi, mɛɲ kya gyi gɛsintin, ne mɛ kya laare asa mɔmɔ-kaana. Mɛɲ kii n dɛ fɛɛ lɛnpoo sɔɔbo baare. ¹² Fo-ɔson mɔ so mɔ, nkɛ sono kamaasɛ dɔ mɔ, n kya kyu nkɛ nnyɔ kyu ɲminde gɛnɔ. Ne me-aterenbi abono n kya nyɛ boɛ mumuli dɔ mɔ, n kya yɛ amɔ dɔ gikpadɔ gudu de n' kyu giko kyu sa fo Wurubuaare.'

¹³ "Lɛnpoo sɔɔbo mɔ, mɔ, gi yeɛ koo-koo. O nyi yɛɛ ɔ gyɛ ilaa nyɛnyɛn ɔwɔrabo so mɔ, ɔ seɛ Wurubuaare ansi ipeeli, imɔso o kyu mɔ-gimu kyu too gɛsɛ, ne ɔ dalaa kole Wurubuaare yɛɛ, 'Wurubuaare, su me so. N gyɛ ilaa nyɛnyɛn ɔwɔrabo.' " ¹⁴ Yesu gi da gikpalɛ mɔ ta mɔ, ɔ lɛɛ gɛsɛ yɛɛ, "N kya buu mi-i sa fɛye yɛɛ mɔmɔ asa anyɔ adɛ dɔ mɔ, lɛnpoo sɔɔbo baare ne n wɔra nyamesɛ dɛnsɛ Wurubuaare ansi so; i mɛɲ gyɛ Farasiinyen mɔ. I kya nyiile yɛɛ fo nyamesɛ ɔbono fo kya diirɛ fo-nyoro mɔ, Wurubuaare laa bara fo gɛsɛ. Ne fo ɔbono fo kya bara fo-nyoro gɛsɛ mɔ, Wurubuaare laa diirɛ fo."

Yesu Mɔ-rɛ Nbii Buru-buru

¹⁵ Owi ɔko dɔ mɔ, asa ako mɛ dɛ nbii buru-buru kee ma-a bara Yesu yɛɛ o' kyu mɔ-abaa gyan' mɔmɔ so de ɔ' dalaa sa mɔmɔ. Yesu akasɛbo mɔ, mɔ, mɛ wu gɛnen mɔ, mɛ kya gya mɔmɔ yɛɛ mɛ' kiiri nbii mɔ. ¹⁶ Yesu gi wu gɛnen mɔ, ɔ terɛ nbii mɔ ba mɔ asɛ, ne ɔ tɔgɛ sa mɔ-akasɛbo mɔ yɛɛ, "Fɛ' yɛgɛ nbii mɔ mɛ' ba me asɛ; fɛɲ' baa tii mɔmɔ-ɔkpa. Abono mɛ dɛ fɛɛ gɛnen nbii ndɛana ɔnan mɔ ne n kya nyɛ Wurubuaare gɛwuragyi dɔ akyenabi mɔ. ¹⁷ Gɛsintin ne n' kya tɔgɛ fɛye faa, fo nyamesɛ kamaasɛ ɔbono fo mɛɲ kyu fo-nyoro wɔra fɛɛ gɛbii pii de fo' kyule kyena Wurubuaare gɛwuragyi dɔ akyenabi mɔ, fo maɲ nyɛ Wurubuaare asɛ gɛkyena mɔ kpa-a."

Anɛ Ne Nan Nyɛ Kyena Wurubuaare Asɛ?

¹⁸ Owi ɔko dɔ mɔ, Gyuda awura ɔbelɛnsɛ gbaa' ɔko gi baa taasɛ Yesu yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ dɛnsɛ, nnɛ ne nan wɔra de n' nyɛ Wurubuaarɛ asɛ gɛkyena gɛkpa?” ¹⁹ Yesu gi kisee taasɛ mɔ yɛɛ, “Fo kya tɛrɛ me yɛɛ ɔbelɛnsɛ dɛnsɛ faa mɔ, fo mɛɲ nyi yɛɛ Wurubuaarɛ wolɛ ne n gyɛ nyamesɛ dɛnsɛ? ²⁰ In gyɛ fo nyi Wurubuaarɛ nbara mɔ? Nbara mɔ gi kya nyiile yɛɛ, ‘Gɛɲ sa fo' lii fo-ka abɛɛ fo-kuli gɛmara laarɛ ɔko. Gɛɲ' mɔɔ isa. Gɛɲ' yuuri. Gɛɲ' ten ɔko gɛnɔ nbɛlɛ dɔ. Buu fo-sɛ de fo-nyi.’ ” ²¹ ɔnyen mɔ gi lɛɛ gɛnɔ sa Yesu yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, kpɛ kyu lii me-nbii dɔ mɔ, n kya gyi nbara ndɛ pɛwu so.”

²² Yesu gi nu gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ sa ɔnyen mɔ yɛɛ, “I kya san fo ilaa kolon. Kpaɛ fɛ fo-ilaa ibono fo bo mɔ pɛwu de fo' kyu aterɛnbi mɔ yɛ sa ayenbo. Fo wɔra gɛnen mɔ, fo laa nyɛ ntɛɛla Wurubuaarɛ dɔ de fo' san naa baa buu me wɔra me-ɔkasɛbo.” ²³ ɔnyen mɔ gi nu gɛnen mɔ, i yɔɔ mɔ-nyoro. I kya nyiile yɛɛ ɔ tansi ɔ bo atɔ gikyɔ. ɔ kerɛ mɔ, ɔ maɲ taalɛ wɔra gɛnen.

²⁴ Yesu gi kerɛ ɔnyen mɔ, ne ɔ tɔgɛ yɛɛ, “I tansi i bo lon sa aterɛnbi awura de mɛ' nyɛ Wurubuaarɛ gɛwɔragyi dɔ akyenabi mɔ. ²⁵ Gɛsintin, pɛi de mɛ' nyɛ Wurubuaarɛ gɛwɔragyi dɔ akyenabi mɔ, i laa wɔra ɔlon sa mɔmɔ don gɛnɔɔbono gɛkpatitii gɛ laa loo ɔbaatɔ ɔbo dɔ lii mɔ.”

²⁶ Asa mɛ nu imɔ idɛ mɔ, mɛ taasɛ yɛɛ, “Gɛnen berɛ mɔ, anɛ kaasɛ ne nan nyɛ amɔlɛgɛ de ɔ' nyɛ kyena Wurubuaarɛ asɛ ne?” ²⁷ Yesu gi lɛɛ gɛnɔ sa mɔmɔ yɛɛ, “Ilaa ibono i don nyamesɛ giwɔra mɔ, in gyi fo Wurubuaarɛ berɛ giwɔra.”

²⁸ Nfono mɔ Piita gi taasɛ mɔ yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, aye berɛ, a taa ilaa ibono a bo mɔ pɛwu yɛgɛ ne a ba a naa a buu fo faa, nnɛ ne?” ²⁹ Yesu gi tɔgɛ mɔmɔ yɛɛ, “Gɛsintin ne n' kya tɔgɛ fɛye faa, nyamesɛ kamaasɛ ɔbono ɔ taa

mɔ-gɛten yɛgɛ, abɛɛ mɔ-sɛ, abɛɛ mɔ-nyi, abɛɛ mɔ-daana, abɛɛ mɔ-tedɛana, abɛɛ mɔ-biana abɛɛ mɔ-ka yɛgɛ Wurubuaarɛ gɛwuragyi dɔ akyenabi mɔ so mɔ, ³⁰kaasɛ laa nyɛ imɔ ɔnan gikpadɔ gifonɛɛ gifonɛɛ aberɛ abono ɔ tɛ de ansi faa. Ne gɛkyena gɛbono gɛ laa kii ba mɔ dɔ mɔ, ɔ laa nyɛ kyena Wurubuaarɛ asɛ gɛkpaa-gɛkpaa.”

Yesu Gi Kii Tɔgɛ Yɛɛ ɔ Laa Wu' De O' Kyingi Lii Ibuni Dɔ

³¹ Yesu gi kyu mɔ-akasebo gudu anyɔ mɔ lii nkan ne ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛ' nu. A kya kpe Gyɛrusalem faa, ilaa ibono Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo mɔ mɛ wolaa ŋmarasɛ yela kyu lii me, anyamesɛ pɛwu mɔmɔ-daa mɔ so mɔ, i laa ba gɛsintin kon. ³² Gyuda awura mɛ laa kyu me wɔra asa abono mɛ mɛŋ gyɛ Gyuda awura mɔ abaa dɔ. Gɛnen asa abono mɛ laa gyaabii me ikpa kpɛi-kpɛi so. Mɛ laa saalɛ me, de mɛ' too akyɔlɛ bun me. ³³ Mɛ laa taa me awulibi, de mɛ' mɔɔ me. Nɛ wu' mɔ, imɔ gɛkɛ sasɛ mɔ, nan kyingi lii ibuni dɔ.” ³⁴ Yesu akasebo mɔ mɛ mɛŋ nu ilaa ibono ɔ tɔgɛ mɔ iko-rɛ iko gɛsɛ. Imɔ gɛsɛ ginu i ŋara mɔmɔ, ne mɛ mɛŋ taalɛ bii ilaa ibono ɔ dare mɔ.

Yesu Gi Kyɛ Gyaatanbo Gyɛriko ɔsowolɛ So

³⁵ Yesu kya sindi Gyɛriko ɔsowolɛ mɔ, gyaatanbo ɔko tɛ ɔkpa nkan ɔ kya kolɛ ilaa. ³⁶ O nu sakpii mɔ kya kyon mɔ, ɔ taasɛ yɛɛ, “Mɛnɛ ne n ba daa?” ³⁷ Asa mɔ dɔ ako mɛ lɛɛ gɛnɔ sa mɔ yɛɛ, “Yesu Nasarɛtɛnyen mɔ ne n ba ɔ kya kyon.” ³⁸ Nfono mɔ gyaatanbo mɔ gi kpen ken-ken yɛɛ, “Yesu! Wura Deefidi ɔnaanabi, su me so!” ³⁹ Asa abono mɛ gyangbara Yesu ansi dɔ mɔ mɛ gya ɔnyen mɔ yɛɛ o' bun mɔ-gɛnɔ so. Mɛ gya mɔ gɛnen mɔ, idɛ kon gbaa ne ɔ lɔɔ ɔ kya kpen ken-ken daa yɛɛ, “Wura Deefidi ɔnaanabi, su me so!”

⁴⁰ Yesu gi nu gɛnen mɔ, o sii yelɛ, ne ɔ tɔgɛ yɛɛ mɛ' kyu gyaatanbo mɔ ba. Mɛ kyu mɔ ba mɔ, Yesu gi taasɛ mɔ yɛɛ, ⁴¹ “Menɛ ne fo kya laarɛ n' wɔra sa fo?” ɔnyen mɔ gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Me-wura, n kya laarɛ me-ansi a' bugi.” ⁴² Yesu gi lɛɛ gɛnɔ sa mɔ yɛɛ, “Fo-ansi a' bugi! Gisɔɔgyi gibono fo bo sa me mɔ ne nan kyɛ fo faa.” ⁴³ Ayaa abono so mɔ, ɔnyen mɔ ansi a bugi, ɔ kya wu ilaa kamaasɛ, ne ɔ san naa buu Yesu ɔ kya lɛɛ Wurubuaarɛ ginyen. Sakpii mɔ gi wu ilaa ibono i ba mɔ, mɔmɔ pɛwu mɛ yen Wurubuaarɛ.

19

Sakiyɔsɛ Gi Nyɛ Wurubuaarɛ Amɔlɛgɛ

¹ Yesu gi loo Gyɛriko ɔ kya lii mɔ, ² ɔbelɛnsɛ ɔko bo nno. Mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Sakiyɔsɛ. ɔ bo abono mɛ kya sɔɔ lɛnpoo ne mɛ kya kudi asa gyi mɔ gikpen mɔ dɔ. ɔ gyɛ aterɛnbi wura gɛsintin. ³ Yesu gi loo ɔsowolɛ mɔ so gɛnen mɔ, Sakiyɔsɛ baarɛ ginsi gi pɛɛrɛ ɔ kya laarɛ de o' wu Yesu de mɔ-ansi. Sakiyɔsɛ gyɛ daa nyamesɛ din. Imɔso ibono sakpii mɔ kyɔ gikyɔ so mɔ, ɔ mɛɛ kya nyɛ de o' wu Yesu. ⁴ Gɛnen so mɔ, o kuu ɔnangya kyon asa mɔ so ne ɔ kpaɛ dii ɔ gyan' Siikamɔɔ oyii belɛ ɔko so nfono Yesu laa kyu de mɔ. Yesu laa kyon mɔ, de ɔ' nyɛ wu mɔ.

⁵ Yesu gi baa fo oyii mɔ gikɔɔdɔ mɔ, ɔ diirɛ mɔ-ansi kerɛ oyii mɔ dɔ, ne ɔ terɛ yɛɛ, “Sakiyɔsɛ, kpelegɛ ba belɛn. Fo-gɛwi ne i kaaborɛ n' kyena ndɛ.” ⁶ Nfono mɔ Sakiyɔsɛ gi kpelegɛ lii oyii mɔ so ne o kyu Yesu kpe mɔ-gɛwi kpaɛ keda mɔ gisafo de ɔkon.

⁷ Asa abono mɛ wu yɛɛ Yesu gi kpe ɔ bo Sakiyɔsɛ gɛten dɔ mɔ pɛwu, mɛ kya lɔgedɛ yɛɛ, “Kerɛ, Yesu gi kpe kpaɛ sogɛ daa ilaa nyɛnyɛn ɔwɔrabo gɛwi.” ⁸ Yesu bo Sakiyɔsɛ gɛwi gɛnen mɔ, Sakiyɔsɛ gi koso yelɛ ne ɔ tɔgɛ sa Yesu yɛɛ, “Me-wura, nu me asɛ. Nan yɛ me-ilaa

kamaase ibono n bo mɔ dɔ de n' kyu gibaafon kyu ye-ye sa ayenbo. Asa abono pɛwu nɛ kudi mɔmɔ gyi baa kyon mɔ nan ka ibono nɛ kudi mɔmɔ gyi mɔ sa mɔmɔ de n' kii ka da gyan' mɔmɔ gikpadɔ ginan.”

⁹ Nfono ne Yesu gi tɔgɛ yɛɛ, “Ndɛ berɛ, gɛnen gɛten gɛdɛ dɔ asa mɛ nyɛ Wurubuaarɛ amɔlɛgɛ. Fɛye abono pɛwu fɛ bo gɛrɛnaa mɔ, fɛ' bii yɛɛ gɛnen ɔnyen baarɛ gyɛ aye-naana Aberaham ɔpaa dɔ isa fɛɛ fɛye kee. ¹⁰ Me, anyamesɛ pɛwu mɔmɔ-daa mɔ, nɛ ba daa de n' baa laarɛ asa abono mɛ fuɛ Wurubuaarɛ ɔkpa mɔ gɛten de n' mɔlɛgɛ ɔmɔ de mɛ' kii wu ɔkpa mɔ.”

Yesu Gɛwुरagyi Mɔ Gikpalɛ

¹¹ Asa mɔ mɛ san mɛ kya nu Yesu ilaa tɔgɛsɛ mɔ, ɔ da mɔmɔ gikpalɛ giko. I kya nyiile yɛɛ mɔmɔ-nwɔnsa ne n gyɛ yɛɛ ɔ kya fuude Gyɛrusalem faa mɔ, Wurubuaarɛ gɛwुरagyi gɛbono o kyu sa mɔ mɔ gɛ laa lii gɛwi kon ne. Gikpalɛ gɛbono ɔ da mɔmɔ mɔ ne n gyɛ ¹² yɛɛ, “Nyamesɛ gbaa' ɔko gi kyena, ɔ gyɛ wuragyibo. Owi ɔko dɔ mɔ, ɔ kya laarɛ de o' kpe ɔbono ɔ gyɛ Wura belɛ mɔ asɛ de Wura belɛ mɔ ɔ' kpaa yii mɔ gɛwura de o' kyu baa gyi mɔ-lɛɛ ɔsowolɛ so.

¹³ “Pɛi ne ɔ laa kyon mɔ, ɔ terɛ mɔ-adega gudu abono mɛ tɛ mɔ asɛ mɔ ne ɔ yɛ aterɛnbi sa mɔmɔ ɔkamaasɛ. Mɔmɔ ɔkamaasɛ gi nyɛ kyɛɛ-kyɛɛ. ɔ laa yɛ aterɛnbi mɔ sa mɔmɔ mɔ, ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, ‘Fɛ' sɔɔ aterɛnbi adɛ buɛɛdɛ gyoo me de n' baa kii ba mɔ a' wɔra agyan sa me.’

¹⁴ Mɔ-ɔsowolɛ mɔ so asa, mɔ, mɛ kya kyo mɔ. Imɔso ɔ kyon mɔ, mɛ sun isɔɔ kpe Wura belɛ mɔ asɛ de mɛ' kpaa tɔgɛ sa Wura belɛ mɔ yɛɛ mɛɲ kya laarɛ yɛɛ o' gyi gɛwura sa mɔmɔ.

¹⁵ “Wura belɛ mɔ mɔ gi dabɔlɛ kyu gɛwुरagyi mɔ sa mɔ, ne o kii ba mɔ-ɔsowolɛ mɔ so. ɔ ba mɔ, ɔ terɛ mɔ-adega abono ɔ sa ɔmɔ aterɛnbi mɔ ba mɔ asɛ yɛɛ

mɛ' baa buu-buu agyan abono ɔkara mɛ nyɛ mɔ. ¹⁶ Mɔ-dega gyangbarasɛ mɔ gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, 'ɔbelɛnsɛ, kerɛ, aterenbi abono fo kyu sa me mɔ, nɛ nyɛ amɔ-ɔnan gikpadɔ gudu.' ¹⁷ ɔbelɛnsɛ mɔ gi nu gɛnen mɔ, ɔ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, 'Fo wɔra ilaa; fɔɔ'kpon. Fɛɛ gɛnɔɔbono fo gyi gɛsintin ilaa ipii idɛ dɔ faa mɔ, nan kyu isowolɛ gudu kyu sa fo de fo' kerɛ imɔ so.' ¹⁸ Mɔ-dega nyɔsɛ mɔ gi tɔgɛ mɔ yɛɛ, 'ɔbelɛnsɛ, aterenbi abono fo kyu sa me mɔ, nɛ nyɛ amɔ-ɔnan gikpadɔ ginun.' ¹⁹ ɔbelɛnsɛ mɔ gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, 'Fo, mɔ, nan yɛgɛ fo laa kerɛ isowolɛ inun so.'

²⁰ "Mɔ-dega mɔ ɔko berɛ, gi tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, 'ɔbelɛnsɛ, fo-aterenbi ne! Nɛ kyu amɔ ηminde de gipanan ηara kyin-n. ²¹ Nɛ wu yɛɛ fo-ilaa i bo lon, imɔso nɛ selɛ fo gifuu. Fo bo onsipara. Fo kya laarɛ agyan lii gɛsun gɛbono inj gyɛ fo ne n wɔra mɔ dɔ.' ²² ɔ tɔgɛ gɛnen ta mɔ, ɔbelɛnsɛ mɔ gi tɔgɛ mɔ yɛɛ, 'Fo gyɛ dega nyɛnyɛn. Nan kyu fo-ilaa tɔgɛsɛ idɛ kyu bun fo gipueɛ. Fo nyi yɛɛ me-ilaa i bo lon. N gyɛ onsipara wura. N kya laarɛ agyan lii gɛsun gɛbono inj gyɛ me ne n wɔra mɔ dɔ. ²³ Ne i wonɛ ne foη kyu me-aterenbi mɔ kpaa yela aterenbi ɔyɛlaten de owi ɔbono nɛ ba ne nan kpaa lɛɛ amɔ mɔ, n' nyɛ de a' korogɛ sa me?'

²⁴ "Nfono mɔ, ɔbelɛnsɛ mɔ gi tɔgɛ sa abono mɛ yeɛ nno mɔ yɛɛ, 'Fɛ' sɔgɛ me-aterenbi mɔ lii dega baarɛ asɛ kyu bɔla ɔbono ɔ nyɛ amɔ-ɔnan gikpadɔ gudu mɔ.' ²⁵ Mɛ lɛɛ gɛnɔ sa mɔ yɛɛ, 'ɔbelɛnsɛ, ɔ ti nyɛ amɔ-ɔnan gikpadɔ gudu!' ²⁶ ɔbelɛnsɛ mɔ gi lɛɛ gɛnɔ sa mɔmɔ yɛɛ, 'N' buu sa fɛye yɛɛ ɔbono ɔ bo ne ɔ kya kyu wɔra ilaa mɔ, ɔ laa kii nyɛ too. Ne ɔbono, mɔ, ɔη bo ne ɔη kya kyu wɔra sɛi mɔ, ipii ibono ɔ nyɛ mɔ gbaa mɛ laa sɔgɛ lii mɔ asɛ. ²⁷ I san abono mɛ gyɛ me-akyobo ne mɛ mɛη kya laarɛ n' wɔra mɔmɔ-wura mɔ, fɛ' kyu mɔmɔ baa mɔɔ me-ansi dɔ gɛɛnaa.' "

Yesu Gi Naa Loo Gy Jerusalem FEE Wura

²⁸ Yesu gi tɔgɛ imɔ idɛ ta mɔ, idɛ kon mɔ o yii ɔkpa ɔ kya dii ɔ kya kpe Gy Jerusalem. ²⁹ O sindi Bɛtɛfagye de Bɛtani isowolɛ ibono i gyan' Nfɔ Iyii gibii mɔ so mɔ, o sun mɔ-akasɛbo mɔ dɔ anyɔ ³⁰ yɛɛ, “Fɛ' kpe ɔsowolɛ ɔbono ɔ bo aye-ansi dɔ faa. Fɛ kya loo ɔsowolɛ mɔ so mɔ, fɛ laa wu bee fɔlɛ ɔbono ɔko mɛɲ ti gyan' mɔ kerɛ mɔ kyaa de ɔfɛ. Fɛ' sangɛ mɔ kyu bara me gɛrɛ. ³¹ Ne fɛɛ ɔko gi taasɛ fɛye yɛɛ, ‘Mɛɛ n wɔra ne fɛ kya sangɛ bee mɔ’ mɔ, fɛ' tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, ‘Wura mɔ tiri bee mɔ.’”

³² Abono o sun mɔ mɛ kyon mɔ, mɛ kpaa wu ilaa kamaasɛ, fɛɛ gɛnɔɔbono Yesu gi tɔgɛ sa mɔmɔ mɔ. ³³ Mɛ kya sangɛ bee mɔ mɔ, bee mɔ mɔ-wuraana mɛ taasɛ mɔmɔ yɛɛ, “Mɛɛ n wɔra ne fɛ kya sangɛ bee mɔ?” ³⁴ Ne mɛ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Wura mɔ tiri bee mɔ.” ³⁵ Imɔso mɛ sangɛ bee mɔ kyu kperɛ Yesu. Ne mɛ kyu mɔmɔ-akuru too gyan' bee mɔ so, ne mɛ puru Yesu gyan'. ³⁶ Asa sakyɔ mɛ buu mɔ. Ako, mɔ, mɛ gyangbara sa mɔ mɛ kya kyu mɔmɔ-akuru too mɔ-ɔkpa dɔ yɛɛ ɔ' baa naa amɔ so kyon.

³⁷ Mɛ kya laarɛ mɛ' kpelegɛ Nfɔ Iyii Gibii mɔ mɔ, i bo mɔ-akasɛbo gikpen belɛ mɔ ɔkon kyɔde, ne mɛ yii gɛsɛ mɛ kya yen Wurubuaarɛ ken-ken kyu lii ilaa gbaa'gbaa ibono pɛwu Yesu gi kyu Wurubuaarɛ ɔlon kyu kpaa asa ne mɛ wu de mɔmɔ-ansi mɔ so. ³⁸ Mɛ naa mɛ kya kpen yɛɛ,

“Fo ne n gyɛ Wura!

Wura Wurubuaarɛ ɔ' kosorɛ fo-gimu!

Wurubuaarɛ ginyen dɔ ne fo naa fo kya ba faa!

Gisen yuuli gi bo Wurubuaarɛ dɔ!

Wurubuaarɛ ɔbono ɔ bo soso mɔ tansi ɔ bo nyisigyil!”

³⁹ Farasii awura abono mɛ bo sakpii mɔ dɔ mɔ mɛ tɔgɛ sa Yesu yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, gya fo-adɛ mɔ yɛɛ mɛ' sii kurun.”

⁴⁰ Ne Yesu gi lɛɛ ɣɛnɔ sa ɔmɔ yɛɛ, “N' buu sa fɛye yɛɛ ba-a mɛ' sii kurun mɔ, abui gbaa a laa bugi ɣɛnɔ kpen.”

Yesu Gi Su Sa Gyɛrusalem

⁴¹ Yesu kya fuude Gyɛrusalem. ɔ da de ginsi ne o wu ɔsowolɛ mɔ mɔ, o su sa nno asa. ⁴² ɔ kya su ɣɛnen mɔ, ɔ tɔɣɛ yɛɛ, “Gyɛrusalem awura, me-gisen dɔ ɣɛlaarɛ ne yɛɛ nkana fɛ' bii ɔkpa ɔbono so fɛ laa kyu de fɛ' nyɛ gisen yuuli ndɛ ɣɛkɛ ɣɛdɛ mɔ! Imɔ, mɔ, mɔ, i baala fɛye-ansi bun; fɛɣ nyɛ bii ɣɛnen ɔkpa ɔbono. ⁴³ Gɛkaako mɔ fɛye-akyobo mɛ laa kyaabɔɔ fɛye faa kilenten. Mɛ laa sola isɛ mada ɣɛkpen ɣɛbono fɛ yii kyaabɔɔ fɛye-ɔsowolɛ mɔ de i' dii kyaga de ɔpɔɔrɛ mɔ. I dii kyaga mɔ, mɛ laa kyu de nfono so kpelegɛ loo fɛye-ɔsowolɛ dɔ baa kɔ de fɛye. Mɛ laa tii fɛye wɔra nsana. ⁴⁴ Fɛye-akyobo mɛ laa boori fɛye-ibu bun, ba-a ɔpɔɔrɛ kolon maɣ san, ne mɛ laa mɔɔ fɛye. I lii fɛɛ Wurubuaarɛ gi sun me yɛɛ n' baa kerɛ fɛye mɔ, fɛɣ wu me bii.”

Yesu Gi Gya Asa Lii Wurubuaarɛ ɔson Obu Gikpaara Mɔ So

⁴⁵ Yesu gi loo Gyɛrusalem mɔ, ɔ kyon kpe Wurubuaarɛ ɔson obu gikpara mɔ so. ɔ fo nno mɔ, o wu yɛɛ asa mɛ kyu nno bingiri gigya ogyiten. O wu ɣɛnen mɔ, o yii ɣɛsɛ ɔ kya gya abono mɛ kya fɛ ilaa nno mɔ, ⁴⁶ ne ɔ tɔɣɛ sa ɔmɔ yɛɛ, “Mɛ ɣmarasɛ Wurubuaarɛ agyɛbi ako yela yɛɛ, ‘Me-ɔson obu mɔ laa wɔra daa ɔdalaaten.’ Fɛye, mɔ, fɛ kyu nno bingiri iyu gikpalan.”

⁴⁷ Gɛkɛ kamaasɛ mɔ Yesu kya nyiile asa ilaa Wurubuaarɛ ɔson obu gikpaara mɔ so. Gyuda awura asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ, mɔmɔ-nbara aɣmarasɛbo, de mɔmɔ-anyamesɛ gbaa'gbaa mɔ mɛ kya laarɛ mɔ-imɔɔten. ⁴⁸ Mɔmɔ-asa sɛnsɛ mɔ so mɔ, mɛɣ kii mɛ kya nyɛ de

mɛ' keda mɔ. I kya nyiile yɛɛ mɔmɔ abono pɛwu mɛ kpe mɛ kya nu mɔ asɛ.

20

*Abel*ɛnsɛ Ako Mɛ Daasɛ Yesu Kerɛ

¹ Gɛkɛ gɛdɛ, Yesu kya nyiile asa ilaa ne ɔ kya tɔgɛ Wurubuaarɛ ɔkalan konkonsɛ mɔ Wurubuaarɛ ɔson obu mɔ gikpaara mɔ so, ne Gyuda awura asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ de mɔmɔ-nbara aɲmarasɛbo de mɔmɔ-abelɛnsɛ sɛnsɛ ako mɔ mɛ kpe mɔ asɛ, ² ne mɛ kpa taasɛ mɔ yɛɛ, “ilaa ibonoana fo kya wɔra faa mɔ, anɛ ginyen dɔ ne fo kya wɔra imɔ daa? Anɛ ne n sa fo ɔkpa yɛɛ fo' wɔra imɔ? Tɔgɛ aye.”

³ Yesu gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Me kee nan taasɛ fɛye ilaa kolon de fɛ' lɛɛ gɛnɔ sa me. ⁴ Wurubuaarɛ sagyere ɔbono Gyɔn gi gyere asa mɔ, anɛ ne n sa mɔ ɔkpa? Wurubuaarɛ abɛɛ nyamesɛ? Fɛ' lɛɛ gɛnɔ de n' nu.”

⁵ Yesu gi taasɛ ɔmɔ gɛnen mɔ, akyɔɔlɛ a tɔrɔ mɔmɔ wolɛ-wolɛ so, ne mɛ tɔgɛ yɛɛ, “Nengyene a kyule sa mɔ yɛɛ Wurubuaarɛ ne n sa Gyɔn gɛnen ɔkpa ɔbono mɔ, ɔ laa taasɛ aye yɛɛ, ne menɛ n wɔra ne a mɛɲ sɔɔ Gyɔn gyi? ⁶ Ne fɛɛ a kii tɔgɛ yɛɛ nyamesɛ ne n sa Gyɔn gɛnen ɔkpa ɔbono mɔ, asa mɔ pɛwu mɛ laa da aye abui mɔɔ. I lii fɛɛ mɛ nyi yɛɛ Wurubuaarɛ ne n sun Gyɔn ne ɔ gyɛ daa Wurubuaarɛ ikalan ɔtɔgɛbo.” ⁷ Gɛnen so mɔ mɛ lɛɛ gɛnɔ sa Yesu yɛɛ, “A mɛɲ nyi ɔbono ɔ sa Gyɔn gɛnen ɔkpa ɔbono mɔ.”

⁸ Ne Yesu gi tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛ maɲ tɔgɛ me berɛ mɔ, me kee maɲ tɔgɛ fɛye ɔbono ɔ sa me ɔkpa ne n' kya wɔra ilaa ibono n kya wɔra mɔ.”

*Yesu Gi Da Abel*ɛnsɛ Mɔ Gikpalɛ

⁹ Ne Yesu gi da gikpale sa abelense mo yee, “Onyen oko gi kyena. O doo gifole giko ndoo. O doo ndoo mo genen mo, o kyu nmo wora asa ako abaa do yee me' kere nmo so sa mo de mo-re momo me' ye agyan abono me laa nye mo. Ne o koso kpe okpa kpa kela. ¹⁰ Gifole mo abi abere teese a fo mo, ndoo wura mo gi sun mo-dega oko yee, o' kpe mo-ndoo akerebo mo ase de me' kyu mo-lee ogyiten bara mo. Mo-dega mo gi kpe mo, mo-ndoo akerebo mo me daare mo, ne me gya mo kii abaa gikpan. ¹¹ Ndo wura mo gi nu ilaa ibono i ba mo, o kii sun mo-dega oko mo-ndoo akerebo mo ase. Obono kee gi kpe mo, ndoo akerebo mo me daare mo ne me wora mo ibono i meŋ gye iworase mo gya mo kii abaa gikpan. ¹² Ndo wura mo gi sun dega sase. O kpe mo, ndoo akerebo mo me daare obono kee gooli mo, ne me too mo lii ndoo mo do. ¹³ Nfono mo, ndoo wura mo gi taase mo-nyoro yee, ‘Nne ne nan wora me-ilaa ide ne?’ Ne o kii toge sa mo-nyoro yee, ‘Nan sun me gbaa-gbaa me-gisen do obi me-ndoo akerebo ade ase. Mo bere, ne so gi yee me laa kyu buubuu sa mo.’ Gesintin mo, o sun mo-bi mo momo ase. ¹⁴ Mo-bi mo gi kpe mo, mo, ndoo akerebo mo me kpe da de ginsi wu mo mo, me toge sa abara yee, ‘Obono o laa gyi mo-se ato mo ne n kya ba faa. A' mo mo de mo-togyi mo o' nye sii de aye.’ ¹⁵ Gesintin mo, me keda ndoo wura mo mo-bi mo biide lii ndoo mo do ne me mo mo.”

Yesu gi da gikpale gide ta mo, o taase asa mo yee, “Imoso mene ne ndoo wura mo laa wora mo-ndoo akerebo mo? ¹⁶ N' toge sa feye yee ndoo wura mo laa kpa mo mo de o' kyu ndoo mo kyu wora akerebo poboro abaa do.” Asa mo me nu imo ide mo, me toge yee, “In sa i' ba genen!”

¹⁷ Me lee geno genen mo, Yesu gi kere omo faa

yiridididi ne ɔ taase ɔmɔ yee, “Ne fee i man ba genen mɔ, i wone so ne me nmarase imɔ ide yela Wurubuaare agyebi do? Me nmarase yee,
 ‘Gibui gibono ibu apɔɔbo mɔ me kyu too gɛbaamara mɔ
 genen gibui kolon gibono
 ne n kii baa yee ne obu mɔ gi wɔra olon
 ɔ yele faa.

¹⁸ Nyamese kamaase obono
 ɔ laa tɔɔ genen gibui gibono so mɔ,
 kaase laa gbaa gberi-gberi.

Ne gibui mɔ, mɔ, ne n kii baa tɔɔ fo ɔko so mɔ bere,
 fo laa kɔɔ faa dogo-dogo wɔra fee nnyufo.’ ”

¹⁹ Yesu gi da gikpale mɔ genen mɔ, Gyuda awura nbara anmarasebo mɔ de mɔmɔ-asunbi alebo abelense mɔ me bii yee mɔmɔ ne ɔ dare. Imɔso me laare fee me' keda mɔ genen owi obono. Me kii me sele sakpii obono ɔ bo nfono mɔ gifuu.

Me Soo Yesu Idoo Kyu Lii Lenpoo Gisɔɔ So

²⁰ Imɔso abelense abono me kya laare me' keda Yesu mɔ me san me kya dii mɔ daa. Me sun asa ako mɔ ase yee me' kpaa penɛ fee me gye gesintin awura; nengyene ɔ tɔge ilaa ibono me laa nye yele imɔ so mɔ, de me' kyu mɔ wɔra mɔmɔ-abeysin obelense obono ɔ kya kerɛ mɔmɔ so mɔ abaa do. ²¹ Imɔso isɔɔ mɔ me kpe Yesu ase ne me kpaa too mɔ soso yee, “obelense, a wu yee fo kya tɔge ne fo kya nyiile ilaa de i' kyena ɔkpa so. Fo bere, fo men kya kerɛ nyamese sakyɔ abee mɔ-nyisigyɔ obono ɔ bo mɔ de fo' buu ɔko don ɔko. Fo kya nyiile asa Wurubuaare ɔkpa daa de i' kyena de Wurubuaare gesintin mɔ. ²² A de fo giserɛ, tɔge aye, imɔso Rom wura bele obono ɔ kya kerɛ aye so ne ɔn kya son Wurubuaare mɔ, i de ɔkpa Wurubuaare ase yee a'

sɔɔ mɔ-lɛnpoo abɛɛ a mɛɲ sa a' sɔɔ?" ²³ Yesu, mɔ, gi dɛsɛ yɛɛ mɛ kya soo mɔ idoo daa. Ne ɔ tɔgɛ sa ɔmɔ yɛɛ, ²⁴ "Ɔko ɔ' lɛɛ aterɛnbi gibi ba de n' kerɛ." Gɛsintin mɔ, mɛ kyu aterɛnbi gibi kyu sa mɔ, ne ɔ taasɛ ɔmɔ yɛɛ, "Anɛ gimu de mɔ-ginyen ne n gyan' aterɛnbi gibi gidɛ so faa?" Mɛ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, "Rom wura belɛ mɔ-lɛɛ." ²⁵ Ne Yesu gi kisee tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, "To! Gɛnen berɛ mɔ, ilaa ibono i gyɛ Rom wura belɛ mɔ-lɛɛ mɔ fɛ' kyu sa mɔ, ne ibono, mɔ, i gyɛ Wurubuaarɛ-lɛɛ mɔ, fɛ' kyu sa Wurubuaarɛ." ²⁶ Gɛnɔɔbono ɔ lɛɛ gɛnɔ sa ɔmɔ mɔ, i dɛ mɔmɔ-gɛnɔ. Mɛ mɛɲ nyɛ ilaa nyɛnyɛn iko lii ilaa ibono ɔ tɔgɛ sansana mɔ de mɛ' kyu mɔ wɔra nbɛlɛ dɔ. Imɔso mɛ mɛɲ baa taalɛ tɔgɛ sɛi.

Saadusii Awura Mɛ Taasɛ Yesu Lɛwu Gɛmara Ilaa

²⁷ Saadusii gikpen dɔ awura ako kee mɛ ba Yesu asɛ. Saadusii awura adɛ ne n kpɛ mɛ dɛ yɛɛ nengyene nyamesɛ gi wu' mɔ, i ta. In baa i bo gɛtɛɛko ɔ laa kpaa kyena, ne Wurubuaarɛ maɲ baa kyingi asa gɛkaako. ²⁸ Gɛnen asa adɛ mɛ ba Yesu asɛ baa taasɛ mɔ yɛɛ, "Ɔbelɛnsɛ, Mosisi gi yela nbara nko sa aye yɛɛ, 'Nengyene ɔnyen gi wu' taa mɔ-ka yɛgɛ owi ɔbono mɔ-ka mɔ mɛɲ ti korogɛ sa mɔ mɔ, mɔ-daa abɛɛ mɔ-tedɛ o' kyu ɔkyii mɔ lɛɛ gikulaa de mɔ-rɛ mɔ mɛ' korogɛ nbii sa mɔ-kuli ɔbono o wu' mɔ.' ²⁹ To. Owi ɔko dɔ mɔ, ɔnyen ɔko mɔ-rɛ mɔ-tedɛana asee ne n kyena. Gɛnen ɔnyen baarɛ gi kyu ɔkyii. Mɔ-rɛ mɔ-ka mɔ mɛɲ korogɛ ne o wu' taa mɔ-ka mɔ yɛgɛ. ³⁰ Mosisi nbara nbono ɔ yela sa aye mɔ so mɔ, mɔ-gigyaamara mɔ gi kyu ɔkyii mɔ lɛɛ gikulaa. Mɔ-rɛ ɔkyii mɔ mɛ mɛɲ korogɛ, ne mɔ kee gi wu' taa ɔkyii mɔ yɛgɛ. ³¹ Ɔsasɛ mɔ kee gɛnen, ne mɔmɔ anyen sono mɔ pɛwu mɛ dena ɔkyii mɔ gyan', ne mɛ wu' taa mɔ yɛgɛ. Ɔkyii mɔ mɛɲ korogɛ sa mɔmɔ ɔko-rɛ ɔko. ³² Laalalogɛ

mɔ, ɔkyii mɔ kee gi wu'. ³³To, nengyene Wurubuaarɛ laa kyingi asa mɔ, anɛ ne n bo gɛnen ɔkyii baarɛ gɛkyena pobɔɔ gɛbono dɔ? I kya nyiile yɛɛ owi ɔbono mɛ tɛ de ansi mɔ, mɔmɔ anyen sono adɛ pɛwu mɛ dena mɔ.”

³⁴ Yesu gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Abono mɛ tɛ de ansi mɔ ne n kya dena. ³⁵ Asa abono Wurubuaarɛ gi wu yɛɛ mɛ kaaborɛ mɛ' nyɛ kyena mɔ asɛ ne ɔ laa kyingi mɔmɔ lii ibuni dɔ gɛkaako mɔ, mɔmɔ berɛ, gɛdena gɛɪ baa gɛ bo no sa mɔmɔ. ³⁶ Mɛ maɪ baa wu' gɛkaako. Mɔmɔ-gɛkyena gɛ laa wɔra daa fɛɛ Wurubuaarɛ dɔ isɔɔ-lɛɛ mɔ ɔnan. Mɛ gyɛ Wurubuaarɛ mɔ-biana gɛsintin. I lii fɛɛ Wurubuaarɛ gi kyingi mɔmɔ lii ibuni dɔ.”

³⁷ Ne Yesu gi kii tɔgɛ sa Saadusii awura mɔ yɛɛ, “Fɛ kya sɔɔ akɔɔlɛ yɛɛ asa mɛ wu' mɔ, iɪ baa i bo gɛtɛɛko mɛ laa kpaa kyena mɔ, a' kerɛ Wurubuaarɛ agyɛbi ɔwolɛ mɔ dɔ de a' kerɛ. ɔwolɛ mɔ dɔ mɔ, Mosisi gbaa' gi wolaa lɛɛ nyiile aye yɛɛ asa mɛ wu' mɔ, mɛ bo gɛtɛɛko mɛ kya kpaa kyena. O nu Wurubuaarɛ gi tɔngɛ sa mɔ lii giponfɛ giko dɔ ne ɔ ɪmarasɛ agyɛbi mɔ yela yɛɛ,

‘Me ne n gyɛ Aberaham Wurubuaarɛ.

N gyɛ Ayisiki Wurubuaarɛ,

ne n' gyɛ Gyeekɔpo Wurubuaarɛ.’

³⁸ Aberɛ abono Wurubuaarɛ gi tɔgɛ gɛnen ilaa idɛ sa Mosisi mɔ, gɛnen asa adɛ mɛ ti wolaa wu'. Ne fɛɛ iloobu idɛ mɛɪ bo gɛtɛɛko daa mɔ, Wurubuaarɛ maɪ tɔgɛ yɛɛ, ‘N gyɛ mɔmɔ-Wurubuaarɛ.’ Nkana ɔ laa tɔgɛ daa yɛɛ, ‘Nɛ naa kyena wɔra mɔmɔ-Wurubuaarɛ yɛɛ.’ Imɔso Wurubuaarɛ nyi yɛɛ mɛ bo gɛtɛɛko mɛ tɛ.” ³⁹ Yesu gi tɔgɛ gɛnen ta mɔ, Gyuda awura nbara aɪmarasɛbo mɔ ako mɛ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, fo lɛɛ gɛnɔ kanpɛ.”

⁴⁰ Kpɛ kyu lii nfono mɔ, ɔko mɛɪ baa taalɛ too Yesu soso kerɛ.

Yesu Gi Kisee Taasε Asa Mɔ Wura Deefidi Ilaa

⁴¹ Nfono mɔ, Yesu, mɔ, gi taasε mɔmɔ yεε, “Nnε so ne ɔkamaasε kya tɔgε yεε ɔbono Wurubuaarε laa sun de o' gyi gεwura mɔ Wurubuaarε adε so mɔ laa kisee wɔra daa Wura Deefidi ɔnaanabi? ⁴² Yεgε Deefidi gbaa-gbaa gi ti tɔgε kaasε mɔ ilaa wolaa yela. ɔ tɔgε Wurubuaarε Ilon ɔwolε mɔ dɔ yεε,

‘Wurubuaarε laa tɔgε sa me-Wura mɔ yεε,

“Baa kyena me-gibaa gyisε so de me-rε fo a' gyi gεwura

⁴³ de n' yεgε fo' kyise fo-akyobo de fo-ayaa.” ’ ’ ”

⁴⁴ Yesu gi kii lεε gεsε yεε, “Imɔso Deefidi kya terε kaasε yεε, ‘Me-Wura’ faa mɔ, nnε so ne ɔ laa kisee wɔra daa Deefidi ɔnaanabi?”

Fε' Kerε Fεye-Nyoro So De Nbara Anmarasεbo Mɔ

⁴⁵ Owi ɔbono asa mɔ pεwu mε kya nu Yesu asε mɔ, ɔ tɔgε sa mɔ-akasεbo mɔ yεε, ⁴⁶ “Fε' kerε fεye-nyoro so dɔɔdan de aye Gyuda awura nbara anmarasεbo adε. Mε kya laarε daa ngbε belε-belε gisuu naa asa dɔ. Mε kya laarε fεε asa mε' terε mɔmɔ yεε ‘Abelensε’ de mε' kyu buubuu faala ɔmɔ sakpii dɔ de ɔkamaasε o' wu. Ne fεε mε kya kpe mɔmɔ-akyangbon dɔ mɔ, abεε mε laa gyi gεkε belε mɔ, abelensε de anyamesε gbaa'gbaa ikyenaten ne mε kya laarε. ⁴⁷ Mɔmɔ gɛnen asa abono ne n kya kii kudi akyii ikulaabo mɔmɔ-rε mɔmɔ-biana gyi, yεgε mε laa dalaa mɔ, mε kya dalaa faa bolo-bolo de asa mε' nyε yen mɔmɔ yεε mɔmɔ ne n nyi gεdalaa. Owi ɔbono Wurubuaarε laa gyi mɔmɔ-nbεlε mɔ, mɔmɔ-gisobiidε gi laa nyaakyɔ too.”

¹ Yesu bo Wurubuaare ɔson obu gikpaara mɔ so mɔ, ɔ diire mɔ-ansi kerɛ gidɛkaa gibono asa mɛ kya kyu aterenbi wɔra sa Wurubuaare mɔ. O wu aterenbi awura mɛ kya lɛɛ mɔmɔ-aterenbi mɛ kya wɔra. ² Nfono mɔ, o wu ɔkyii okulaabo yenbo ɔko, mɔ, gi baa kyu aterenbi abi anyɔ ako baa wɔra gidɛkaa mɔ dɔ. ³ Yesu gi wu gɛnen mɔ, o nyiile mɔ-akasebo mɔ yɛɛ, “In gyɛ fɛ wu okulaabo yenbo baare? Gɛsintin ne n' kya tɔgɛ fɛye faa, ɔkyii baare gi kyɛɛ Wurubuaare aterenbi don asa sɛnsɛ adɛ pɛwu. ⁴ I kya nyiile yɛɛ asa adɛ pɛwu mɛ lɛɛ mɔmɔ-aterenbi dɔ daa kyu baa kyɛɛ Wurubuaare. ɔkyii baare, mɔ, ipii ibono ɔ bo ne nkana imɔ ne ɔ tɛ kpasa de mɔ, imɔ pɛwu ne o kyu baa kyɛɛ Wurubuaare faa.”

Yesu Gi Tɔgɛ Yela Yɛɛ Gyɛrusalem Laa Baa Boori

⁵ Yesu akasebo mɔ ako mɛ kya gyi nsingyi kyu lii Wurubuaare ɔson obu mɔ so. Mɛ kya diile mɔ-ɔdan ne mɛ kya kerɛ abui dɛnsɛ-dɛnsɛ abono mɛ kyu pɔrɔ mɔ mɔ de ilaa dɛnsɛ ibono asa mɛ kyu baa kyɛɛ Wurubuaare ne mɛ kyu lɔrɔ obu mɔ mɔ. Yesu, mɔ, gi tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, ⁶ “Imɔ ibono pɛwu fɛ kya wu faa, i laa baa fo owi ɔko mɔ, ako mɛ laa baa boori imɔ bun. Ba-a gibui kolon gi maŋ san yɛɛ gi maŋ dɛ gɛsɛ.” ⁷ Yesu akasebo mɔ dɔ ako mɛ taase mɔ yɛɛ, “ɔbelɛnsɛ, owi ɔmɔ dɔ ne mɛ laa boori imɔ bun gɛnen? Menɛ ilaa ne nan ba de i' lɛɛ nyiile yɛɛ ilaa idɛ i kya laare i' ba gɛsintin?” ⁸ ɔ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Fɛ! kerɛ fɛye-nyoro so dandan daa de ɔko ɔ' mɛŋ sa ɔ' nyɛ fɛye penɛ. Asa sakyɔ mɛ laa naa mɛ kya tɔgɛ yɛɛ mɔmɔ ne n gyɛ me ɔbono Wurubuaare gi sun mɔ. Mɛ laa tɔgɛ yɛɛ, ‘Owi mɔ gi fuude.’ Fɛ nu gɛnen mɔ, fɛ mɛŋ sa fɛ! buu mɔmɔ-gitan.

⁹ “Nengyene fɛ kya nu yɛɛ faanaa isowolɛ mɛ kya kɔ de abara, de faanaa asa mɛŋ kya kyule mɔmɔ-ɔsowolɛ

mɔ, fɛ mɛɲ sa fɛ' yɛgɛ fɛye-gisen gi' ɲmaa fɛye. Imɔ idɛ i gyɛ ilaa ibono i laa daa giba mɔ daa. Ne i mɛɲ gyɛ yɛɛ ilaa kamaasɛ i kya yela ɔkara ayaa abono so ne.”¹⁰ Ne Yesu gi kii tɔgɛ ɔmɔ yɛɛ, “Fɛ laa nu asa kpɛi-kpɛi mɛ laa laarɛ ikɔ too abara so. Abɛyin de abɛyin mɛ laa koso yeɛ mɛ kya kɔ de abara.”¹¹ Nten kpɛi-kpɛi so mɔ, gɛsinkpan gɛ laa gyigisi de ɔlon, akon a laa tɔrɔ, ne alɔtɔ abono a kya kyangɛ asa mɔ a laa gbigi. Ilaa ibono i laa wɔra gɛsinkpan mɔ so mɔ, i laa wɔra asa gifuu. Ilaa beɛ-beɛ i laa wɔra Wurubuaarɛ awolɛ dɔ, ne i laa lɛɛ Wurubuaarɛ ɔlon nyiile asa.

¹² “Pɛi ne gɛnen ilaa idɛana pɛwu i laa baa ba mɔ, ibono fɛ gyɛ me-akasɛbo faa so mɔ, asa abaa a laa gyan' fɛye so de mɛ' ka fɛye-ansi. Mɛ laa kparɛ fɛye kpe mɔmɔ-akyangbon dɔ kpaa gyi fɛye-nbɛɛ de mɛ' kyu fɛye tii de ibu. Mɛ laa kparɛ fɛye kpe awura de abɛyin abelɛnsɛ ansi dɔ. Me so ne mɛ laa wɔra fɛye imɔ idɛ pɛwu.”¹³ I ba gɛnen mɔ, i laa bugi ɔkpa sa fɛye daa de fɛ' nyɛ tɔgɛ me-ila sa mɔmɔ.”¹⁴ Fɛ' kyu too fɛye-nyoro so yɛɛ fɛ maɲ sa gɛwɔnsa yela yɛɛ idɛ ne a laa kpaa tɔgɛ nbɛɛ mɔ ogyiten.”¹⁵ Owi mɔ gi fo mɔ, me, Yesu ne nan sa fɛye agyɛbi de ɔlaako ginyi de fɛ' kyu lɛɛ gɛnɔ. Fɛye-akyobo mɔ dɔ ɔko-rɛ ɔko maɲ nyɛ lɛɛ imɔ gɛnɔ abɛɛ mɛ' sɔɔ imɔ akyɔɔɛ.”¹⁶ Fɛye abono fɛ kya son me faa dɔ ako akorogɛbo, abɛɛ fɛye-daana, abɛɛ fɛye-tedɛana, abɛɛ fɛye-subuana, abɛɛ fɛye-kyɛmenɛana, mɛ laa fɛ fɛye dɔ ako sa fɛye-akyobo de mɛ' mɔɔ fɛye dɔ ako.”¹⁷ Me so mɔ, ɔkamaasɛ laa kyo fɛye.”¹⁸ Mɛ dabɔɛ kyo fɛye nɛɛ mɔ, mɛ maɲ taalɛ wɔra fɛye sɛi.”¹⁹ Fo ɔbono fo ka gyan me so kpaa lii mɔ, fo laa nyɛ Wurubuaarɛ asɛ gɛkyena ɔnan.

²⁰ “Nengyene fɛ wu asogya mɛ kyaabɔɔ Gyɛrusalem mɔ, fɛ' bii yɛɛ i maɲ kɛɛla ne ɔsowolɛ mɔ laa boori bun.

²¹ Fɛ wu gɛnen mɔ, fɛye abono fɛ bo Gyudiya gɛsinkpan

so mɔ, fɛ' sele kpe abii dɔ. Fɛye abono fɛ bo ɔsowole mɔ so mɔ, fɛ' lii mɔ dɔ, ne fɛye abono, mɔ, fɛ bo ndɔɔ dɔ gɛnen owi ɔbono mɔ, fɛ mɛɲ sa fɛ' tɔgɛ yɛɛ fɛ laa kii ba nten dɔ. ²² Gɛnen owi ɔbono ne Wurubuaarɛ laa ka asa ilaa nyɛnyɛn ibono mɛ wɔra mɔ gikɔ. ɔ biide mɔmɔ-giso gɛnen mɔ, i laa yɛgɛ ilaa kamaasɛ ibono mɛ ɲmarasɛ yela Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ dɔ mɔ i' nyɛ ba gɛsintin. ²³ Awɔrɔfɔɔ a laa nyaakyɔ gikyɔ so mɔ, akyii abono mɛ da itɔ gɛnen nkɛ nbono dɔ mɔ abɛɛ mɔmɔ-biana mɛ san mɛ kya nyabo mɔmɔ mɔ, mɔmɔ laako. I kya nyiile yɛɛ gɛyiyɛɛ bele gɛ laa tɔrɔ gɛsinkpan so, ne Wurubuaarɛ laa lɛɛ mɔ-ginyadon gɛwi nyiile fɛye Gyuda awura adɛ. ²⁴ Asa mɛ laa mɔɔ Gyuda awura ako de nki. Mɛ laa keda mɔmɔ ako gikyii ɲminde mɔmɔ kyu kpaa bingiri asafo gɛten kamaasɛ kyaabɔɔ de gɛsinkpan so. Asafo ne nan san kyu Gyɛrusalem ɔsowole kyu bingiri mɔmɔ-lɛɛ kpaa fo owi ɔbono mɔmɔ-lɛɛ ɔlon laa yela ɔkara mɔ.

Yesu Gi Kii Tɔgɛ Mɔ-Gɛsinkpan So Gikiiba Ilaa

²⁵ “Asa mɛ laa wu ilaa lɛɛnyiileɛ owi de bɔsɛ de agyɛkpebi dɔ. Gɛsinkpan so asa kpɛi-kpɛi mɛ laa nu apoo kya gberɛ, ne mɛ laa nu afuu abono a laa da apoo so mɔ, i laa ɲmaa mɔmɔ-asen, ne mɔmɔ-nyoro gi laa toge mɔmɔ. ²⁶ Asa mɛ laa wu ilaa ibono i kya wɔra gɛsinkpan so mɔ, imɔ-gifuu dɔ so-o so mɔ, i laa yɛgɛ mɛ laa lii tɔrɔ mɛ kya kiide ma-a wu. I kya nyiile yɛɛ ɔlon kpɛi-kpɛi ɔbono ɔ bo soso ne i yɛgɛ a taalɛ a tɛ gɛsɛ gɛrɛ mɔ, Wurubuaarɛ laa keda mɔ kyɛɛgɛ. ²⁷ Nfono mɔ, asa mɛ laa wu mɛ, anyamesɛ pɛwu mɔmɔ-daa mɔ, nan naa lii Wurubuaarɛ awolɛ dɔ n kya ba, n dɛ ɔlon de nyisigyɛ bele. ²⁸ Nengyene fɛ wu gɛnen ilaa idɛana i yii gɛsɛ i kya ba mɔ, fɛ' diirɛ fɛye-ansi kerɛ soso. I lii fɛɛ owi ɔbono Wurubuaarɛ laa mɔlɛgɛ fɛye de fɛ' nyɛ fɛye-nyoro mɔ gi fuude ne.”

Fɛ' Kerɛ Dɔɔdan De Kirisito Gikiiba Mɔ Gi Mɛɲ Tuule Fɛye

²⁹ Ne Yesu gi da gikpalɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛ' kerɛ gifeeya oyii de iyii sɛnsɛ. ³⁰ Nengyene fɛ kya wu iyii i kya yaa ne i kya laarɛ i' pɔɔɔgɛ mɔ, fɛ kya bii yɛɛ gikyɛ gi kya fuude ne. ³¹ Gɛnen kee ne i dɛ ne. Nengyene fɛ wu ilaa ibonoana nɛ tɔgɛ sa fɛye faa i kya ba mɔ, fɛ' bii yɛɛ Wurubuaarɛ kya laarɛ ɔ' lɛɛ mɔ-gɛwuragi mɔ nyiile asa kon. ³² Gɛsintin ne n' kya tɔgɛ fɛye faa. Asa abono mɛ tɛ gɛsinkpan so gɛnen aberɛ adɛ dɔ mɔ mɛ maɲ wu' logɛ pɛi de gɛnen ilaa idɛana pɛwu i' lɔɔ ba. ³³ Soso de gɛsɛ i laa yela ɔkara. Me-agyɛbi mɔ berɛ a maɲ yela ɔkara gɛkaako kpa-a.

³⁴ “Fɛ' dɛsɛ fɛye-nyoro so. Fɛ' mɛɲ sa fɛ' yɛgɛ ɔkon gigyɛ de nta giboo de fɛye-gɛkyena dɔ ilaa tirisɛ i' gyi fɛye-amu. I mɛɲ gyɛ gɛnen mɔ, gɛkɛ gɛbono nan kii ba mɔ, i laa tuule fɛye; fɛ maɲ dɛsɛ. ³⁵ I kya nyiile yɛɛ gɛnen gɛkɛ gɛbono gɛ laa tuule asa sɛnsɛ pɛwu abono mɛ bo gɛsinkpan so mɔ fɛɛ gɛnɔɔbono ɔɔoo kya too gɛbuɛ mɔ. ³⁶ Fɛ' dɛsɛ fɛye-nyoro so owi kamaasɛ dɔ fɛ kpɛ fɛ kya dalaa fɛ kya kolɛ Wurubuaarɛ yɛɛ ɔ' sa fɛye ɔlon de nengyene gɛnen ilaa idɛ pɛwu i ba i kya wɔra mɔ de fɛ' nyɛ taalɛ lii imɔ dɔ de fɛ' nyɛ ayaa yelɛsɛ me, anyamesɛ pɛwu mɔmɔ-daa mɔ-ansi dɔ.”

³⁷ Gɛkɛ kamaasɛ mɔ Yesu kya nyiile asa ilaa Wurubuaarɛ ɔson obu gikpaara mɔ so. Owi gi ta mɔ, ɔ kya lii Gyɛrusalem de ɔ' kpaa dɛ Nfɔ Iyii Gibii mɔ so. ³⁸ Gɛdɛ gɛ kpɛ gɛ kya kɛ mɔ, ɔ kya kii ba Gyɛrusalem Wurubuaarɛ ɔson obu gikpaara mɔ so. Asa mɔ pɛwu mɛ kya ba mɔ asɛ nno nyɛnyɛngɛ fu-u de mɛ' nyɛ nu mɔ-ilaa nyiilesɛ mɔ.

22

*Gyuda Awura Abel*ENSE ME Da GEDE Yela De ME' NYE Yesu MOO

¹ Gyuda awura Bodobodo Maadiise gēkē belē gēbono mē kya terē yēē Lēwu Gi Seregē Aye So mō gē kya fuude.

² Ne Gyuda awura asunbi alēbo abelense de mōmō-nbara aṅmarasēbo mō mē kya laare gēnōobono mē laa nyē Yesu mōo mō, mē kii mē selē sakpii obono o yele Yesu gēmara mō.

³ Nfono mō, ilaa nyenyen pēwu gēmu mō gi suu de Gyudase. O gyē Yesu isōo gudu anyō mō dō ōko. Mō-ginyen giko ne n gyē Isikaayōtē. ⁴ Ilaa nyenyen gēmu mō gi suu de Gyudase mō, o kpe kpaa wu gēnen asunbi alēbo abelense mō de Wurubuaare ōson obu mō adiibo abelense. Ne o tōgē mōmō yēē o laa laare ōkpa obono so o laa nyē kyu Yesu wōra mōmō-abaa dō mō. ⁵ Mē nu gēnen mō, i wōra mōmō ōkon ne mē tōgē sa mō yēē o taale wōra gēnen mō, mōmō, mō, mē laa sōo mō ka gikō. ⁶ O kyule ne o san o kya laare owi obono i laa sa de o' kyu Yesu wōra mōmō-abaa dō ne asa sēnsē mō mē maṅ bii mō.

Yesu Mō-rē Mō-Adē ME Gyi Gēkē Belē

⁷ Gēkē gēbono Bodobodo Maadiise Agyiberē mō gē kya yii gēsē mō, mē kya kyōōlē isandē de mē' kyu gyi mōmō-Lēwu Gi Seregē Aye So gēkē belē mō. ⁸ Gēnen gēkē gēbono dō mō, Yesu gi lēē Piita mō-rē Gyōn sun yēē, “Fē' kpe de fē' kpaa baala Lēwu Gi Seregē Aye So gēkē belē mō agyudō sa aye de a' baa gyi.” ⁹ Ne mē taasē mō yēē, “Fonē ne fo kya laare a' kpaa baala agyudō mō yela?” ¹⁰ Yesu gi lēē gēnō sa mōmō yēē, “Fē' naa loo nten dō. Fē kya loo mō, fē laa wu ōnyen ōko, o so nkyu de gēlobi. Fē' buu mō kpaa loo gēten gēbono dō o laa loo mō ¹¹ de fē' taasē gēten wura mō yēē, ‘ōbelense mō

yEE asafo obu ɔmɔ dɔ ne mɔ-rE mɔ-akasEbo mɔ mE laa kyena de mE' gyi LEwu Gi Serege Aye So GEke Bele agyudɔ mɔ?" ¹² GEten wura mɔ laa nyiile fEye soso-lee obu bele ɔko. Ikyenaten de ikamaase i ti i bo nno. FE' kerE agyudɔ mɔ yela sa aye nno."

¹³ Yesu akasEbo mɔ mE kyon. GESintin mɔ, mE kpaa wu ilaa kamaase fEE gEnɔɔbono Yesu gi nyiile mɔmɔ mɔ. Ne mE kerE LEwu Gi Serege Aye So GEke bele agyudɔ mɔ yela nno.

Yesu Gi Nyiile Mɔ-Isɔɔ Mɔ YEE ɔ Laa Wu' Sa Mɔmɔ

¹⁴ Owi gyise mɔ gi fo mɔ, Yesu mɔ-rE mɔ-isɔɔ mɔ mE kpe nno kpaa kyena mE kya gyi. ¹⁵ ME kya gyi mɔ, Yesu gi tɔge sa mɔmɔ yEE, "NE tansi laare yEE me-rE fEye a' gyi gEnen LEwu Gi Serege Aye So agyudɔ ade dabɔle pEi de n' lɔɔ wu ɔlaawuse ɔbono ɔ dE sa me mɔ. ¹⁶ N kya tɔge mi-i sa fEye yEE meɲ baa kii gyi gEnen gEsi gEdE. PEi de n' kii gyi gEmɔ mɔ, gEnen mɔ, ilaa ibono so a kya gyi gEmɔ gEsi kamaase mɔ i ba GESintin ne Wurubuaare gi ti yege asa mE nyE mɔ-geWuragi dɔ GEkyena."

¹⁷ ɔ tɔge gEnen ta mɔ, o puru konkɔn de nta, ne o kyu afaala kyu sa Wurubuaare, ne o kyu sa mɔ-isɔɔ mɔ, ne ɔ tɔge sa mɔmɔ yEE, "FE' sɔɔ nta ndE de fE' nun kɔɔle. ¹⁸ N' tɔge fEye yEE pEi ne nan kii nun nta mɔ, gEnen mɔ, asa mE nyE Wurubuaare geWuragi dɔ GEkyena."

¹⁹ ɔ tɔge gEnen ta mɔ, o puru bodobodo keda, o kyu afaala sa Wurubuaare, ne ɔ gbaa-gbaa mɔ dɔ kyu sa mɔ-akasEbo mɔ yEE, "Me-nyoro ne. N dE mi-i sa fEye. FE' wɔra imɔ idE kyu nyingi me." ²⁰ GEten kee ne mE gyi ta mɔ, o puru konkɔn de nta keda, ne ɔ tɔge yEE, "Nta nbono n dE mii sa fEye faa, me-nkalan ne. Nan wu' mɔ, me-nkalan gi laa kyEEge fuE sa fEye, de Wurubuaare ɔ' yege fEye-rE mɔ fE' nyE wɔra gEnɔ pobɔɔ.

²¹ “Ɔbono Ɔ laa yege me-akyobo me' nyε me mƆ bo me asε gEnen ogyiten baare. ²² I bo no yeε me, anyamesε pεwu mƆmƆ-daa mƆ, nan wu' lεwu Ɔbono Ɔnan Wurubuaare gi wolaa tƆge yela mƆ. Ɔbono Ɔ laa kyu me wƆra me-akyobo mƆ abaa dƆ mƆ berε, kaase laako!” ²³ Nfono mƆ mƆ-isƆƆ mƆ mε yii gεsε mε kya taase abara de mε' bii mƆmƆ dƆ Ɔkolon Ɔbono Ɔ laa wƆra gEnen mƆ.

²⁴ Nfono mƆ, Yesu isƆƆ mƆ mε kya sƆƆ abara akyƆƆle yeε mƆmƆ pεwu dƆ mƆ anε ne n don mƆ-nanbo. ²⁵ ImƆso Yesu gi tƆge sa mƆmƆ yeε, “Asa abono mε mεη nyi Wurubuaare agyεbi mƆ, mƆmƆ-awura mε kya kyu abono mε bo mƆmƆ gεsε mƆ wƆra fεε mƆmƆ-nbide, ne abono mε kya gyi gεbelense mƆmƆ so mƆ, mε kya yege ƆmƆ mε' tere mƆmƆ yeε, ‘Aye-sεana.’ ²⁶ Fεye-lεε berε, iη kaabore i' wƆra fεε asa abono. Ɔbono Ɔ don mƆ-nanboana mƆ gi kaabore Ɔ' bara mƆ-nyoro gεsε de o' bingiri fεε gεbii pii gεkpaa fεye dƆ de Ɔbono Ɔ gyε fεye-Ɔgyangbarabo mƆ Ɔ' wƆra mƆ-nyoro fεε fεye-dega. ²⁷ Ɔbono Ɔ tε ne mε kya kyu agyudƆ baa yii mƆ de o' gyi mƆ, de Ɔbono Ɔ laa kyu agyudƆ mƆ baa yii mƆ mƆ, ƆmƆ dƆ mƆ, anε ne n don mƆ-nanbo? Asa asε mƆ, Ɔbono Ɔ tε ne mε kya kyu agyudƆ baa yii mƆ mƆ ne n don. Me berε nε ba daa de n' baa son fεye.

²⁸ “Me-Ɔlaawuse kamaasε dƆ mƆ, fεye ne n gyε abono fε mili me. ²⁹ Fεε gEnƆƆbono me-sε Wurubuaare gi sa me gεwuragi mƆ, me kee nε sa fεye gεwuragi. ³⁰ Aberε abono n kya gyi gεwura mƆ, me-rε fεye a laa wƆra abaa gyi de a' nun dabƆle. Fε laa gyi gεwura Isirale nten gudu nnyƆ mƆ so de fε' gyi mƆmƆ-nbεle sa mƆmƆ.”

Yesu Gi TƆge Yeε Piita Laa Kine Yeε Ɔ Mεη Nyi MƆ

³¹ Nfono mƆ Yesu gi tƆge sa Simon yeε, “Simon, Simon, kerε! Ilaa nyεnyεn pεwu gεmu mƆ gi kolε Ɔkpa de Ɔ' nyε

fo-rE fo-nanboana adE de ɔ' daase gisɔɔgyi gibono fE bo sa me mɔ kerE. ³² Fo berE nE dalaa sa fo yEE fo-gisɔɔgyi mɔ gin sa gi' koso me so. Nengyene fo-gisɔɔgyi gi kii wɔra ɔlon mɔ, kpa a fo-nanboana de mɔmɔ-lEE gi' wɔra ɔlon kee.” ³³ Simon Piita, mɔ, gi lEE gEnɔ yEE, “Me-wura, mE laa tii fo de obu-o, mE laa mɔɔ fo daa-o, me-rE fo ne.” ³⁴ Yesu gi lEE gEnɔ sa mɔ yEE, “Sɔɔ gibui yela, gEnyE gEdE pEi de kyaase gyangbarase ɔ' lɔɔ folE mɔ, fo laa sorogE gikpadɔ gisa' yEE fo mEη nyi me.”

³⁵ Nfono mɔ Yesu gi taase mɔ-isɔɔ mɔ yEE, “Owi ɔbono nE sun fEye ne fE mEη keda aterenbi, abEE ilaa ɔwɔraten abEE ayaawolE mɔ, fE kponderE ilaa iko?” ME lEE gEnɔ yEE, “Kuaa, aη kponderE sEi sEi.” ³⁶ Yesu gi tɔgE sa mɔmɔ yEE, “Npere berE fEye dɔ ɔbono ɔ bo aterenbi ɔwɔraten abEE atɔ ɔwɔraten mɔ o' puru keda. Ne ɔbono, mɔ, ɔη bo gEki mɔ ɔ' fE mɔ-gEgbe de o' kyu sɔɔ gEki. ³⁷ I bo Wurubuaare agyEbi mɔ dɔ yEE, ‘ME kalE mɔ wɔra ilaa nyEnyEn awɔrabo dɔ.’

N kya buu mi-i sa fEye yEE i laa ba me so gEnen. Me-gEsinkpan so gEkyena gE kya ba laalaalogE fEE gEnɔɔbono mE wolaa ηmarase yela mɔ.” ³⁸ ɔ tɔgE gEnen ta mɔ, mɔ-isɔɔ mɔ mE tɔgE sa mɔ yEE, “ɔbelensE, kerE, a bo nki nnyɔ.” Ne Yesu gi tɔgE sa mɔmɔ yEE, “I kaabo gEnen.”

Yesu Gi Kpa a Dalaa Nfɔ Iyii Gibii So

³⁹ Yesu gi lii kpe Nfɔ Iyii Gibii mɔ so, fEE gEnɔɔbono ɔ wolaa ɔ kya wɔra mɔ, ne mɔ-akasebo mɔ mE buu mɔ. ⁴⁰ ME fo nno mɔ, ɔ tɔgE sa mɔmɔ yEE, “fE' dalaa yEE ilaa ibono i kya ba mɔ i mEη' nyE fEye penE de fE' wɔra ilaa nyEnyEn.” ⁴¹ ɔ naa taa mɔmɔ yEgE tu kpe ansi dɔ ηmaraa, ne o sii ηmii ɔ kya dalaa. ⁴² ɔ dalaa yEE, “Me-sE, nengyene fo laa kyule mɔ, nkana yEgE awɔrɔfɔɔ abono

a kya ba me so faa a' kyon gibaafon. NE dabole kole gēnen faa, i mēḡ gyē me-lēē gēlaarē ne gē' wōra. Fo-lēē gēlaarē ne gē' wōra.” [⁴³ ɔ dalaā gēnen mō, Wurubuaarē ɔɔɔ gi lii Wurubuaarē dō ba mō asē baa sa mō ɔlon. ⁴⁴ Imō gēnen gbaa mō, mō-gisen dō i kya dēē mō, ne o kii lōrō pēēē ansi dalaā. Gisisiri gibono gi kya lii mō-nyoro so gi kya tōrō gēsinkpan mō gi dē fēē nkalan.] ⁴⁵ Yesu gi kyon ɔ' kpaā dalaā mō, mō-akasebo mō mē kya yiyēē mō so, ne ginsi gidē gi baa yuuri mōmō. Yesu gi dalaā ta ne ɔ baa tu mōmō mō, mē dē ginsi gidē. ⁴⁶ O kyingi mōmō, ne ɔ taasē mōmō yēē, “Fē dē daa? Fē' koso de fē' dalaā yēē ilaa ibono i kya ba mō i mēḡ' nyē fēye penē de fē' wōra ilaa nyenyēn.”

Yesu Akyobo Abaa A Gyan' Mō So

⁴⁷ Yesu san ɔ yelē ɔ kya tōngē mō, sakpii belē ɔko gi dii lii mōmō so. Gyudasē ɔbono ɔ gyē mō-isōɔ gudu anyō mō dō ɔko gyangbara ɔ sa mōmō. Gyudasē gi fo mō, ɔ naa kpe Yesu asē, ɔ kya laarē ɔ' faala mō da mō gya-gya. ⁴⁸ O kpe Yesu asē mō, Yesu gi taasē mō yēē, “Gyudasē, me-afaala ne? Gēnen ne fo laa kyu me, anyamesē pēwu mōmō-daa mō, wōra me-akyobo abaa dō ne?” ⁴⁹ Yesu isōɔ mō mē wu ilaa ibono i kya ba mō, mē taasē Yesu yēē, “Aye-wura, a' ḡē mōmō nki?” ⁵⁰ Yesu mēḡ ti lēē gēnō mō, mō-isōɔ mō dō ɔko gi ḡēēē dega ɔko gyisē giso fuē. Dega mō wura ne n gyē asunbi alēēbo gēmu. ⁵¹ Nfono mō Yesu gi tōgē sa mō-isōɔ mō yēē, “Fē' taa yēgē!” Ne ɔ tengē mō-gibaa yii dega mō giso, ne giso mō gi kii baa kyaga.

⁵² Ne Yesu gi taasē asunbi alēēbo abelēnsē mō de Wurubuaarē ɔson obu mō adiibo abelēnsē de abelēnsē sēnsē abono mē ba de mē' baa keda mō mō yēē, “N gyē oyu nyenyēn daa, ne fē kyu nki de nkpotii baa keda

me faa? ⁵³ Iṅ gye me-rɛ fɛye ne, Wurubuaarɛ ɔson obu gikpaara mɔ so adaa-adaa? I wonɛ ne fɛ mɛɲ keda me nno? Idɛ kon berɛ fɛye-owi mɔ ne n fo faa, ne ilaa nyɛnyɛn gɛmu ɔbono ɔ bo lon gibiri dɔ mɔ laa nyɛ mɔ-nyoro wɔra mɔ-gɛlaarɛ kon.”

Piita Gi Sorogɛ Gikpadɔ Gisa' Yɛɛ Oṅ Nyi Yesu

⁵⁴ Imɔso mɛ keda Yesu, ne mɛ kparɛ mɔ kpe asunbi alɛɛbo gɛmu mɔ gɛten dɔ. Mɛ kya kpe gɛnen mɔ, Piita gi buu mɔmɔ giyaa-giyaa. ⁵⁵ Mɛ loo asunbi alɛɛbo gɛmu mɔ gɛten dɔ mɔ, mɛ wu yɛɛ asa mɛ baada ɔgya gikpaara mɔ so mɛ tɛ kyaabɔɔ ɔgya mɔ mɛ kya wolɛ, ne Piita gi naa kpaa kyena mɔmɔ asɛ. ⁵⁶ Obolonbu ɔko gi wu Piita tɛ ɔgya mɔ asɛ, ne ɔ kerɛ mɔ-ansi dɔ faa yiridididi, ne ɔ tɔgɛ yɛɛ, “Gɛnen ɔnyen baarɛ kee mɔ-rɛ Yesu ne n naa.” ⁵⁷ Piita gi sorogɛ kpale-kpale yɛɛ, “ɔkyii, mɛɲ taa nyi mɔ!”

⁵⁸ I wɔra ḡmaraa mɔ, ɔnyen ɔko kee gi wu Piita ne ɔ tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Fo kee fo gye gɛnen asa abono dɔ.” Piita gi lɛɛ gɛnɔ sa mɔ yɛɛ, “ɔnyen, mɛɲ bo mɔmɔ dɔ!”

⁵⁹ I kii wɔra ḡmaraa too mɔ, ɔnyen ɔko kee gi tɔgɛ yɛɛ, “I gye gɛsintin daa. ɔnyen baarɛ kee mɔ-rɛ Yesu ne n naa. I lii fɛɛ mɔ kee gye Galelinyen.” ⁶⁰ Piita gi lɛɛ gɛnɔ sa ɔbono kee yɛɛ, “ɔnyen, mɛɲ taa nyi ilaa ibono fo kya tɔgɛ faa.” Piita san ɔ kya tɔngɛ mɔ, ayaa abono so mɔ, kyaasɛ gyangbarasɛ gi folɛ. ⁶¹ Nfono mɔ Wura Yesu gi kpɛɛɛ kerɛ mɔ. Mɔmɔ-ansi a gyan' mɔ, Piita gi nyingi gɛnɔɔbono Wura Yesu gi wolaa tɔgɛ sa mɔ yɛɛ, “Ndɛ gɛnyɛ gɛdɛ pɛi de kyaasɛ gyangbarasɛ ɔ' lɔɔ folɛ mɔ, fo laa sorogɛ gikpadɔ gisa' yɛɛ fo mɛɲ nyi me.” ⁶² Piita gi nyingi gɛnen mɔ, ɔ lii gikpaara mɔ so kpaa su gɛnsipɛɛɛ sɔ.

Mɛ Daarɛ Yesu Ne Mɛ Tɔgɛ Gɛlaaloo Agyɛbi Sa Mɔ

⁶³ Nfono mɔ, ngbɛ awura abono mɛ kya dii Yesu mɔ mɛ gyaabii mɔ ikpa kpɛi-kpɛi so, ne mɛ daare mɔ. ⁶⁴ Mɛ ɲminde mɔ-ansi yɛgɛ mɛ kya ɲɛ mɔ, ne mɛ kya taase mɔ yɛɛ, “Anɛ ne n ɲɛ fo? Bii ɔbono ɔ ɲɛ fo mɔ de a' kerɛ.” ⁶⁵ Mɛ tɔgɛ agyɛbi loose kpɛi-kpɛi gikyɔ sa mɔ kee.

Mɛ Kyu Yesu Kpe Nbelɛ Agyibo Aɛ

⁶⁶ Gɛdɛ gɛ kpɛ gɛ kya kɛ mɔ, Gyuda awura asunbi alɛɛbo abelɛnsɛ de mɔmɔ nbara aɲmarasɛbo de mɔmɔ abelɛnsɛ gbaa'gbaa ako mɛ baa gyan', ne mɛ yɛgɛ mɛ kpaa kyu Yesu bara mɔmɔ. ⁶⁷ Mɛ kyu mɔ ba mɔ, abelɛnsɛ mɔ mɛ taase mɔ yɛɛ, “Fo ne n gyɛ ɔbono Wurubuaare gi wolaa tɔgɛ yɛɛ ɔ laa sun de ɔ' baa gyi gɛwura mɔ-adɛ so mɔ? Tɔgɛ aye.” ɔ lɛɛ gɛnɔ sa mɔmɔ yɛɛ, “Me ne n kine n' tɔgɛ fɛye nnɛ mɔ, fɛ maɲ sɔɔ me gyi. ⁶⁸ Nengyene nɛ kii taase fɛye ilaa iko kee mɔ, fɛ maɲ lɛɛ gɛnɔ sa me. ⁶⁹ Lii ndɛ kyu i kya kpe mɔ, me, anyamesɛ pɛwu mɔmɔ-daa mɔ, nan san kyena daa Wurubuaare ɔlolonbo mɔ gyisɛ gibaa so n kya gyi gɛwura.” ⁷⁰ ɔ tɔgɛ mɔmɔ gɛnen mɔ, mɔmɔ pɛwu mɛ taase mɔ yɛɛ, “Gɛnen berɛ mɔ, fo ne n gyɛ Wurubuaare mɔ-bi mɔ ne!” ɔ lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Fɛye gbaa-gbaa fɛ bii ne.” ⁷¹ Mɛ nu gɛnen mɔ, mɛ taase abara yɛɛ, “Ilaa imɔ ne a baa a kya laare de a' baa nu lii mɔ so? Aye gbaa-gbaa a nu de aye-aso lii mɔ-gɛnɔ dɔ kon.”

23

Mɛ Kyu Yesu Kpe ɔbelɛnsɛ Pilato Aɛ

¹ Mɛ tɔgɛ gɛnen mɔ, abelɛnsɛ gikpen mɔ pɛwu mɛ koso ne mɛ kyu Yesu kpe ɔbelɛnsɛ Pilato aɛ. ² Mɛ kpɛ fo Pilato aɛ mɔ, mɛ yii gɛsɛ mɛ kya buu mɔmɔ-lɛɛ gɛnɔ mɛ kya sa Pilato yɛɛ, “A wu ɔnyen baare yeɛ ɔ kya penɛ aye-adɛ Gyuda awura. ɔ gya mɔmɔ yɛɛ mɛ' mɛɲ sa

mɛ' sɔɔ Rom awura wura beɛ ɔbono ɔ kya kerɛ aye so mɔ lɛnpoo. ɔ kya kyu mɔ-nyoro yɛɛ mɔ ne n gyɛ wura ɔbono Wurubuaare gi wolaa tɔgɛ yɛɛ ɔ laa sun mɔ.”

³ Imɔso Pilato gi taase Yesu yɛɛ, “Fo ne n gyɛ wura sa Gyuda awura mɔ?” Ne Yesu gi lɛɛ gɛnɔ yɛɛ, “Fo-gɛnɔ dɔ ne i lii.” ⁴ Nfono mɔ Pilato gi tɔgɛ sa Gyuda awura asunbi alɛɛbo abelense mɔ de sakpii mɔ yɛɛ, “Me berɛ, meɲ wu ilaa nyɛnyɛn iko lii gɛnen ɔnyen baare so.” ⁵ Pilato gi buu sa mɔmɔ gɛnen mɔ, mɛ kii lɔrɔ tɔgɛ bɔla yɛɛ, “Gɛnen ɔnyen baare kya yogesi asa mɔ-ilaa nyiilese dɔ Gyudiya gɛsinkpan pɛwu so. O yii gɛse lii Galeli gɛsinkpan so kaaborɛ o kyu baa loo gɛɛnaa.” ⁶ Pilato gi nu gɛnen mɔ, ɔ taase mɔmɔ yɛɛ, “ɔ gyɛ Galelinyɛn daa?” ⁷ Pilato gi bii yɛɛ Yesu gi lii daa nfono so Wura Herodɛ kya kerɛ mɔ, ɔ yɛgɛ mɛ kyu Yesu kyu kperɛ Herodɛ. Gɛnen owi ɔbono mɔ Herodɛ gbaa-gbaa kee bo Gyɛrusalem nno.

Mɛ Kyu Yesu Kpe Wura Herodɛ Asɛ

⁸ Herodɛ gi da dɛ ginsi ne o wu Yesu mɔ, i wɔra mɔ ɔkon gikyɔ kyɔde. I kya nyiile yɛɛ o nu Yesu so mɔ, i keɛla, ne ɔ kya laare o' wu mɔ de ansi. ɔ kya laare fɛɛ Yesu ɔ' wɔra ilaa ibono nyamesɛ maɲ taale wɔra mɔ-gibaa so mɔ iko de ɔ' kerɛ. ⁹ Herodɛ gi taase Yesu ilaa gikyɔ. Yesu, mɔ, mɛɲ lɛɛ gɛnɔ sa mɔ. ¹⁰ Gyuda awura asunbi alɛɛbo mɔ de mɔmɔ-nbara aɲmarasebo mɛ yeɛ nno mɛ kya kyu ilaa ibono i bo lon mɔ mɛ kya gyan' Yesu so. ¹¹ Nfono mɔ Herodɛ mɔ-rɛ mɔ-ngbɛ awura mɔ mɛ kyɛfoo Yesu, ne mɛ gyaabii mɔ ikpa kpɛi-kpɛi so. Mɛ kyu giwurakuru kyu gyaabii bun mɔ, ne Herodɛ gi yɛgɛ mɛ kyu mɔ kiiri kperɛ ɔbelense Pilato. ¹² Nkana Pilato mɔ-rɛ Herodɛ mɛ mɛɲ kya loo. Kyu lii gɛnen gɛkɛ gebono kyu kyon mɔ, mɛ kyu abara gɛkyɛmenɛ.

Mɛ Tɔgɛ Yɛɛ Yesu ɔ' Wɔra ɔmɔɔse

¹³ MƐ kiiri Yesu bara Pilato mɔ, ɔ terɛ Gyuda awura asunbi alɛɛbo de mɔmɔ-abelɛnsɛ gbaa'gbaa de mɔmɔ-asa sɛnsɛ abono mɛ bo nfono mɔ, ¹⁴ ne o buu sa mɔmɔ yɛɛ, “Fɛ kyu gɛnen ɔnyen baarɛ ba me asɛ mɔ, fɛye yɛɛ ɔ kya yogesi asa. Ilaa ibono fɛ dɛ fɛ kya gyan' mɔ so mɔ, nɛ taasɛ mɔ fɛye-ansi dɔ gɛɛnaa mɔ, mɛɲ wu yɛɛ ɔ wɔra imɔ iko-rɛ iko. ¹⁵ Hɛrodɛ kee mɛɲ wu ilaa nyɛnyɛn iko mɔ so. I kya nyiile yɛɛ nɛ yɛgɛ mɛ kyu mɔ kpɛ Hɛrodɛ ansi dɔ ne Hɛrodɛ gi kpaa kiiri mɔ bara me-rɛ fɛye faa. Fɛ' nu yɛɛ ilaa iko i mɛɲ bo no i kya nyiile yɛɛ ɔnyen baarɛ gi wɔra ilaa nyɛnyɛn ibono i kaaborɛ ɔ' wɔra ɔmɔɔsɛ mɔ. ¹⁶ Imɔso nan yɛgɛ mɛ' biidɛ mɔ-giso de n' taa mɔ yɛgɛ de ɔ' naa.” [¹⁷ I wolaa i gyɛ ilaa ibono ɔbelɛnsɛ Pilato kya wɔra sa Gyuda awura mɔ yɛɛ nengyene mɛ laa gyi mɔmɔ-gɛkɛ belɛ gɛdɛ mɔ, ɔ kya tigi mɔmɔ-asa abono ɔ keda tii de obu mɔ dɔ nyamesɛ kolon de ɔ' naa. Gɛnen so mɔ, Pilato gi taasɛ Gyuda awura mɔ yɛɛ anɛ ne mɛ kya laarɛ de o' tigi sa mɔmɔ gɛnen gɛsi gɛbono dɔ?] ¹⁸ Sakpii mɔ gi nu yɛɛ ɔ laa tigi Yesu mɔ, mɔmɔ pɛwu mɛ kpen gikolon yɛɛ, “Fɛ' kyu gɛnen ɔnyen baarɛ kpaa mɔɔ! Fɛ' tigi daa Barabasɛ sa aye!” ¹⁹ Ibono so Barabasɛ tii de obu gɛnen mɔ ne n gyɛ yɛɛ owi ɔko dɔ mɔ, mɔ-rɛ asa ako mɛ koso kɔ de abɛyin awura Gyɛrusalem ɔsowolɛ mɔ so, ne ɔ mɔɔ isa gɛnen iko ibono dɔ.

²⁰ Pilato gi laarɛ fɛɛ nkana ɔ taa Yesu yɛgɛ de ɔ' naa. Gɛnen so mɔ, o kii kpen tɔngɛ sa sakpii mɔ de ɔ' buɛɛɛ mɔmɔ. ²¹ Sakpii mɔ, mɔ, kpɛ ɔ kya kpen ɔ kya sa mɔ yɛɛ, “Da mɔ aɲanbi oyii so! Da mɔ aɲanbi oyii so mɔɔ!” ²² Mɛ tɔgɛ sa Pilato gɛnen mɔ, o kii taasɛ mɔmɔ gisasɛ yɛɛ, “De i' wonɛ? Menɛ ilaa nyɛnyɛn ne ɔ wɔra? Mɛɲ wu ilaa ibono ɔ wɔra ne i kaaborɛ ɔ' wɔra ɔmɔɔsɛ mɔ. Imɔso nan yɛgɛ mɛ' biidɛ mɔ-giso de n' taa mɔ yɛgɛ de

ɔ' naa.”

²³ Pilato gi tɔgɛ sa mɔmɔ gɛnen mɔ, mɛ lɔrɔ mɛ kya kpen ken-ken yɛɛ ɔ' da mɔ aɲanbi oyii so mɔɔ. Mɛ kpɛ ma-a kpen gɛnen mɔ, mɔmɔ-lɛɛ mɔ ne Pilato gi san nu.

²⁴ O kyule yɛɛ ɔ laa wɔra ilaa ibono mɛ kya laare mɔ sa ɔmɔ. ²⁵ ɔ tigi ɔnyen ɔbono ɔ bara ikɔ ne ɔ mɔɔ isa mɔ sa mɔmɔ. Yesu berɛ, ɔ yɛgɛ mɛ kyu mɔ kyon de ɔ' kpaa wɔra ɔmɔɔsɛ fɛɛ gɛnɔɔbono mɛ kya laare mɔ.

Mɛ Da Yesu Aɲanbi Mada De Oyii

²⁶ Mɛ dɛ Yesu mɛ kya kpe gɛnen mɔ, mɛ gyangara Simon ɔbono ɔ lii Siirini mɔ. Mɛ wu mɔ mɔ, ɔ naa ɔ kya ba ɔ' baa loo ɔsowolɛ mɔ so, ne mɛ nyise mɔ yɛɛ ɔ' sola Yesu lɛwu oyii mɔ. Mɛ kyu oyii mɔ sola mɔ yɛɛ o' buu Yesu de mɛ' kpe. ²⁷ Sakpii bele buu mɔmɔ. Akyii ako kee mɛ buu mɔmɔ mɛ kya saawo mɛ kya yiyɛɛ mɛ kya sa Yesu. ²⁸ Yesu gi kisee tɔgɛ sa akyii mɔ yɛɛ, “Gyɛrusalem akyii, fɛ' mɛɲ sa fɛ' su sa me. Fɛ' su sa daa fɛye-nyoro de fɛye-biana. ²⁹ Awɔrɔfɔɔ owi kya ba. Asa abono mɛ laa wu awɔrɔfɔɔ abono mɔ mɛ laa tɔgɛ yɛɛ, ‘Amudɛnsɛbo ne n gyɛ alabanbo de abono nbii mɛɲ nyabo mɔmɔ kerɛ mɔ.’ ³⁰ Awɔrɔfɔɔ bele abono so mɔ, asa mɛ laa tɔgɛ sa abii de nbiibi yɛɛ, ‘Fɛ' boori bun aye so.’ ³¹ Asa mɛ dɛ me ɔbono n dɛ fɛɛ oyii bonboli mɛ kya wɔra ɔgya faa mɔ, fɛye abono fɛ dɛ fɛɛ nya wolɛsɛ mɔ berɛ ne mɛ laa yɛgɛ?”

³² Asa mɔ mɛ dɛ Yesu mɛ kya kpe gɛnen mɔ, mɛ dɛ ilaa nyɛnyɛn awɔrabo anyɔ ako kee mɛ kya kpe mɛ' kpaa da aɲanbi iyii so mɔɔ. ³³ Mɛ naa gɛnen kpaa fo gikpalan giko asɛ. Mɛ kya terɛ nno yɛɛ Gimu Giwuye Gikpalan. Nno ne mɛ da Yesu mɔ-rɛ ilaa nyɛnyɛn awɔrabo anyɔ mɔ aɲanbi mada de iyii. Mɔmɔ dɔ ɔko bo de Yesu gyisɛ so ne ɔko, mɔ, bo de mɔ-benɛ so. I san Yesu, mɔ, bo nsana. [³⁴ Nfono ne Yesu gi dalaa kolɛ Wurubuaarɛ sa

abono mE da mO aŋanbi mada de oyii mO yEE, “Me-se, kyu kyEE mOmO. ME mEŋ nyi ilaa ibono mE kya wOra faa.”] ME wOra ilaa ide pEwu ta mO, mE yE mO-nyoro so atO kyu. ME kya yE atO mO mO, mE too ilaa iko kerE. Obono i yii de mO mO, o kyu.

³⁵ GENEN owi obono pEwu mO, asa mE yeLE mE kerE mO. Ne Gyuda awura abelENSE mO mE kya yoole mO. ME kya tOge yEE, “MO ne n mOLEGE asa; o' mOLEGE mO-nyoro. Nengyene o gyE obono Wurubuaare ne n lEE gibaa yii yEE o' mOLEGE asa mO, o' mOLEGE mO-nyoro de a' kerE.”

³⁶ Asogya mO kee mE yoole mO, ne mE kpa kyu mOmO-nta bonyanse nko kyu ba mE kya sa mO, ³⁷ ne mE tOge sa mO yEE, “Fo ne n gyE wura sa Gyuda awura mO gesintin mO, mOLEGE fo-nyoro de a' kerE.”

³⁸ ME ŋmarase kpa mada Yesu amu so yEE,
GYUDA AWURA WURA MO NE.

³⁹ Ilaa nyenyen aworabo anyo mO do oko mada de mo-leE oyii mO mO, o tOge ilaa loose sa Yesu yEE, “In gyE fo ne Wurubuaare gi sun yEE fo' baa gyi gEwura mO Wurubuaare ade so mO? Kii mOLEGE fo-nyoro de fo' mOLEGE aye kee.” ⁴⁰ O kya tOge genen mO, mO-nanbo ilaa nyenyen aworabo mO gi gya mO yEE oŋ' baa tOge genen, ne o taase mO yEE, “Fo mEŋ sele Wurubuaare do-o? Aye-re mO pEwu ne mE kya biide giso mE kya mO faa. ⁴¹ Aye berE, i kaabore aye. I lii fEE aye-ila nyenyen ibono a wOra mO giko ne mE kya ka aye faa. Onyen baare, mO, oŋ wOra ilaa nyenyen iko.” ⁴² Onyen mO gi tOge sa mO-nanbo mO genen mO, ne o kisee tOge sa Yesu yEE, “Yesu, n de fo giserE, nyingi me so owi obono fo-gEwuragyi mO ge laa yii fo-gibaa mO.” ⁴³ Nfono ne Yesu gi tOge sa mO yEE, “Gesintin ne n kya buu mi-i sa fo faa, nde geke gede fo laa loo okyoolaten me ase Wurubuaare do.”

Yesu Gi LEE OŋE

⁴⁴⁻⁴⁵ I baa wɔra fɛɛ owi ken-ken gerɛ-gerɛ mɔ, owi mɛɲ baa ɔ kya lii ne i wɔra gibiri sirim gɛnen gɛsinkpan mɔ pɛwu so kaabore owi gbaasɛ. Gikuru gibono gi tii Wurubuaarɛ obu belɛ mɔ gi kyan ginyɔ lii soso baa yii gɛsɛ kyim. ⁴⁶ Nfono mɔ, Yesu gi kpen ken-ken tɔgɛ sa Wurubuaarɛ yɛɛ, “Mɛ-sɛ, fo-abaa dɔ ne n' dɛ mɛ-ɔɲɛ mi-i wɔra.” ɔ tɔgɛ gɛnen ta mɔ, ɔ lɛɛ ɔɲɛ.

⁴⁷ Asogya abono mɛ kya dii Yesu mɔ mɔmɔ-ɔbelɛnsɛ gi wu ilaa ibono i ba gɛnen mɔ, ɔ yen Wurubuaarɛ ne ɔ tɔgɛ yɛɛ, “Gɛsintin, ɔnyen baarɛ tansi ɔ gyɛ gɛsintin wura.” ⁴⁸ Gɛnen kee ne sakpii belɛ ɔbono ɔ kpaa yeɛ kerɛ Yesu gimɔɔ ne mɛ wu ilaa kamaasɛ mɔ mɛ kii mɛ kya kpe gɛwi mɔ, mɔmɔ ɔkamaasɛ kya wɛ nyoro ɔ kpe ɔ dɛ mɔ-abaa ɔ kya suii mɔ-gikan. I kya nyiile yɛɛ, mɔmɔ-asen dɔ i nyida mɔmɔ gikyɔ. ⁴⁹ Yesu mɔ-kyɛmɛnɛana de akyii abono mɛ buu mɔ lii Galeli kpe Gyɛrusalem mɔ mɛ yeɛ gɛta-gɛta wu ilaa idɛ pɛwu.

Mɛ Pule Yesu

⁵⁰ ɔnyen ɔko bo gɛnen ɔsowolɛ mɔ so. Mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Gyosɛfo. ɔ lii Arimatiya, Gyudiya awura ɔsowolɛ ɔko so. ɔ gyɛ Gyuda awura nbɛɛ agyibo abelɛnsɛ mɔ dɔ ɔko. ɔ gyɛ isa dɛnsɛ ne ɔ kya gyi gɛsintin. ⁵¹ Mɔ berɛ, ɔ mɛɲ yeɛ kyule ibono mɛ kyu wɔra Yesu mɔ. Owi kamaasɛ dɔ mɔ, mɔ-ansi a gyan' gɛkaabono asa mɛ laa nyɛ Wurubuaarɛ gɛwuragyi dɔ gɛkyena mɔ. ⁵² Gɛnen Gyosɛfo baarɛ gi kpe Pilato asɛ kpaa kolɛ mɔ yɛɛ, ɔ kya laarɛ ɔ' kpaa saga Yesu gibuni mɔ lii lɛwu oyii mɔ so kyu kpaa pule. Pilato mɛɲ kine. ⁵³ Imɔso Gyosɛfo gi kpaa saga Yesu gibuni mɔ. O kyu gikɛɛɛ kyu mili obuni mɔ ne o kyu mɔ kpaa pule gifolɛ gibono mɛ wolaa logedi wɔra ɔbo yela sa ibuni gipule mɔ dɔ. Mɛ mɛɲ ti taa pule obuni gɛnen folɛbo ɔbono dɔ kerɛ. ⁵⁴ Owi kya ta

mɔmɔ. GENEN gɛkɛ gɛbono gɛ gyɛ abaala gɛkɛ kyu sa mɔmɔ Gyuda awura gɛkɛ kyoolasɛ so mɔ, mɛ kya kpaala. ⁵⁵ Akyii abono mɛ buu Yesu lii Galeli ba Gyɛrusalem nfono mɔ mɛ buu Gyosɛfo kpe, ne mɛ kperɛ mɔmɔ-ansi kpaawu folɛbɔ mɔ de gɛnɔɔbono Gyosɛfo gi kyu pule Yesu mɔ. ⁵⁶ Owi kya ta so mɔ, akyii mɔ mɛ kii kpe gɛwi, ne mɛ kpaabaala ilaa ikoana ibono mɛ kya kyu bɔ ibuni mɔ fɛɛ onufuii de piperɛ yela. Mɛ kyena kyoola gɛkɛ kyoolasɛ mɔ, fɛɛ gɛnɔɔbono mɔmɔ-nbara gi kya nyiile mɔ.

24

Yesu Gi Kyingi Lii Ibuni Dɔ

¹ Mɛ pule Yesu mɔ, imɔ Kosida gibaadiikɛ mɔ, akyii mɔ mɛ kyu ibono mɛ kpaabaala yela i dɛ fɛɛ onufuii de piperɛ mɔ kyu kyon kpe Yesu folɛbɔ gɛkɛyan mɔ asɛ de mɛ' kyu imɔ kyu kpaabɔ mɔ. ² Mɛ fo nno mɔ, mɛ wu gibui belɛ gɛbono nkana gi tii folɛbɔ mɔ gɛbunono mɔ gi belen kpe gi dɛ nkan. ³ Nfono mɔ, mɛ loo folɛbɔ mɔ dɔ. Mɛ loo nno gɛnen mɔ, mɛ mɛɲ wu Wura Yesu gibuni mɔ.

⁴ I wɔra ɔmɔ ya-a. Mɛ san sii mɛ yeɛ. Mɛ yeɛ mɔ, anyen anyɔ ako mɛ lii tuule mɔmɔ. Mɛ suu ngbɛ, gi kya ɲɛlegi ɲalɛ-ɲalɛ. ⁵ I wɔra akyii mɔ gifuu gikyɔ, ne mɛ kyu mɔmɔ-ansi too gɛsɛ. Nfono mɔ anyen mɔ mɛ taasɛ mɔmɔ yɛɛ, “Mɛnɛ n wɔra ne fɛ ba ibuni opuletɛn ba fɛ kya laarɛ ɔbono ɔ tɛ de ansi mɔ? ⁶ ɔ mɛɲ bo gɛrɛ. O kyingi lii ibuni dɔ. Fɛ' nyingi ilaa ibono ɔ wolaa tɔgɛ fɛye nkɛ nbono ɔ bo fɛye asɛ Galeli gɛsinkpan so mɔ. ⁷ ɔ tɔgɛ fɛye yɛɛ i gyɛ ilaa ibono i laa ba yɛɛ mɛ laa kyu mɔ ɔbono ɔ gyɛ anyamesɛ pɛwu mɔmɔ-daa mɔ kyu wɔra ilaa nyɛnyɛn awɔrabo abaa dɔ de mɛ' da mɔ aɲanbi mada de oyii de o' wu'. Imɔ gɛkɛ sasɛ mɔ, ɔ laa kyingi lii ibuni dɔ.” ⁸ Anyen mɔ mɛ tɔgɛ gɛnen ta mɔ, nfono mɔ, akyii

mɔ mɛ nyingi yɛɛ Yesu gi naa kyena tɔgɛ ɔmɔ gɛnen ilaa idɛ.

⁹ Akyii mɔ mɛ lii opuleten mɔ mɔ, mɛ kyon Yesu isɔɔ gudu ɔko mɔ de mɔ-akasebo sɛnsɛ mɔ asɛ, ne mɛ kpaɔ buu ilaa ibono mɛ kpaɔ wu nno mɔ pɛwu sa mɔmɔ. ¹⁰ Akyii abono mɛ kpaɔ buu ilaa idɛ sa Yesu isɔɔ mɔ ne n gyɛ Mariya Magadalakyii de Gyowana de Mariya, Gyeemesi mɔ-nyi. Akyii ako kee mɛ bɔla mɔmɔ so. ¹¹ Yesu isɔɔ mɔ mɛ nu ilaa ibono akyii mɔ mɛ kpaɔ wu mɔ, mɛ mɛɲ kyu imɔ kyu wɔra ilaa dɔ; mɛ mɛɲ sɔɔ imɔ gyi. [¹² Piita berɛ gi nu gɛnen mɔ, ɔ koso ne o kuu ɔnangya kyon gɛkyan mɔ gɛten. ɔ fo nno mɔ, o sunge kerɛ folebɔ mɔ dɔ, mɔ, o wu daa gikɛlɛlɛ gibono mɛ kyu mili Yesu mɔ wole ne n dɛ. I wɔra mɔ giyan, ne ɔ lii nno san ɔ kya sa imɔ so gɛwɔnsa.]

Yesu Gi Lɛɛ Mɔ-Nyoro Nyiile Mɔ-Akasebo Anyɔ Ako

¹³ Gɛnen gɛkɛ kolon gɛbono mɔ, Yesu akasebo mɔ dɔ anyɔ ako mɛ kya kpe ɔsowolɛ ɔko so. Mɛ kya terɛ gɛnen ɔsowolɛ mɔ yɛɛ Imanyɔsɛ. Lii Gyɛrusalem kpe nno mɔ, i gyɛ akpaaten sono. ¹⁴ Mɛ kya kpe mɔ, mɛ kya gyi nsingyi kyu lii ilaa ibono pɛwu i ba Yesu so mɔ, ¹⁵ ne mɛ kya sa imɔ so gɛwɔnsa. Nfono mɔ, Yesu gbaa-gbaa gi kpaɔ tu mɔmɔ, ne mɔmɔ pɛwu mɛ san naa dabɔlɛ mɛ kya kpe. ¹⁶ Mɔmɔ-rɛ mɔ mɛ naa gɛnen mɔ, i lɛɛ mɔmɔ-nwɔnsa, mɛ mɛɲ nyɛ bii mɔ. ¹⁷ Nfono mɔ, Yesu gi taase mɔmɔ yɛɛ, “Mɛnɛ nsingyi ne fɛ naa fɛ kya gyi ne i bo fɛye ayen gɛnen?” ɔ taase ɔmɔ gɛnen mɔ, mɛ sii yelɛ. ¹⁸ Ne mɔmɔ dɔ ɔbono mɛ kya terɛ mɔ yɛɛ Kulopase mɔ gi lɛɛ gɛnɔ taase mɔ yɛɛ, “Ilaa ibono i ba Gyɛrusalem gɛnen nkɛ nsa ndɛ dɔ faa, imɔso fo-wolɛ ne n gyɛ isafo ɔbono fo mɛɲ ti nu imɔ?” ¹⁹ Yesu gi kisee taase yɛɛ, “Mɛnɛ ilaa?” Ne mɛ lɛɛ gɛnɔ sa mɔ yɛɛ, “Ilaa ibono i

ba Yesu NasarεTENyēn mɔ so mɔ ne a dare. Nkana ɔ gyε daa Wurubuaarε ikalan ɔtɔgεbo. Wurubuaarε gbaa'gbaa de anyamesε pεwu mε wu yεε mɔ-ilaa wɔrase de mɔ-ilaa tɔgεε i bo duduu. ²⁰ Aye Gyuda awura asunbi alεεbo abelensε de aye-abelensε gbaa'gbaa mε kyu mɔ wɔra abeyin abaa dɔ yεε ɔ' yεgε mε' mɔɔ mɔ, ne gεsintin mɔ, mε da mɔ anjanbi oyii so mɔɔ.

²¹ “Aye, mɔ, aye-ansi a gyan' yεε nkana mɔ ne n gyε ɔbono ɔ laa lεε aye Isirale awura lii aye-akyobo abaa dɔ de aye-nyoro gi' tɔrɔ aye. Mε mɔɔ mɔ faa, ndε nkε nsa ne. ²² Imɔ idε pεwu gεmara mɔ, ndε mɔ aye-gikpen mɔ dɔ akyii ako mε yεgε i wɔra aye ya-a. I lii fεε gibaadiike mɔ, mε koso kpe Yesu gεkyan mɔ gεten; ²³ mɔ, mε mεη wu mɔ-gibuni mɔ. Mε kii ba baa tɔgε sa aye yεε mε kpe mɔ, mε wu Wurubuaarε dɔ isɔɔ iko. Wurubuaarε dɔ isɔɔ mɔ mε tɔgε sa mɔmɔ yεε Yesu tε de ansi. ²⁴ Aye dɔ ako kee mε kpe gεkyan mɔ gεten nno. Mε kpaa wu fεε gεnɔɔbono akyii mɔ mε baa tɔgε mɔ. Mɔmɔ kee mε mεη wu mɔ.”

²⁵ Mε tɔgε gεnen ta mɔ, Yesu gi tɔgε sa mɔmɔ yεε, “Fε ηaabaa-o! Imɔso kookoomenε fε kya nu ilaa ibono Wurubuaarε ikalan atɔgεbo mɔ mε tɔgε yela pεwu faa mɔ, fεη ti sɔɔ imɔ gyi? ²⁶ Fε mεη nyi yεε i kaabore ɔbono Wurubuaarε gi sun yεε o' gyi gεwura mɔ Wurubuaarε adε so mɔ o' wu ɔlaawuse ɔbono ɔnan pεi de mɔ-nyisigyi mɔ ɔ' lɔɔ yii mɔ-gibaa?” ²⁷ Nfono mɔ Yesu gi lεε Wurubuaarε agyεbi abono mε tɔgε kyu naa de mɔ so mɔ gεsε sa mɔmɔ. O yii gεsε lii Mosisi iwolε mɔ dɔ kyu kpaa lii Wurubuaarε ikalan atɔgεbo asensε mɔ pεwu-lεε mɔ dɔ.

Akasεbo Mɔ Ansi A Bugi, Ne Mε Bii Yesu Kon

²⁸ Mε fo ɔsowolε ɔbono so mε kya kpe mɔ, Yesu gi wɔra fεε mɔ berε ɔ kya loo ɔ kya lii daa. ²⁹ Mε wu gεnen

mɔ, mɛ keda mɔ yela yɛɛ, “Owi gi ta. I laa bun fo ɔkpa dɔ. Naa dɛ aye asɛ gɛɛɛ.” Mɛ tɔgɛ mɔ gɛnɛn mɔ, o nu mɔmɔ asɛ. ³⁰ I fo owi gyisɛ mɔ, o puru bodobodo ne ɔ faala Wurubuaarɛ ne ɔ gbaa-gbaa bodobodo mɔ dɔ ne o kyu sa mɔmɔ. ³¹ Nfono mɔ, mɔmɔ-ansi a bugi ne mɛ bii mɔ kon. Ayaa abono so mɔ, mɛɲ baa wu mɔ. ³² Mɛ san mɛ kya tɔgɛ ma-a sa abara yɛɛ, “Nkyɛɛ imɔso ne ɔ kya lɛɛ Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ gɛsɛ ɔ kya sa aye ɔkpa dɔ ne i keda aye-nyoro ne i wɔra aye-asen dɔ ɔkon mɔ.”

³³ Mɛɲ baa wu Yesu gɛnɛn mɔ, mɛ nyise koso ayaa abono sɔ kii kpe Gyɛrusalem nfono Yesu isɔɔ mɔ mɛ bo mɔ. Mɛ loo nno mɔ, mɛ wu Yesu isɔɔ gudu ɔko mɔ mɔmɔ-rɛ Yesu akasɛbo ako mɛ koola mɛ tɛ, ³⁴ ne mɛ nu mɛ kya tɔgɛ ma-a sa abara yɛɛ, “Aye-wura mɔ gi kyingi lii ibuni dɔ gɛsintin. ɔ lɛɛ mɔ-nyoro nyiile Simon.” ³⁵ Nfono mɔ, anyɛn anyɔ mɔ kee mɛ lɛɛ mɔmɔ-lɛɛ ibono mɛ wu mɔ tɔgɛ sa mɔmɔ. Mɛ tɔgɛ ibono i ba ɔkpa dɔ mɔ de gɛnɔɔbono mɔmɔ-wura mɔ gi gbaa gbaa bodobodo dɔ kyu sa mɔmɔ ne mɛ lɔɔ bii mɔ mɔ kee sa mɔmɔ.

³⁶ Anyɔ mɔ mɛ san mɛ kya tɔgɛ imɔ mɔ, mɛ baa kerɛ mɔ, Wura Yesu gbaa-gbaa ne n yeɛ mɔmɔ dɔ. [Ne ɔ faala ɔmɔ yɛɛ, “Wurubuaarɛ gisen yuuli gi' wɔra fɛye-lɛɛ.”] ³⁷ Mɛ wu Yesu gɛnɛn mɔ, i ɲmaa mɔmɔ-gisen ne i wɔra mɔmɔ gifuu. Mɛ nyi yɛɛ obuni. ³⁸ Nfono mɔ Yesu gi taasɛ mɔmɔ yɛɛ, “Menɛ n wɔra ne i bo fɛye-nwɔnsa dɔ kpada-kpada? Menɛ n wɔra ne fɛ bo akycɔlɛ gɛnɛn? ³⁹ Fɛ' kerɛ me-abaa, de fɛ' kerɛ me-ayaa. Me gbaa-gbaa ne. Mɛɲ gyɛ obuni. Fɛ' tabo me de fɛ' kerɛ. Obuni mɛɲ bo awuye de nyoro inun fɛɛ me-lɛɛ idɛ.” [⁴⁰ ɔ tɔgɛ imɔ idɛ mɔ, o kyu mɔ-abaa de mɔ-ayaa kyu nyiile mɔmɔ.] ⁴¹ Imɔ gɛnɛn gbaa mɔ, gɛnɔɔbono i wɔra mɔmɔ ɔkon kyɔde so mɔ, i dɛ mɔmɔ fɛɛ i gyɛ daa abon ne i dɛ mɔmɔ-

gɛnɔ. Imɔso Yesu gi taase mɔmɔ yɛɛ, “Fɛ bo ilaa gyisɛ iko gɛrɛ?” ⁴² ɔ taase gɛnen mɔ, mɛ sa mɔ ɔken. ⁴³ ɔ sɔɔ ɔken mɔ ne ɔ wɛ, mɔmɔ pɛwu ansi dɔ nfono.

⁴⁴ Nfono ne ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Ilaa ibonoana fɛ wu i ba me so faa, owi ɔbono n bo fɛye asɛ mɔ, nɛ wolaa tɔgɛ sa fɛye yɛɛ i laa ba gɛsintin fɛɛ gɛnɔɔbono mɛ wolaa ɲmarasɛ yela mɔ. Ilaa ibono i bo Mosisi nbara mɔ dɔ mɔ de ibono Wurubuaarɛ ikalan atɔgɛbo mɔ mɛ yɛgɛ mɛ ɲmarasɛ yela mɔ de ibono i bo Wurubuaarɛ Ilon ɔwolɛ mɔ dɔ kyu lii me so mɔ pɛwu i kaaborɛ i' ba gɛsintin.” ⁴⁵ Nfono mɔ ɔ yɛgɛ mɛ nyɛ nu Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ gɛsɛ, ⁴⁶ ne ɔ tɔgɛ sa mɔmɔ yɛɛ, “Mɛ ɲmarasɛ yela Wurubuaarɛ agyɛbi mɔ dɔ yɛɛ i dɛ sa ɔbono Wurubuaarɛ laa sun de ɔ' mɔlɛgɛ mɔ-adɛ mɔ yɛɛ o' wu ɔlaawusɛ lɛwu de imɔ gɛkɛ sasɛ mɔ o' kyingi lii ibuni dɔ. ⁴⁷ Mɛ kii ɲmarasɛ yɛɛ asa mɛ laa naa kaasɛ mɔ ginyen dɔ mɛ kya tɔgɛ ɔkamaasɛ yɛɛ ɔ' kyɛɛgɛ lii mɔ-ilaa nyɛnyɛn giwɔra dɔ de Wurubuaarɛ o' kyu mɔ-ilaa nyɛnyɛn kyɛɛ mɔ. Mɛ laa tɔgɛ ilaa idɛ sa gɛsinkpan so asa kpɛi-kpɛi pɛwu. Mɛ laa yii gɛsɛ lii daa Gyɛrusalem gɛrɛ. ⁴⁸ Fɛye ne n gyɛ abono fɛ wu ilaa ibono nɛ wɔra de ilaa ibono i ba me so mɔ pɛwu de fɛye-ansi. Fɛye ne nan tɔgɛ me-ilaa sa asa de mɛ' nu. ⁴⁹ Fɛ' nu! Nan kyu me-sɛ Wurubuaarɛ ɔlon ɔbono ɔ ka yela sa fɛye mɔ kyu bunge fɛye. Imɔso, fɛ' kyena Gyɛrusalem gɛrɛ gyoo gɛnen ɔlon mɔ. ɔ laa kpelegɛ lii Wurubuaarɛ dɔ baa bun fɛye so.”

Wurubuaarɛ Gi Puru Yesu Kyu Dii Kpe Mɔ Asɛ

⁵⁰ Yesu gi tɔngɛ sa mɔmɔ ta mɔ, ɔ kparɛ mɔmɔ lii ɔsowolɛ mɔ so. Mɛ kpaɛ fo sindi Bɛtani mɔ, ɔ diirɛ mɔ-abaa mɔmɔ so ne ɔ kolɛ Wurubuaarɛ ayuule bun ɔmɔ so. ⁵¹ ɔ san ɔ kya yuule mɔmɔ mɔ, i puru mɔ dii kyon kpe Wurubuaarɛ dɔ taa mɔmɔ yɛgɛ. ⁵² Mɛ son Yesu nno,

ne mE kii kpe GyEusalem de oƙon beE. ⁵³ KpE kyu lii gEnen gEke gEbono mO, mE kya kpe WurubuaarE oƙon obu gikpaara mO so gEke kamaasE kpaa yen WurubuaarE.

ḠḠḠḠ ḠḠḠḠḠ, ḠḠḠḠḠ ḠḠḠḠḠḠ ḠḠ ḠḠḠḠ ḠḠḠḠḠ
AnyamesḠ ḠḠ ḠḠḠḠ ḠḠḠḠ

The New Testament in the Gikyode language

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gikyode

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 30 Nov
2021

4cc402b4-139a-5f33-9af9-fbf62307f663